

О. Я. Фоменко, Б. Л. Раціборинський

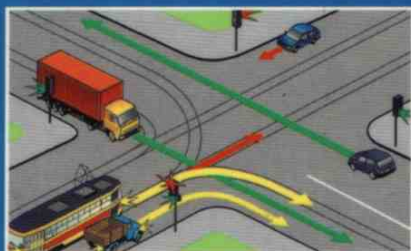
ПРАВИЛА ДОРОЖНЬОГО РУХУ України

КОМЕНТАР У МАЛЮНКАХ

ВСІ НОВІ ЗМІНИ

відповідно до постанов Кабінету Міністрів України
№ 111 від 11.02.2013, № 136 від 06.03.2013

- Понад 500 детальних ілюстрацій ПДР
- Практика застосування ПДР
- Нові дорожні знаки
- Нова дорожня розмітка
- Сигнали регулювальника (пояснення)
- Штрафи та відповідальність за порушення ПДР
- Дії водія при ДТП

Погоджено з Центром безпеки дорожнього руху
та автоматизованих систем при МВС України
(лист № 45/1119 від 13 березня 2013 р.)

Видання підготували:

О. Я. Фоменко, голова Громадської колегії незалежних експертів з проблем безпеки дорожнього руху при департаменті ДАІ МВС України, перший заступник начальника ГУДАІ МВС України (1985–1993), автор проекту Закону «Про дорожній рух», співавтор проекту національних Правил дорожнього руху, першого в Україні «Підручника водія», ініціатор створення Науково-дослідного центру БДР при МВС України, автомобільного журналу «Сигнал», полковник міліції;

Б. Л. Раціборинський, канд. екон. наук, начальник Науково-дослідного центру безпеки дорожнього руху при МВС України (1992–1996), автор близько 20 науково-практичних праць з проблем безпеки дорожнього руху, зокрема перших Правил дорожнього руху незалежної України, полковник міліції;

А. М. Андрієць, начальник сектору впровадження спеціальних пристроїв та засобів Центру безпеки дорожнього руху та автоматизованих систем при МВС України, майор міліції («Дії водія транспортного засобу при ДТП»);

Я. В. Рябець, канд. техн. наук, начальник відділу нормативного забезпечення та юридичного супроводження Центру безпеки дорожнього руху та автоматизованих систем при МВС України, підполковник міліції (таблиця штрафів і відповідальності за порушення ПДР).

Фоменко О. Я.

Ф76 Правила дорожнього руху України : коментар у малюнках / О. Я. Фоменко, Б. Л. Раціборинський. – К. : Літера ЛТД, 2013. – 112 с. : іл.

ISBN 978-966-178-342-2

Посібник містить детальні ілюстровані пояснення до чинних Правил дорожнього руху України (зі змінами і доповненнями, затвердженими постановами Кабінету Міністрів України № 111 від 11 лютого 2013 року та № 136 від 6 березня 2013 року), які допоможуть краще засвоїти матеріал і ефективно застосовувати його на практиці. Органічна єдність офіційного тексту ПДР і коментарів у малюнках полегшить вивчення ПДР, що своєю чергою дозволить водію краще орієнтуватися в реальних дорожніх ситуаціях, швидко і правильно приймати рішення. Видання доповнено необхідними для водіїв додатками: «Дорожні знаки», нова «Дорожня розмітка» (коментар у малюнках), «Сигнали регулювальника» (пояснення), «Дії водія транспортного засобу при ДТП», таблиця штрафів і відповідальності за порушення ПДР.

Книга буде корисною всім, хто навчається в автошколі чи на курсах підготовки водіїв і хоче успішно скласти іспит у ДАІ, працівникам автотранспортних підприємств, а також автомобілістам зі стажем для підвищення кваліфікації.

ББК 39.808

Затверджено постановою Кабінету Міністрів України
№ 1306 від 10 жовтня 2001 р.
Введені в дію з 1 січня 2002 р.

Друкується за погодженням з Центром безпеки дорожнього руху
та автоматизованих систем при МВС України

О. Я. Фоменко, Б. Л. Раціборинський

ПРАВИЛА ДОРОЖНЬОГО РУХУ України

КОМЕНТАР У МАЛЮНКАХ

Зі змінами та доповненнями відповідно до постанов Кабінету Міністрів України
№ 16 від 06.01.2005, № 538 від 30.06.2005, № 263 від 21.02.2007, № 879 від 27.06.2007,
№ 634 від 09.07.2008, № 876 від 01.10.2008, №№ 76, 124 від 11.02.2009, № 395 від
22.04.2009, № 934 від 03.09.2009, № 435 від 20.04.2011, № 620 від 09.06.2011, № 1029
від 26.09.2011, № 668 від 18.07.2012, № 111 від 11.02.2013, № 136 від 06.03.2013

Курсивом чорного кольору виділено зміни та доповнення, внесені постановою
Кабінету Міністрів України № 668 від 18.07.2012.

Курсивом червоного кольору виділено зміни та доповнення, внесені постановами
Кабінету Міністрів України № 111 від 11.02.2013 та № 136 від 06.03.2013.

2013

ЗМІСТ

Правила дорожнього руху

1. Загальні положення	3
2. Обов'язки і права водіїв механічних транспортних засобів	17
3. Рух транспортних засобів із спеціальними сигналами	21
4. Обов'язки і права пішоходів	24
5. Обов'язки і права пасажирів	26
6. Вимоги до велосипедистів	27
7. Вимоги до осіб, які керують гужовим транспортом, і погоничів тварин	29
8. Регулювання дорожнього руху	30
9. Попереджувальні сигнали	37
10. Початок руху та зміна його напрямку	41
11. Розташування транспортних засобів на дорозі	43
12. Швидкість руху	46
13. Дистанція, інтервал, зустрічний роз'їзд	47
14. Обгін	48
15. Зупинка і стоянка	49
16. Проїзд перехресть	52
17. Переваги маршрутних транспортних засобів	56
18. Проїзд пішохідних переходів і зупинок транспортних засобів	56
19. Користування зовнішніми світловими приладами	57
20. Рух через залізничні переїзди	59
21. Перевезення пасажирів	60
22. Перевезення вантажу	62
23. Буксирування та експлуатація транспортних составів	63
24. Навчальна їзда	65
25. Рух транспортних засобів у колонах	65
26. Рух у житловій та пішохідній зоні	66
27. Рух по автомагістралях і дорогах для автомобілів	66
28. Рух по гірських дорогах і на крутих спусках	68
29. Міжнародний рух	68
30. Номерні, розпізнавальні знаки, написи і позначення	69
31. Технічний стан транспортних засобів та їх обладнання	72
32. Окремі питання дорожнього руху, що потребують узгодження з Державтоінспекцією	76
33. Дорожні знаки	76
34. Дорожня розмітка	88
35. Сигнали регулювальника	96
Додаток 1. Дорожні знаки	97
Додаток 2. Дорожня розмітка	102
Додаток 3. Світлофори	103
Додаток 4. Розпізнавальні знаки	103

Дії водія транспортного засобу при ДТП

104

Порушення у сфері безпеки дорожнього руху і стягнення за їх скоєння, передбачені Кодексом України про адміністративні правопорушення

109

Злочини проти безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту і покарання за їх скоєння, передбачені Кримінальним кодексом України

112

Правила дорожнього руху

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Ці Правила відповідно до Закону України «Про дорожній рух» встановлюють єдиний порядок дорожнього руху на всій території України. Інші нормативні акти, що стосуються особливостей дорожнього руху (перевезення спеціальних вантажів, експлуатація транспортних засобів окремих видів, рух на закритій території тощо), повинні ґрунтуватися на вимогах цих Правил (мал. 1).

1.2. В Україні встановлено правосторонній рух транспортних засобів (мал. 2).

1.3. Учасники дорожнього руху зобов'язані знати й неухильно виконувати вимоги цих Правил, а також бути взаємно ввічливими (мал. 3).

1.4. Кожний учасник дорожнього руху має право розраховувати на те, що й інші учасники виконують ці Правила.

1.5. Дії або бездіяльність учасників дорожнього руху та інших осіб не повинні створювати небезпеку чи перешкоду для руху, загрожувати життю або здоров'ю громадян, завдавати матеріальних збитків.

Особа, яка створила такі умови, зобов'язана негайно вжити заходів до забезпечення безпеки дорожнього руху на цій

ділянці дороги та вжити всіх можливих заходів до усунення перешкод, а якщо це неможливо, попередити про них інших учасників дорожнього руху, повідомити підрозділ міліції, власника дороги або уповноважений ним орган.

1.6. Використовувати дороги не за їх призначенням дозволяється з урахуванням вимог статей 36–38 Закону України «Про автомобільні дороги».

1.7. Водії, пішоходи та пасажирів зобов'язані бути особливо уважними до таких категорій учасників дорожнього руху, як діти, люди похилого віку та особи з явними ознаками інвалідності (мал. 4).

1.8. Обмеження в дорожньому русі, крім передбачених цими Правилами, можуть бути запроваджені в установленому законодавством порядку.

1.9. Особи, які порушують ці Правила, несуть відповідальність згідно із законодавством (мал. 5).

1.10. Терміни, що наведені у цих Правилах, мають таке значення:

автобус (мал. 6) – автомобіль з кількістю місць для сидіння більше дев'яти з місцем водія включно, який за своєю конструкцією та обладнанням призначений для перевезення пасажирів та їх багажу із забезпеченням необхідного комфорту та безпеки;

автомагістраль – автомобільна дорога, що:

- спеціально побудована і призначена для руху транспортних засобів, не призначена для в'їзду на прилеглу територію або виїзду з неї;

- має для кожного напрямку руху окремі проїзні частини, відокремлені одна від іншої розділювальною смугою;

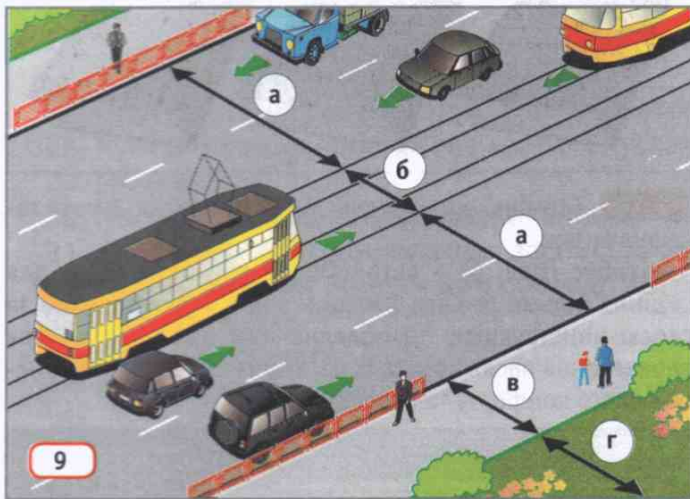
– не перетинає на одному рівні інші дороги, залізничні і трамвайні колії, пішохідні і велосипедні доріжки, шляхи проходу тварин, має огороження на узбіччях і розділювальній смузі та обгороджена сіткою (мал. 7);

5.1

8

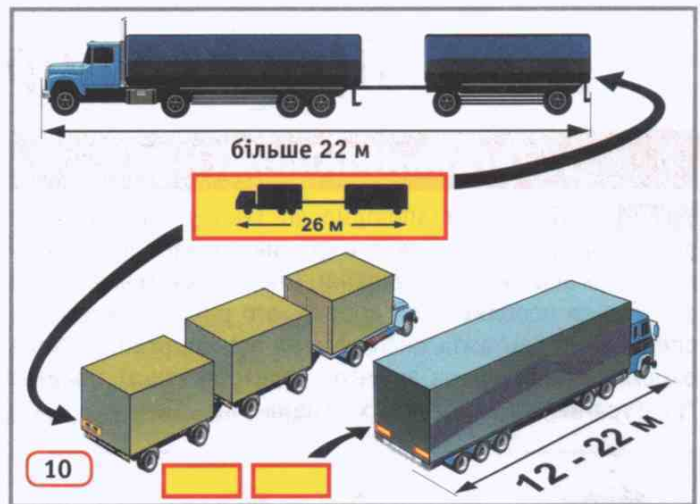
– позначена дорожнім знаком 5.1 (мал. 8); **автомобільна дорога, вулиця (дорога)** — частина території, зокрема в населеному пункті, з усіма розташованими на ній спорудами (мостами, шляхопроводами, естакадами, надземними і підземними пішохідними переходами) та засобами організації дорожнього руху, призначена для руху транспортних засобів і пішоходів та обмежена по ширині зовнішнім краєм тротуарів чи краєм смуги відводу (мал. 9). Цей термін включає також спеціально побудовані тимчасові дороги, крім довільно накатаних доріг (колій);

Елементи дороги: а) проїзна частина; б) трамвайне полотно; в) тротуар; г) газон.

автомобільні дороги державного значення – автомобільні дороги загального користування, до яких належать міжнародні, національні та регіональні автомобільні дороги, які позначені відповідними дорожніми знаками;

автопоїзд (транспортний состав) (мал. 10) – **механічний транспортний засіб, що з'єднаний з одним або кількома причепами за допомогою зчпного пристрою;**

безпечна дистанція – відстань до транспортного засобу, що рухається попереду по тій самій смузі, яка у разі його раптового гальмування або зупинки дасть можливість водієві транспортного засобу, що рухається позаду, запобігти зіткненню без здійснення будь-якого маневру (мал. 11, 12);

безпечний інтервал (мал. 12) – відстань між боковими частинами транспортних засобів, що рухаються, або між ними та іншими об'єктами, за якої гарантована безпека дорожнього руху;

Дистанція та інтервал: а) інтервал, б) дистанція.

безпечна швидкість (мал. 13) – швидкість, за якої водій має змогу безпечно керувати транспортним засобом та контролювати його рух у конкретних дорожніх умовах;

буксирування (мал. 14) – переміщення одним транспортним засобом іншого транспортного засобу, яке не належить до експлуатації **автопоїздів** (транспортних составів) на жорсткому чи гнучкому зчепленні або способом часткового навантаження на платформу чи на спеціальне опорне пристосування;

вантажний автомобіль (мал. 15) – автомобіль, який за своєю конструкцією та обладнанням призначений для перевезення вантажів;

велосипед (мал. 16) – транспортний засіб, крім інвалідних колясок, що приводиться в рух мускульною силою людини, яка знаходиться на ньому;

велосипедист – особа, яка керує велосипедом (див. мал. 16);

велосипедна доріжка – виконана в межах дороги чи поза нею доріжка з покриттям, що при-

4.12

значена для руху на велосипедах і позначена дорожнім знаком 4.12 (див. додаток 1) (мал. 17);
видимість у напрямку руху – максимальна відстань, на якій з місця водія можна чітко розпізнати межі елементів дороги та розміщення учасників руху, що дає змогу водієві орієнтуватися під час керування транспортним засобом, зокрема для вибору безпечної швидкості та здійснення безпечного маневру;

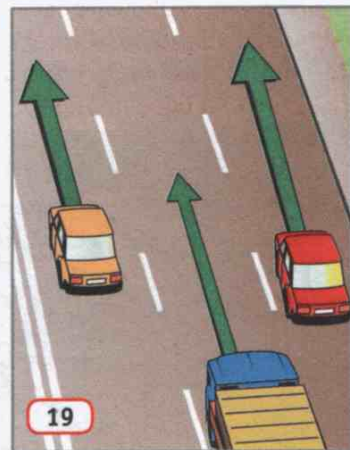
вимушена зупинка (мал. 18) – припинення руху транспортного засобу через його технічну несправність чи небезпеку, яка спричинена вантажем, який перевозиться, станом учасника дорожнього руху, по-явою перешкоди для руху;

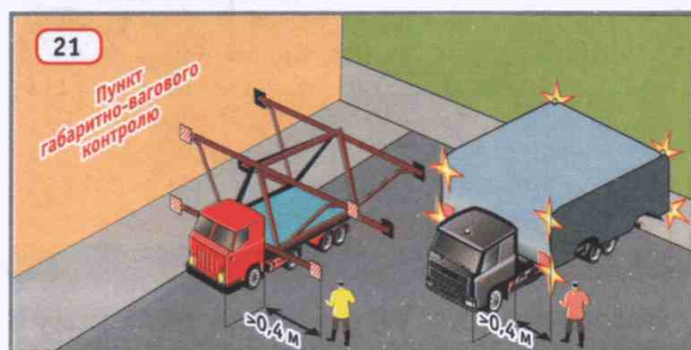
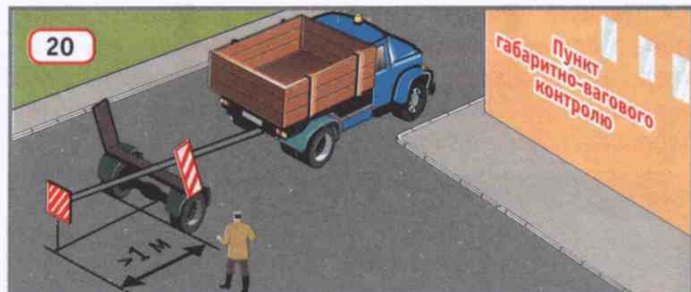
випередження (мал. 19) – рух транспортного засобу із швидкістю, що перевищує швидкість попутного транспортного засобу, що рухається поряд по суміжній смузі;

власник транспортного засобу – фізична або юридична особа, яка володіє майновими правами на транспортний засіб, що підтверджується відповідними документами;

водій – особа, яка керує транспортним засобом і має посвідчення водія (**посвідчення тракториста-машиніста, тимчасовий дозвіл на право керування транспортним засобом, тимчасовий талон на право керування транспортним засобом**) відповідної категорії. Водієм також є особа, яка навчає керуванню транспортним засобом, перебуваючи безпосередньо в транспортному засобі;

габаритно-ваговий контроль – перевірка габаритних і вагових параметрів транспортного засобу (в тому числі механічного транспортного засобу), причепа (мал. 20) і вантажу (мал. 21) на предмет відповідності встановленим нормам щодо габаритів (ширина, висота від поверхні дороги, довжина транспортного засобу) та щодо навантаження (фактична маса, осьове навантаження), яка проводиться відповідно до встановленого порядку на стаціонарних або пересувних пунктах габаритно-вагового контролю;

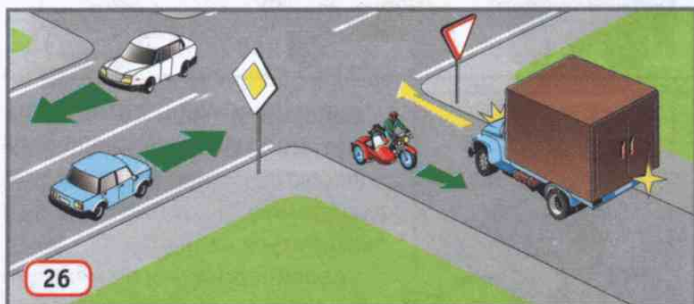
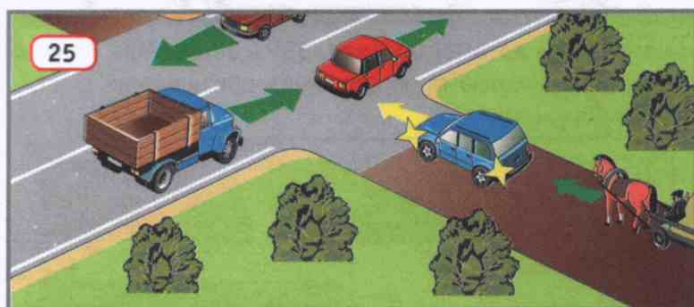
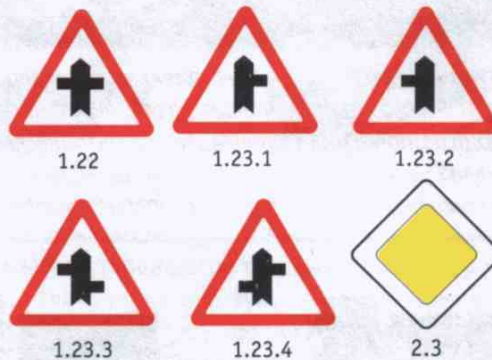

газон (мал. 22) — ділянка однорідної території із дерновим покривом, який штучно створюється шляхом посіву і вирощування дерноутворювальних трав (переважно багаторічних злаків) або одернування;

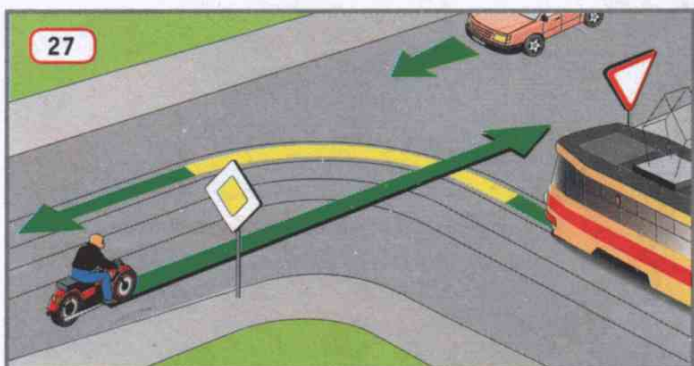

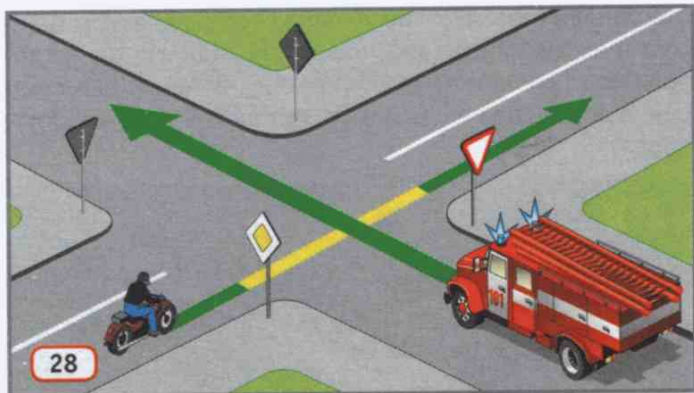
гальмовий шлях – відстань, що проходить транспортний засіб під час екстреного гальмування (мал. 23) з початку здійснення впливу на механізм керування гальмовою системою (педаль, рукоятку) (мал. 24) до місця його зупинки;

головна дорога – дорога з покриттям відносно ґрунтової або та, що позначається знаками 1.22, 1.23.1–1.23.4 і 2.3. Наявність на другорядній дорозі покриття безпосередньо перед перехрестям не прирівнює її за значенням до перехрещуваної (мал. 25, 26);

дати дорогу – вимога до учасника дорожнього руху не продовжувати або не відновлювати рух, не здійснювати будь-яких маневрів (мал. 27) (за винятком вимоги звільнити займану смугу руху), якщо це може примуси-

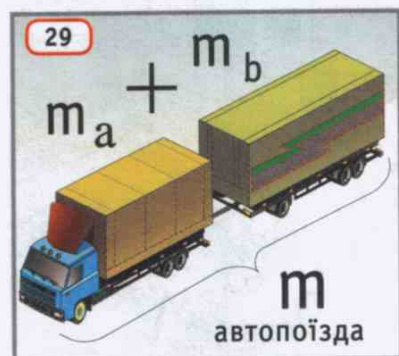

ти інших учасників дорожнього руху, які мають перевагу (мал. 28), змінити напрямок руху або швидкість;

денні ходові вогні – зовнішні світлові прилади білого кольору, передбачені конструкцією транспортного засобу, установлені спереду транспортного засобу і призначені для покращення видимості транспортного засобу під час його руху у світлий час доби;

дозволена максимальна маса (мал. 29) – маса спорядженого транспортного засобу з вантажем, водієм і пасажиром, що встановлена технічною характеристикою транспортного засобу як максимально допустима;

m_a – маса тягача;
 m_b – маса причепа;
 m – маса автопоїзда

дозволена максимальна маса автопоїзда – це сума дозволеної максимально допустимої маси кожного транспортного засобу, що входить до складу автопоїзда;

дорожньо-транспортна пригода – подія, що сталася під

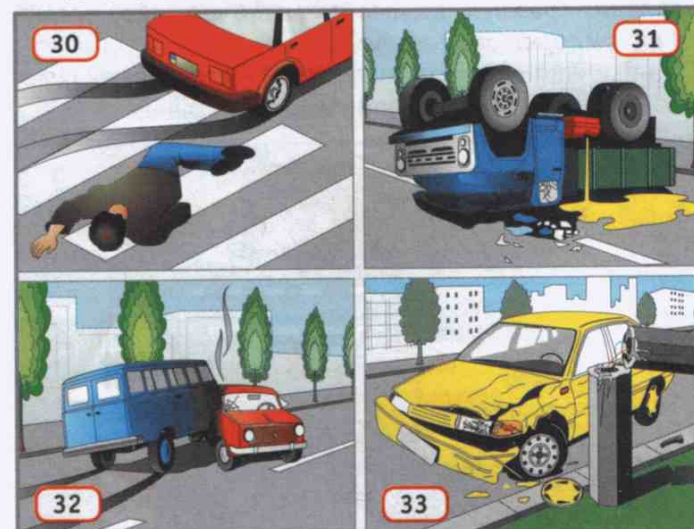
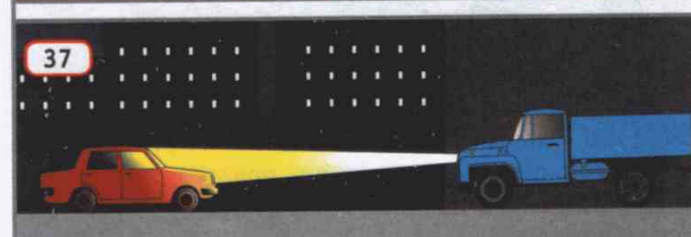
час руху транспортного засобу, внаслідок якої загину-

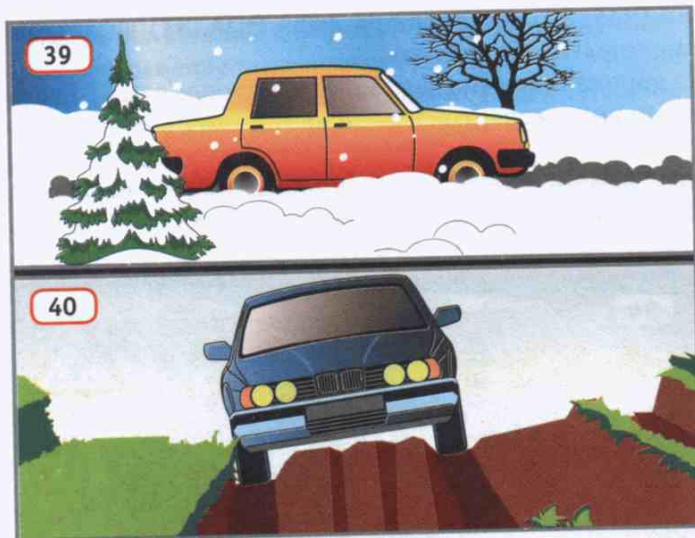
ли (мал. 30) або поранені люди (мал. 31) чи завдані матеріальні збитки (мал. 32, 33);

дорожні роботи (мал. 34) – роботи, пов'язані з будівництвом, реконструкцією, ремонтом чи утриманням автомобільної дороги (вулиці), штучних споруд, споруд дорожнього водовідводу, інженерного облаштування, встановленням (ремонтом, заміною) технічних засобів організації дорожнього руху;

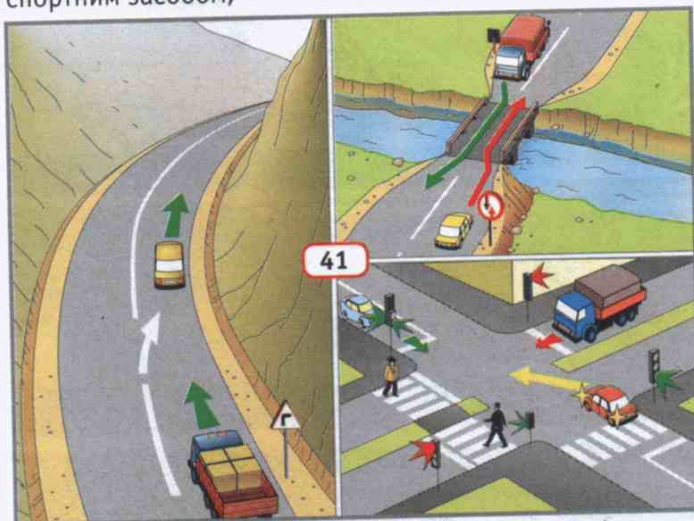
дорожні умови – сукупність факторів, що характеризують (з урахуванням пори року, періоду доби, атмосферних явищ, освітленості дороги) видимість у напрямку руху, стан поверхні проїзної частини (чистота, рівність, шорсткість, зчеплення), а також її ширину,

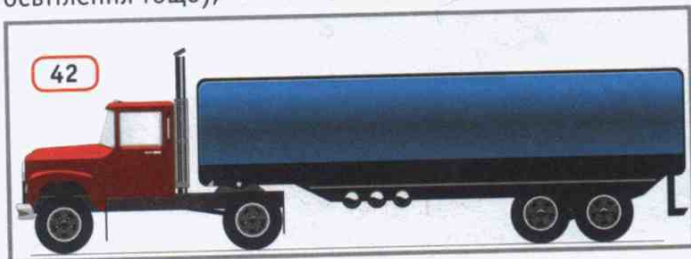

величину похилів на спусках і підйомах, віражів і заокруглень, наявність тротуарів або узбіч, засобів організації дорожнього руху та їх стан (мал. 35–40);

дорожня обстановка (мал. 41) – сукупність факторів, що характеризуються дорожніми умовами, наявністю перешкод на певній ділянці дороги, інтенсивністю і рівнем організації дорожнього руху (наявність та стан дорожньої розмітки, дорожніх знаків, дорожнього обладнання, світлофорів), які повинен урахувати водій під час вибору швидкості, смуги руху та прийомів керування транспортним засобом;

експлуатація транспортного состава (мал. 42) – транспортування тягачем причепа згідно з інструкцією щодо його використання (відповідність причепа тягачу, наявність страхового з'єднання, єдиної системи сигналізації, освітлення тощо);

естакада (мал. 43) – інженерна споруда для руху транспортних засобів та (або) пішоходів, підняття однієї дороги над іншою у місці їх перетину, а також для створення дороги на певній висоті, яка не має з'їздів на іншу дорогу;

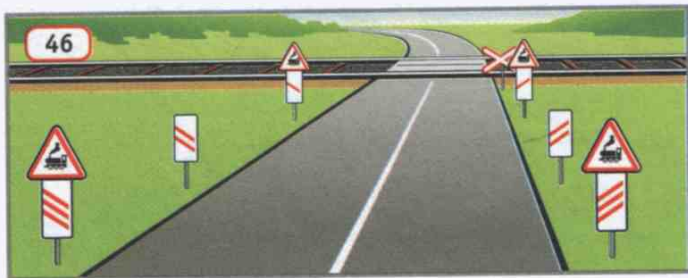
житлова зона (мал. 44) – дворові території, а також частини населених пунктів, позначені дорожнім знаком 5.31;

залишення місця дорожньо-транспортної пригоди – дії учасника дорожньо-транспортної пригоди, спрямовані на приховання факту такої пригоди або обставин її скоєння, які спричинили необхідність проведення працівниками міліції заходів щодо встановлення (розшуку) цього учасника та (або) розшуку транспортного засобу;

залізничний переїзд (мал. 45, 46) – перехрещення дороги із залізничними коліями на одному рівні;

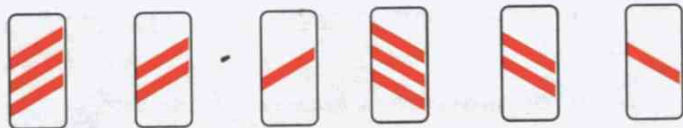

1.27

1.28

1.29

1.30

1.31.1

1.31.2

1.31.3

1.31.4

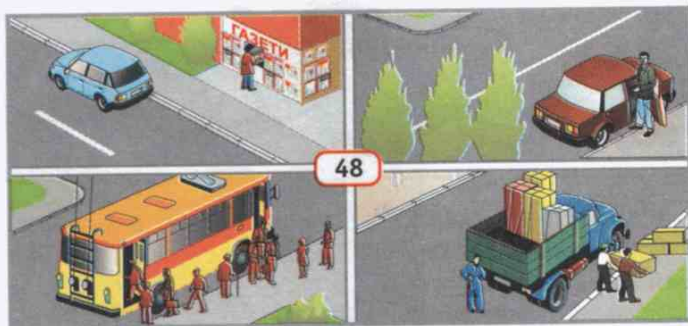
1.31.5

1.31.6

засліплення (мал. 47) – фізіологічний стан водія внаслідок дії світла на його зір, коли водій об'єктивно не має можливості виявити перешкоди чи розпізнати межі елементів дороги на мінімальній відстані;

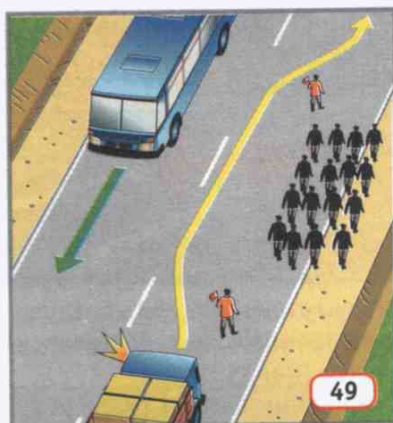

зупинка (мал. 48) – припинення руху транспортного засобу на час до 5 хвилин або більше, якщо це необхідно для посадки (висадки) пасажирів чи завантаження (розвантаження) вантажу, виконання вимог цих Правил (надання переваги в русі, виконання вимог регулювальника, сигналів світлофора тощо);

колона пішоходів (мал. 49) – організована група людей, які рухаються по проїзній частині в одному напрямку;

колона транспортних засобів – організована група з трьох і більше транспортних засобів, що разом рухаються в одному напрямку (мал. 50) безпосередньо один за одним з постійно увімкненим ближнім світлом фар (мал. 51);

Колона
пішоходів

Колона
транспортних
засобів

край проїзної частини (для нерейкових транспортних засобів) – видима умовна чи позначена дорожньою розміткою лінія на проїзній частині в місці її прилягання

до узбіччя (мал. 52), тротуару, газону (мал. 53), розділювальної смуги, смуги для руху трамваїв (мал. 54), велосипедної або пішохідної доріжки (мал. 55);

крайне положення на проїзній частині (мал. 56) – положення транспортного засобу на відстані від краю проїзної частини (середини проїзної частини або розділювальної смуги), яка не дає можливості рухатися попутному транспортному засобу (у тому числі двоколісному) ще ближче до краю проїзної частини (середини проїзної частини або розділювальної смуги);

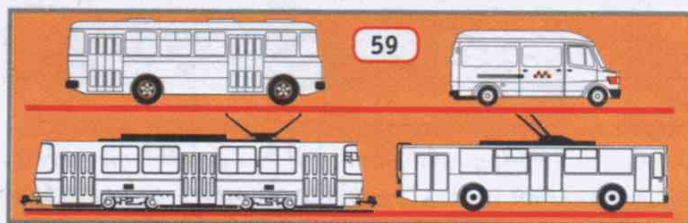
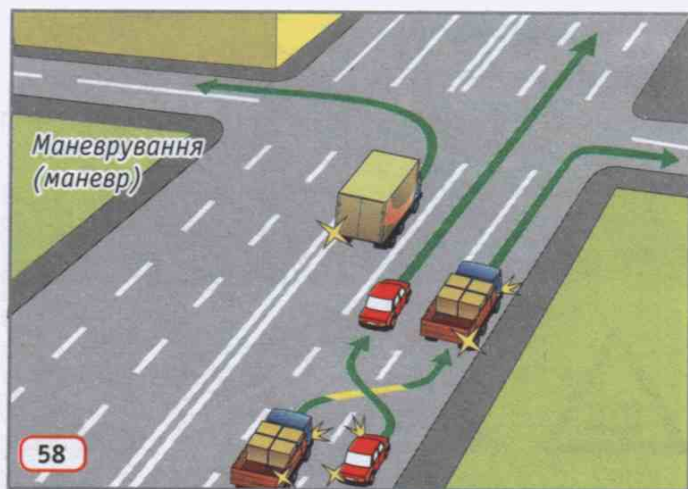

легковий автомобіль (мал. 57) – автомобіль з кількістю місць для сидіння не більше дев'яти, з місцем водія включно, який за своєю конструкцією та обладнанням призначений для перевезення пасажирів та їх багажу із забезпеченням необхідного комфорту та безпеки;

маневрування (маневр) (мал. 58) — початок руху, перестроювання транспортного засобу в русі з однієї смуги на іншу, поворот праворуч чи ліворуч, розворот, з'їзд з проїзної частини, рух заднім ходом;

маршрутні транспортні засоби (транспортні засоби загального користування) (мал. 59) – автобуси, мікроавтобуси, тролейбуси, трамваї і таксі, що

рухаються за встановленими маршрутами та мають визначені місця на дорозі для посадки (висадки) пасажирів;

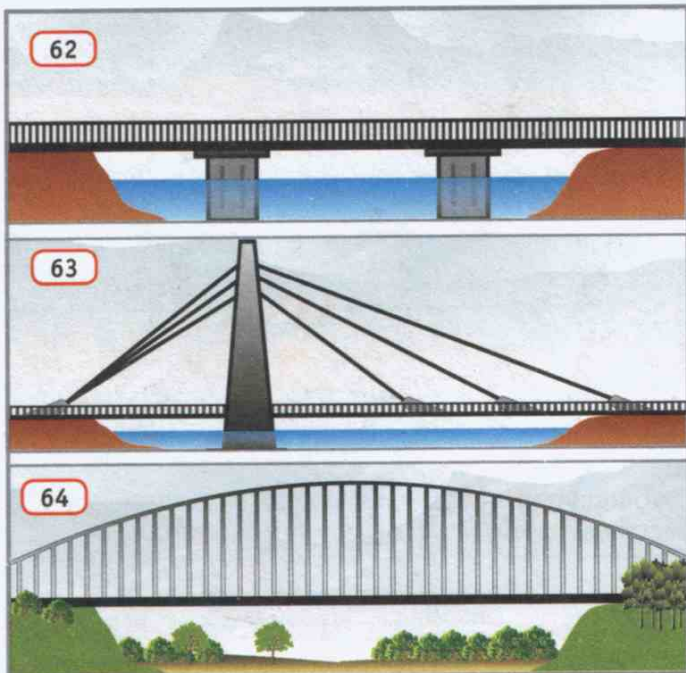
механічний транспортний засіб (мал. 60) – транспортний засіб, що приводиться в рух з допомогою двигуна. Цей термін поширюється на трактори, автомобільні машини і механізми, а також тролейбуси та транспортні засоби з електродвигуном потужністю понад 3 кВт;

мікроавтобус (мал. 61) – одноповерховий автобус з кількістю місць для сидіння не більше сімнадцяти з місцем водія включно;

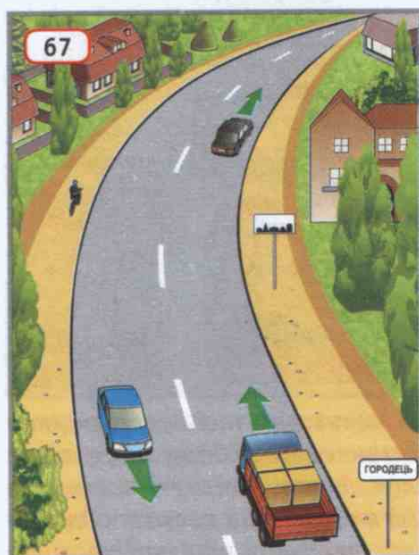
міст (мал. 62–64) – споруда, призначена для руху через річку, яр та інші перешкоди, межами якої є початок і кінець пролітних споруд;

мопед (мал. 65) – двоколісний транспортний засіб, який має двигун з робочим об'ємом до 50 куб. см або електродвигун потужністю до 4 кВт;

мотоцикл (мал. 66) – двоколісний механічний транспортний засіб з боковим причепом або без нього, що має двигун з робочим об'ємом 50 куб. см і більше. До мотоциклів прирівнюються моторолери, мотоколяски, триколісні та інші механічні транспортні засоби, дозволена максимальна маса яких не перевищує 400 кг;

ОДЕСА

5.45

~~ОДЕСА~~

5.46

РУДНЯ

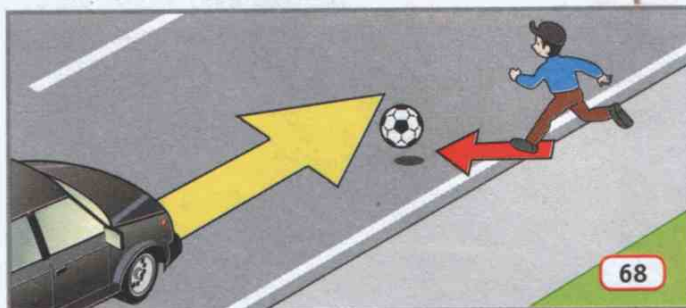
5.47

~~РУДНЯ~~

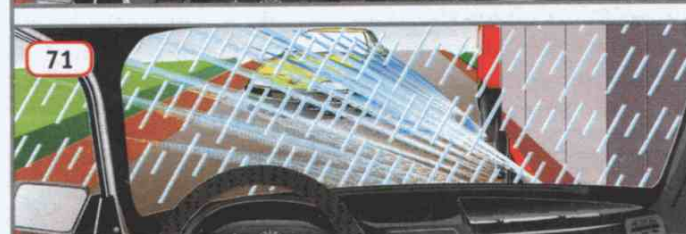
5.48

населений пункт (мал. 67) – забудована територія, в'їзди на яку і виїзди з якої позначаються дорожніми знаками 5.45, 5.46, 5.47, 5.48;

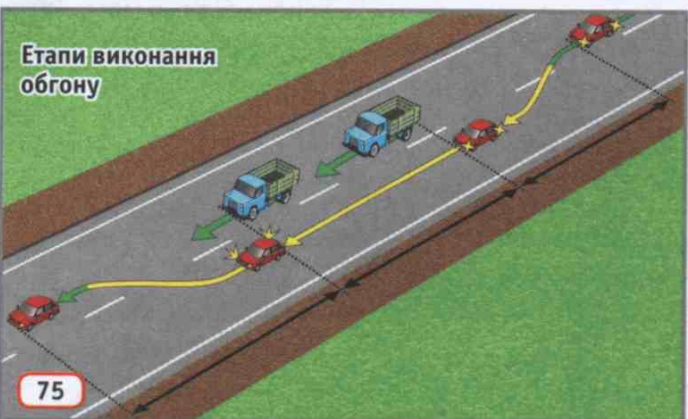
небезпека для руху (мал. 68) – зміна дорожньої обстановки (у тому числі поява рухомого об'єкта, який наближається до смуги руху транспортного засобу чи перетинає її) або технічного стану транспортного засобу, яка загрожує безпеці дорожнього руху і змушує водія негайно зменшити швидкість або зупинитися. Окремим випадком небезпеки для руху є рух у межах смуги транспортного засобу іншого транспортного засобу назустріч загальному потоку;

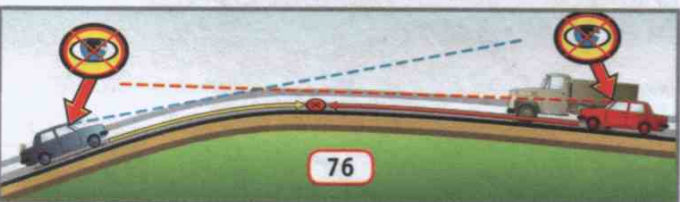
недостатня видимість – видимість дороги в напрямку руху менше 300 м у сутінках (мал. 69), в умовах туману (мал. 70), дощу (мал. 71), снігопаду тощо (мал. 72);

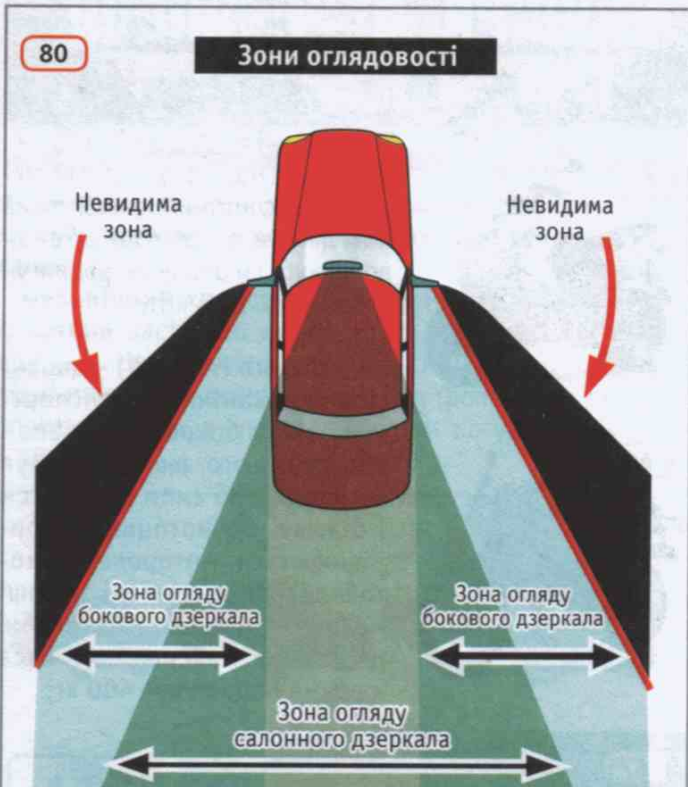
обгін (мал. 73–75) – випередження одного або кількох транспортних засобів, пов'язане з виїздом на смугу зустрічного руху;

обмежена оглядовість – видимість дороги в напрямку руху, яка обмежена геометричними параметрами дороги (мал. 76), придорожніми інженерними спорудами, насадженнями та іншими об'єктами (мал. 77–78), а також транспортними засобами (мал. 79);

оглядовість – об'єктивна можливість бачити дорожню обстановку з місця водія (мал. 80);

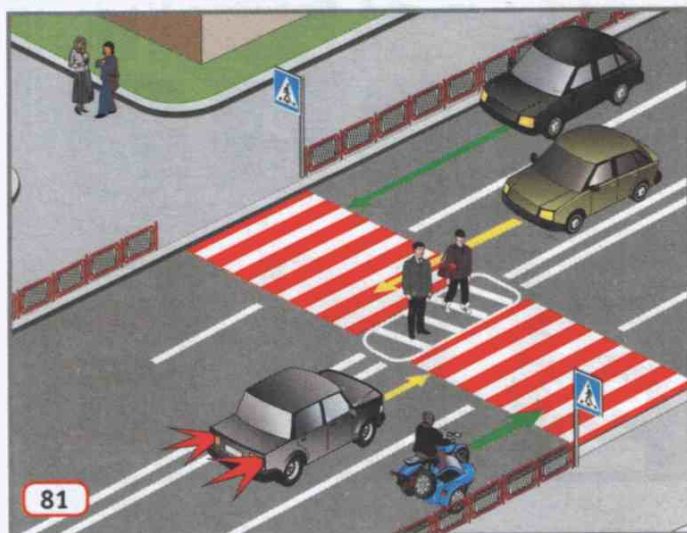

Оглядовість із місця водія

острівець безпеки – технічний засіб регулювання дорожнього руху на наземних пішохідних переходах, конструктивно виділений над проїзною частиною дороги та призначений як захисний елемент для зупинки пішоходів під час переходу проїзної частини

дороги. До острівця безпеки належить частина розділювальної смуги, через яку пролягає пішохідний перехід (мал. 81);

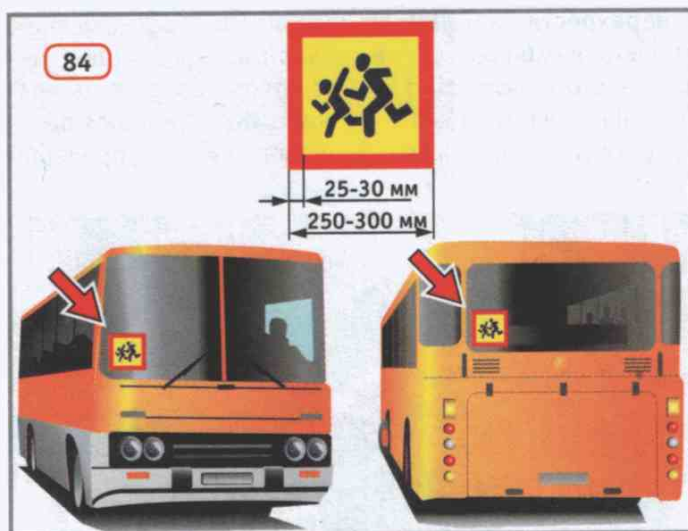
пасажир – особа, яка користується транспортним засобом і перебуває в ньому, але не причетна до керування ним (мал. 82);

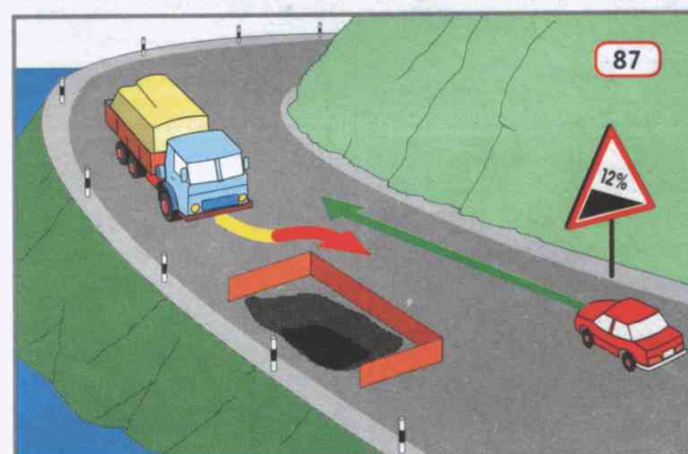
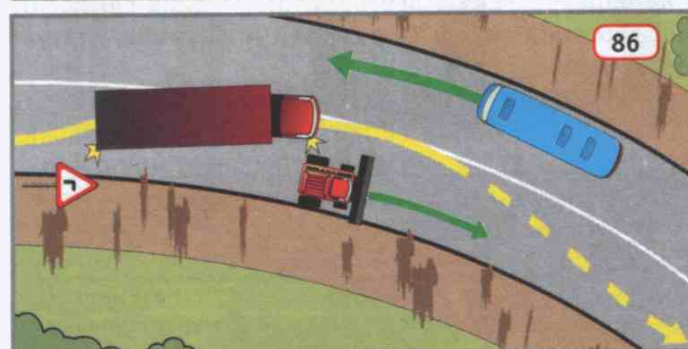
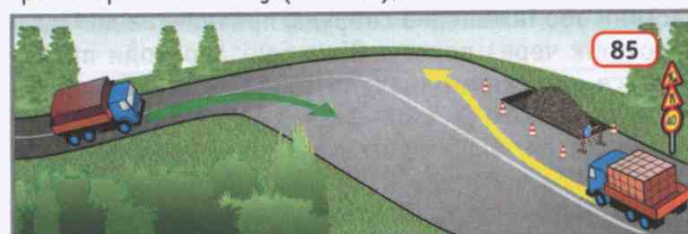
перевага – право на першочерговий рух стосовно інших учасників дорожнього руху (мал. 83);

перевезення організованих груп дітей – одночасне перевезення десяти і більше дітей з керівником, відповідальним за їх супроводження під час поїздки (на групу з тридцяти і більше дітей призначається додатково медичний працівник) (мал. 84);

перешкода для руху – нерухомий об'єкт у межах смуги руху транспортного засобу (мал. 85) або об'єкт, що рухається попутно в межах цієї смуги (мал. 86) (за винятком транспортного засобу, що рухається назустріч загальному потоку транспортних засобів) і змушує водія маневрувати або зменшувати швидкість аж до зупинки транспортного засобу (мал. 87);

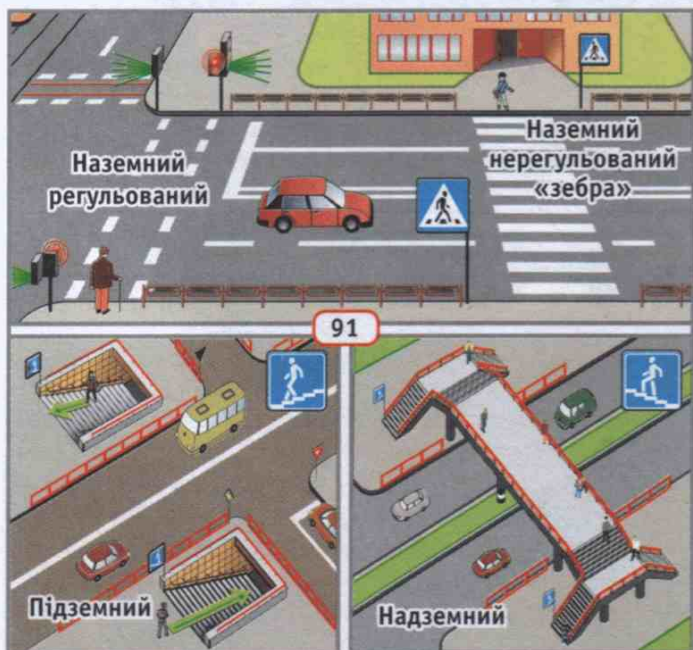
перехрестя (мал. 88, 89, 90) – місце перехрещення, прилягання або розгалуження доріг на одному рівні, межею якого є уявні лінії між початком заокруглень країв проїзної частини кожної з доріг. Не вважається перехрестям місце прилягання до дороги виїзду з прилеглої території;

пішохід – особа, яка бере участь у дорожньому русі поза транспортними засобами і не виконує на дорозі будь-яку роботу. До пішоходів прирівнюються також особи, які рухаються в інвалідних колясках без двигуна, ведуть велосипед, мопед, мотоцикл, везуть санки, візок, дитячу чи інвалідну коляску;

пішохідний перехід (мал. 91) – ділянка проїзної частини або інженерна споруда, призначена для руху пішоходів через дорогу. Пішохідні переходи позначаються дорожніми знаками 5.35.1–5.37.2, дорожньою розміткою 1.14.1–1.14.3, пішохідними світлофорами. За відсутності дорожньої розмітки межі пішохідного переходу визначаються відстанню між дорожніми знаками або пішохідними світлофорами, а на перехресті за відсутності пішохідних світлофорів, дорожніх знаків та розмітки – шириною тротуарів чи узбіч.

Регульованим вважається пішохідний перехід, рух по якому регулюється світлофором чи регульовальни-

5.35.1

5.35.2

5.36.1

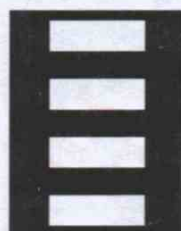
5.36.2

5.37.1

5.37.2

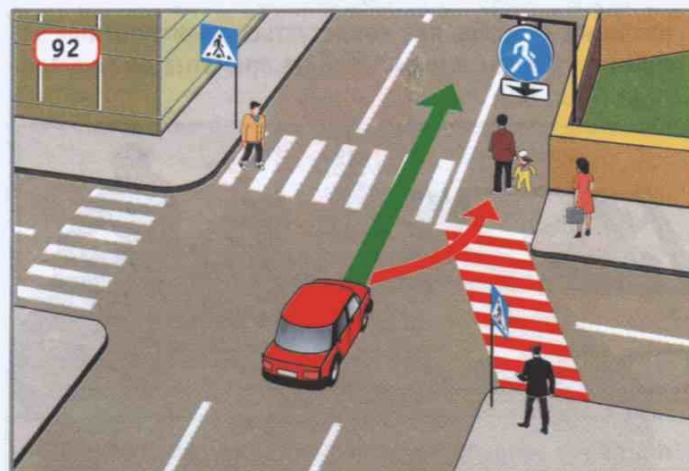
1.14.1

1.14.2

1.14.3

ком, нерегульованим – пішохідний перехід, на якому немає регульовальника, світлофори відсутні або вимкнені чи працюють у режимі миготіння жовтого сигналу;

пішохідна доріжка (мал. 92) – доріжка з покриттям, призначена для руху пішоходів, виконана в межах дороги чи поза нею і позначена знаком 4.13 (мал. 93);

прилегла територія (мал. 94) – територія, що прилягає до краю проїзної частини та не призначена для наскрізного проїзду, а лише для в'їзду до дворів, на стоянки, автозаправні станції, будівельні майданчики тощо або виїзду з них;

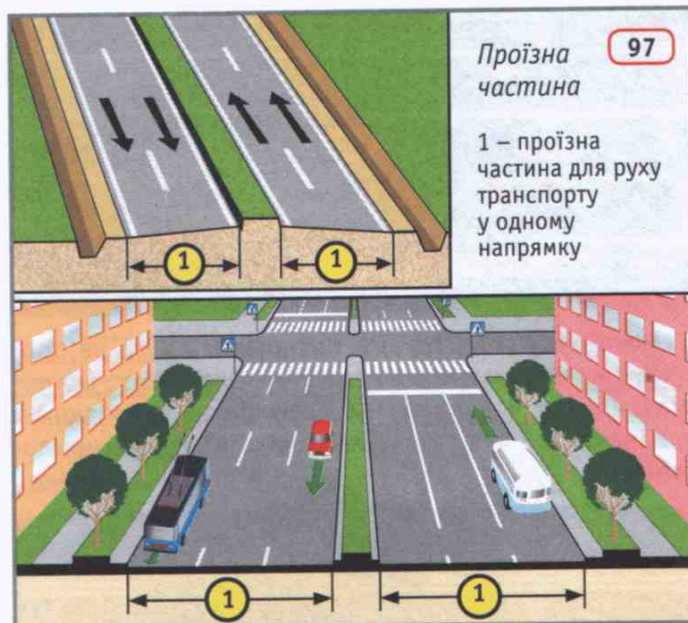
причіп – транспортний засіб, призначений для руху тільки в з'єднанні з іншим транспортним засобом. До цього виду транспортних засобів належать також напівпричепа і причепа-розпуски (мал. 95, 96);

проїзна частина – елемент дороги, призначений для руху нерейкових транспортних засобів. Дорога може

4.13

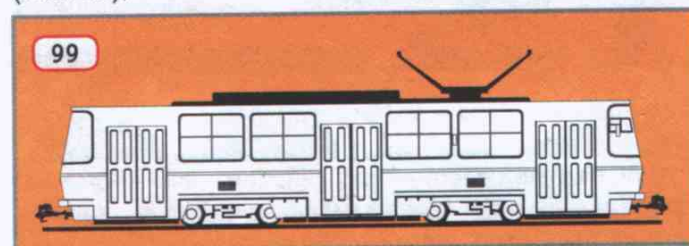
93

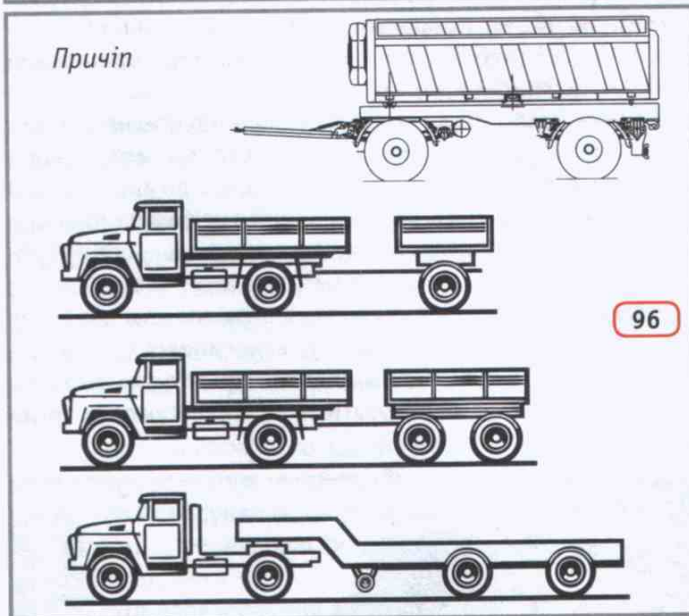
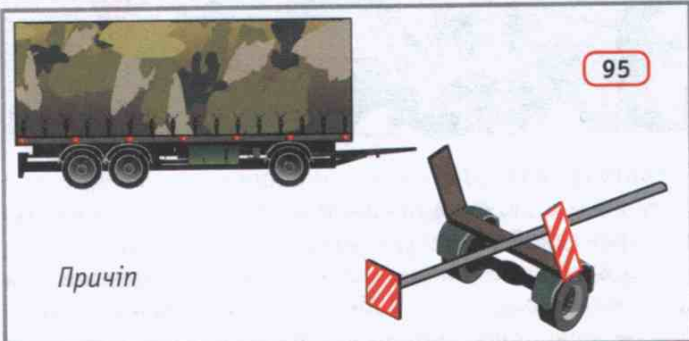
ді, поромній переправі, які мають відповідне посвідчення та нарукавну пов'язку, жезл, диск з червоним сигналом чи світлоповертачем, червоний ліхтар або прапорець і виконують регулювання у форменому одязі (мал. 98);

рейковий транспортний засіб – трамвай та платформи із спеціальним обладнанням, що рухаються трамвайними коліями. Усі інші транспортні засоби, що беруть участь у дорожньому русі, вважаються нерейковими (мал. 99);

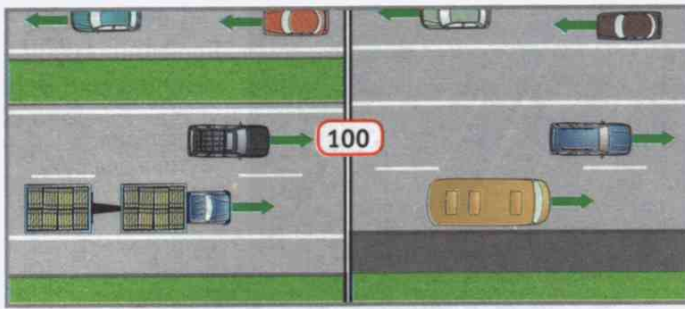

розділювальна смуга (мал. 100) – виділений конструктивно або за допомогою суцільних ліній дорожньої розмітки 1.1 або 1.2 елемент автомобільної дороги, який розділяє суміжні пріїзні частини. Розділювальна смуга не призначена для руху або стоянки транспортних засобів. За наявності на розділювальній смузі тротуару по ньому дозволяється рух пішоходів;

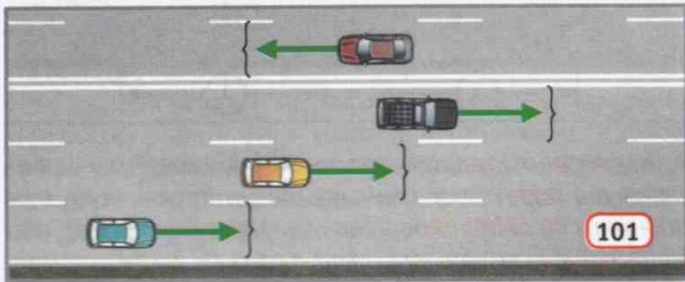

мати декілька пріїзних частин, межами яких є розділювальні смуги (мал. 97);

регулювальник – працівник міліції, що виконує регулювання дорожнього руху у форменому одязі підвищеної видимості з елементами із світлоповертального матеріалу за допомогою жезлу, свистка. До регулювальника прирівнюються працівники військової інспекції безпеки дорожнього руху, дорожньо-експлуатаційної служби, черговий на залізничному переїзді;

смуга руху (мал. 101) – поздовжня смуга на проїзній частині завширшки щонайменше 2,75 м, що позначена або не позначена дорожньою розміткою і призначена для руху нерейкових транспортних засобів;

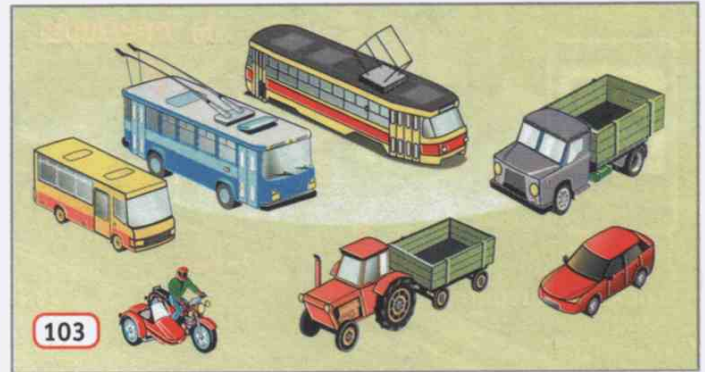
стоянка – припинення руху транспортного засобу на час, більший ніж 5 хвилин, з причин, не пов'язаних з необхідністю виконання вимог цих Правил, посадкою (висадкою) пасажирів, завантаженням (розвантаженням) вантажу (мал. 102);

темна пора доби – частина доби від заходу до сходу сонця;

транспортний засіб – пристрій, призначений для перевезення людей і (або) вантажу, а також встановленого на ньому спеціального обладнання чи механізмів (мал. 103);

трамвайна колія (мал. 104) – елемент дороги, призначений для руху рейкових транспортних засобів, який обмежується по ширині спеціально виділеним вимощенням трамвайної лінії або дорожньою розміткою. По трамвайній колії допускається рух нерейкових транспортних засобів відповідно до розділу 11 цих Правил;

тротуар (мал. 104) – елемент дороги, призначений для руху пішоходів, який прилягає до проїзної частини або відокремлений від неї газоном;

удосконалене покриття — цементобетонне, асфальтобетонне, залізобетонне або армобетонне збірне покриття, бруківки, вимощені брущаткою і мозаїкою, збірне покриття з дрібнорозмірних бетонних плит, із щебеню і ґравію, оброблених органічними і в'язкими матеріалами;

узбіччя (мал. 105) – виділений конструктивно або суцільною лінією дорожньої розмітки елемент автомобільної дороги, який прилягає безпосередньо до зовнішнього краю проїзної частини, розташований з нею на одному рівні та не призначений для руху транспортних засобів, крім випадків, передбачених цими Правилами. Узбіччя може використовуватися для зупинки і стоянки транспортних засобів, руху пішоходів, мопедів, велосипедів (за відсутності тротуарів, пішохідних, велосипедних доріжок або у разі неможливості пересуватися по них), гужових возів (саней);

учасник дорожнього руху – особа, яка бере безпосередню участь у процесі руху на дорозі як пішохід, водій, пасажир, погонич тварин;

шляхопровід – інженерна споруда мостового типу над іншою дорогою (залізницею) в місці їх перетину, що забезпечує рух по ній на різних рівнях та дає можливість з'їзду на іншу дорогу.

2. ОБОВ'ЯЗКИ І ПРАВА ВОДІЇВ МЕХАНІЧНИХ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

2.1. Водій механічного транспортного засобу повинен мати при собі:

а) посвідчення водія на право керування транспортним засобом відповідної категорії;

б) **реєстраційний документ на транспортний засіб (для транспортних засобів Збройних Сил, внутрішніх військ МВС, Держприкордонслужби, Держспецтрансслужби, Держспецзв'язку, Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту – технічний талон);**

в) у разі встановлення на транспортних засобах проблискових маячків і (або) спеціальних звукових сигнальних пристроїв – дозвіл, виданий Державтоінспекцією МВС;

г) на маршрутних транспортних засобах – схему маршруту та розклад руху; на великовагових і великогабаритних транспортних засобах та транспортних засобах, що здійснюють дорожнє перевезення небезпечних вантажів, – документацію відповідно до вимог спеціальних правил;

г) поліс (сертифікат) обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів. Водії, які відповідно до законодавства звільняються від обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів на території України, повинні мати при собі відповідні підтвердні документи (посвідчення).

2.2. Власник транспортного засобу, а також особа, яка використовує такий транспортний засіб на законних підставах, можуть передавати керування транспортним засобом іншій особі, що має при собі посвідчення водія на право керування транспортним засобом відповідної категорії.

Власник транспортного засобу може передавати такий засіб у користування іншій особі, що має посвідчення водія на право керування транспортним засобом відповідної категорії, передавши їй реєстраційний документ на цей транспортний засіб.

2.3. Для забезпечення безпеки дорожнього руху водій зобов'язаний:

а) перед виїздом перевірити і забезпечити технічно справний стан і комплектність транспортного засобу, правильність розміщення та кріплення вантажу (мал. 106);

б) бути уважним, стежити за дорожньою обстановкою, відповідно реагувати на її зміну, стежити за правильністю розміщення та кріплення вантажу, технічним станом транспортного засобу і не відволікатися від керування цим засобом у дорозі;

Перевір правильність розміщення та кріплення вантажу

в) на автомобілях, обладнаних засобами пасивної безпеки (підголовники, ремені безпеки), користуватися ними і не перевозити пасажирів, не пристебнутих ремнями безпеки (мал. 107). Дозволяється не пристебнутися особі, яка навчає водінню, якщо за кермом учень, а в населених пунктах, крім того, водіям-інвалідам (мал. 108), водіям і пасажирам оперативних та спеціальних транспортних засобів і таксі (мал. 109);

г) під час руху на мотоциклі і мопеді бути в застібнутому мотошоломі і не перевозити пасажирів без застібнутих мотошоломів (мал. 110);

г) не забруднювати проїзну частину та смугу відведення автомобільних доріг;

д) не створювати своїми діями загрози безпеці дорожнього руху;

е) повідомляти дорожньо-експлуатаційним організаціям або Державтоінспекції про виявлені факти створення перешкод для дорожнього руху;

є) не вчиняти дій, внаслідок яких може бути пошкоджено ав-

томобільні дороги та їх складові, а також завдано шкоди користувачам.

2.4. На вимогу працівника (мал. 111) водій повинен зупинитися з дотриманням вимог цих Правил, а також:

а) пред'явити для перевірки документи, зазначені в пункті 2.1;

б) дати можливість перевірити номери агрегатів і комплектність транспортного засобу;

в) дати можливість оглянути транспортний засіб відповідно до законодавства за наявності на те законних підстав, у тому числі провести з використанням спеціальних пристроїв (приладів) перевірку технічного стану транспортних засобів, які відповідно до законодавства підлягають обов'язковому технічному контролю.

2.4-1. У місці здійснення габаритно-вагового контролю на вимогу працівника пункту габаритно-вагового контролю або працівника МВС водій вантажного автомобіля (в тому числі механічного транспортного засобу) повинен зупинитися з дотриманням вимог цих Правил, а також:

а) передати для перевірки документи, зазначені в підпунктах «а», «б» і «г» пункту 2.1 цих Правил;

б) надати транспортний засіб та причіп (за наявності) для вагового та/або габаритного контролю відповідно до встановленої процедури.

2.4-2. У разі виявлення під час здійснення габаритно-вагового контролю невідповідності фактичних вагових та/або габаритних параметрів установленим нормам і правилам рух такого транспортного засобу та/або причепа забороняється до отримання в установленому порядку дозволу на проїзд автомобільними дорогами транспортних засобів, вагові або габаритні параметри яких перевищують нормативні, про що складається відповідний акт.

2.5. Водій повинен на вимогу працівника міліції пройти в установленому порядку медичний огляд для визна-

чення стану алкогольного сп'яніння, впливу наркотичних чи токсичних речовин.

2.6. За рішенням уповноваженої на те посадової особи Державтоінспекції, за наявності на те підстав, водій зобов'язаний пройти позачерговий медичний огляд з метою визначення здатності безпечно керувати транспортним засобом і перевірку знання цих Правил та навичок водіння.

2.7. Водій, крім водіїв транспортних засобів дипломатичних та інших представництв іноземних держав, міжнародних організацій, оперативних і спеціальних транспортних засобів, повинен надавати транспортний засіб:

а) працівникам міліції та охорони здоров'я для доставки до найближчого лікувального закладу осіб, які потребують негайної медичної допомоги;

б) працівникам міліції для виконання непередбачених і невідкладних службових обов'язків, пов'язаних із переслідуванням правопорушників, доставкою їх у міліцію, та для транспортування пошкоджених транспортних засобів.

Примітки: 1. Для транспортування пошкоджених транспортних засобів залучаються лише вантажні автомобілі.

2. Особа, яка скористалася транспортним засобом, повинна видати довідку із зазначенням пройденої відстані, тривалості поїздки, свого прізвища, посади, номера посвідчення, повного найменування свого підрозділу чи організації.

2.8. Водій-інвалід, що керує мотоциклом або автомобілем, позначеними розпізнавальним знаком «Інвалід», може відступати від вимог дорожніх знаків 3.1, 3.2 і 3.35–3.38, а також знака 3.34 за наявності під ним таблички 7.18 (див. додаток 1) (мал. 112).

2.9. Водієві забороняється:

а) керувати транспортним засобом у стані алкогольного сп'яніння або перебуваючи під впливом наркотичних чи токсичних речовин;

б) керувати транспортним засобом у хворобливому стані, у стані стомлення, а також перебуваючи під впливом лікарських препаратів, що знижують швидкість реакції і увагу;

в) керувати транспортним засобом, не зареєстрованим у Державтоінспекції або таким, що не пройшов відомчу реєстрацію в разі, якщо законом встановлена обов'язковість її проведення, а також без номерного знака або з номерним знаком, що:

не належить цьому засобу;
не відповідає вимогам стандартів;
закріплений не в установленому для цього місці;
закритий іншими предметами чи забруднений, що не дає змоги чітко визначити символи номерного знака з відстані 20 м;

неосвітлений (у темну пору доби або в умовах недостатньої видимості) чи перевернутий;

г) передавати керування транспортним засобом особам, які перебувають у стані алкогольного сп'яніння, під впливом наркотичних чи токсичних речовин, у хворобливому стані, у стані стомлення або під впливом лікарських препаратів, що знижують швидкість реакції і увагу;

г) передавати керування транспортним засобом особам, які не мають при собі посвідчення на право керування ним, якщо це не стосується навчання водінню відповідно до вимог розділу 24 цих Правил;

д) під час руху транспортного засобу користуватися засобами зв'язку, тримаючи їх у руці (за винятком водіїв оперативних транспортних засобів під час виконання ними невідкладного службового завдання) (мал. 113).

2.10. У разі причетності до дорожньо-транспортної пригоди водій зобов'язаний:

а) негайно зупинити транспортний засіб і залишатися на місці пригоди;

б) увімкнути аварійну сигналізацію і встановити знак аварійної зупинки відповідно до вимог пункту 9.10 цих Правил;

в) не переміщати транспортний засіб і предмети, що мають причетність до пригоди;

г) вжити можливих заходів для надання першої медичної допомоги потерпілим, викликати карету швидкої медичної допомоги, а якщо це неможливо, звернутися за допомогою до присутніх і відправити потерпілих до лікувального закладу;

г) у разі неможливості виконати дії, перелічені в підпункті «г» пункту 2.10 цих Правил, відвезти потерпілого до найближчого лікувального закладу своїм транспортним засобом, попередньо зафіксувавши розташування

слідів пригоди, а також положення транспортного засобу після його зупинки; у лікувальному закладі повідомити своє прізвище та номерний знак транспортного засобу (з пред'явленням посвідчення водія або іншого документа, який посвідчує особу, реєстраційного документа на транспортний засіб) і повернутися на місце пригоди;

д) повідомити про дорожньо-транспортну пригоду орган чи підрозділ міліції, записати прізвища та адреси очевидців, чекати прибуття працівників міліції;

е) вжити всіх можливих заходів для збереження слідів пригоди, огороження їх та організувати об'їзд місця пригоди;

є) до проведення медичного огляду не вживати без призначення медичного працівника алкоголю, наркотиків, а також лікарських препаратів, виготовлених на їх основі (крім тих, які входять до офіційно затвердженого складу аптечки).

2.11. Якщо внаслідок дорожньо-транспортної пригоди немає потерпілих та не завдано матеріальної шкоди третім особам, а транспортні засоби можуть безпечно рухатися, водії (за наявності взаємної згоди в оцінці обставин скоєного) можуть прибути до найближчого поста Державтоінспекції або в орган чи підрозділ міліції для оформлення відповідних матеріалів, попередньо склавши схему пригоди та поставивши підписи під нею.

Третіми особами вважаються інші учасники дорожнього руху, які через обставини виявились причетними до дорожньо-транспортної пригоди.

У разі настання дорожньо-транспортної пригоди за участю транспортних засобів, зазначених у чинному договорі обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності, за умови експлуатації таких транспортних засобів особами, відповідальність яких застрахована, відсутності травмованих (загиблих) людей, а також за умови досягнення згоди водіїв таких транспортних засобів щодо обставин скоєння дорожньо-транспортної пригоди, за відсутності у них ознак алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, та у разі складення такими водіями спільного повідомлення про дорожньо-транспортну пригоду відповідно до встановленого Моторним (транспортним) страховим бюро зразка. У такому випадку водії згаданих транспортних засобів після складення ними зазначеного в цьому пункті повідомлення звільняються від обов'язків,

передбачених підпунктами «д» – «є» пункту 2.10 цих Правил.

2.12. Власник транспортного засобу має право:

а) довіряти в установленому порядку розпорядження транспортним засобом іншій особі;

б) на відшкодування витрат у разі надання транспортного засобу працівникам міліції та органу охорони здоров'я згідно з пунктом 2.7 цих Правил;

в) на відшкодування збитків, завданих унаслідок невідповідності стану автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів вимогам безпеки дорожнього руху;

г) на безпечні та зручні умови для руху;

г) запитувати оперативну інформацію про дорожні умови та напрямки руху.

2.13. Право на керування транспортними засобами особам може бути надано:

мототранспортними засобами і мотоколясками (категорії A1, A) – з 16-річного віку (мал. 114);

автомобілями, колісними тракторами, самохідними машинами, сільськогосподарською технікою, іншими механізмами, які експлуатуються на вулично-дорожній мережі, всіх типів (категорії B1, B, C1, C), за винятком автобусів, трамваїв і тролейбусів, – з 18-річного віку (мал. 115);

автомобілями з причепами або напівпричепами (категорії BE, C1E, CE), а також тими, що призначені для перевезення великогабаритних, великовагових і небезпечних вантажів, – з 19-річного віку (мал. 116);

автобусами, трамваями і тролейбусами (категорії D1, D, D1E, DE, T) – з 21-річного віку (мал. 117).

Транспортні засоби належать до таких категорій:

A1 – мопеди, моторолери та інші двоколісні транспортні засоби, які мають двигун з робочим об'ємом до 50 куб. см або електродвигун потужністю до 4 кВт;

A – мотоцикли та інші двоколісні транспортні засоби, які мають двигун з робочим об'ємом 50 куб. см і більше або електродвигун потужністю 4 кВт і більше;

B1 – квадро- і трицикли, мотоцикли з боковим причепом, мотоколяски та інші триколісні (чотириколісні) мототранспортні засоби, дозволена максимальна маса яких не перевищує 400 кілограмів;

B – автомобілі, дозволена максимальна маса яких не перевищує 3500 кілограмів (7700 фунтів), а кількість сидінь, крім сидіння водія, – восьми, состав транспортних засобів з тягачем категорії B та причепом, повна маса якого не перевищує 750 кілограмів;

C1 – призначені для перевезення вантажів автомобілі, дозволена максимальна маса яких становить від 3500 до 7500 кілограмів (від 7700 до 16 500 фунтів), состав транспортних засобів з тягачем категорії C1 та причепом, повна маса якого не перевищує 750 кілограмів;

C – призначені для перевезення вантажів автомобілі, дозволена максимальна маса яких перевищує 7500 кілограмів (16 500 фунтів), состав транспортних засобів з тягачем категорії C та причепом, повна маса якого не перевищує 750 кілограмів;

D1 – призначені для перевезення пасажирів автобуси, у яких кількість місць для сидіння, крім сидіння водія, не перевищує 16, состав транспортних засобів з тягачем категорії D1 та причепом, повна маса якого не перевищує 750 кілограмів;

D – призначені для перевезення пасажирів автобуси, у яких кількість місць для сидіння, крім сидіння водія, більше 16, состав транспортних засобів з тягачем категорії D та причепом, повна маса якого не перевищує 750 кілограмів;

BE, C1E, CE, D1E, DE – состави транспортних засобів з тягачем категорії B, C1, C, D1 або D та причепом, повна маса якого перевищує 750 кілограмів;

T – трамваї та тролейбуси.

2.14. Водій має право:

а) керувати транспортним засобом і перевозити пасажирів або вантажі дорогами, вулицями чи іншими місцями, де їх рух не заборонено, в установленому порядку відповідно до вимог цих Правил;

б) виключено;

в) знати причину зупинки, перевірки та огляду транспортного засобу посадовою особою державного органу, яка здійснює нагляд за дорожнім рухом, а також її підвищення і посаду;

г) вимагати від особи, яка здійснює нагляд за дорожнім рухом та зупинила транспортний засіб, пред'явлення посвідчення її особи;

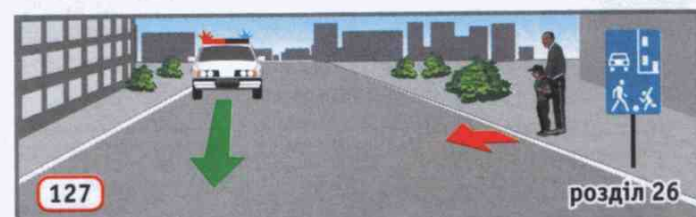
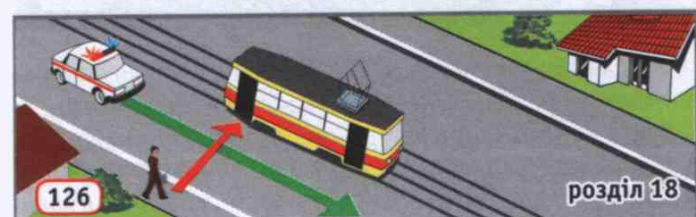
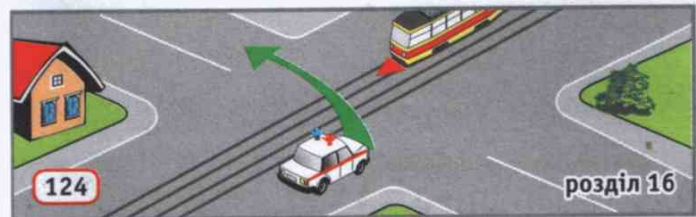
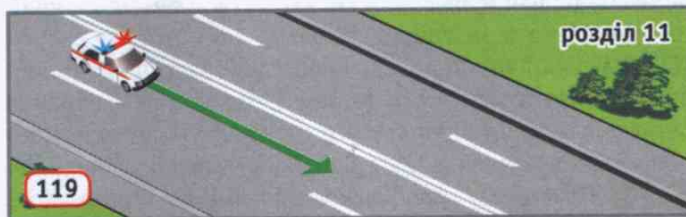
г) отримувати необхідну допомогу від посадових осіб та організацій, що беруть участь у забезпеченні безпеки дорожнього руху;

д) оскаржити дії працівника міліції в разі порушення ним законодавства;

е) відступати від вимог законодавства в умовах дії непереборної сили або коли іншими засобами неможливо запобігти власній загибелі чи каліцтву громадян.

3. РУХ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ ІЗ СПЕЦІАЛЬНИМИ СИГНАЛАМИ

3.1. Водії оперативних транспортних засобів, виконуючи невідкладне службове завдання, можуть відступати від вимог розділів 8 (крім сигналів регулювальника), 10–18 (мал. 118–126), 26 (мал. 127), 27 (мал. 128) та пункту 28.1 (мал. 129) цих Правил за умови увімкнення пробліскового маячка синього або червоного кольору і спеціального звукового сигналу та забезпечення безпеки дорожнього руху. За відсутності необхідності додаткового привертання уваги учасників дорожнього руху спеціальний звуковий сигнал може бути вимкнений.

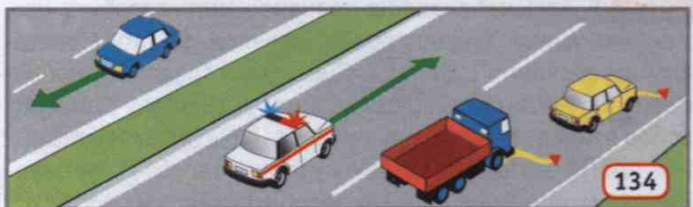

3.2. У разі наближення транспортного засобу з увімкненим синім проблісковим маячком та (або) спеціальним звуковим сигналом водії інших транспортних засобів, які можуть створювати йому перешкоду для руху, зобов'язані дати йому дорогу і забезпечити безперешкодний проїзд зазначеного транспортного засобу (і супроводжуваних ним транспортних засобів) (мал. 130, 131).

На транспортних засобах, які рухаються в супроводжуваній колоні, повинно бути увімкнено ближнє світло фар.

Якщо на такому транспортному засобі увімкнено проблискові маячки синього і червоного або лише червоного кольору, водії інших транспортних засобів зобов'язані зупинитися біля правого краю проїзної частини (на правому узбіччі). На дорозі з розділювальною смугою цю вимогу зобов'язані виконати водії транспортних засобів, що рухаються в попутному напрямку (мал. 132–134).

3.3. Якщо під час супроводження колони транспортних засобів на транспортному засобі, що рухається попереду колони, увімкнено проблискові маячки синього і червоного або лише червоного кольору (мал. 135), колону повинен замикати транспортний засіб з увімкненим зеленим або синім і зеленим проблисковими маячками (мал. 136), після проїзду якого скасовуються обмеження на рух інших транспортних засобів.

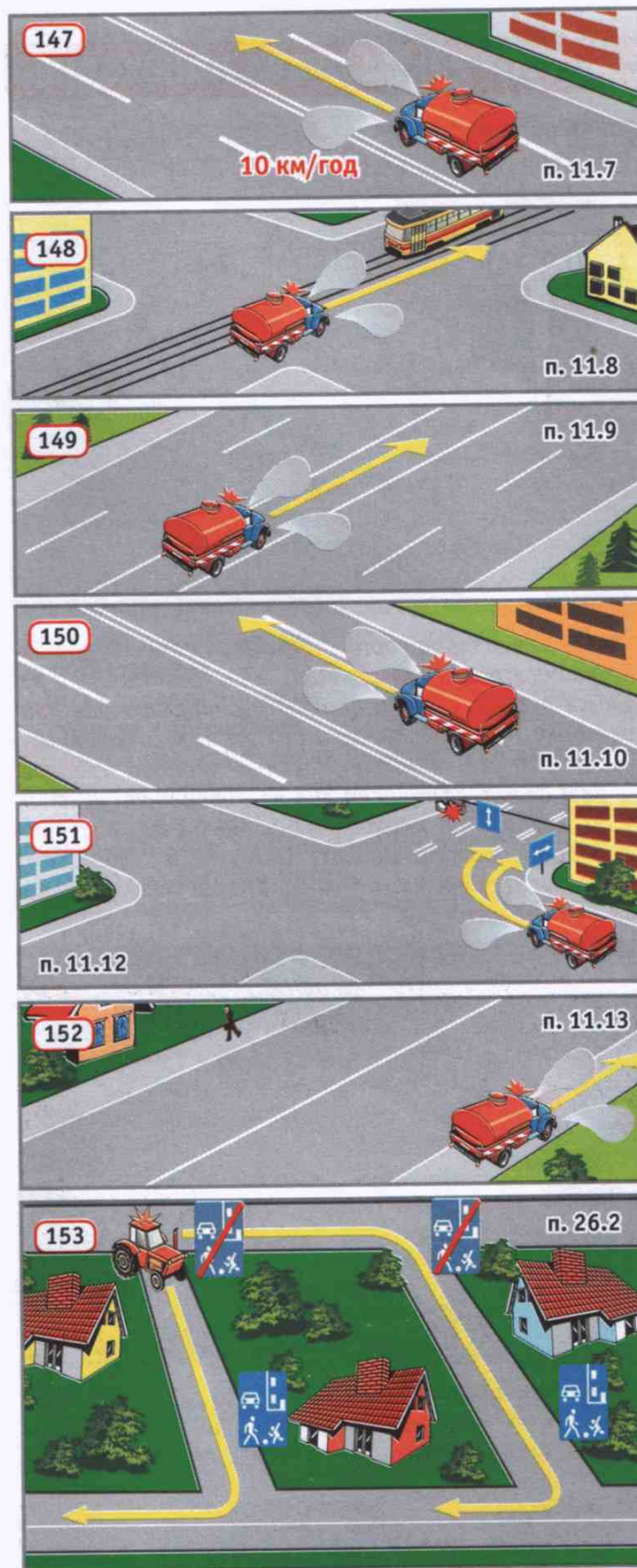
3.4. Забороняється здійснювати обгін і випередження транспортних засобів з увімкненими проблисковими маячками синього і червоного або лише червоного кольору та зеленого або синього і зеленого кольору і супроводжуваних ними транспортних засобів (колони), а також рухатися по суміжних смугах із швидкістю колони або займати місце в колоні (мал. 137–139).

3.5. Наближаючись до нерухомого транспортного засобу з увімкненим проблисковим маячком синього кольору та спеціальним звуковим сигналом (або без увімкненого спеціального звукового сигналу), що стоїть на узбіччі (біля проїзної частини) або на проїзній частині, водій повинен знизити швидкість до 40 км/год та в разі подання регулювальником відповідного сигналу зупинитися. Продовжувати рух можна лише з дозволу регулювальника.

3.6. Увімкнення проблискового маячка оранжевого кольору на транспортних засобах з розпізнавальним

знаком «Діти», на механічних транспортних засобах дорожньо-експлуатаційної служби під час виконання роботи на дорозі, на великогабаритних та великовагових транспортних засобах не дає їм переваги в русі, а служить для привернення уваги та попередження про небезпеку. При цьому водіям транспортних засобів дорожньо-експлуатаційної служби під час виконання роботи на дорозі дозволяється відступати від вимог дорожніх знаків (крім знаків пріоритету та знаків 3.21–3.23 (див. додаток 1), дорожньої розмітки (мал. 140–143), а також пунктів

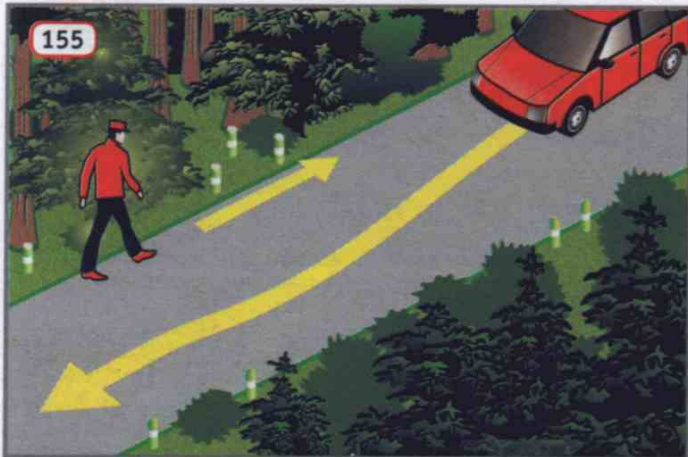
11.2, 11.5–11.10, 11.12, 11.13 (мал. 144–152), підпунктів «б», «в», «г» пункту 26.2 (мал. 153) цих Правил за умови забезпечення безпеки дорожнього руху. Водії інших транспортних засобів не повинні перешкоджати їхній роботі.

4. ОБОВ'ЯЗКИ І ПРАВА ПІШОХОДІВ

4.1. Пішоходи повинні рухатися по тротуарах і пішохідних доріжках, тримаючись правого боку (мал. 154).

Якщо немає тротуарів, пішохідних доріжок або пересуватися по них неможливо, пішоходи можуть рухатися велосипедними доріжками, тримаючись правого боку і не утруднюючи рух на велосипедах, або в один ряд узбіччям, тримаючись якомога правіше, а у разі його відсутності або неможливості рухатися по ньому – по краю проїзної частини назустріч руху транспортних засобів (мал. 155). При цьому треба бути обережним і не заважати іншим учасникам дорожнього руху.

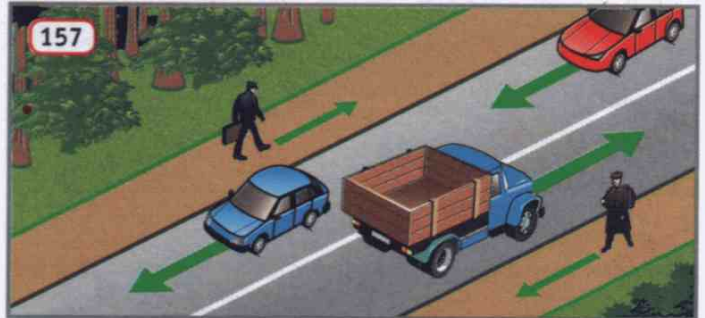
4.2. Пішоходи, які переносять громіздкі предмети, або особи, які пересуваються в інвалідних колясках без двигуна, ведуть мотоцикл, велосипед чи мопед, везуть

санки, візок тощо, якщо їх рух тротуарами, пішохідними чи велосипедними доріжками або узбіччями створює перешкоди для інших учасників руху, можуть рухатися по краю проїзної частини в один ряд (мал. 156).

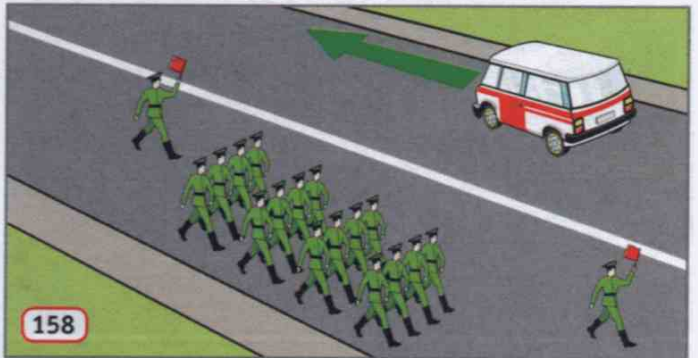
4.3. За межами населених пунктів пішоходи, які рухаються узбіччям чи краєм проїзної частини, повинні йти назустріч руху транспортних засобів (мал. 157).

Особи, які рухаються узбіччям чи краєм проїзної частини в інвалідних колясках без двигуна, ведуть мотоцикл, мопед або велосипед, повинні пересуватися в напрямку руху транспортних засобів.

4.4. У темну пору доби та в умовах недостатньої видимості пішоходи, які рухаються проїзною частиною чи узбіччям, повинні виділити себе, а за можливості мати на зовнішньому одязі світлоповертальні елементи для своєчасного їх виявлення іншими учасниками дорожнього руху.

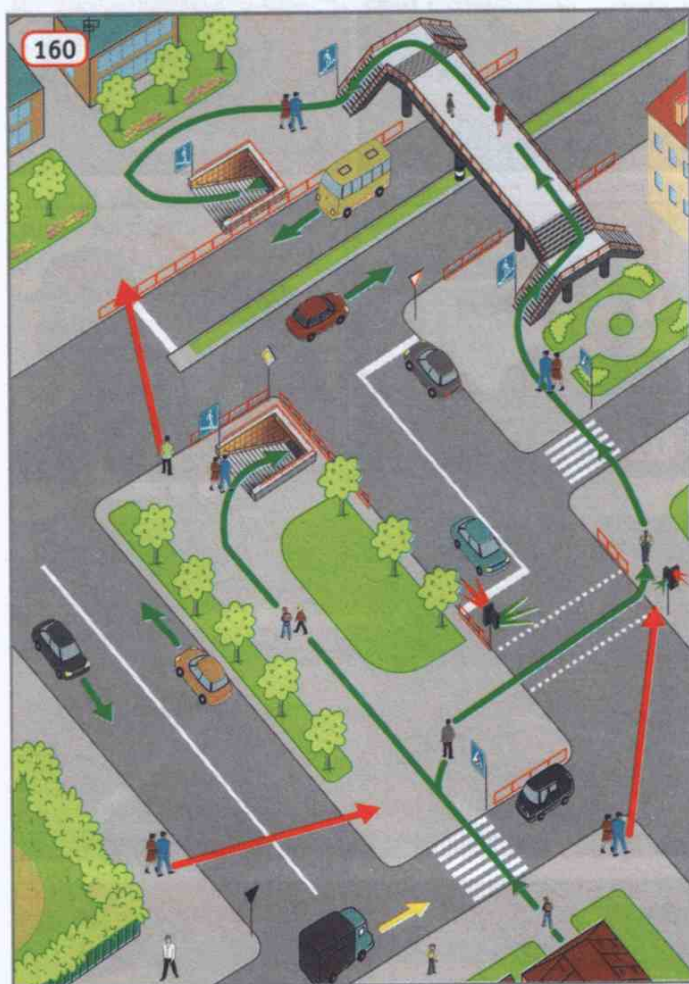
4.5. Рух організованих груп людей по дорозі дозволяється тільки в напрямку руху транспортних засобів колоною не більш як по чотири особи в ряду за умови, що колона не займає більше половини ширини проїзної частини одного напрямку руху. Попереду і позаду колони на відстані 10–15 м з лівого боку повинні бути

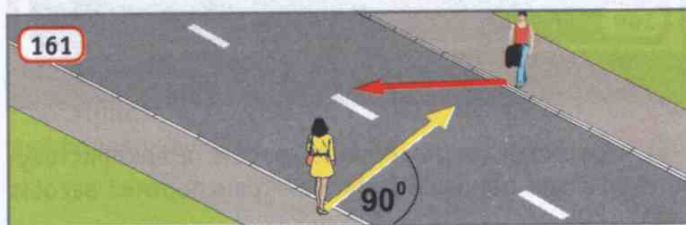
супровідники з червоними прапорцями (мал. 158), а у темну пору доби та в умовах недостатньої видимості – із засвіченими ліхтарями: спереду – білого кольору, по-заду – червоного (мал. 159).

4.6. Організовані групи дітей дозволяється водити тільки по тротуарах і пішохідних доріжках, а коли їх немає – по узбіччю дороги у напрямку руху транспортних засобів колоною, але тільки у світлу пору доби і лише в супроводі дорослих.

4.7. Пішоходи повинні переходити проїзну частину по пішохідних переходах, у тому числі підземних і надземних, а у разі їх відсутності – на перехрестях по лініях тротуарів або узбіч (мал. 160).

4.8. Якщо в зоні видимості немає переходу або перехрестя, а дорога має не більше трьох смуг руху для обох його напрямків, дозволяється переходити її під прямим кутом до краю проїзної частини в місцях, де дорогу добре видно в обидва боки, і лише після того, як пішохід упевниться у відсутності небезпеки (мал. 161).

4.9. У місцях, де рух регулюється, пішоходи повинні керуватися сигналами регулювальника або світлофора.

У таких місцях пішоходи, які не встигли закінчити перехід проїзної частини дороги одного напрямку, повинні перебувати на острові безпеки або лінії, що розділяє транспортні потоки протилежних напрямків, а у разі їх відсутності – на середині проїзної частини і можуть продовжити перехід лише тоді, коли це буде дозволено відповідним сигналом світлофора чи регулювальника та переконаться в безпеці подальшого руху.

4.10. Перед виходом на проїзну частину з-за транспортних засобів, що стоять, та будь-яких об'єктів, що обмежують оглядовість, пішоходи повинні впевнитись у відсутності транспортних засобів, що наближаються.

4.11. Чекаючи транспортний засіб пішоходи повинні на тротуарах, посадкових майданчиках, а якщо вони відсутні, – на узбіччі, не створюючи перешкод для дорожнього руху.

4.12. На трамвайних зупинках, не обладнаних посадковими майданчиками, пішоходам дозволяється виходити на проїзну частину лише з боку дверей і тільки після зупинки трамвая.

Після висадки з трамвая необхідно залишити проїзну частину не затримуючись.

4.13. У разі наближення транспортного засобу з увімкненим пробісним маячком червоного та (або) синього кольору і (або) спеціальним звуковим сигналом пішоходи повинні утриматися від переходу проїзної частини або негайно залишити її.

4.14. Пішоходам забороняється (мал. 162–164):

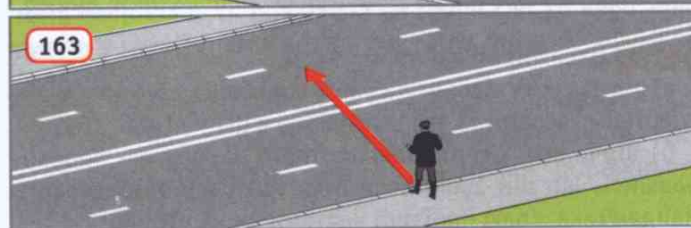
а) виходити на проїзну частину, не впевнившись у відсутності небезпеки для себе та інших учасників руху;

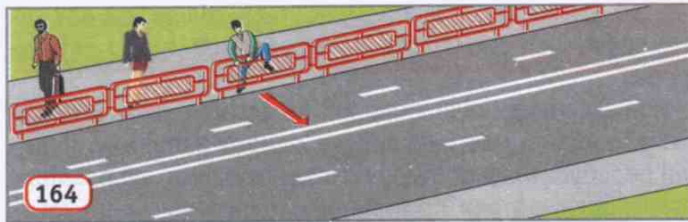
б) раптово виходити, вибігати на проїзну частину, в тому числі на пішохідний перехід;

в) допускати самостійний, без нагляду дорослих, вихід дітей дошкільного віку на проїзну частину;

г) переходити проїзну частину поза пішохідним переходом, якщо є розділювальна смуга або дорога має чотири і більше смуг для руху в обох напрямках, а також у місцях, де встановлено огороження;

г) затримуватися і зупинятися на проїзній частині, якщо це не пов'язано із забезпеченням безпеки дорожнього руху;

д) рухатися по автомагістралі чи дорозі для автомобілів, за винятком пішохідних доріжок, місць стоянки і відпочинку.

4.15. У разі причетності пішохода до дорожньо-транспортної пригоди він повинен подати можливу допомогу потерпілим, записати прізвища та адреси очевидців, повідомити орган чи підрозділ міліції про пригоду, необхідні дані про себе і перебувати на місці до прибуття працівників міліції.

4.16. Пішохід має право:

а) на перевагу під час переходу проїзної частини позначеними нерегульованими пішохідними переходами, а також регульованими переходами за наявності на те відповідного сигналу регулювальника чи світлофора;

б) вимагати від органів виконавчої влади, власників автомобільних доріг, вулиць і залізничних переїздів створення умов для забезпечення безпеки дорожнього руху.

5. ОБОВ'ЯЗКИ І ПРАВА ПАСАЖИРІВ

5.1. Посадку (висадку) дозволяється здійснювати пасажиром після зупинки транспортного засобу лише з посадкового майданчика, а в разі відсутності такого майданчика – з тротуару чи узбіччя, а якщо це неможливо, то з крайньої смуги проїзної частини (але не з боку суміжної смуги для руху), за умови, що це буде безпечно та не створить перешкод іншим учасникам руху (мал. 165).

5.2. Пасажири, користуючись транспортним засобом, повинні:

а) сидіти або стояти (якщо це передбачено конструкцією транспортного засобу) в призначених для цього місцях, тримаючись за поручень або інше пристосування;

б) під час пересування на транспортному засобі, обладнаному ремнями безпеки, бути пристебнутими (мал. 166), а на мотоциклі і мопеді – в застібнутому мотошоломі (мал. 167);

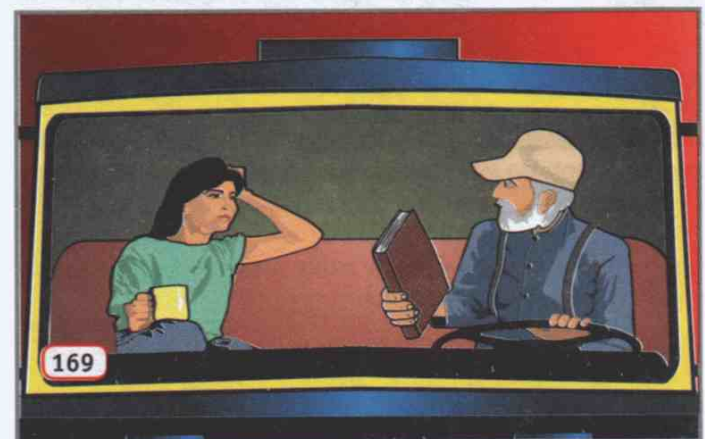
в) не забруднювати проїзну частину та смугу відведення автомобільних доріг (мал. 168);

г) не створювати своїми діями загрози безпеці дорожнього руху.

5.3. Пасажирам забороняється:

а) під час руху відвертати увагу водія від керування транспортним засобом та заважати йому в цьому (мал. 169);

б) відчиняти двері транспортного засобу, не переконавшись, що він зупинився біля тротуару, посадкового майданчика, краю проїзної частини чи на узбіччі;

в) перешкоджати зачиненню дверей та використовувати для їзди підніжки і виступи транспортних засобів (мал. 170);

6. ВИМОГИ ДО ВЕЛОСИПЕДИСТІВ

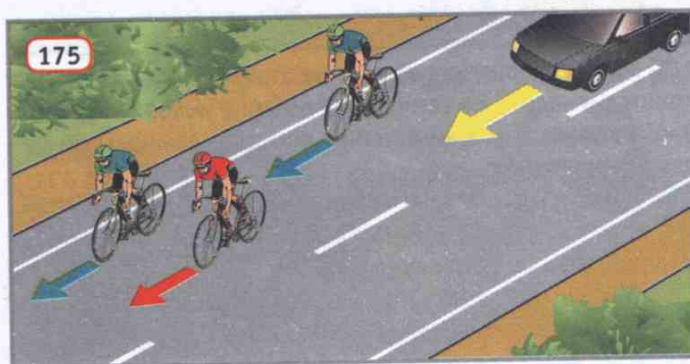
6.1. Рухатися по дорозі на велосипедах дозволяється особам, які досягли 14-річного віку (мал. 173).

6.2. Велосипедист має право керувати велосипедом, який обладнаний звуковим сигналом та світлоповертачами: спереду – білого кольору, по боках – оранжевого, позаду – червоного. Для руху в темну пору доби і в умовах недостатньої видимості на велосипеді повинен бути встановлений та увімкнений ліхтар (фара) (мал. 174).

6.3. Велосипедисти, рухаючись групами, повинні їхати один за одним, щоб не заважати іншим учасникам дорожнього руху (мал. 175).

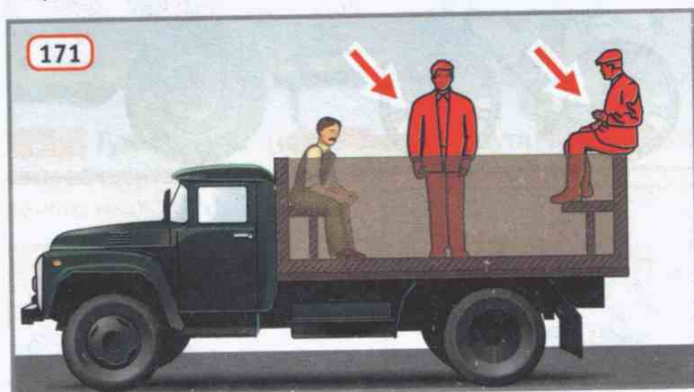

Колона велосипедистів, що рухається по проїзній частині, повинна бути розділена на групи (до 10 велосипедистів у групі) з дистанцією руху між групами 80–100 м (мал. 176).

6.4. Велосипедист може перевозити лише такі вантажі, які не заважають керувати велосипедом і не створюють перешкод іншим учасникам дорожнього руху (мал. 177).

г) під час руху стояти в кузові вантажного автомобіля, сидіти на бортах або в не обладнаному для сидіння місці (мал. 171).

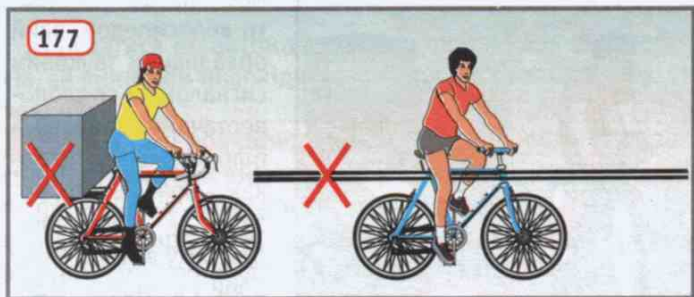
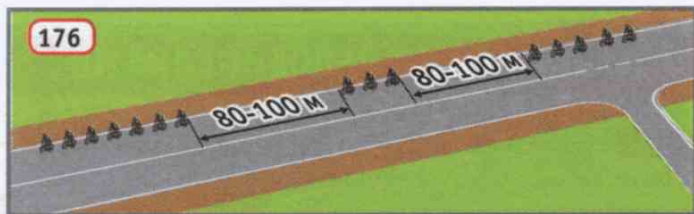

5.4. У разі дорожньо-транспортної пригоди пасажир причетного до пригоди транспортного засобу повинен подати можливу допомогу потерпілим, повідомити про пригоду орган чи підрозділ міліції і перебувати на місці до прибуття працівників міліції (мал. 172).

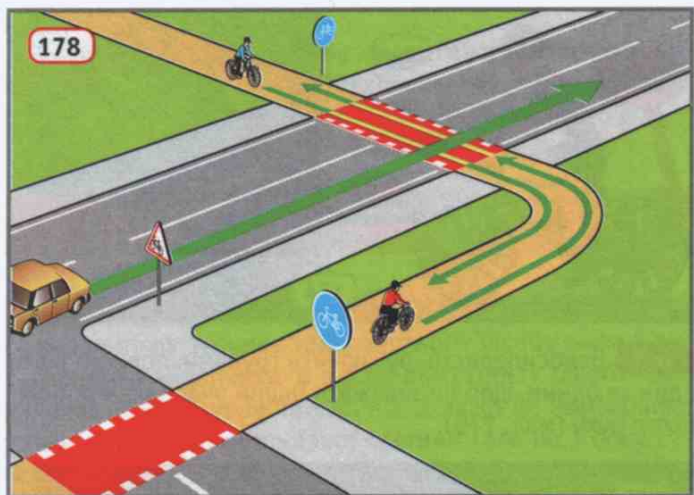
5.5. Пасажир під час користування транспортним засобом має право на:

- а) безпечне перевезення себе і багажу;
- б) відшкодування завданих збитків;
- в) отримання своєчасної і точної інформації про умови і порядок руху.

6.5. Якщо велосипедна доріжка перетинає дорогу поза перехрестям, велосипедисти зобов'язані дати дорогу іншим транспортним засобам, що рухаються по дорозі.

6.6. Велосипедисту забороняється:

а) керувати велосипедом з несправним гальмом, звуковим сигналом, а в темну пору доби і в умовах недостатньої видимості – з вимкненим ліхтарем (фарою) чи без світлоповертачів;

б) рухатися по автомагістралях і дорогах для автомобілів, а також по проїзній частині, коли поряд облаштовано велосипедну доріжку (мал. 178);

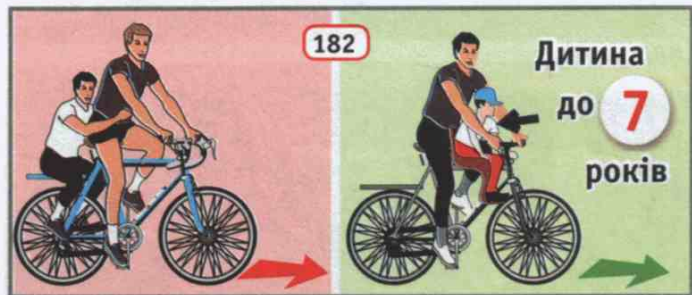
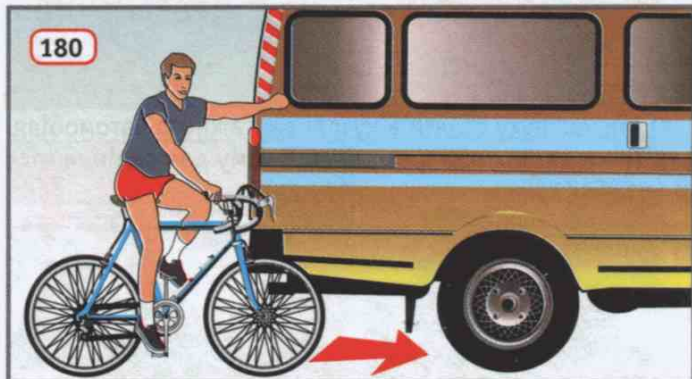
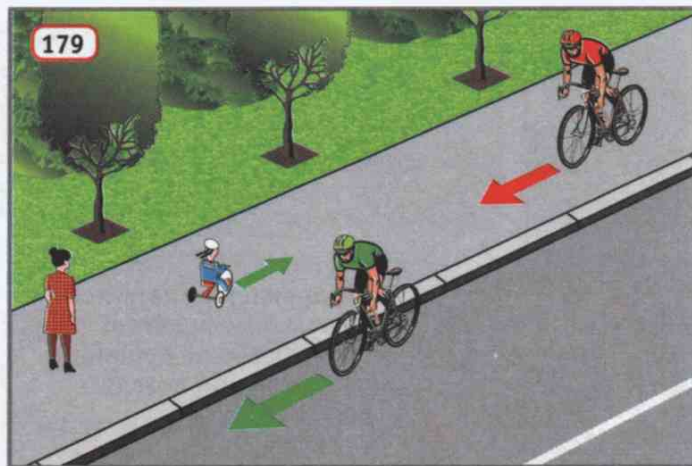
в) рухатися по тротуарах і пішохідних доріжках (крім дітей до 7 років на дитячих велосипедах під наглядом дорослих) (мал. 179);

г) під час руху триматися за інший транспортний засіб (мал. 180);

г) їздити, не тримаючись за руль, та знімати ноги з педалей (підніжок) (мал. 181);

д) перевозити пасажирів на велосипеді (за винятком дітей до 7 років, які перевозяться на додатковому сидінні, обладнаному надійно закріпленими підніжками) (мал. 182);

е) буксирувати велосипеди (мал. 183);

є) буксирувати причеп, не передбачений для експлуатації з велосипедом.

6.7. Велосипедисти повинні виконувати вимоги цих Правил, що стосуються водіїв або пішоходів і не суперечать вимогам цього розділу.

7. ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ КЕРУЮТЬ ГУЖОВИМ ТРАНСПОРТОМ, І ПОГОНІЧІВ ТВАРИН

7.1. Керувати гужовим транспортом та переганяти тварин по дорозі дозволяється особам, не молодшим 14-річного віку (мал. 184).

7.2. Гужовий віз (сани) повинен бути обладнаний світлоповертачами: спереду білого кольору, ззаду – червоного (мал. 185).

7.3. Для руху в темну пору доби та в умовах недостатньої видимості на гужовому транспорті необхідно увімкнути ліхтарі: спереду – білого кольору, ззаду – червоного кольору, що встановлюються з лівого боку воза (саней) (мал. 186).

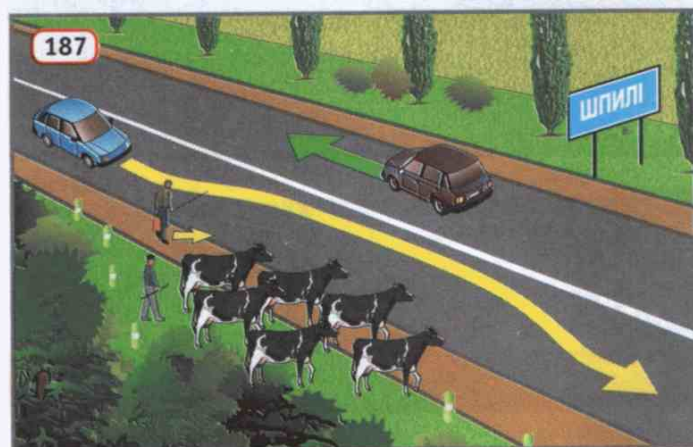

7.4. У разі виїзду на дорогу з прилеглої території або з другорядної дороги в місцях з обмеженою оглядовістю водій воза (саней) повинен вести тварину за вуздечку, повід.

7.5. Перевозити людей гужовим транспортом дозволяється за наявності умов, які б виключали можливість

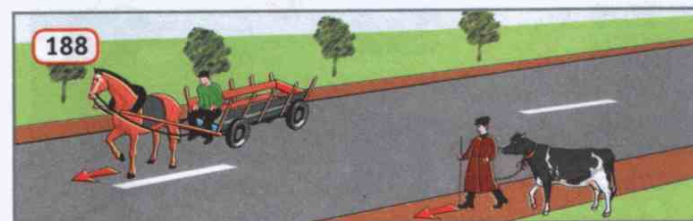
перебування пасажирів за боковими та заднім габаритами транспортного засобу.

7.6. Переганяти стадо тварин по дорозі дозволяється лише у світлу пору доби, при цьому залучається така кількість погоничів, щоб можна було направляти тварин якомога ближче до правого краю дороги і не створювати небезпеку та перешкод іншим учасникам дорожнього руху (мал. 187).

7.7. Особам, що керують гужовим транспортом, і погоничам тварин забороняється:

а) рухатися по автомобільних дорогах державного значення (за можливості рухатися автомобільними дорогами місцевого значення) (мал. 188);

б) використовувати вози, не обладнані світлоповертачами, без ліхтарів у темну пору доби та в умовах недостатньої видимості;

в) залишати на смузі відведення дороги тварин без нагляду та випасати їх (мал. 189);

г) вести тварин по дорогах з удосконаленим покриттям, якщо поруч є інші дороги (мал. 190);

г) переганяти тварин по дорогах у темну пору доби та в умовах недостатньої видимості;

д) переганяти тварин через залізничні колії і дороги з удосконаленим покриттям поза спеціально відведеними місцями (мал. 191).

7.8. Особи, які керують гужовим транспортом, і погоничі тварин зобов'язані виконувати вимоги інших пунктів цих Правил, що стосуються водіїв і пішоходів і не суперечать вимогам цього розділу.

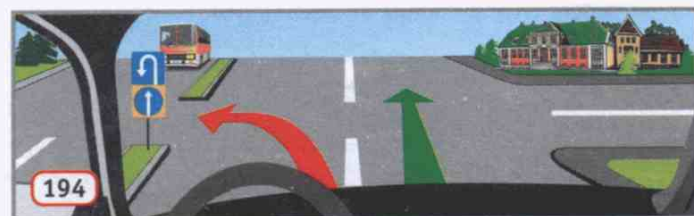
8. РЕГУЛЮВАННЯ ДОРОЖНЬОГО РУХУ

8.1. Регулювання дорожнього руху здійснюється за допомогою дорожніх знаків, дорожньої розмітки, дорожнього обладнання, світлофорів, а також регулювальниками (мал. 192).

8.2. Дорожні знаки мають перевагу перед дорожньою розміткою і можуть бути постійними, тимчасовими та із змінною інформацією (мал. 193–194).

Тимчасові дорожні знаки розміщуються на переносних пристроях, дорожньому обладнанні або закріплюються на щиті з фоном жовтого кольору і

мають перевагу перед постійними дорожніми знаками.

8.2-1. Дорожні знаки застосовуються відповідно до цих Правил і повинні відповідати вимогам національного стандарту.

Дорожні знаки повинні розміщуватися таким чином, щоб їх було добре видно учасникам дорожнього руху як у світлу, так і в темну пору доби. При цьому дорожні знаки не повинні бути закриті повністю або частково від учасників дорожнього руху будь-якими перешкодами.

Дорожні знаки повинні бути видимими на відстані не менш як 100 м за напрямком руху та розміщеними не вище 6 м над рівнем проїзної частини.

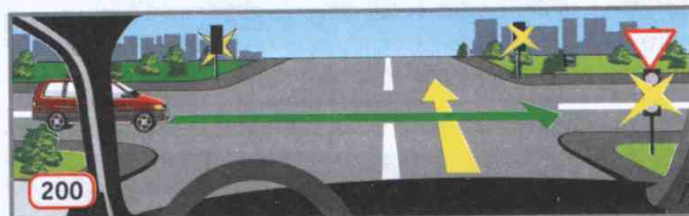
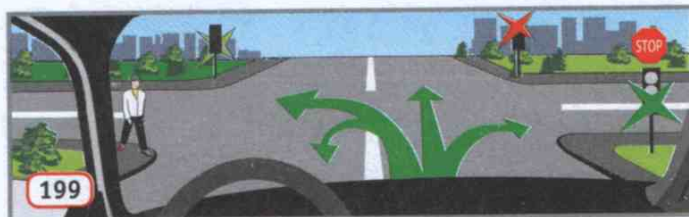
Дорожні знаки встановлюються обабіч дороги на тому її боці, що відповідає напрямку руху. Для поліпшення сприйняття дорожніх знаків вони можуть бути розміщені над проїзною частиною. Якщо дорога має більше ніж одну смугу для руху в одному напрямку, установлений обабіч дороги відповідного напрямку дорожній знак дублюється на розділювальній смузі, над проїзною частиною або на протилежному боці дороги (у разі, коли для руху в зустрічному напрямку є не більше ніж дві смуги).

Дорожні знаки розміщуються таким чином, щоб інформацію, яку вони передають, могли сприймати саме ті учасники руху, для яких вона призначена.

8.3. Сигнали регулювальника мають перевагу перед сигналами світлофорів та вимогами дорожніх знаків і є обов'язковими для виконання (мал. 195–198).

Сигнали світлофорів, крім жовтого миготливого, мають перевагу перед дорожніми знаками пріоритету (мал. 199–200).

Водії та пішоходи повинні виконувати додаткові вимоги регулювальника, навіть якщо вони суперечать сигналам світлофорів, вимогам дорожніх знаків і розмітки (мал. 201).

8.4. Дорожні знаки (додаток 1) поділяються на групи:
а) **попереджувальні знаки.** Інформують водіїв про наближення до небезпечної ділянки дороги і характер небезпеки. Під час руху по цій ділянці необхідно вжити заходів для безпечного проїзду (мал. 202);

б) **знаки пріоритету.** Встановлюють черговість проїзду перехресть, перехрещень проїзних частин або вузьких ділянок дороги (мал. 203);

в) **заборонні знаки.** Запроваджують або скасовують певні обмеження в русі (мал. 204);

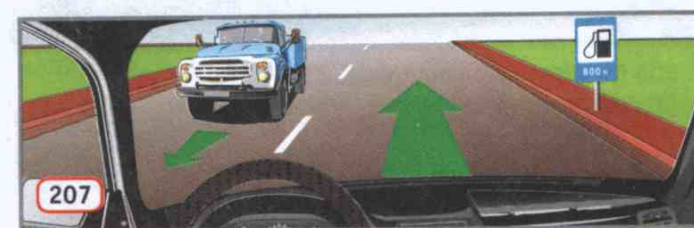
г) **наказові знаки.** Показують обов'язкові напрямки руху або дозволяють деяким категоріям учасників руху по проїзній частині чи окремих її ділянках, а також запроваджують або скасовують деякі обмеження (мал. 205);

ґ) **інформаційно-вказівні знаки.** Запроваджують або скасовують певний режим руху, а також інформують учасників дорожнього руху про розташування населених пунктів, різних об'єктів, територій, де діють спеціальні правила (мал. 206);

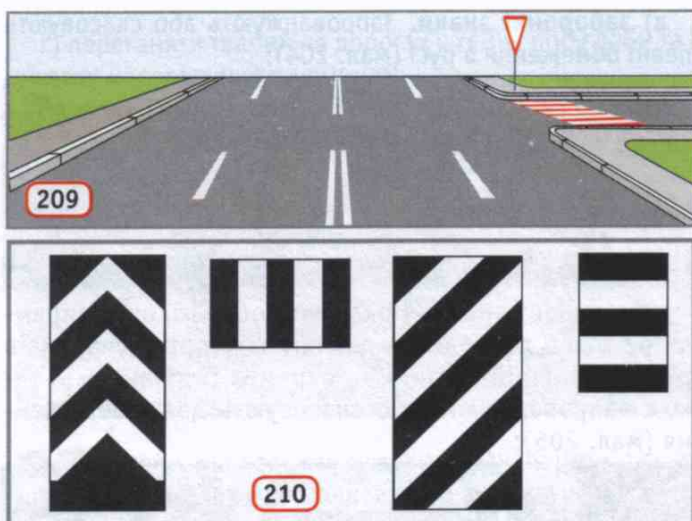
д) **знаки сервісу.** Інформують учасників дорожнього руху про розташування об'єктів обслуговування (мал. 207);

е) **таблички до дорожніх знаків.** Уточнюють або обмежують дію знаків, разом з якими вони встановлені (мал. 208).

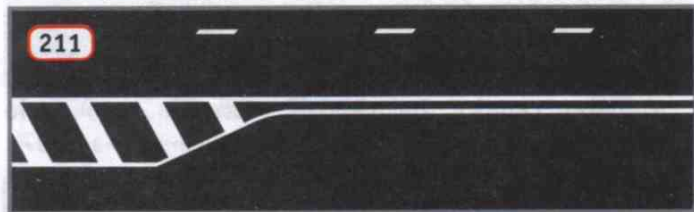
8.5. Дорожня розмітка (додаток 2) поділяється на горизонтальну (мал. 209) та вертикальну (мал. 210) і використовується окремо або разом з дорожніми знаками, вимоги яких вона підкреслює або уточнює.

8.5-1. Дорожня розмітка застосовується відповідно до цих Правил і повинна відповідати вимогам національного стандарту.

Дорожня розмітка повинна бути видимою учасникам дорожнього руху як у світлу, так і в темну пору доби на відстані, що забезпечує безпеку руху. На ділянках доріг, на яких є труднощі для видимості учасниками дорожнього руху дорожньої розмітки (сніг, бруд тощо) або дорожня розмітка не може бути відновленою, встановлюються відповідні за змістом дорожні знаки.

8.5.1. Горизонтальна дорожня розмітка встановлює певний режим і порядок руху. Наноситься на проїзній частині (мал. 211)

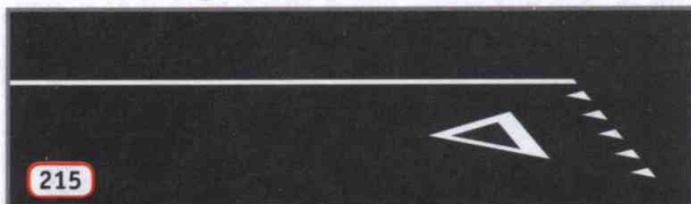
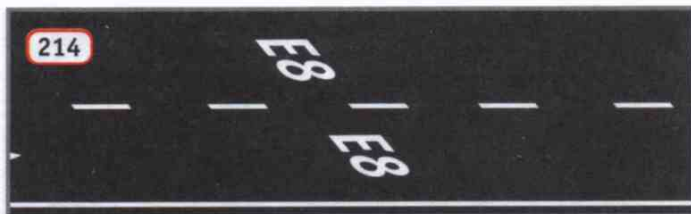
або по верху бордюру (мал. 212)

у вигляді ліній, стрілок (мал. 213),

написів (мал. 214), символів тощо (мал. 215) фарбою чи іншими матеріалами відповідного кольору згідно з пунктом 1 розділу 34 цих Правил.

8.5.2. Вертикальна розмітка у вигляді смуг білого і чорного кольору на дорожніх спорудах та елементах обладнання доріг призначена для зорового орієнтування (мал. 216).

8.6. Дорожнє обладнання застосовується як допоміжний засіб регулювання дорожнього руху.

До нього належать:

а) огороження і світлове сигнальне обладнання в місцях будівництва, реконструкції та ремонту доріг (мал. 217);

б) попереджувальні світлові круглі тумби, що встановлюються на розділювальних смугах або острівцях безпеки (мал. 218);

в) напрямні стовпчики, що призначені для забезпечення видимості зовнішнього краю узбіч і небезпечних перешкод в умовах недостатньої видимості. Позначаються вертикальною розміткою і повинні бути обладнані світлоповертачами: праворуч – червоного кольору, ліворуч – білого (мал. 219);

г) опуклі дзеркала для розширення оглядовості водіям транспортних засобів, які проїжджають перехрестя чи інше небезпечне місце з недостатньою оглядовістю (мал. 220);

г) дорожні огороження на мостах, шляхопроводах, естакадах, насипах та інших небезпечних ділянках доріг (мал. 221);

д) пішохідні огороження в небезпечних для переходу проїзної частини місцях (мал. 222);

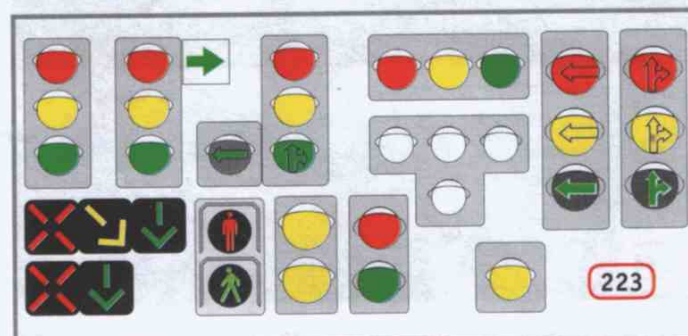
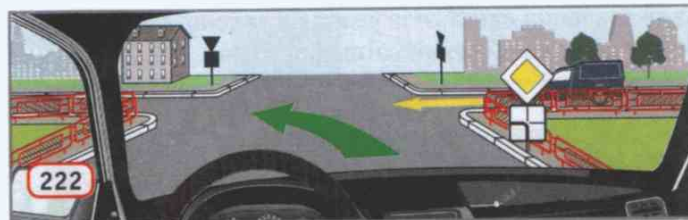
е) вставки розмічувальні дорожні для поліпшення зорового орієнтування водіїв на проїзній частині;

є) пристрої примусового зниження швидкості транспортних засобів;

ж) шумові смуги для підвищення уваги учасників дорожнього руху на небезпечних ділянках доріг.

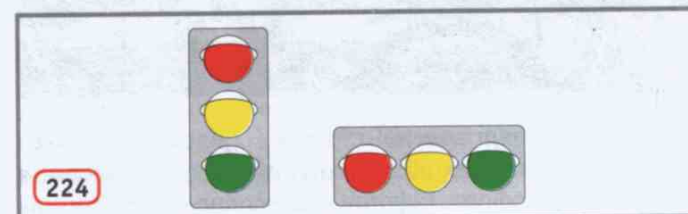
8.7. Світлофори (мал. 223) (додаток 3) призначені для регулювання руху транспортних засобів і пішоходів, мають світлові сигнали зеленого, жовтого, червоного і біло-місячного кольорів, які розташовані вертикально чи горизонтально. Сигнали світлофора можуть бути з нанесеною суцільною чи контурною стрілкою (стрілками), із силуетом пішохода, Х-подібні.

На рівні червоного сигналу світлофора із вертикальним розташуванням сигналів може встановлюватися та-

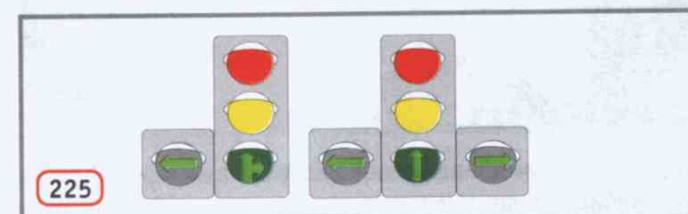

бличка білого кольору із нанесеною на ній стрілкою зеленого кольору.

8.7.1. У світлофорах з вертикальним розташуванням сигналів сигнал червоного кольору – зверху, зеленого – знизу, а з горизонтальним: червоного – ліворуч, зеленого – праворуч (мал. 224).

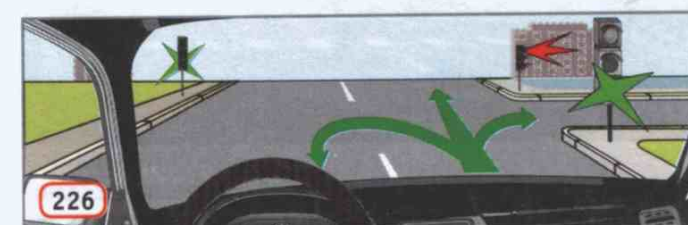
8.7.2. Світлофори з вертикальним розташуванням сигналів можуть мати одну або дві додаткові секції з сигналами у вигляді зеленої стрілки (стрілок), що розташовуються на рівні сигналу зеленого кольору (мал. 225).

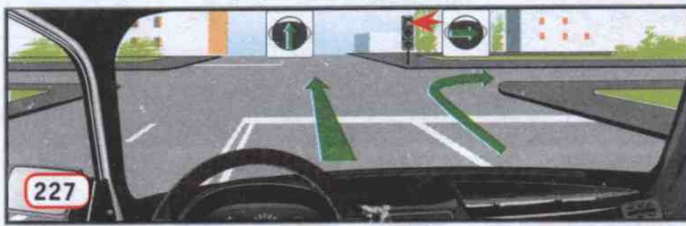
8.7.3. Сигнали світлофора мають такі значення:

а) зелений дозволяє рух (мал. 226);

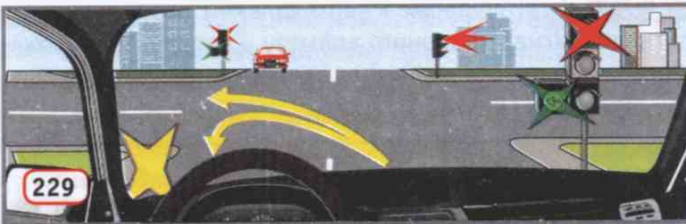
б) зелений у вигляді стрілки (стрілок) на чорному фоні дозволяє рух у зазначеному напрямку (напрямах). Таке

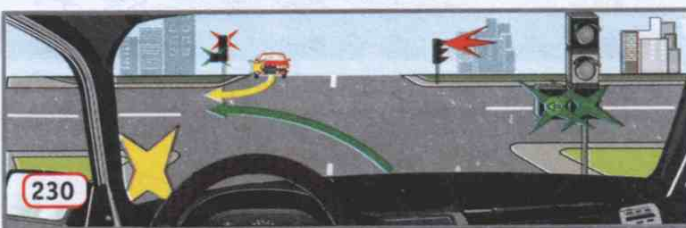
саме значення має сигнал у вигляді зеленої стрілки (стрілок) у додатковій секції світлофора (мал. 227, 228).

Сигнал у вигляді стрілки, що дозволяє поворот ліворуч, дозволяє й розворот, якщо він не заборонений дорожніми знаками (мал. 229).

Сигнал у вигляді зеленої стрілки (стрілок) у додатковій (додаткових) секції, увімкнений разом із зеленим сигналом світлофора, інформує водія про те, що він має перевагу в зазначеному стрілкою (стрілками) напрямку (напрямах) руху перед транспортними засобами, що рухаються з інших напрямків (мал. 230);

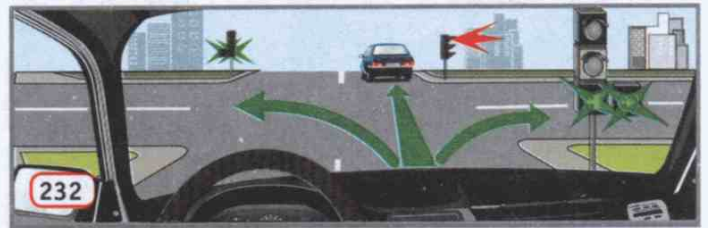
в) зелений миготливий дозволяє рух, але інформує про те, що незабаром буде ввімкнено сигнал, який забороняє рух.

Для інформування водіїв про час (у секундах), що залишився до кінця горіння сигналу зеленого кольору, можуть застосовуватися цифрові табло (мал. 231);

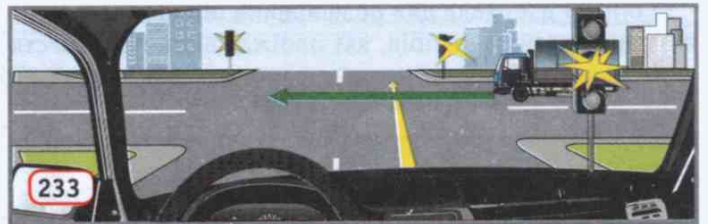
г) чорна контурна стрілка (стрілки), нанесена на основний зелений сигнал, інформує водіїв про наявність до-

даткової секції світлофора і вказує інші дозволені напрямки руху ніж сигнал додаткової секції (мал. 232);

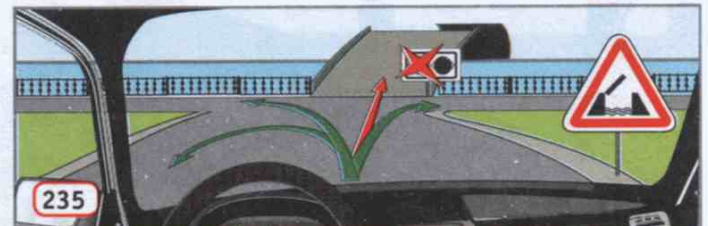

г) жовтий забороняє рух і попереджає про наступну зміну сигналів;

д) жовтий миготливий сигнал або два жовтих миготливих сигнали дозволяють рух і інформують про наявність небезпечного нерегульованого перехрестя або пішохідного переходу (мал. 233–234);

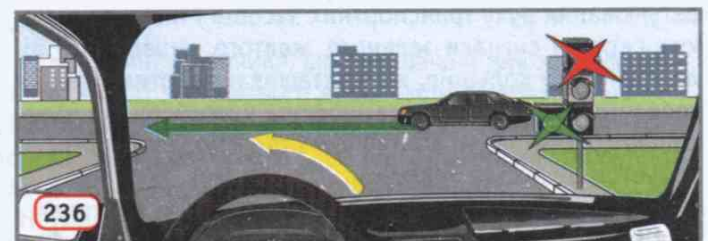

е) червоний сигнал, у тому числі миготливий, або два червоних миготливих сигнали забороняють рух (мал. 235).

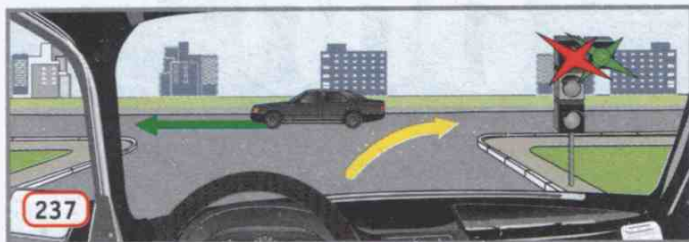

Сигнал у вигляді зеленої стрілки (стрілок) у додатковій (додаткових) секції разом з жовтим або червоним сигналом світлофора інформує водія про те, що рух дозволяється у вказаному напрямку за умови безперешкодного пропуску транспортних засобів, які рухаються з інших напрямків (мал. 236).

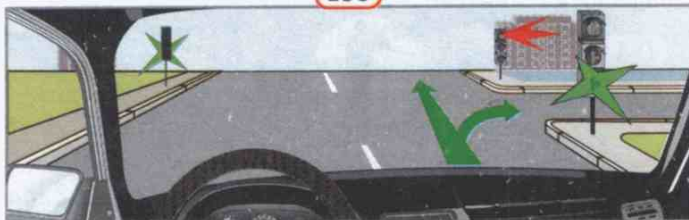
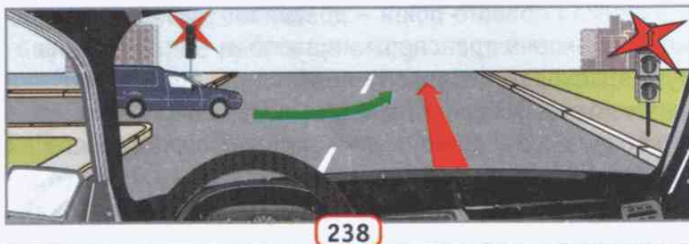
Стрілка зеленого кольору на табличці, встановленій на рівні червоного сигналу світлофора з вертикальним

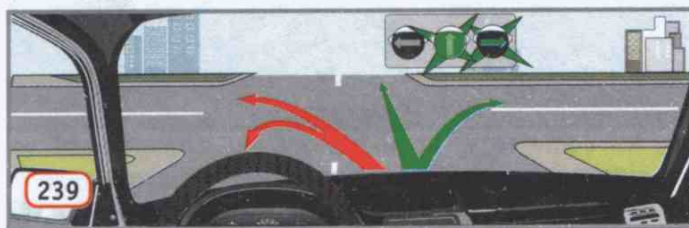
розташуванням сигналів, дозволяє рух у зазначеному напрямку при увімкненому червоному сигналі світлофора з крайньої правої смуги руху (або крайньої лівої смуги руху на дорогах з одностороннім рухом) за умови надання переваги в русі іншим його учасникам, які рухаються з інших напрямків на сигнал світлофора, що дозволяє рух (рис. 237);

е) поєднання червоного і жовтого сигналів забороняє рух і інформує про наступне вмикання зеленого сигналу;
ж) чорні контурні стрілки на червоному і жовтому сигналах не змінюють значення цих сигналів та інформують про дозволені напрямки руху при зеленому сигналі (мал. 238);

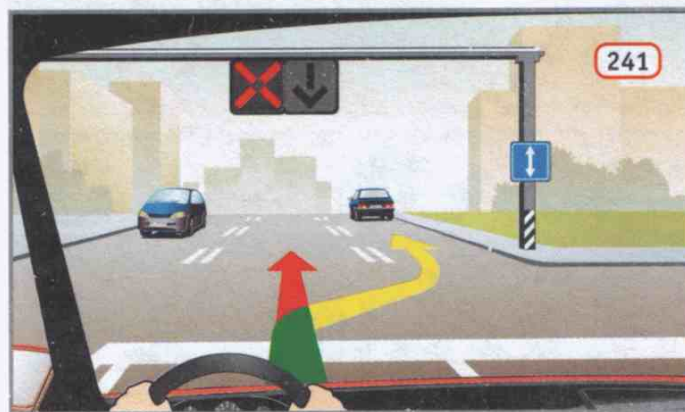

з) вимкнений сигнал додаткової секції забороняє рух у напрямку, вказаному її стрілкою (стрілками) (мал. 239).

8.7.4. Для регулювання руху транспортних засобів на вулицях, дорогах або по смугах проїзної частини, напрямку руху на яких може змінюватися на протилежний, застосовуються реверсивні світлофори з червоним Х-подібним сигналом і зеленим сигналом у вигляді стрілки, спрямованої вниз. Ці сигнали забороняють або дозволяють рух по смугі, над якою вони розташовані (мал. 240, 241).

Основні сигнали реверсивного світлофора можуть бути доповнені жовтим сигналом у вигляді стрілки, нахиленої

по діагоналі вниз праворуч, увімкнення якого забороняє рух по смугі, позначеній з обох боків дорожньою розміткою 1.9 (див. додаток 2), і інформує про зміну сигналу реверсивного світлофора та необхідність перестроювання на смугу руху праворуч.

При вимкнених сигналах реверсивного світлофора, що розташований над смугою, позначеною з обох боків дорожньою розміткою 1.9, в'їзд на цю смугу заборонено.

8.7.5. Для регулювання руху трамваїв можуть застосовуватися світлофори з чотирма сигналами біло-місячного кольору, розташованими у вигляді літери «Т».

Рух дозволяється лише в разі ввімкнення одночасно нижнього сигналу і одного або кількох верхніх, з яких лівий дозволяє рух ліворуч, середній – прямо, правий – праворуч. Якщо ввімкнено лише три верхні сигнали – рух заборонено (мал. 242–249).

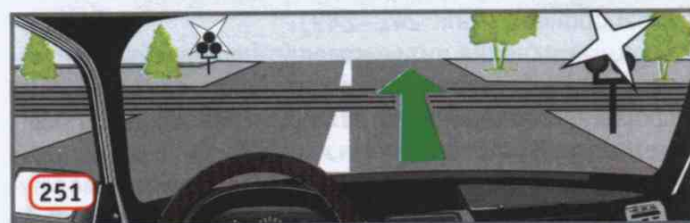
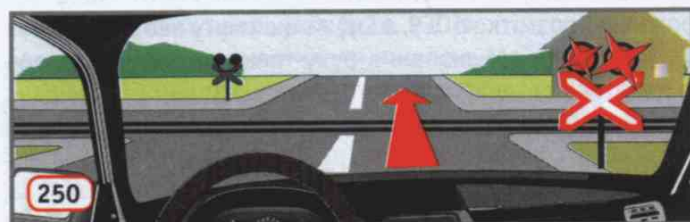
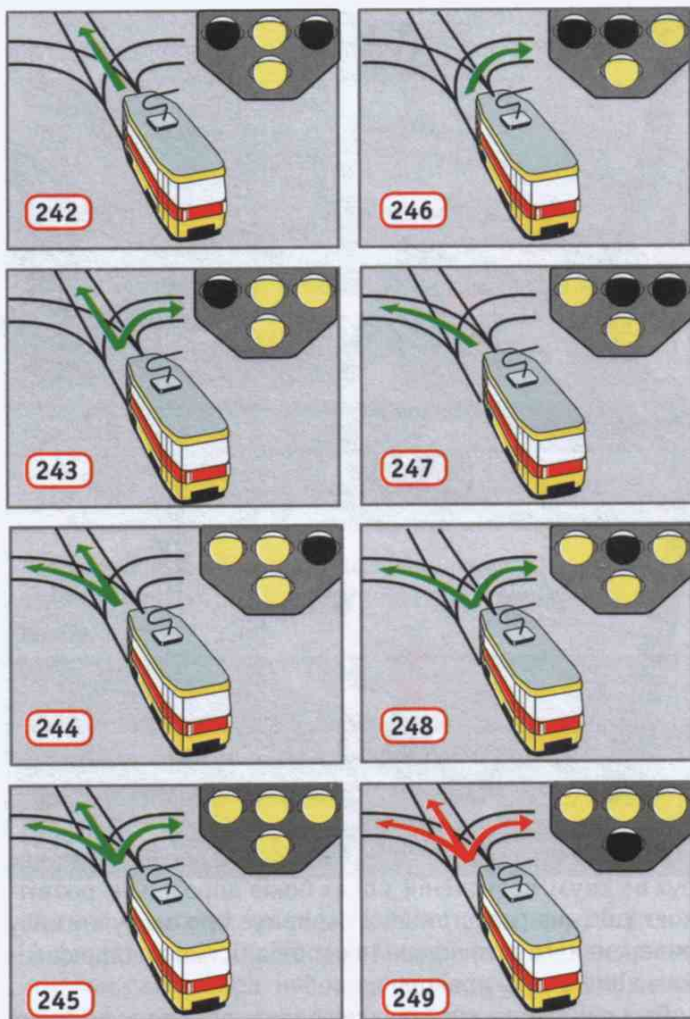
У разі вимкнення чи несправності трамвайних світлофорів водії трамваїв повинні керуватися вимогами світлофорів із світловими сигналами червоного, жовтого і зеленого кольорів.

8.7.6. Для регулювання руху на залізничних переїздах використовуються світлофори з двома червоними сигналами або одним біло-місячним і двома червоними, які мають такі значення:

а) миготливі червоні сигнали забороняють рух транспортних засобів через переїзд (мал. 250);

б) миготливий біло-місячний сигнал показує, що сигналізація справна, і не забороняє руху транспортних засобів (мал. 251).

На залізничних переїздах одночасно із заборонним сигналом світлофора може бути ввімкнено звуковий сиг-

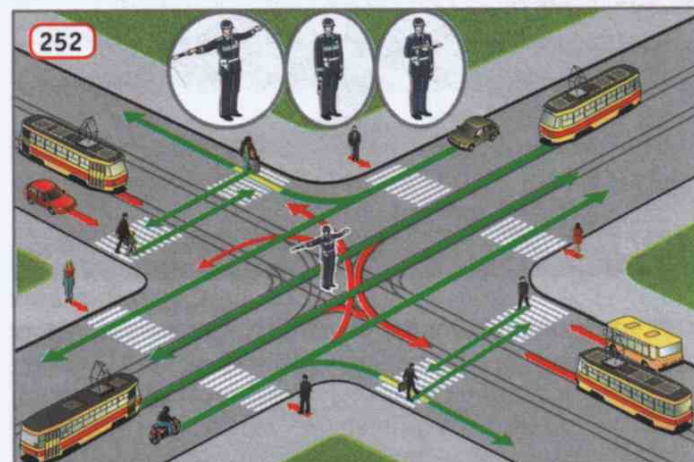
нал, який додатково інформує учасників дорожнього руху про заборону руху через переїзд.

8.7.7. Якщо сигнал світлофора має вигляд силуету пішохода, його дія поширюється лише на пішоходів, при цьому зелений сигнал дозволяє рух, червоний – забороняє.

Для сліпих пішоходів може бути ввімкнено звуковий сигнал, який дозволяє рух пішоходів.

8.8. Сигнали регулювальника. Сигналами регулювальника є положення його корпусу, а також жести руками, в тому числі з жезлом або диском з червоним світлоповертачем, які мають такі значення:

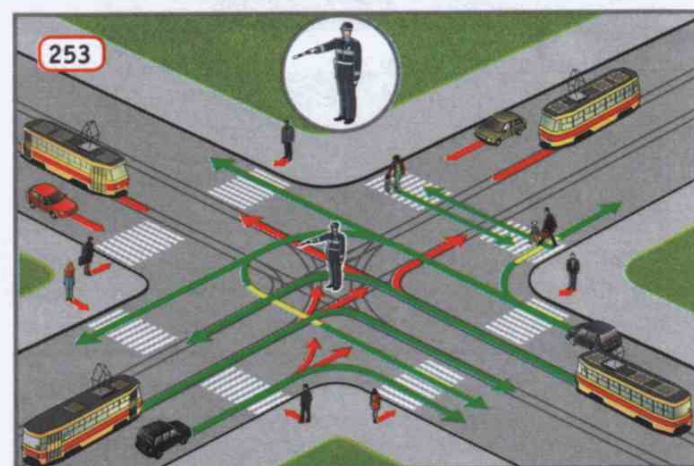
а) руки витягнуті в сторони (мал. 252), опущені або права рука зігнута перед грудьми:

з лівого і правого боків – дозволено рух трамвая прямо, нерейковим транспортним засобам – прямо і праворуч; пішоходам дозволено переходити проїзну частину за спиною та перед грудьми регулювальника;

з боку грудей і спини – рух усіх транспортних засобів і пішоходів заборонено;

б) права рука витягнута вперед (мал. 253):

з лівого боку – дозволено рух трамвая ліворуч, нерейковим транспортним засобам – у всіх напрямках; пішоходам дозволено переходити проїзну частину за спиною регулювальника;

з боку грудей – усім транспортним засобам дозволено рух лише праворуч;

з правого боку та спини – рух усіх транспортних засобів заборонено; пішоходам дозволено переходити проїзну частину за спиною регулювальника;

в) рука піднята вгору (мал. 254):

рух усіх транспортних засобів і пішоходів заборонено в усіх напрямках.

Жезл використовується тільки працівниками підрозділів Державтоінспекції та військової інспекції безпеки дорожнього руху.

Для привертання уваги учасників дорожнього руху використовується сигнал, поданий свистком.

Регулювальник може подавати інші сигнали, зрозумілі водіям і пішоходам.

8.9. Вимога про зупинку транспортного засобу подається працівником міліції:

а) жезлом або рукою, що вказує на цей транспортний засіб;

б) за допомогою увімкненого пробліскового маячка синього і червоного або лише червоного кольору та (або) спеціального звукового сигналу;

в) за допомогою гучномовного пристрою;

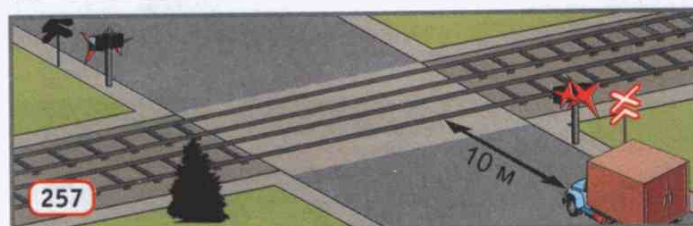
г) за допомогою спеціального табло, на якому зазначається вимога про зупинку транспортного засобу.

Водій повинен зупинити транспортний засіб у місці, на яке йому буде вказано, з дотриманням правил зупинки.

8.10. У разі подання світлофором (крім реверсивного) або регулювальником сигналу, що забороняє рух, водії повинні зупинитися перед дорожньою розміткою **1.12** (стоп-лінія) (див. додаток 2), дорожнім знаком **5.62** «Місце зупинки» (див. додаток 1), якщо їх немає – не ближче 10 м до найближчої рейки перед залізничним переїздом, перед світлофором, пішохідним переходом, а якщо і вони відсутні та в усіх інших випадках – перед перехрещуваною проїзною частиною, не створюючи перешкоди для руху пішоходів (мал. 255–258).

8.11. Водіям, які в разі ввімкнення жовтого сигналу або підняття регулювальником руки вгору не мо-

жуть зупинити транспортний засіб у місці, передбаченому пунктом **8.10** цих Правил, не вдаючись до екстреного гальмування, дозволяється рухатися далі за умови забезпечення безпеки дорожнього руху.

8.12. Забороняється самовільно встановлювати, знімати, пошкоджувати чи закривати дорожні знаки, технічні засоби організації дорожнього руху (втручатись у їх роботу), розташовувати плакати, афіші, рекламні носії та встановлювати пристрої, які можуть бути прийняті за знаки та інші пристрої регулювання дорожнього руху або можуть погіршити їх видимість чи ефективність, осліпити учасників дорожнього руху, відволікти їхню увагу і поставити під загрозу безпеку дорожнього руху.

9. ПОПЕРЕДЖУВАЛЬНІ СИГНАЛИ

9.1. Попереджувальними сигналами є:

а) сигнали, що подаються світловими покажчиками повороту або рукою;

б) звукові сигнали;

в) перемикання світла фар;

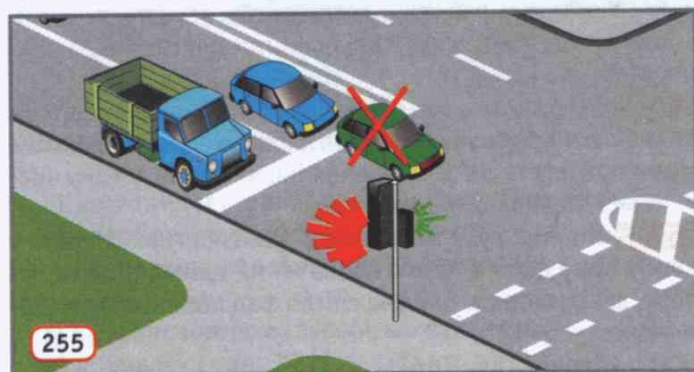
г) увімкнення ближнього світла фар у світлу пору доби;

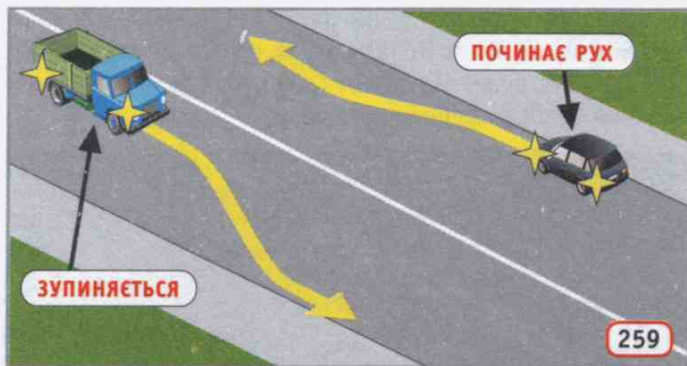
г) увімкнення аварійної сигналізації, сигналів гальмування, ліхтаря заднього ходу, розпізнавального знака автопоїзда;

д) увімкнення пробліскового маячка оранжевого кольору.

9.2. Водій повинен подавати сигнали світловими покажчиками повороту відповідного напрямку:

а) перед початком руху і зупинкою (мал. 259);

б) перед перестроюванням, поворотом або розворотом (мал. 260).

9.3. У разі відсутності або несправності світлових показників повороту сигнали початку руху від правого краю проїзної частини, зупинки зліва, повороту ліворуч, розвороту або перестроювання на смугу руху ліворуч подаються лівою рукою, витягнутою вбік, або правою рукою, витягнутою вбік і зігнутою у лікті під прямим кутом угору (мал. 261).

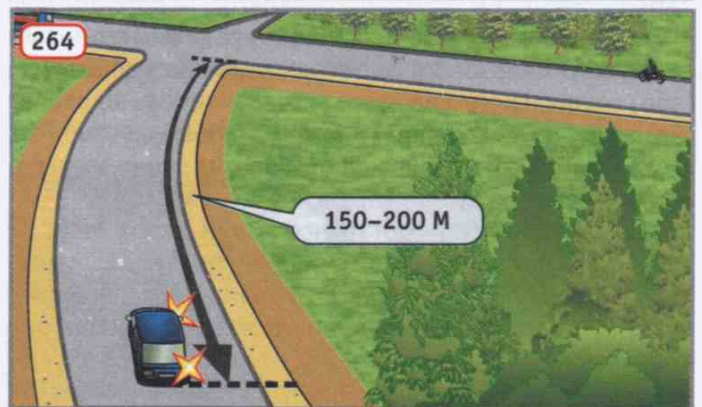
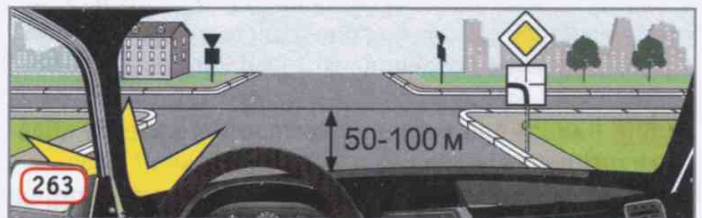
Сигнали початку руху від лівого краю проїзної частини, зупинки справа, повороту праворуч, перестроювання на смугу руху праворуч подаються правою рукою, витягнутою вбік, або лівою рукою, витягнутою вбік і зігнутою у лікті під прямим кутом угору (мал. 262).

У разі відсутності або несправності сигналів гальмування такий сигнал подається лівою або правою рукою, піднятою вгору.

9.4. Подавати сигнал показниками повороту або рукою належить завчасно до початку маневру (з урахуванням швидкості руху), але не менш як за 50–100 м у на-

селених пунктах (мал. 263) і за 150–200 м поза ними (мал. 264), і припиняти негайно після його закінчення (подавання сигналу рукою слід закінчити безпосередньо перед початком виконання маневру). Сигнал забороняється подавати, якщо він може бути не зрозумілим для інших учасників руху.

Подавання попереджувального сигналу не дає водієві переваги і не звільняє його від вжиття запобіжних заходів.

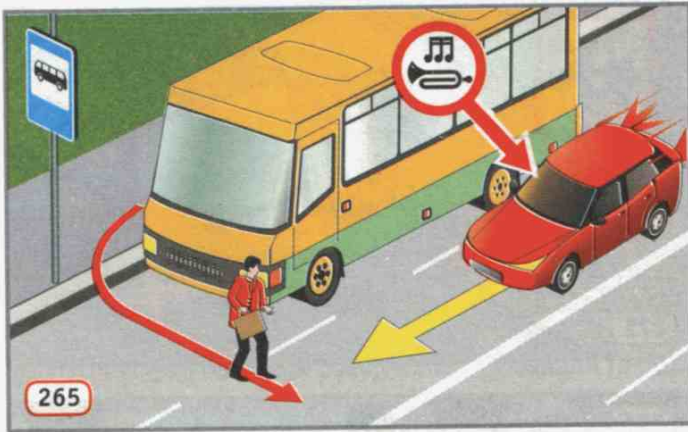
9.5. Подавати звукові сигнали у населених пунктах забороняється, крім випадків, коли без цього неможливо запобігти дорожньо-транспортній пригоді (мал. 265).

9.6. Для привертання уваги водія транспортного засобу, який обганяється, можна застосовувати перемикання світла фар, а поза населеними пунктами – і звуковий сигнал.

9.7. Забороняється користуватися дальнім світлом фар як попереджувальним сигналом в умовах, коли це може призвести до засліплення інших водіїв, у тому числі через дзеркало заднього виду.

9.8. Під час руху механічних транспортних засобів у світлу пору доби з метою позначення транспортного засобу, що рухається, ближнє світло фар повинно бути увімкнене:

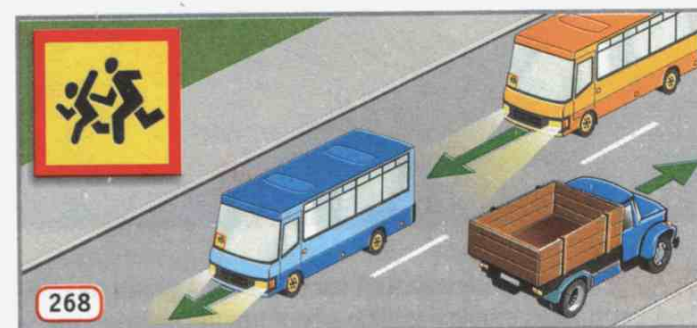
а) у колоні (мал. 266);

б) на маршрутних транспортних засобах, що рухаються по смузі, позначеній дорожнім знаком 5.8 (див. додаток 1), назустріч загальному потоку транспортних засобів (мал. 267);

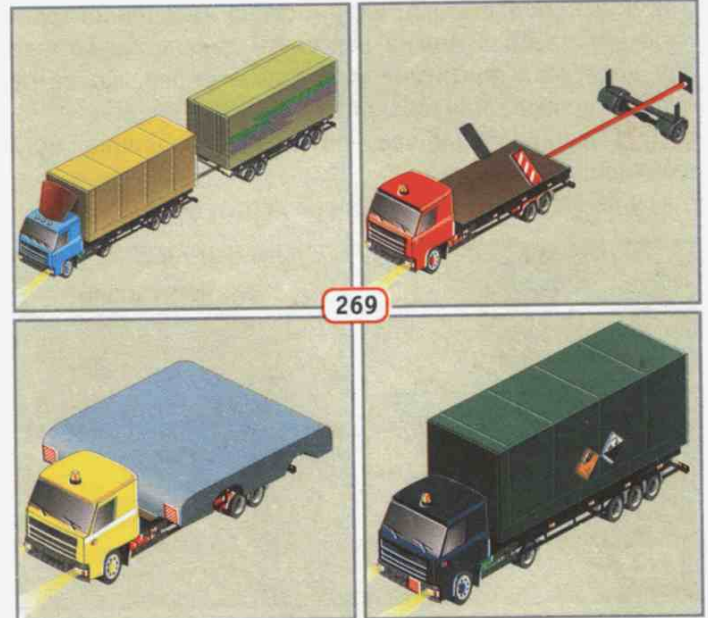

в) на автобусах (мікроавтобусах), що здійснюють перевезення організованих груп дітей (мал. 268);

г) на великовагових, великогабаритних транспортних засобах та транспортних засобах, що здійснюють дорожнє перевезення небезпечних вантажів (мал. 269);

г) на транспортному засобі, що буксирує (мал. 270);
д) у тунелях (мал. 271).

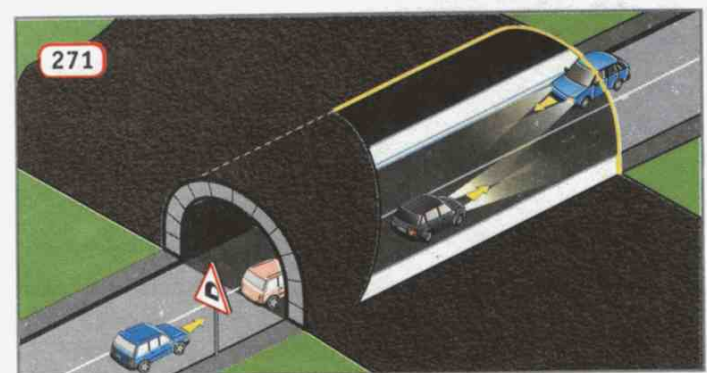
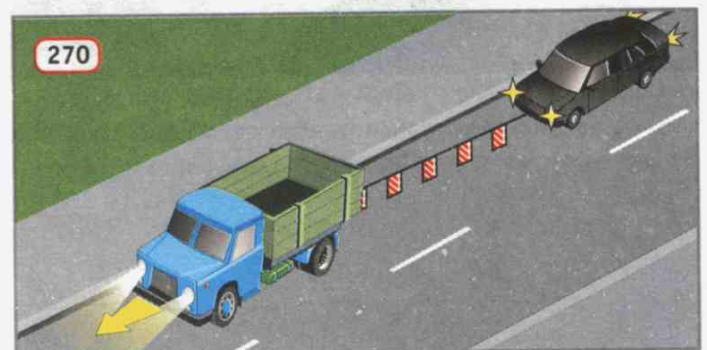
Позначення вантажу, що виступає за габарити транспортного засобу

Інформаційна таблиця небезпечного вантажу

Знак небезпеки

З 1 жовтня по 1 травня на всіх механічних транспортних засобах поза населеними пунктами повинні бути ввімкнені денні ходові вогні, а в разі їх відсутності в конструкції транспортного засобу – ближнє світло фар.

В умовах недостатньої видимості на механічних транспортних засобах можна ввімкнути дальнє світло фар або додатково протитуманні фари за умови, що це не буде засліплювати інших водіїв.

9.9. Аварійна світлова сигналізація повинна бути ввімкнена:

а) у разі вимушеної зупинки на дорозі (мал. 272);

б) у разі зупинки на вимогу працівника міліції або внаслідок засліплення водія світлом фар (мал. 273);

в) на механічному транспортному засобі, що рухається з технічними несправностями, якщо такий рух не заборонено цими Правилами;

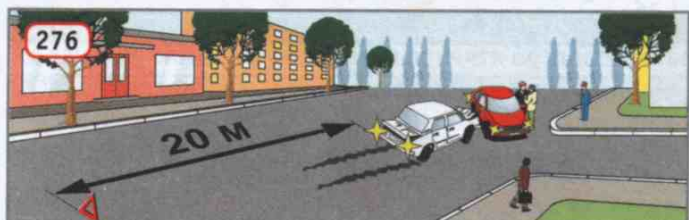
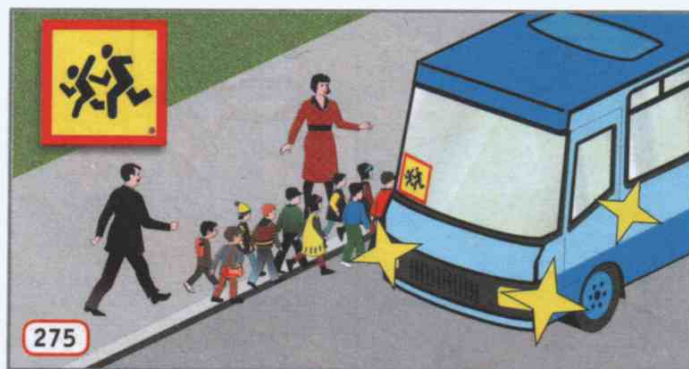
г) на механічному транспортному засобі, що буксирується (мал. 274);

г) на механічному транспортному засобі, позначеному розпізнавальним знаком «Діти», що перевозить організовану групу дітей, під час їх посадки чи висадки (мал. 275);

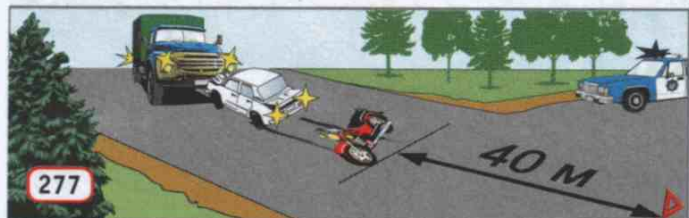
д) на всіх механічних транспортних засобах колони під час їх зупинки на дорозі;

е) у разі скоєння дорожньо-транспортної пригоди (мал. 276).

9.10. Разом з увімкненням аварійної світлової сигналізації слід установити знак аварійної зупинки або миготливий червоний ліхтар на відстані, що забезпечує безпеку дорожнього руху, але не ближче 20 м до транспортного засобу в населених пунктах і 40 м поза ними, у разі:

а) скоєння дорожньо-транспортної пригоди (мал. 277);

б) вимушеної зупинки в місцях з обмеженою оглядовістю дороги хоча б в одному напрямку менше 100 м (мал. 278).

9.11. Якщо транспортний засіб не обладнано аварійною світловою сигналізацією або вона несправна, треба встановити знак аварійної зупинки або миготливий червоний ліхтар:

а) ззаду на транспортному засобі, зазначеному в пункті 9.9 («в», «г», «г») цих Правил;

б) з боку гіршої видимості для інших учасників дорожнього руху у випадку, зазначеному в підпункті «б» пункту 9.10 цих Правил.

9.12. Миготливе червоне світло, випромінюване ліхтарем, який застосовується відповідно до вимог пунктів 9.10 і 9.11 цих Правил, повинно бути добре видно як удень за сонячної погоди, так і в умовах недостатньої видимості.

10. ПОЧАТОК РУХУ ТА ЗМІНА ЙОГО НАПРЯМКУ

10.1. Перед початком руху, перестроюванням та будь-якою зміною напрямку руху водій повинен переконатися, що це буде безпечним і не створить перешкод або небезпеки іншим учасникам руху.

10.2. Виїжджаючи на дорогу з житлової зони, дворів, місць стоянки, автозаправних станцій та інших прилеглих територій, водій повинен перед проїзною частиною чи тротуаром дати дорогу пішоходам і транспортним засобам, що рухаються по ній, а з'їжджаючи з дороги – велосипедистам і пішоходам, напрямком руху яких він перетинає.

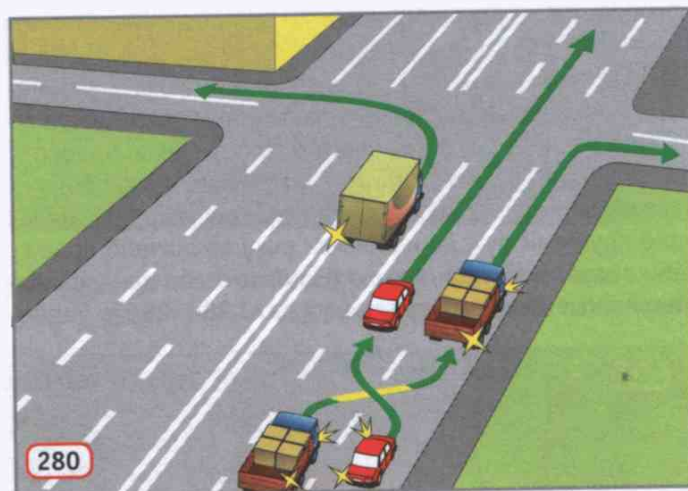
10.3. У разі перестроювання водій повинен дати дорогу транспортним засобам, що рухаються в попутному напрямку по тій смугі, на яку він має намір перестроїтися (мал. 279).

За одночасного перестроювання транспортних засобів, що рухаються в одному напрямку, водій, який знаходиться ліворуч, повинен дати дорогу транспортному засобу, що знаходиться праворуч (мал. 280).

10.4. Перед поворотом праворуч **та** ліворуч, **у тому числі в напрямку головної дороги, або розворотом водій повинен** завчасно зайняти відповідне крайнє положення на проїзній частині, призначеній для руху в цьому напрямку, крім випадків, коли здійснюється поворот у разі в'їзду на перехрестя, де організовано круговий рух, напрямком руху визначено дорожніми знаками чи дорожньою розміткою або рух можливий лише в одному напрямку, **установленому** конфігурацією проїзної частини, дорожніми знаками чи розміткою (мал. 281).

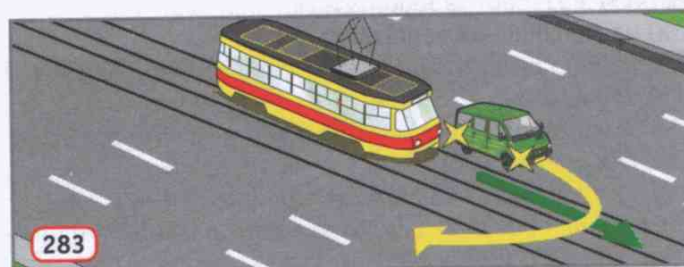
Водій, що виконує поворот ліворуч або розворот поза перехрестям з відповідного крайнього положення на проїзній частині даного напрямку, повинен дати

дорогу зустрічним транспортним засобам, а при виконанні цих маневрів не з крайнього лівого положення на проїзній частині – і попутним транспортним засобам. Водій, що виконує поворот ліворуч, повинен дати дорогу попутним транспортним засобам, які рухаються попереду нього і виконують розворот (мал. 282).

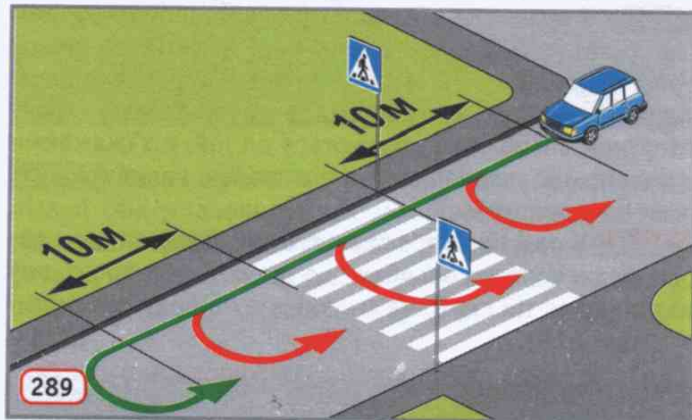
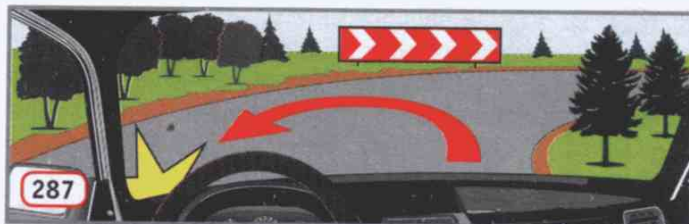
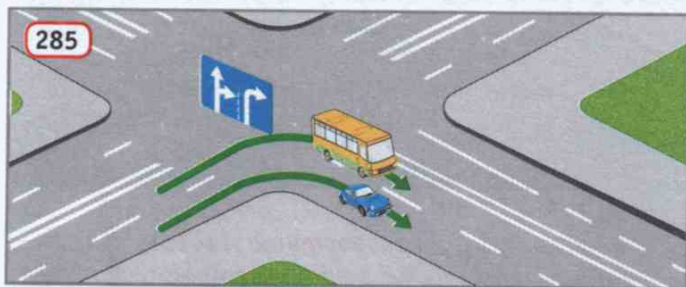
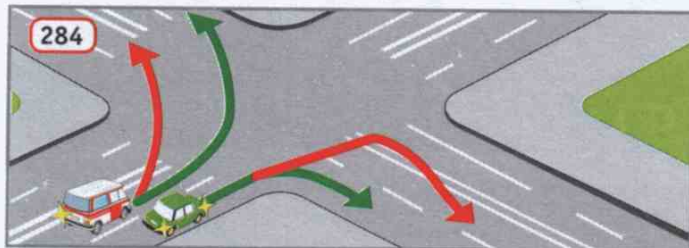

За наявності трамвайної колії посередині проїзної частини водій нерейкового транспортного засобу, що вико-

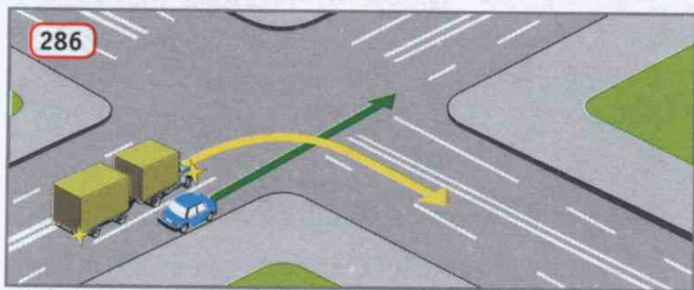

нує поворот ліворуч або розворот поза перехрестям, повинен дати дорогу трамваю (мал. 283).

10.5. Поворот необхідно виконувати так, щоб при виїзді з перехрещення проїзних частин транспортний засіб не опинився на смузі зустрічного руху, а у разі повороту праворуч слід рухатися ближче до правого краю проїзної частини, крім випадку виїзду з перехрестя, де організовано круговий рух, де напрямок руху визначено дорожніми знаками чи дорожньою розміткою або де рух можливий лише в одному напрямку (мал. 284, 285).

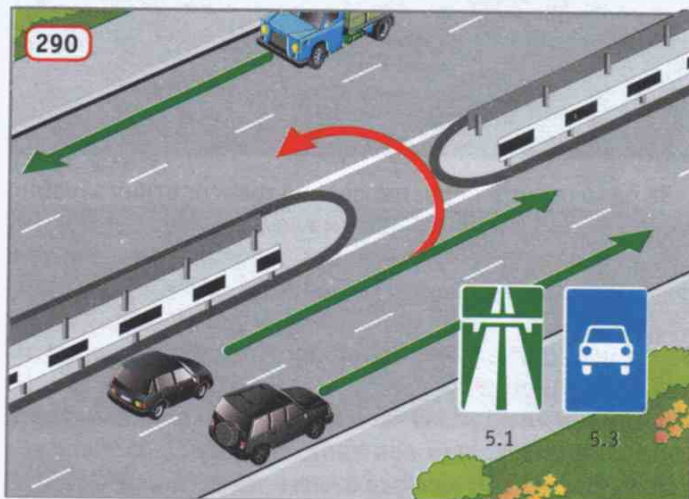
10.6. Якщо транспортний засіб через свої габарити або інші причини не може виконати поворот чи розворот з відповідного крайнього положення, дозволяється відступити від вимог пункту 10.4 цих Правил, якщо це не суперечить вимогам заборонних чи наказових дорожніх знаків, дорожньої розмітки та не створить небезпеки чи перешкоди іншим учасникам руху. У разі потреби, для забезпечення безпеки дорожнього руху, слід звернутися за допомогою до інших осіб (мал. 286).

10.7. Розворот забороняється:

- а) на залізничних переїздах;
- б) на мостах, шляхопроводах, естакадах і під ними;
- в) у тунелях;
- г) за видимості дороги менше 100 м хоча б в одному напрямку (мал. 287);
- г) на пішохідних переходах і ближче 10 м від них з обох боків, крім випадку дозволеного розвороту на перехресті (мал. 288, 289);

д) на автомагістралях, а також на дорогах для автомобілів, за винятком перехресть і місць, позначених дорожніми знаками 5.26 чи 5.27 (див. додаток 1) (мал. 290).

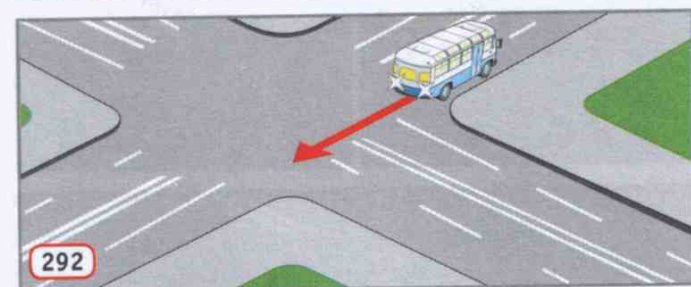

10.8. Якщо в місці з'їзду з дороги є смуга гальмування, водій, який має намір повернути на іншу дорогу, повинен своєчасно перестроїтися на цю смугу і знижувати швидкість тільки на ній.

Якщо в місці в'їзду на дорогу є смуга розгону, водій має рухатися по ній і вливатися в транспортний потік, даючи дорогу транспортним засобам, що рухаються по цій дорозі.

10.9. Під час руху транспортного засобу заднім ходом водій не повинен створювати небезпеки чи перешкод іншим учасникам руху. Для забезпечення безпеки руху він у разі потреби повинен звернутися за допомогою до інших осіб.

10.10. Забороняється рух транспортних засобів заднім ходом на автомагістралях, дорогах для автомобілів, залізничних переїздах, пішохідних переходах (мал. 291), перехрестях (мал. 292), мостах, шляхопроводах, естакадах, у тунелях, на в'їздах і виїздах з них, а також на ділянках доріг з обмеженою оглядовістю чи недостатньою видимістю.

Дозволяється рух заднім ходом на дорогах з одностороннім рухом за умови дотримання вимог пункту 10.9 цих Правил та неможливості під'їхати до об'єкта іншим чином.

10.11. У разі коли траєкторії руху транспортних засобів перетинаються, а черговість проїзду не обумовлена цими Правилами, дати дорогу повинен водій, до якого транспортний засіб наближається з правого боку.

11. РОЗТАШУВАННЯ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ НА ДОРОЗІ

11.1. Кількість смуг на проїзній частині для руху нерейкових транспортних засобів визначається дорожньою розміткою (мал. 293) або дорожніми знаками 5.16, 5.17.1, 5.17.2 (див. додаток 1), а за їх відсутності – самими водіями з

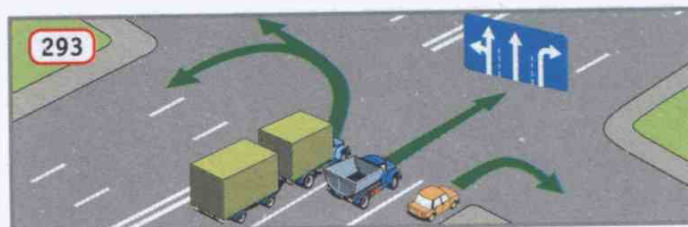
5.16

5.17.1

5.17.2

урахуванням ширини проїзної частини відповідного напрямку руху, габаритів транспортних засобів і безпечних інтервалів між ними.

11.2. На дорогах, які мають дві і більше смуг для руху в одному напрямку, нерейкові транспортні засоби повинні рухатися якнайближче до правого краю проїзної частини, крім випадків, коли виконується випередження, об'їзд або перестроювання перед поворотом ліворуч чи розворотом.

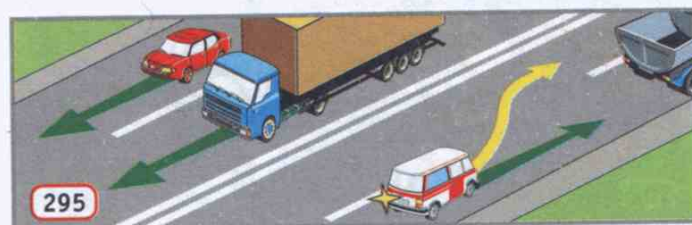
11.3. На дорогах із двостороннім рухом, які мають по одній смузі для руху в кожному напрямку, за відсутності суцільної лінії дорожньої розмітки чи відповідних дорожніх знаків виїзд на смугу зустрічного руху можливий лише для обгону та об'їзду перешкоди або зупинки чи стоянки біля лівого краю проїзної частини в населених пунктах у дозволених випадках, при цьому водії зустрічного напрямку мають перевагу.

11.4. На дорогах з двостороннім рухом, які мають щонайменше дві смуги для руху в одному напрямку, забороняється виїжджати на призначений для зустрічного руху бік дороги (мал. 294).

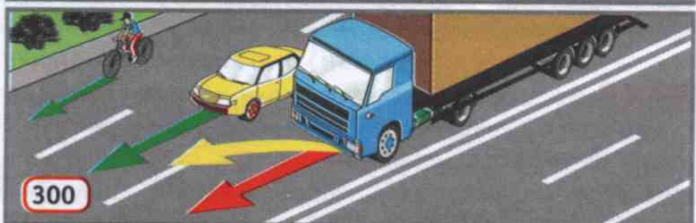
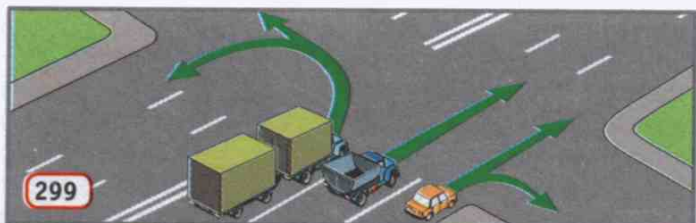
11.5. На дорогах, які мають дві і більше смуги для руху в одному напрямку, виїзд на крайню ліву смугу для руху в цьому ж напрямку дозволяється, якщо праві зайняті, а також для повороту ліворуч, розвороту або для зупинки чи стоянки на лівому боці дороги з одностороннім рухом у населених пунктах, коли це не суперечить правилам зупинки (стоянки) (мал. 295–298).

11.6. На дорогах, які мають три і більше смуги для руху в одному напрямку, вантажним автомобілям з дозволеною максимальною масою понад 3,5 т, тракторам, самохідним машинам і механізмам дозволяється виїж-

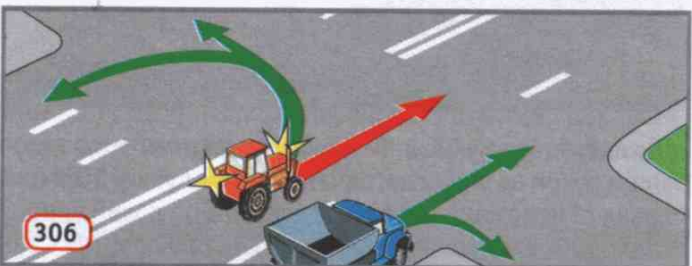
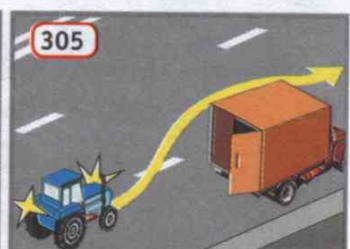
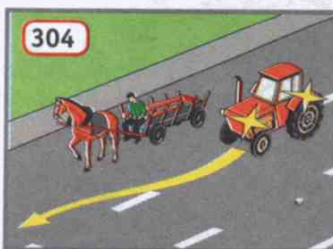
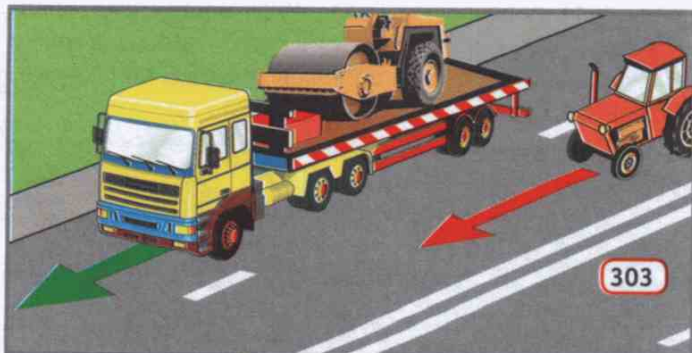

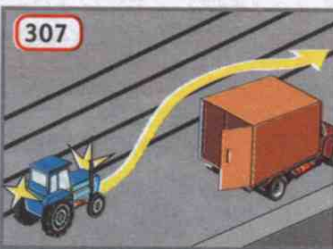
джати на крайню ліву смугу лише для повороту ліворуч та розвороту (мал. 299, 300), а у населених пунктах на дорогах з одностороннім рухом, крім цього, — для зупинки зліва, в дозволених випадках, з метою завантаження чи розвантаження (мал. 301, 302).

11.7. Транспортні засоби, швидкість руху яких не повинна перевищувати 40 км/год або які з технічних причин не можуть розвивати таку швидкість, повинні рухатися якнайближче до правого краю проїзної частини, крім випадків, коли виконується обгін, об'їзд або перестроювання перед поворотом ліворуч чи розворотом (мал. 303–306).

11.8. По трамвайній колії попутного напрямку, розташованій на одному рівні з проїзною частиною для нерейкових транспортних засобів, дозволяється рух за умови, що це не заборонено дорожніми знаками чи дорожньою розміткою, а також під час випередження, об'їзду, коли ширина проїзної частини недостатня для виконання об'їзду, без виїзду на трамвайну колію (мал. 307).

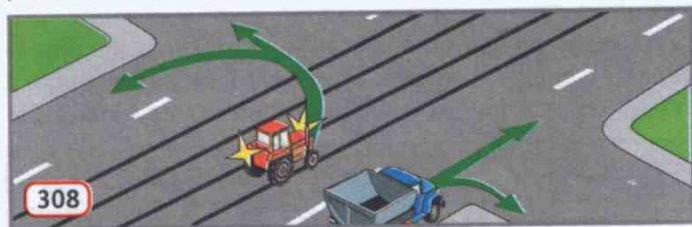
На перехресті дозволяється виїжджати на трамвайну колію попутного напрямку в тих самих випадках, але за умови відсутності перед перехрестям дорожніх знаків 5.16–5.19 (див. додаток 1).

Поворот ліворуч або розворот повинні виконуватися з трамвайної колії попутного напрямку, розташованої на одному рівні з проїзною частиною для нерейкових тран-

1.18

спортних засобів, якщо інший порядок руху не передбачено дорожніми знаками **5.16, 5.18** (див. додаток 1) або розміткою **1.18** (див. додаток 2) (мал. 308).

5.16

5.17.1

5.17.2

5.18

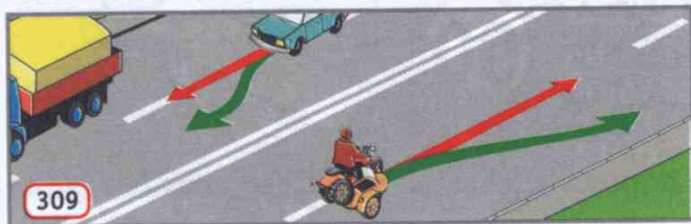

5.19

В усіх випадках не повинно створюватися перешкод для руху трамвая.

11.9. Забороняється виїжджати на трамвайну колію зустрічного напрямку, відокремлені від проїзної частини трамвайні колії та розділювальну смугу.

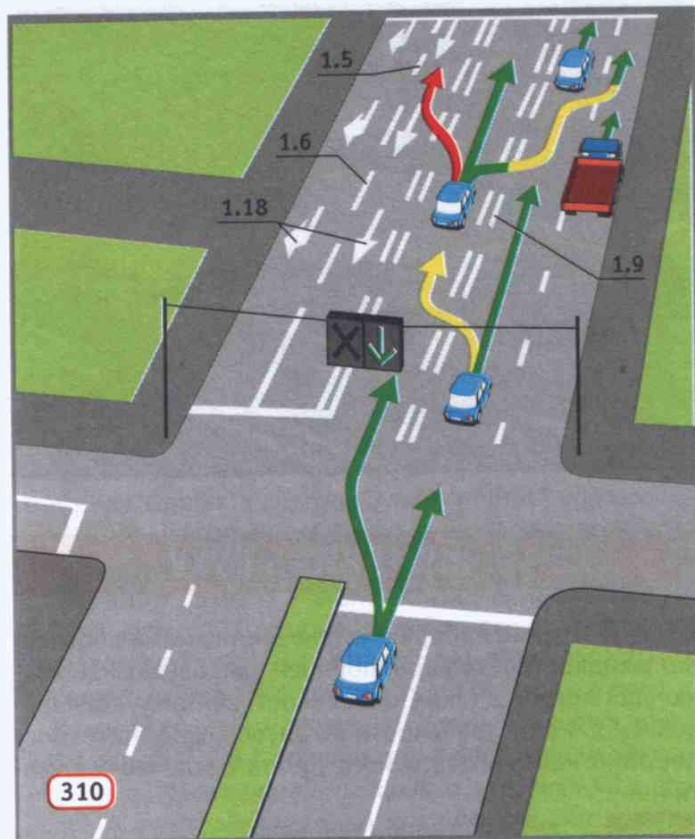
11.10. На дорогах, проїзна частина яких поділена на смуги руху лініями дорожньої розмітки, забороняється рухатися, займаючи одночасно дві смуги. Наїжджати на переривчасті лінії розмітки дозволяється лише під час перестроювання (мал. 309).

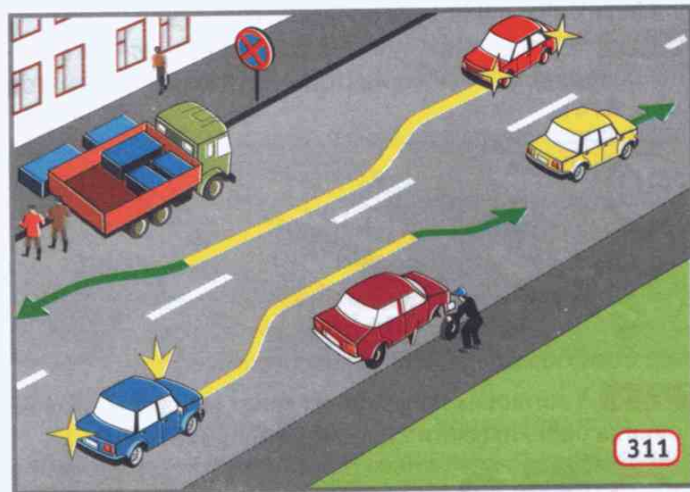
11.11. При інтенсивному русі змінювати смугу дозволяється лише для об'їзду перешкоди, повороту, розвороту або зупинки.

11.12. Водій, який здійснює поворот на дорогу, що має смугу для реверсивного руху, може перестроюватися на неї тільки після проїзду реверсивного світлофора з сигналом, що дозволяє рух (мал. 310), і якщо це не суперечить пунктам **11.2, 11.5** та **11.6** цих Правил.

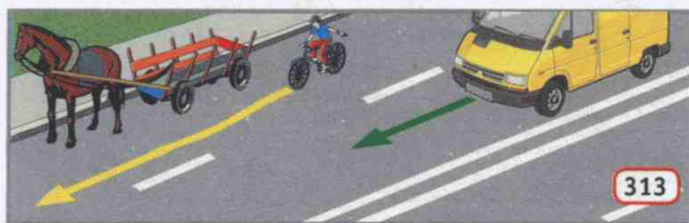
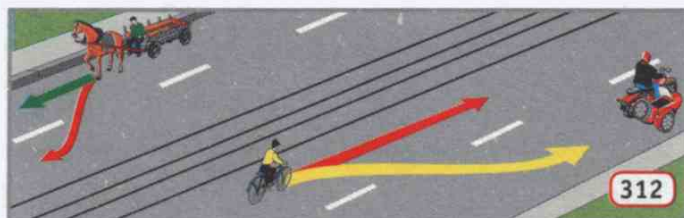
11.13. Забороняється рух транспортних засобів по тротуарах і пішохідних доріжках, крім випадків, коли

вони застосовуються для виконання робіт або обслуговування торговельних та інших підприємств, розташованих безпосередньо біля цих тротуарів або доріжок, за відсутності інших під'їздів і за умови виконання вимог пунктів **26.1–26.3** цих Правил (мал. 311).

11.14. Рух по проїзній частині на велосипедах, мопедах, гужових возах (санях) і вершникам дозволяється лише в один ряд по правій крайній смузі якомога правіше (мал. 312), за винятком випадків, коли виконується об'їзд (мал. 313). Поворот ліворуч та розворот дозволяється на дорогах з однією смугою для руху в кожному напрямку і без трамвайної колії посередині. Дозволяється рух по узбіччю, якщо це не створить перешкод пішоходам.

12. ШВИДКІСТЬ РУХУ

12.1. Під час вибору в установлених межах безпечної швидкості руху водій повинен урахувати дорожню обстановку, а також особливості вантажу, що перевозиться, і стан транспортного засобу, щоб мати змогу постійно контролювати його рух та безпечно керувати ним.

12.2. У темну пору доби та в умовах недостатньої видимості швидкість руху повинна бути такою, щоб водій мав змогу зупинити транспортний засіб у межах видимості дороги.

12.3. У разі виникнення небезпеки для руху або перешкоди, яку водій об'єктивно спроможний виявити, він повинен негайно вжити заходів для зменшення швидкості аж до зупинки транспортного засобу або безпечного для інших учасників руху об'їзду перешкоди.

12.4. У населених пунктах рух транспортних засобів дозволяється із швидкістю не більше 60 км/год (мал. 314).

12.5. У житлових і пішохідних зонах швидкість руху не повинна перевищувати 20 км/год (мал. 315).

12.6. Поза населеними пунктами на всіх дорогах та на дорогах, що проходять через населені пункти, позначені знаком 5.47 (див. додаток 1), дозволяється рух із швидкістю:

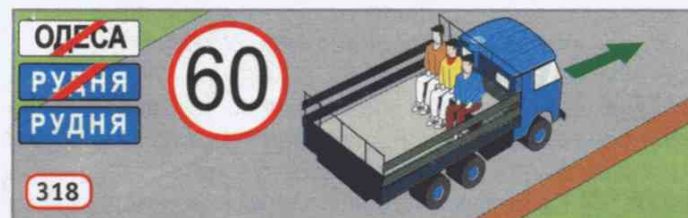
а) автобусам (мікроавтобусам), що здійснюють перевезення організованих груп дітей, легковим автомобілям з причепом і мотоциклам – не більше 80 км/год (мал. 316);

б) транспортним засобам, якими керують водії із стажем до 2 років, – не більше 70 км/год (мал. 317);

в) вантажним автомобілям, що перевозять людей у кузові, та мопедам, – не більше 60 км/год (мал. 318);

г) автобусам (за винятком мікроавтобусів) – не більше 90 км/год (мал. 319);

г) іншим транспортним засобам: на автомобільній дорозі, що позначена дорожнім знаком 5.1, – не більше 130 км/год (мал. 320), на автомобільній дорозі з окремими проїзними частинами, що відокремлені одна від одної

розділювальною смугою, – не більше 110 км/год (мал. 321), на інших автомобільних дорогах – не більше 90 км/год (мал. 322).

12.7. Під час буксирування швидкість не повинна перевищувати 50 км/год (мал. 323).

12.8. На ділянках доріг, де створені дорожні умови, що дають можливість рухатися з більш високою швидкістю, за погодженням з Державтоінспекцією рішенням власників доріг або органів, яким передано право на утримання таких доріг, дозволена швидкість руху може бути збільшена шляхом встановлення відповідних дорожніх знаків.

12.9. Водієві забороняється:

а) перевищувати максимальну швидкість, визначену технічною характеристикою даного транспортного засобу (мал. 324);

б) перевищувати максимальну швидкість, зазначену в пунктах 12.4–12.7, на ділянці дороги, де встановлено дорожні знаки 3.29, 3.31 (мал. 325), або на транспортному засобі, на якому встановлено розпізнавальний знак відповідно до підпункту «и» пункту 30.3 цих Правил;

в) перешкоджати іншим транспортним засобам, рухаючись без потреби з дуже малою швидкістю;

г) різко гальмувати (крім випадків, коли без цього неможливо запобігти дорожньо-транспортній пригоді).

12.10. Додаткові обмеження дозволеної швидкості руху можуть вводитися тимчасово і постійно.

При цьому разом із знаками обмеження швидкості руху 3.29 та(або) 3.31 обов'язково додатково встановлюються відповідні дорожні знаки, які попереджають про характер небезпеки та(або) наближення до відповідного об'єкта.

У разі коли дорожні знаки обмеження швидкості руху 3.29 та(або) 3.31 встановлені з порушенням визначених цими Правилами вимог щодо їх введення чи з порушенням вимог національних стандартів або залишені після усунення обставин, за яких їх було встановлено, водій не може бути притягнений до відповідальності згідно із законодавством за перевищення встановлених обмежень швидкості руху.

12.10-1. Обмеження дозволеної швидкості руху (дорожні знаки 3.29 та(або) 3.31 на жовтому фоні) вводяться тимчасово виключно:

- а) у місцях виконання дорожніх робіт;
- б) у місцях проведення масових або спеціальних заходів;
- в) у випадках, пов'язаних із стихійними (погодними) явищами.

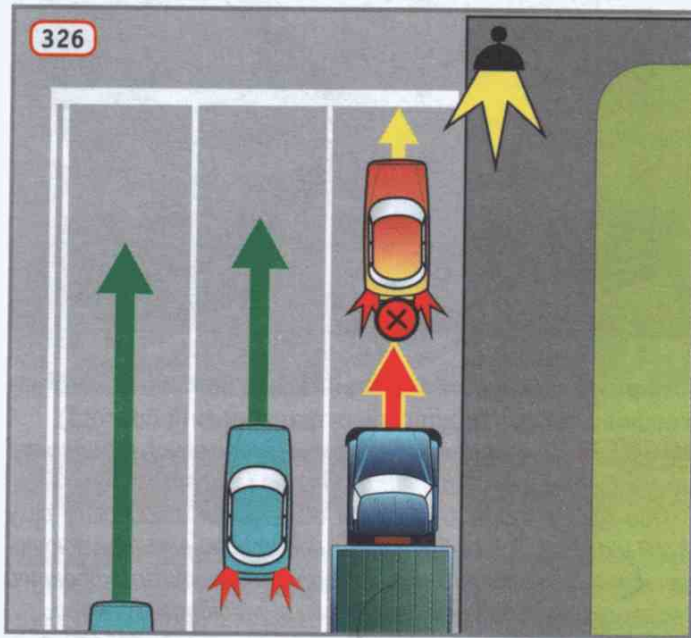
12.10-2. Обмеження дозволеної швидкості руху вводяться постійно виключно:

- а) на небезпечних ділянках доріг та вулиць (небезпечні повороти, ділянки з обмеженою видимістю, місця звуження дороги тощо);
- б) у місцях розміщення наземних нерегульованих пішохідних переходів;
- в) у місцях розташування стаціонарних постів Державтоінспекції;
- г) на ділянках доріг (вулиць), прилеглих до території дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладів, дитячих оздоровчих таборів.

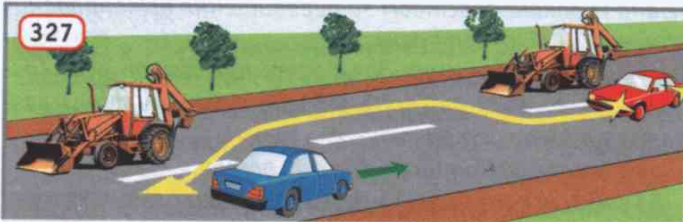
13. ДИСТАНЦІЯ, ІНТЕРВАЛ, ЗУСТРІЧНИЙ РОЗ'ЇЗД

13.1. Водій залежно від швидкості руху, дорожньої обстановки, особливостей вантажу, що перевозиться,

і стану транспортного засобу повинен дотримувати безпечної дистанції та безпечного інтервалу (мал. 326).

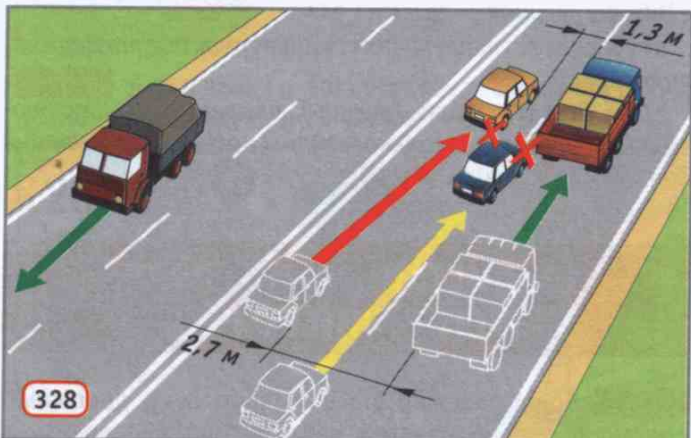

13.2. На дорогах поза населеними пунктами водії транспортних засобів, швидкість яких не перевищує 40 км/год, повинні дотримувати такої дистанції, щоб транспортні засоби, які виконують обгін, мали змогу безперешкодно повернутися на раніше займану смугу руху (мал. 327).

Ця вимога не діє, якщо водій тихохідного транспортного засобу подає попереджувальні сигнали про виконання обгону чи об'їзду.

13.3. Під час обгону, випередження, об'їзду перешкоди чи зустрічного роз'їзду необхідно дотримувати безпечного інтервалу, щоб не створювати небезпеки для дорожнього руху (мал. 328).

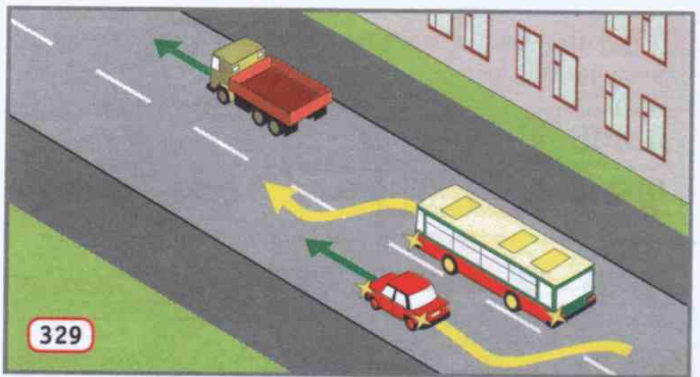
13.4. Якщо зустрічний роз'їзд утруднений, водій, на смузі руху якого є перешкода чи габарити транспортного засобу, яким він керує, заважають зустрічному руху, повинен дати дорогу. На ділянках доріг, позначених знаками 1.6 «Крутий підйом» і 1.7 «Крутий спуск» (див. додаток 1), за наявності перешкоди дати дорогу повинен водій транспортного засобу, що рухається на спуск.

14. ОБГІН

14.1. Виключений.

14.2. Перед початком обгону водій повинен переконаватися в тому, що:

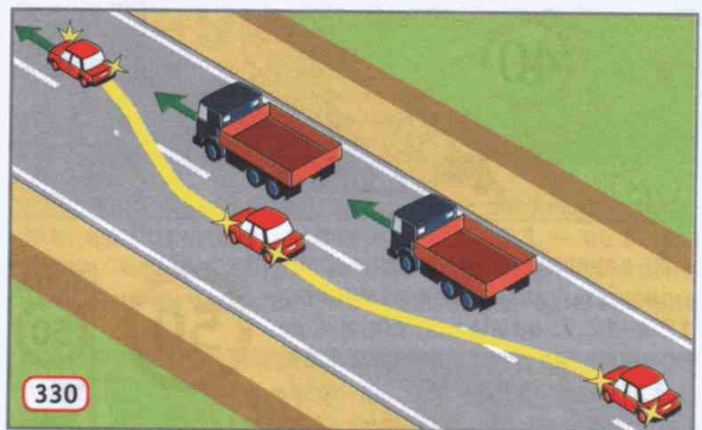
а) жоден з водіїв транспортних засобів, які рухаються за ним і яким може бути створено перешкоду, не розпочав обгону (мал. 329);

б) водій транспортного засобу, який рухається попереду по тій самій смузі, не подав сигналу про намір повороту (перестроювання) ліворуч;

в) смуга зустрічного руху, на яку він буде виїжджати, вільна від транспортних засобів на достатній для обгону відстані;

г) після обгону зможе, не створюючи перешкоди транспортному засобу, якого він обганяє, повернутися на займану смугу (мал. 330).

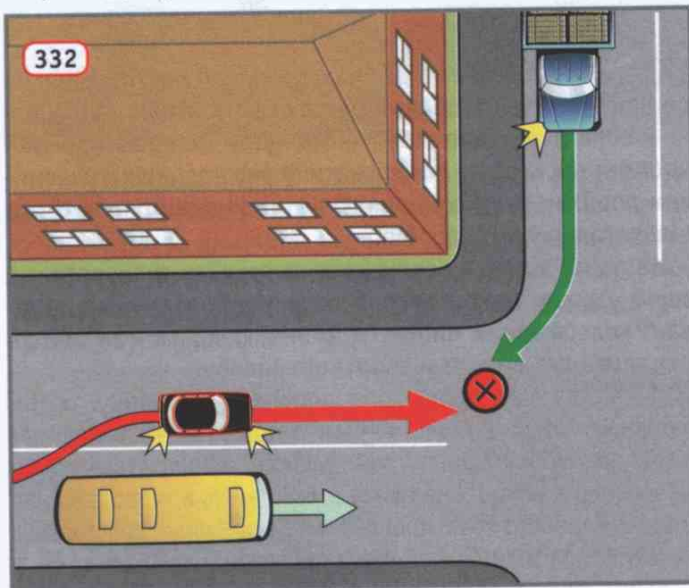
14.3. Водієві транспортного засобу, якого обганяють, забороняється перешкоджати обгону шляхом підвищення швидкості руху або іншими діями.

14.4. Якщо на дорозі за межами населеного пункту дорожня обстановка не дозволяє зробити обгін тихохідного або великогабаритного транспортного засобу, його водій повинен рухатися якомога правіше, а у разі потреби – зупинитися на узбіччі і пропустити транспортні засоби, що рухаються за ним.

14.5. Водій транспортного засобу, який виконує обгін, може залишитися на смузі зустрічного руху, якщо після повернення на раніше займану смугу йому доведеться знову розпочати обгін, за умови, що він не створить небезпеки зустрічним транспортним засобам, а також не перешкоджатиме транспортним засобам, які рухаються за ним з більш високою швидкістю (мал. 331).

14.6. Обгін заборонено:
а) на перехресті (мал. 332);

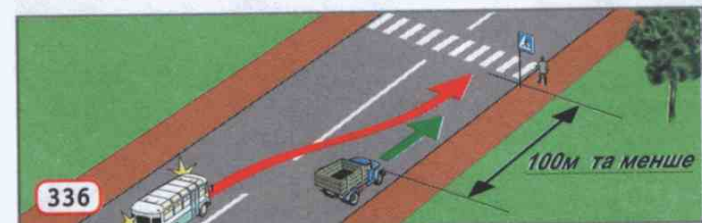
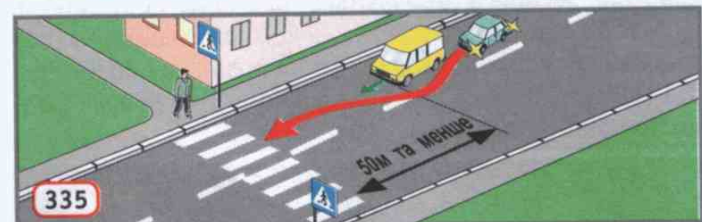
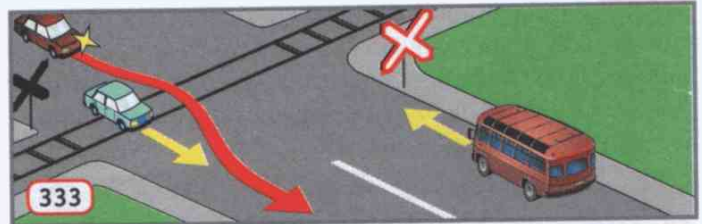

б) на залізничних переїздах і ближче ніж за 100 м перед ними (мал. 333, 334);

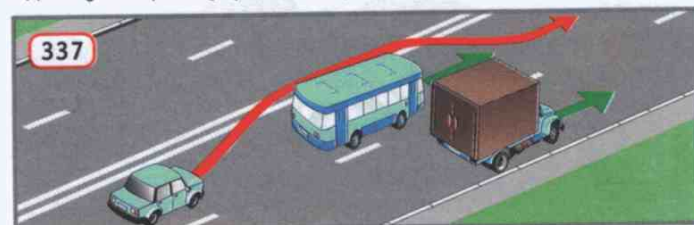
в) ближче ніж за 50 м перед пішохідним переходом у населеному пункті (мал. 335) і 100 м – поза населеним пунктом (мал. 336);

г) у кінці підйому, на мостах, естакадах, шляхопроводах, крутих поворотах та інших ділянках доріг з обмеженою оглядовістю чи в умовах недостатньої видимості;

г) транспортного засобу, який здійснює обгін або обїзд;
д) у тунелях;

е) на дорогах, що мають дві і більше смуги для руху в одному напрямку (мал. 337);

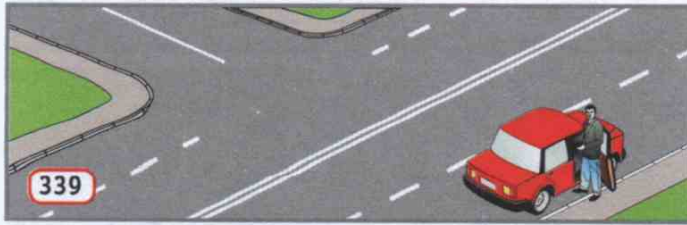
є) колони транспортних засобів, позаду якої рухається транспортний засіб з увімкненим проблісковим маячком (крім оранжевого) (мал. 338).

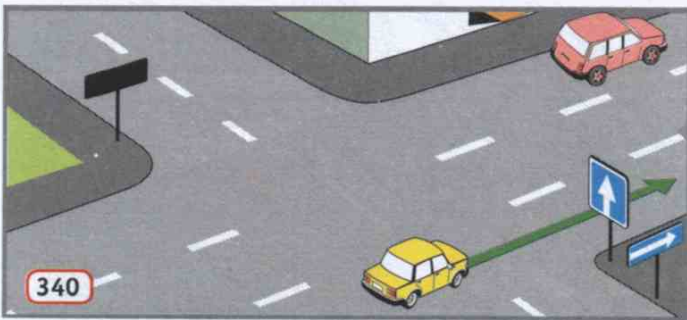
15. ЗУПИНКА І СТОЯНКА

15.1. Зупинка і стоянка транспортних засобів на дорозі повинні здійснюватись у спеціально відведених місцях чи на узбіччі.

15.2. За відсутності спеціально відведених місць чи узбіччя або коли зупинка чи стоянка там неможливі, вони дозволяються біля правого краю проїзної частини (якомога правіше, щоб не перешкоджати іншим учасникам дорожнього руху) (мал. 339).

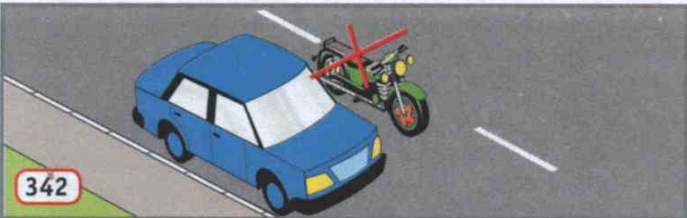
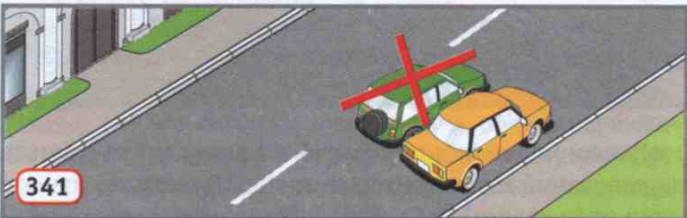

15.3. У населених пунктах зупинка і стоянка транспортних засобів дозволяються на лівому боці дороги, що має по одній смузі для руху в кожному напрямку (без трамвайних колій посередині) і не розділена розміткою 1.1 (див. додаток 2), а також на лівому боці дороги з одностороннім рухом (мал. 340).

Якщо дорога має бульвар або розділювальну смугу, зупинка і стоянка транспортних засобів біля них забороняються.

15.4. Транспортні засоби не дозволяється ставити на проїзній частині в два і більше ряди. Велосипеди, мопеди

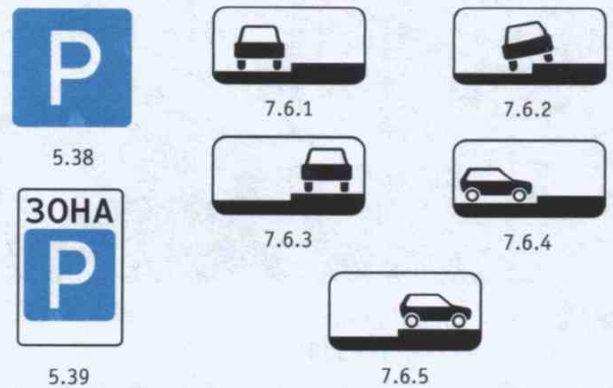

і мотоцикли без бокового причепа дозволяється ставити на проїзній частині не більше ніж у два ряди (мал. 341–343).

15.5. Ставити транспортні засоби під кутом до краю проїзної частини дозволяється в місцях, де це не буде перешкоджати руху інших транспортних засобів.

Біля тротуарів або інших місць із пішохідним рухом ставити транспортні засоби під кутом дозволяється лише передньою частиною, а на підйомах – тільки задньою частиною.

15.6. Стоянка всіх транспортних засобів у місцях, позначених дорожніми знаками 5.38, 5.39, встановленими з табличкою 7.6.1, дозволяється на проїзній частині вздовж тротуару, а встановленими з однією з табличок 7.6.2–7.6.5 (див. додаток 1) – легкових автомобілів і мотоциклів тільки так, як показано на табличці.

15.7. На спусках і підйомах, де спосіб поставлення не регламентується засобами регулювання руху, транспортні засоби необхідно ставити під кутом до краю проїзної частини так, щоб не створювати перешкод іншим учасникам дорожнього руху і виключити можливість для самовільного руху цих засобів.

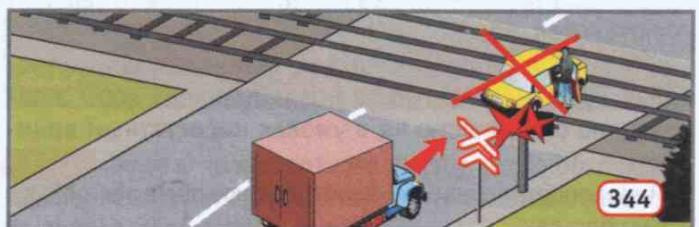
На таких ділянках допускається ставити транспортний засіб уздовж краю проїзної частини, повернувши керовані колеса таким чином, щоб виключалась можливість самовільного руху транспортного засобу.

15.8. На трамвайній колії попутного напрямку, розташованій ліворуч на одному рівні з проїзною частиною для руху нереєстрованих транспортних засобів, дозволяється зупинка лише для виконання вимог цих Правил, а на розташованих біля правого краю проїзної частини – лише для посадки (висадки) пасажирів чи виконання вимог цих Правил.

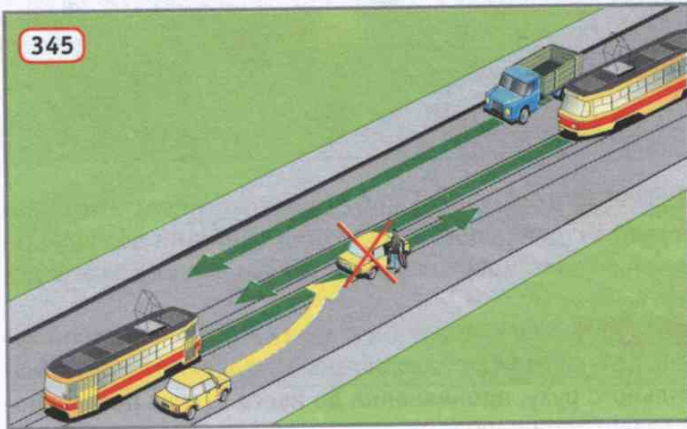
У цих випадках не повинно створюватись перешкод для руху трамваїв.

15.9. Зупинка забороняється:

а) на залізничних переїздах (мал. 344);

б) на трамвайних коліях (крім випадків, обумовлених пунктом 15.8 цих Правил) (мал. 345);

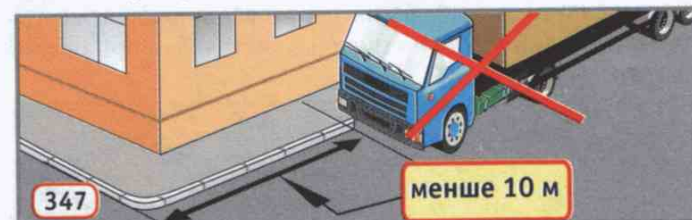

в) на естакадах, мостах, шляхопроводах і під ними, а також у тунелях;

г) на пішохідних переходах і ближче 10 м від них з обох боків, крім випадків надання переваги в русі (мал. 346);

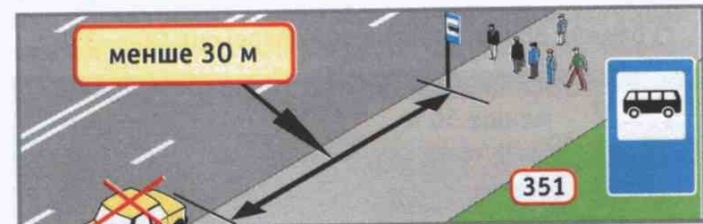
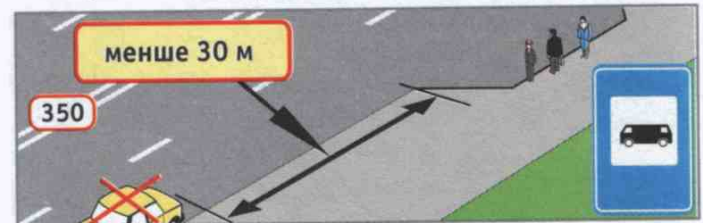
г) на перехрестях та ближче 10 м від краю перехрещуваної проїзної частини за відсутності на них пішохідного переходу, за винятком зупинки для надання переваги в русі та зупинки проти бокового проїзду на Т-подібних перехрестях, де є суцільна лінія розмітки або розділювальна смуга (мал. 347, 348);

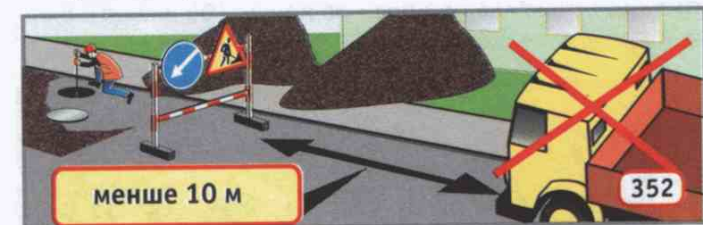
д) у місцях, де відстань між суцільною лінією розмітки, розділювальною смугою чи протилежним краєм проїзної частини і транспортним засобом, що зупинився, менше 3 м (мал. 349);

е) ближче 30 м від посадкових майданчиків для зупинки маршрутних транспортних засобів, а коли їх немає – ближче 30 м від дорожнього знака такої зупинки з обох боків (мал. 350, 351);

є) ближче 10 м від позначеного місця виконання дорожніх робіт і в зоні їх виконання, де це створить перешкоди технологічним транспортним засобам, що працюють (мал. 352);

ж) у місцях, де буде неможливим зустрічний роз'їзд або об'їзд транспортного засобу, що зупинився;

з) у місцях, де транспортний засіб закриває від інших водіїв сигнали світлофора або дорожні знаки;

и) ближче 10 м від виїздів з прилеглих територій і безпосередньо в місці виїзду (мал. 353, 354).

15.10. Стоянка забороняється:

а) у місцях, де заборонена зупинка;

б) на тротуарах (крім місць, позначених відповідними дорожніми знаками, встановленими з табличками);

в) на тротуарах, за винятком легкових автомобілів та мотоциклів, які можуть бути поставлені на краю тротуарів, де для руху пішоходів залишається щонайменше 2 м (мал. 355);

г) ближче 50 м від залізничних переїздів (мал. 356);

г) поза населеними пунктами в зоні небезпечних поворотів і випуклих переломів поздовжнього профілю дороги з видимістю або оглядовістю менше 100 м хоча б в одному напрямку руху (мал. 357, 358);

д) у місцях, де транспортний засіб, що стоїть, зробить неможливим рух інших транспортних засобів або створить перешкоду для руху пішоходів;

е) ближче 5 м від контейнерних майданчиків та/або контейнерів для збирання побутових відходів, місце розміщення або облаштування яких відповідає вимогам законодавства;

є) на газонах (мал. 359).

15.11. У темну пору доби і в умовах недостатньої видимості стоянка поза населеними пунктами дозволяється лише на майданчиках для стоянки або за межами дороги.

15.12. Водій не повинен залишати транспортний засіб, не вживши всіх заходів, щоб не допустити його самовільного руху, проникнення до нього і (або) незаконного заволодіння ним.

15.13. Забороняється відчиняти двері транспортного засобу, залишати їх відчиненими і виходити з транспортного засобу, якщо це загрожує безпеці і створює перешкоди іншим учасникам дорожнього руху.

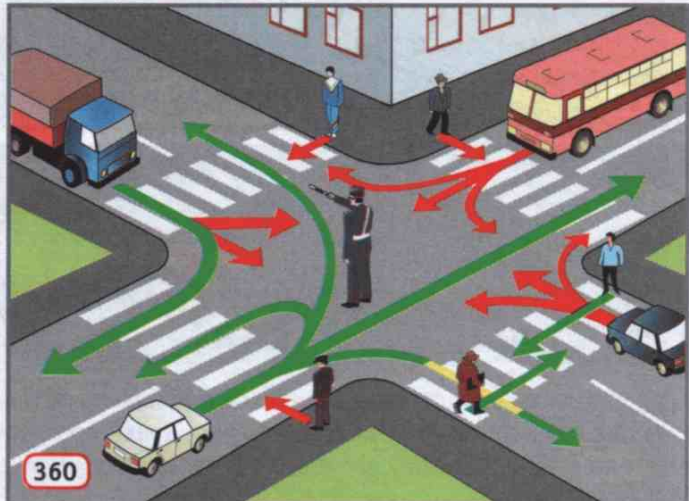
15.14. У разі вимушеної зупинки в місці, де зупинку заборонено, водій повинен вжити всіх заходів, щоб прибрати транспортний засіб, а за неможливості це зробити – діяти згідно з вимогами пунктів 9.9–9.11 цих Правил.

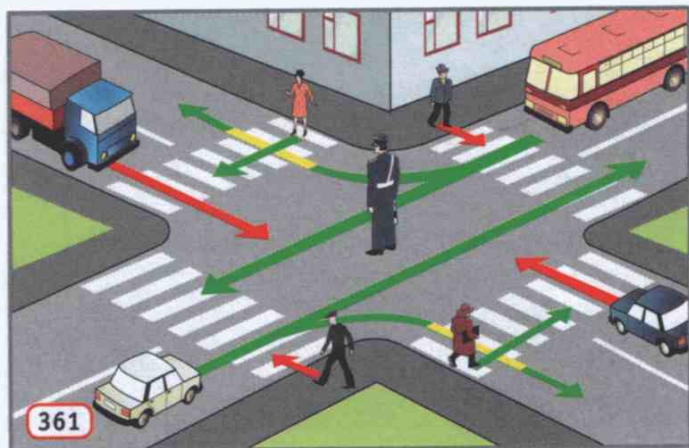
15.15. На проїзній частині забороняється встановлення предметів, що перешкоджають проїзду чи паркуванню транспортних засобів, за винятком випадків:

- оформлення дорожньо-транспортної пригоди;
- виконання дорожніх робіт або робіт пов'язаних із зайняттям проїзної частини;
- обмеження або заборони руху транспортних засобів та пішоходів у випадках, передбачених законодавством.

16. ПРОЇЗД ПЕРЕХРЕСТЬ

16.1. Перехрестя, де черговість проїзду визначається сигналами світлофора чи регулювальника, вважається регульованим. На такому перехресті знаки пріоритету не діють (мал. 360, 361).

У разі вимкнення світлофора або його роботи в режимі миготіння сигналу жовтого кольору та відсутності регулювальника перехрестя вважається нерегульованим і водії повинні керуватись правилами проїзду нерегульованих перехресть та установленими на перехресті знаками пріоритету.

16.2. На регульованих і нерегульованих перехрестях водій, повертаючи праворуч або ліворуч, повинен дати дорогу пішоходам, які переходять проїзну частину, на яку він повертає, а також велосипедистам, які рухаються прямо в попутному напрямку.

16.3. У разі необхідності надання переваги в русі транспортним засобам, які рухаються по перехрещуваній дорозі, водій повинен зупинити транспортний засіб перед дорожньою розміткою **1.12** (стоп-лінією) (мал. 362) або **1.13** (див. додаток 2), світлофором так, щоб бачити його сигнали, а якщо вони відсутні – перед краєм перехрещуваної проїзної частини, не створюючи перешкод для руху пішоходів.

16.4. Забороняється виїжджати на будь-яке перехрестя, у тому числі при сигналі світлофора, що дозволяє рух, якщо утворився затор, який змусить водія зупинитися на перехресті, що створить перешкоду для руху інших транспортних засобів і пішоходів.

Регульовані перехрестя

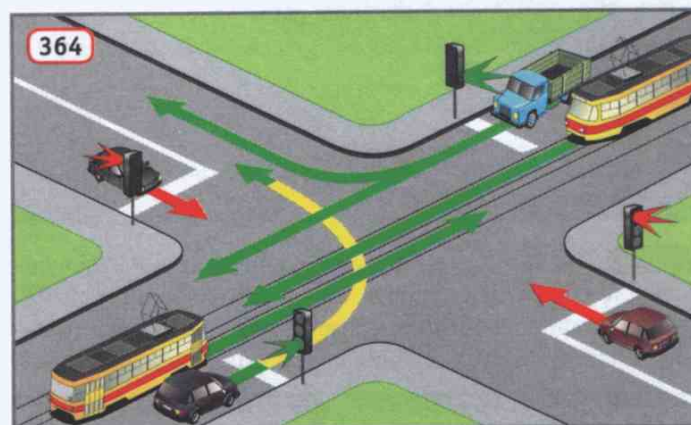
16.5. У разі подання сигналу регулювальником або ввімкнення сигналу світлофора, що дозволяє рух, водій

зобов'язаний дати дорогу транспортним засобам, що завершують рух через перехрестя, а також пішоходам, які закінчують перехід (мал. 363).

16.6. Повертаючи ліворуч або розвертаючись при зеленому сигналі основного світлофора, водій нереєстрового транспортного засобу зобов'язаний дати дорогу трамваю попутного напрямку, а також транспортним засобам, що рухаються в зустрічному напрямку прямо або повертають праворуч (мал. 364).

Цим правилом повинні керуватися між собою і водії трамваїв.

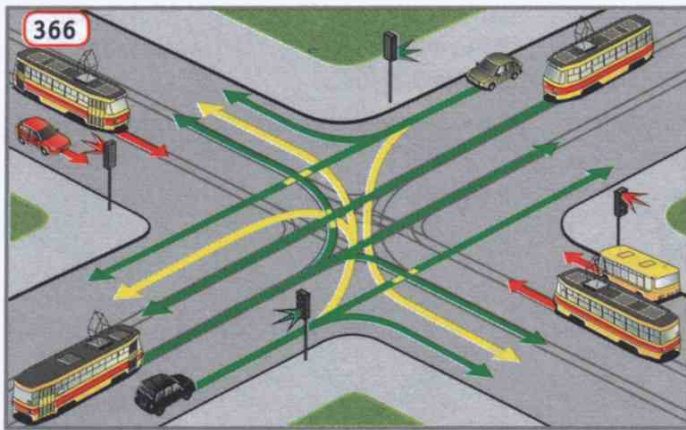
16.7. Якщо сигнал регулювальника або зелений сигнал світлофора дозволяють одночасно рух трамвая і нереєстрових транспортних засобів, трамваю надається перевага незалежно від напрямку його руху (мал. 365, 366).

16.8. Водій, який виїхав на перехрещення проїзних частин згідно із сигналом світлофора, що дозво-

СТОП

5.62

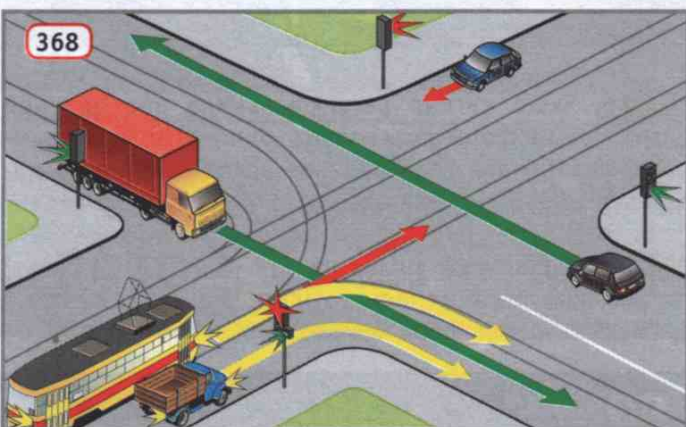

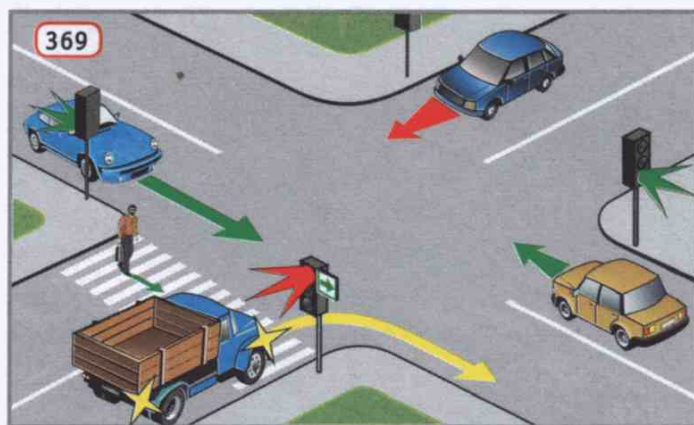
ляє рух, повинен виїхати у наміченому напрямку незалежно від сигналів світлофора на виїзді. Проте, якщо на перехрестях перед світлофорами на шляху руху водія є дорожня розмітка 1.12 (стоп-лінія) (див. додаток 2) або дорожній знак 5.62 (див. додаток 1), він повинен керуватися сигналами кожного світлофора (мал. 367).

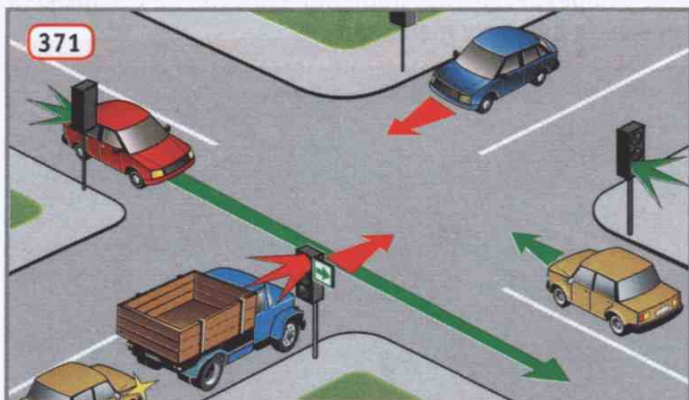
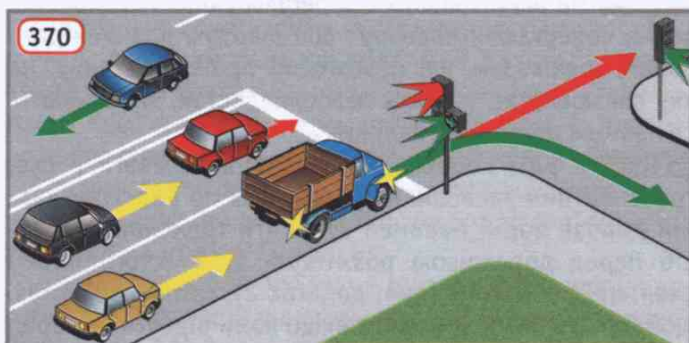
16.9. Під час руху в напрямку стрілки, ввімкненої в додатковій секції одночасно з жовтим або червоним сигналом світлофора, водій має дати дорогу транспортним засобам, що рухаються з інших напрямків (мал. 368).

Під час руху в напрямку стрілки зеленого кольору на таблиці, встановленій на рівні червоного сигналу світлофора із вертикальним розташуванням сигналів, водій повинен зайняти крайню праву (ліву) смугу руху та дати дорогу транспортним засобам і пішоходам, що рухаються з інших напрямків (мал. 369).

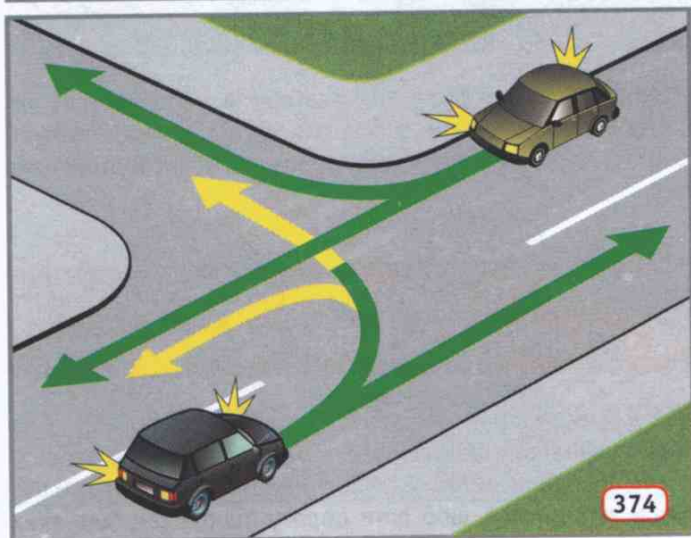
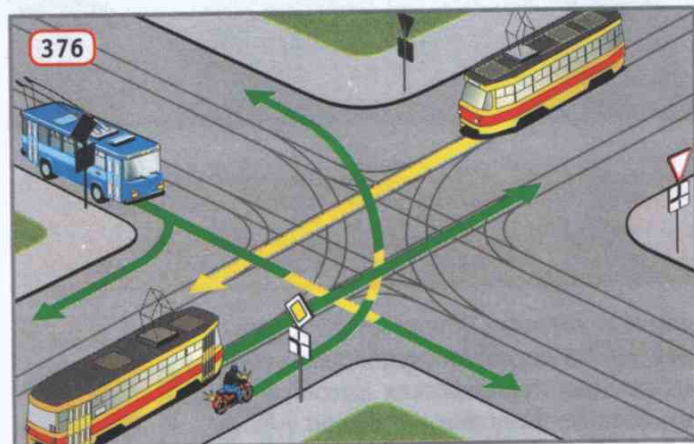
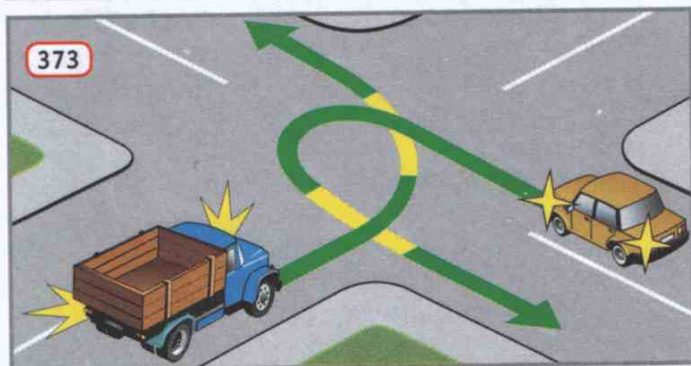
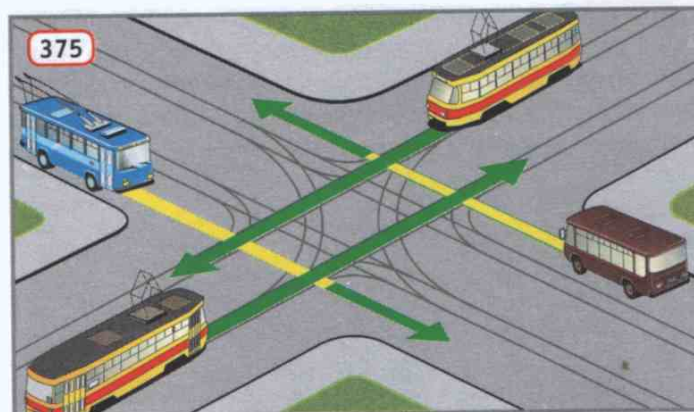
16.10. На перехресті, де рух регулюється світлофором з додатковою секцією, водій, який перебуває на смузі, з якої робиться поворот, повинен продовжувати рух у напрямку, що вказує стрілка, ввімкнута в додатковій секції, якщо його зупинка на заборонний сигнал світлофора створить перешкоди транспортним засобам, що рухаються за ним по тій самій смузі (мал. 370, 371).

Нерегульовані перехрестя

16.11. На перехресті нерівнозначних доріг водій транспортного засобу, що рухається по другорядній дорозі, повинен дати дорогу транспортним засобам, які наближаються до даного перехрещення проїзних частин по головній дорозі, незалежно від напрямку їх подальшого руху (мал. 372).

16.12. На перехресті рівнозначних доріг водій нерейкового транспортного засобу зобов'язаний дати дорогу транспортним засобам, що наближаються праворуч (мал. 373, 374).

Цим правилом повинні керуватися між собою і водії трамваїв.

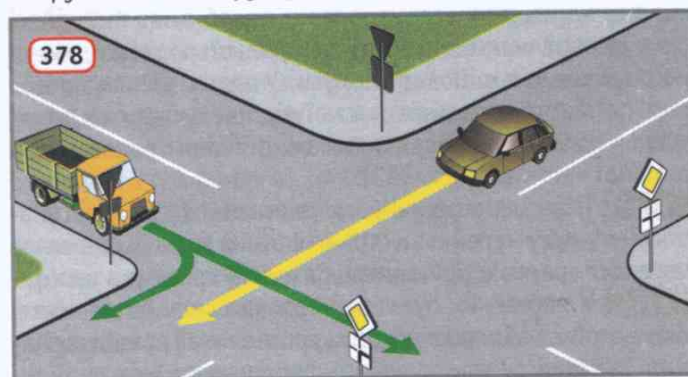
На будь-якому нерегульованому перехресті трамвай, незалежно від напрямку його подальшого руху, має перевагу перед нерейковими транспортними засобами, що наближаються до нього по рівнозначній дорозі (мал. 375).

16.13. Перед поворотом ліворуч і розворотом водій нерейкового транспортного засобу зобов'язаний дати дорогу трамваю попутного напрямку, а також транспортним засобам, що рухаються по рівнозначній дорозі в зустрічному напрямку прямо чи праворуч (мал. 376, 377).

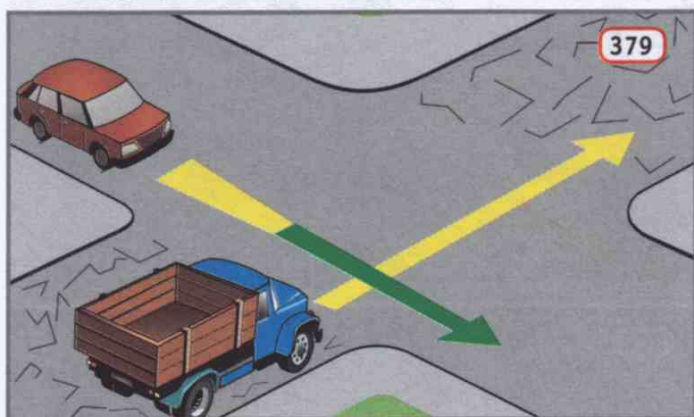
Цим правилом повинні керуватися між собою і водії трамваїв.

16.14. Якщо головна дорога на перехресті змінює напрям, водії транспортних засобів, які рухаються по ній, повинні керуватися між собою правилами проїзду перехрестя рівнозначних доріг.

Цим правилом повинні керуватися між собою і водії, які рухаються по другорядних дорогах (мал. 378).

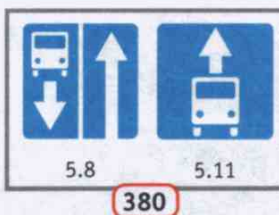

16.15. Якщо неможливо визначити наявність покриття на дорозі (темна пора доби, грязь, сніг тощо), а знаки пріоритету відсутні, водій повинен вважати, що перебуває на другорядній дорозі (мал. 379).

17. ПЕРЕВАГИ МАРШРУТНИХ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

17.1. На дорозі із смугою для маршрутних транспортних засобів, позначеній дорожнім знаком 5.8 або 5.11 (мал. 380) (див. додаток 1), забороняються рух і зупинка інших транспортних засобів на цій смузі (мал. 381).

17.2. Водій, який повертає праворуч на дорозі із смугою для маршрутних транспортних засобів, що відокремлена переривчастою лінією дорожньої розмітки, може виконувати поворот з цієї смуги. У таких місцях дозволяється також заїжджати на неї під час виїзду на дорогу і для посадки чи висадки пасажирів біля правого краю проїзної частини (мал. 382).

17.3. Поза перехрестями, де трамвайні колії перетинають смугу руху нерейкових транспортних засобів, перевага надається трамваю (крім випадків виїзду трамвая з депо).

17.4. У населених пунктах, наближаючись до автобуса, мікроавтобуса або тролейбуса, що розпочинає рух від позначеної зупинки, розташованої в заїзному «кармані», водії ін-

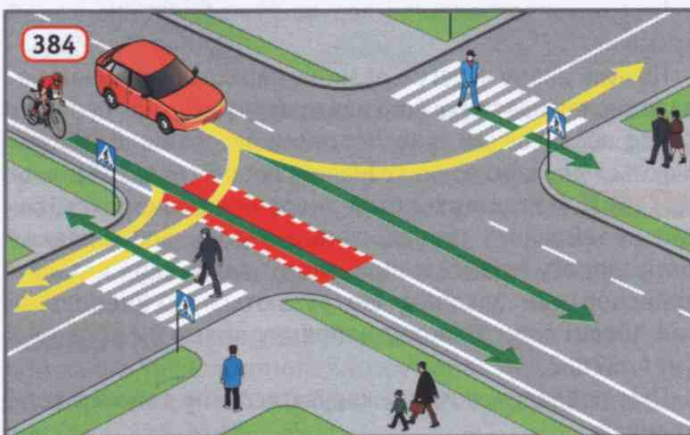
ших транспортних засобів зобов'язані зменшити швидкість, а в разі потреби зупинитися, щоб дати можливість маршрутному транспортному засобу розпочати рух (мал. 383).

17.5. Водії автобусів, мікроавтобусів і тролейбусів, які подали сигнал про намір розпочати рух від зупинки, повинні вжити заходів для запобігання дорожньо-транспортній пригоді.

18. ПРОЇЗД ПІШОХІДНИХ ПЕРЕХОДІВ І ЗУПИНОК ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

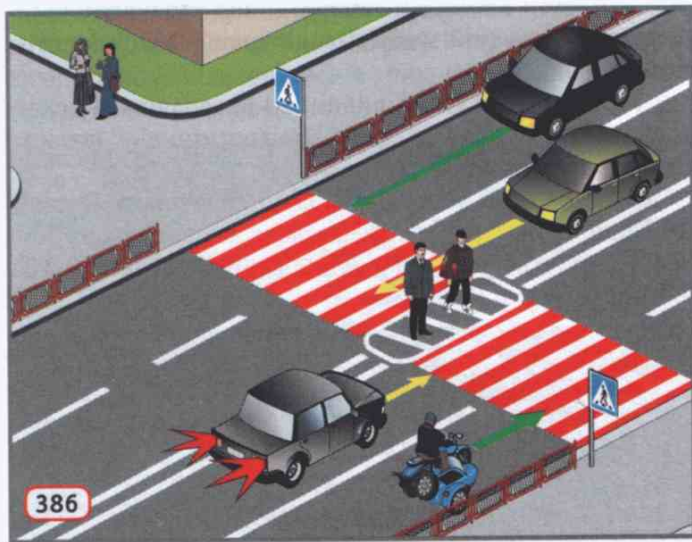
18.1. Водій транспортного засобу, що наближається до нерегульованого пішохідного переходу, на якому перебувають пішоходи, повинен зменшити швидкість, а в разі потреби зупинитися, щоб дати дорогу пішоходам, для яких може бути створена перешкода чи небезпека (мал. 384).

18.2. На регульованих пішохідних переходах і перехрестях при сигналі світлофора чи регулювальника, що дозволяє рух транспортним засобам, водій повинен дати дорогу пішоходам, які закінчують перехід проїзної частини відповідного напрямку руху і для яких може бути створена перешкода чи небезпека (мал. 385).

18.3. Проїжджаючи повз пішоходів, які не встигли закінчити перехід проїзної частини і вимушено перебувають на острові безпеки або лінії, що розділяє транспортні потоки протилежних напрямків, водії повинні дотримувати безпечного інтервалу (мал. 386).

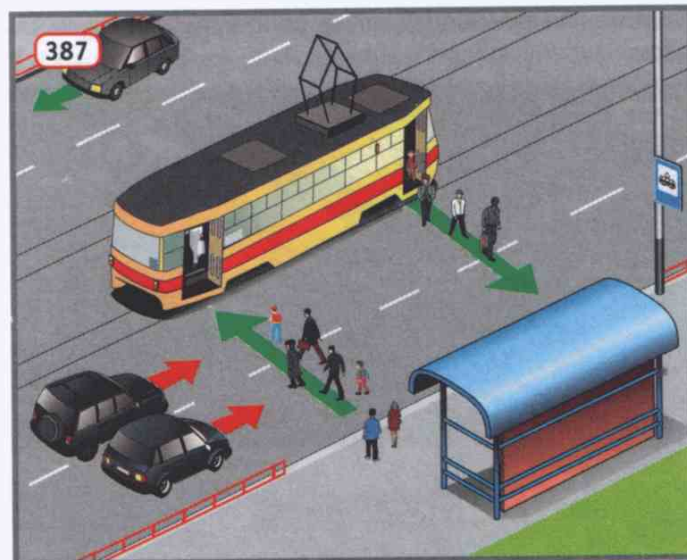

18.4. Якщо перед нерегульованим пішохідним переходом зменшує швидкість чи зупинився транспортний засіб, водії інших транспортних засобів, що рухаються по сусідніх смугах, повинні зменшити швидкість, а в разі потреби зупинитися і можуть продовжити (відновити) рух лише переконавшись, що на пішохідному переході немає пішоходів, для яких може бути створена перешкода чи небезпека.

18.5. У будь-якому місці водій повинен пропустити сліпих пішоходів, які подають сигнал тростиною білого кольору, спрямованою вперед.

18.6. Забороняється в'їжджати на пішохідний перехід, якщо за ним утворився затор, який змусить водія зупинитися на цьому переході.

18.7. Водії повинні зупинитися перед пішохідним переходом на сигнал, передбачений підпунктом «в» пунк-

ту 8.8 цих Правил, якщо така вимога надійшла від членів шкільного патруля, загону юних інспекторів руху, відповідним чином екіпірованих, або осіб, що супроводжують групи дітей, і дати дорогу дітям, які переходять проїзну частину дороги.

18.8. Водій транспортного засобу повинен зупинитися, щоб дати дорогу пішоходам, які йдуть з боку відчинених дверей до (або від) трамвая, що стоїть на зупинці, якщо посадка чи висадка проводиться з проїзної частини чи посадкового майданчика, розміщеного на ній (мал. 387).

Продовжувати рух дозволяється лише тоді, коли пішоходи залишать проїзну частину і в трамваї зачиняться двері.

18.9. Наближаючись до транспортного засобу з розпізнавальним знаком «Діти», що зупинився з увімкненими проблісковими маячками оранжевого кольору та(або) аварійною світловою сигналізацією, водії транспортних засобів, що рухаються по суміжній смузі, повинні зменшити швидкість, а в разі потреби зупинитися, щоб уникнути наїзду на дітей.

19. КОРИСТУВАННЯ ЗОВНІШНІМИ СВІТЛОВИМИ ПРИЛАДАМИ

19.1. У темну пору доби та в умовах недостатньої видимості незалежно від ступеня освітлення дороги, а також у тунелях на транспортному засобі, що рухається, повинні бути увімкнені такі світлові пристрої:

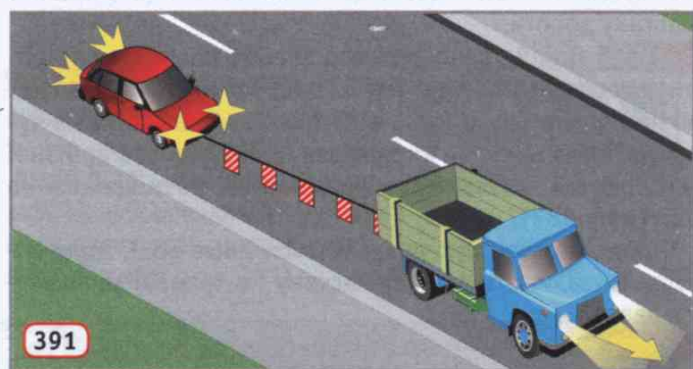
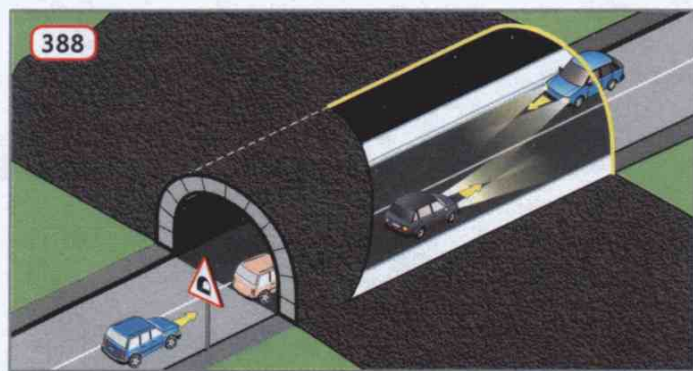
а) на всіх механічних транспортних засобах – фари ближнього (дальнього) світла (мал. 388);

б) на мопедах (велосипедах) і гужових возах (санях) – фари або ліхтарі (мал. 389, 390);

в) на причепах та транспортних засобах, що буксируються, – габаритні ліхтарі (мал. 391).

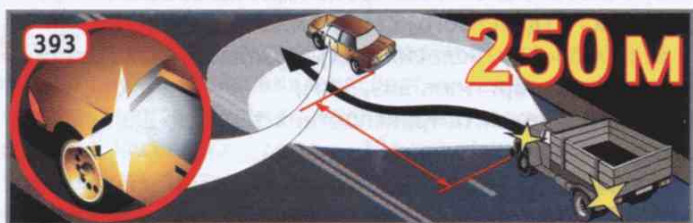
Примітка. В умовах недостатньої видимості на механічних транспортних засобах дозволяється замість фар

ближнього (дальнього) світла ввімкнути протитуманні фари.

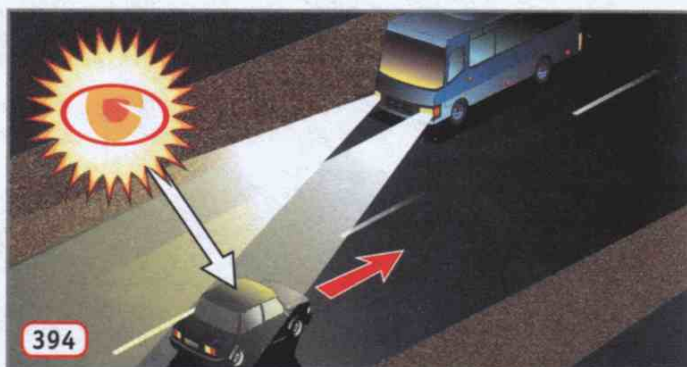

19.2. Дальнє світло слід перемикає на ближнє не менш як за 250 м до зустрічного транспортного засобу, а також тоді, коли воно може засліпити інших водіїв, зокрема тих, що рухаються в попутному напрямку (мал. 392, 393).

Світло необхідно перемикає і на більшій відстані, якщо водій зустрічного транспортного засобу періодичним перемиканням світла фар покаже потребу в цьому.

19.3. У разі погіршення видимості в напрямку руху, викликаного світлом фар зустрічних транспортних засобів, водій повинен зменшити швидкість до такої, яка б не перевищувала безпечної за умовами фактичної видимості дороги в напрямку руху, а в разі засліплення – зупинитися, не змінюючи смуги руху, і увімкнути аварійну світлову сигналізацію. Відновлення руху дозволяється лише після того, як пройдуть негативні наслідки засліплення (мал. 394).

19.4. Під час зупинки на дорозі в темну пору доби і в умовах недостатньої видимості на транспортному засобі мають бути ввімкнені габаритні або стоянкові ліхтарі, а при вимушеній зупинці додатково – аварійна світлова сигналізація.

В умовах недостатньої видимості дозволяється додатково увімкнути ближнє світло або протитуманні фари та задні протитуманні ліхтарі.

Якщо габаритні ліхтарі несправні, транспортний засіб слід прибрати за межі дороги, а якщо це неможливо, його необхідно позначити відповідно до вимог пунктів 9.10 і 9.11 цих Правил (мал. 395).

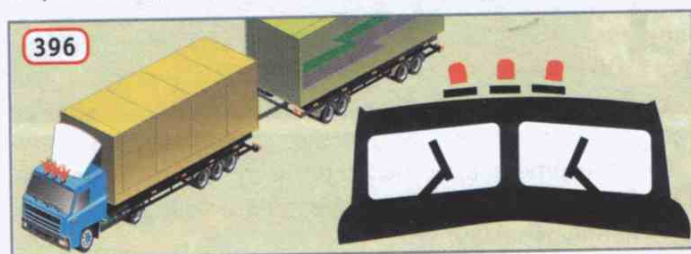
19.5. Протитуманні фари можна використовувати в умовах недостатньої видимості як окремо, так і з ближнім або дальнім світлом фар, а в темну пору доби на неосвітлених ділянках доріг – лише разом з ближнім або дальнім світлом фар.

19.6. Фарою-прожектором і фарою-шукачем можуть користуватися лише водії оперативних транспортних засобів під час виконання службових завдань, вживши заходів для того, щоб не засліплювати інших учасників дорожнього руху.

19.7. Забороняється підключати задні протитуманні ліхтарі до сигналів гальмування.

19.8. Знак автопоїзда, встановлений згідно з вимогами підпункту «а» пункту 30.3 цих Правил, повинен бути постійно увімкнений під час руху, а в темну

пору доби або в умовах недостатньої видимості – і під час вимушеної зупинки, зупинки чи стоянки на дорозі (мал. 396).

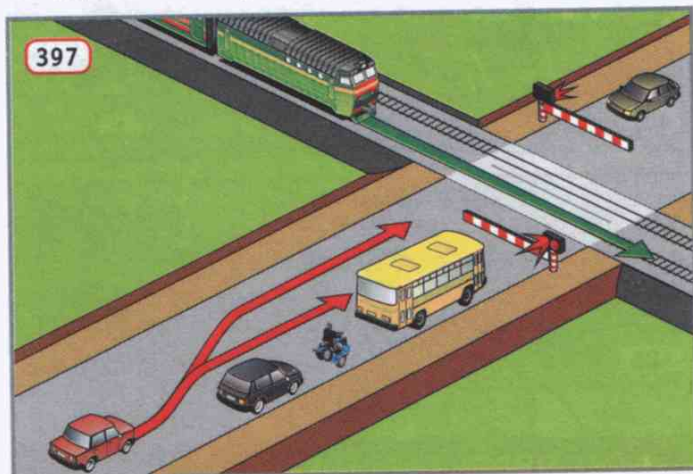

19.9. Задній протитуманний ліхтар дозволяється використовувати **виключно** в умовах недостатньої видимості як у світлу, так і в темну пору доби.

20. РУХ ЧЕРЕЗ ЗАЛІЗНИЧНІ ПЕРЕЇЗДИ

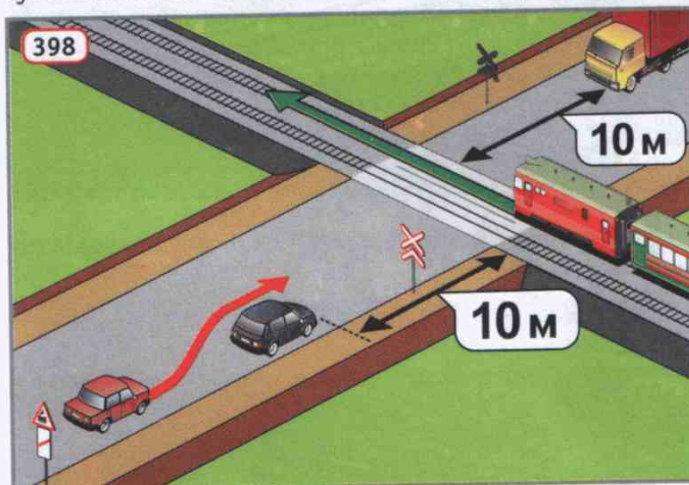
20.1. Водії транспортних засобів можуть перетинати залізничні колії лише на залізничних переїздах.

20.2. Під'їжджаючи до переїзду, а також починаючи рух після зупинки перед ним, водій зобов'язаний керуватися вказівками і сигналами чергового по переїзду, положенням шлагбаума, світловою (мал. 397) та звуковою сигналізацією, дорожніми знаками і дорожньою розміткою, а також переконаватися в тому, що не наближається поїзд (локомотив, дрезина).

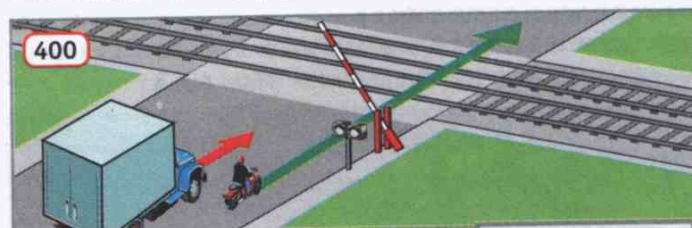

20.3. Для пропуску поїзда, що наближається, і в інших випадках, коли рух через залізничний переїзд забороне-

но, водій повинен зупинитися перед дорожньою розміткою 1.12 (стоп-лінією) (див. додаток 2), дорожнім знаком 2.2 (див. додаток 1), шлагбаумом чи світлофором так, щоб бачити сигнали, а якщо засоби організації дорожнього руху відсутні – не ближче 10 м до найближчої рейки (мал. 398, 399).

20.4. Якщо перед переїздом немає дорожньої розмітки або дорожніх знаків, що визначають кількість смуг руху, рух транспортних засобів через переїзд дозволяється лише в один ряд (мал. 400).

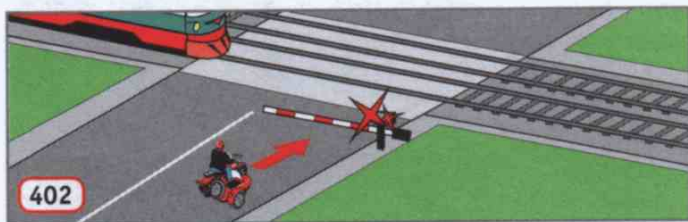

20.5. Рух через переїзд забороняється, якщо:

а) черговий по переїзду подає сигнал заборони руху – стоїть до водія грудьми або спиною з піднятим над головою жезлом (червоним ліхтарем чи прапорцем) або з витягнутими в сторони руками (мал. 401);

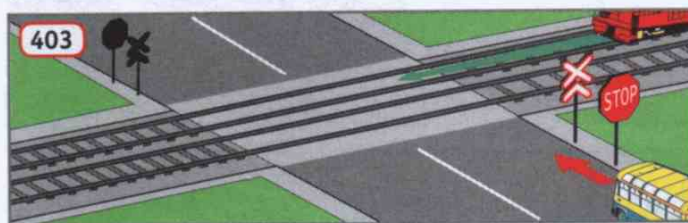

- б) шлагбаум опущений або почав опускатися;
- в) увімкнено заборонний сигнал світлофора чи звуковий сигнал незалежно від наявності та положення шлагбаума (мал. 402);

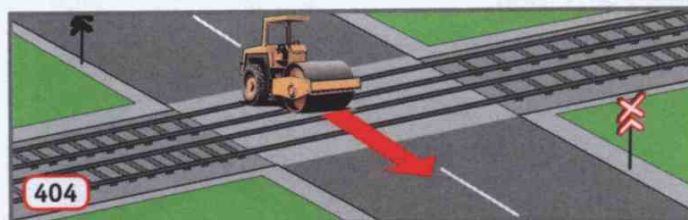

- г) за переїздом утворився затор, який змусить водія зупинитися на переїзді;

г) до переїзду в межах видимості наближається поїзд (локомотив, дрезина) (мал. 403).

20.6. Рух через переїзд сільськогосподарських, дорожніх, будівельних та інших машин і механізмів дозволяється тільки в транспортному стані (мал. 404).

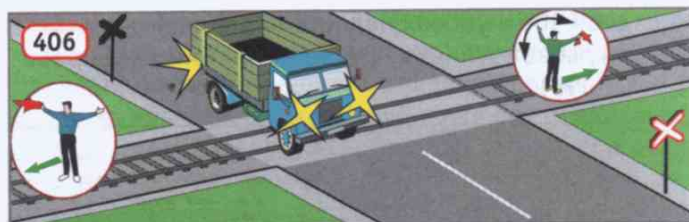

20.7. Забороняється самовільно відкривати шлагбаум або об'їжджати його, а також об'їжджати транспортні засоби, які стоять перед переїздом, коли рух через нього заборонено.

20.8. У разі вимушеної зупинки транспортного засобу на переїзді водій зобов'язаний негайно висадити людей і вжити заходів для звільнення переїзду, а якщо це не вдається зробити, він повинен (мал. 405):

- а) коли є можливість, послати двох чоловік уздовж колій в обидва боки від переїзду не менш як на 1000 м (якщо одного, то в бік ймовірної появи поїзда, а на одноколійних переїздах – у бік гіршої видимості залізничної колії), пояснивши їм правила подавання сигналу зупинки машиністу поїзда (локомотива, дрезини), що наближається (мал. 406);

- б) залишатися біля транспортного засобу і, подаючи сигнали загальної тривоги, вживати всіх заходів для звільнення переїзду;

в) у разі появи поїзда бігти йому назустріч, подаючи сигнал зупинки.

20.9. Сигналом зупинки поїзда (локомотива, дрезини) є круговий рух руки (у світлу пору – із шматком яскравої тканини або будь-яким добре помітним предметом, у темну пору доби і в умовах недостатньої видимості – з факелом або ліхтарем). Сигналом загальної тривоги є серія звукових сигналів транспортного засобу, що складаються з одного довгого і трьох коротких сигналів.

20.10. Стадо тварин дозволяється переганяти через переїзд тільки за достатньої кількості погоничів, але не менше трьох (мал. 407). Переводити поодиноких тварин (не більше двох на одного погонича) необхідно лише за вуздечку, повід (мал. 408).

21. ПЕРЕВЕЗЕННЯ ПАСАЖИРІВ

21.1. Дозволяється перевозити пасажирів у транспортному засобі обладнаному місцями для сидіння з кількості, що передбачена технічною характеристикою так, щоб вони не заважали водієві керувати транспортним засобом і не обмежували оглядовість, відповідно до правил перевезення.

21.2. Водіям маршрутних транспортних засобів забороняється під час перевезення пасажирів розмовляти з ними, їсти, пити, палити, а також перевозити пасажирів і вантаж у кабіні, якщо вона відокремлена від салону.

21.3. Перевезення автобусом (мікроавтобусом) організованої групи дітей здійснюється за умови обов'язкового

проведення інструктажу з дітьми та супровідниками щодо правил безпечної поведінки під час руху та дій у разі виникнення аварійно небезпечних ситуацій чи скоєння дорожньо-транспортної пригоди. При цьому спереду і ззаду автобуса (мікроавтобуса) обов'язково встановлюється згідно з вимогами підпункту «в» пункту 30.3 цих Правил розпізнавальний знак «Діти» (мал. 409).

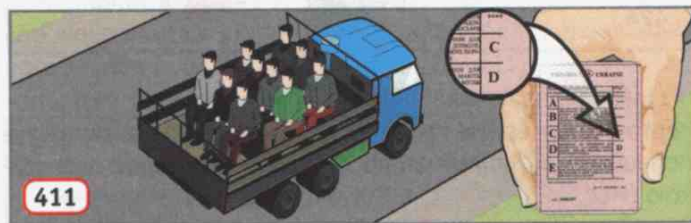

Водій автобуса (мікроавтобуса), який здійснює перевезення організованих груп дітей, повинен мати стаж водія не менше 5 років і посвідчення водія категорії «D».

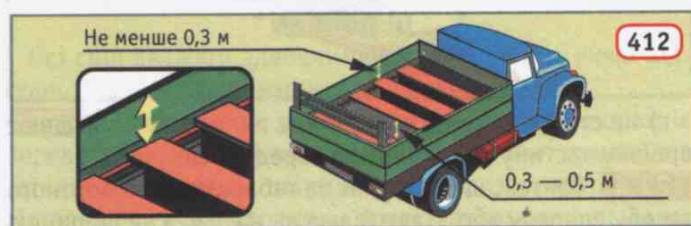
На транспортному засобі з розпізнавальним знаком «Діти» під час посадки (висадки) до (з) нього пасажирів повинні бути увімкнені пробліскові маячки оранжевого кольору та (або) аварійна світлова сигналізація.

21.4. Водію забороняється починати рух до повного зачинення дверей та відчиняти їх до зупинки транспортного засобу.

21.5. Перевезення пасажирів (до 8 чоловік, крім водія) у пристосованому для цього вантажному автомобілі дозволяється водіям, які мають стаж керування транспортним засобом більше трьох років і посвідчення водія категорії «C» (мал. 410), а у разі перевезення понад зазначену кількість (включаючи пасажирів у кабіні) – категорій «C» і «D» (мал. 411).

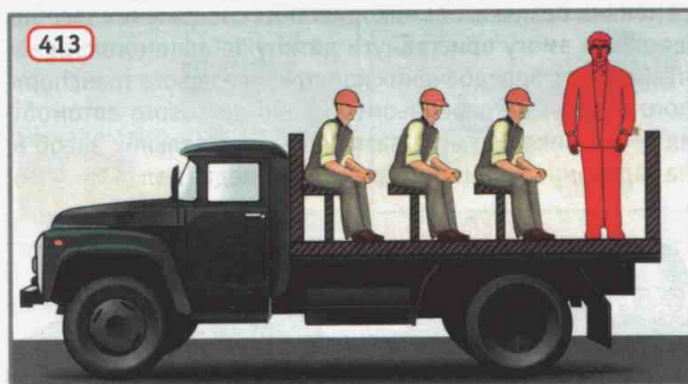

21.6. Вантажний автомобіль, що використовується для перевезення пасажирів, повинен бути обладнаний

сидіннями, закріпленими в кузові на відстані не менш як 0,3 м від верхнього краю борту і 0,3–0,5 м від підлоги. Сидіння, що розташовані вздовж заднього або бокового борту, повинні мати міцні спинки (мал. 412).

21.7. Кількість пасажирів, які перевозяться в кузові вантажного автомобіля, не повинна перевищувати кількості обладнаних для сидіння місць (мал. 413).

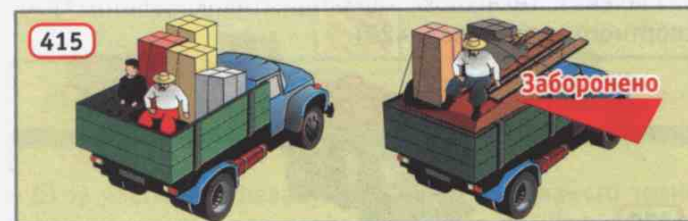
21.8. Військовослужбовці строкової служби, які мають посвідчення водія транспортного засобу категорії «C», допускаються до перевезення пасажирів у кузові пристосованого для цього вантажного автомобіля згідно з кількістю обладнаних для сидіння місць після проходження спеціальної підготовки і стажування протягом 6 місяців (мал. 414).

21.9. Перед поїздкою водій вантажного автомобіля повинен проінструктувати пасажирів про їх обов'язки та правила посадки, висадки, розміщення і поведінки в кузові.

Починати рух можна, лише переконавшись, що створено умови для безпечного перевезення пасажирів.

21.10. Проїзд у кузові вантажного автомобіля, не обладнаного для перевезення пасажирів, дозволяється лише особам, які супроводжують вантаж або їдуть за ним, за умови, що вони забезпечені місцями для сидіння, розташованими згідно з вимогами пункту 21.5 цих Правил і техніки безпеки. Кількість пасажирів у кузові та кабіні не повинна перевищувати 8 чоловік (мал. 415).

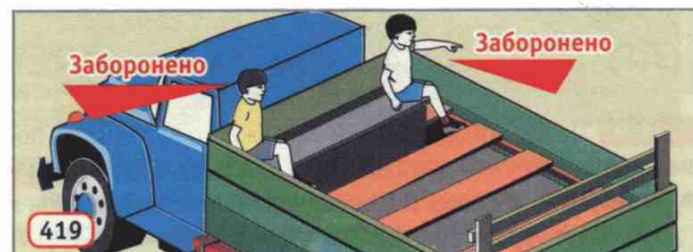
21.11. Забороняється перевозити:
а) пасажирів поза кабіною автомобіля (крім передбачених цими Правилами випадків перевезення пасажирів

у кузові вантажного автомобіля з бортовою платформою або в кузові-фургоні, призначених для перевезення пасажирів), у кузові автомобіля-самоскида, трактора, інших самохідних машин, на вантажному причепі, напівпричепі, в причепі-дачі, в кузові вантажного мотоцикла;

б) дітей, зріст яких менше 145 см або тих, що не досягли 12-річного віку, – у транспортних засобах, обладнаних ремнями безпеки, без використання спеціальних засобів, що дають змогу пристебнути дитину за допомогою ремнів безпеки, передбачених конструкцією цього транспортного засобу; на передньому сидінні легкового автомобіля – без використання зазначених спеціальних засобів; на задньому сидінні мотоцикла та мопеда (мал. 416–418);

в) дітей до 16-річного віку в кузові будь-якого вантажного автомобіля (мал. 419);

г) організовані групи дітей у темну пору доби.

22. ПЕРЕВЕЗЕННЯ ВАНТАЖУ

22.1. Маса вантажу, що перевозиться, і розподіл навантаження на осі не повинні перевищувати величин, визначених технічною характеристикою даного транспортного засобу (мал. 420).

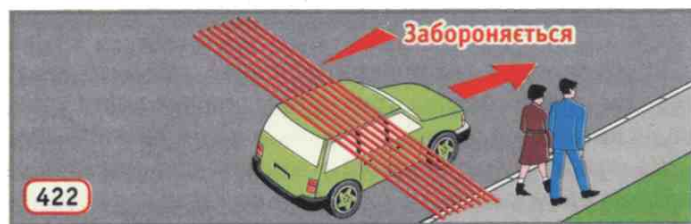

22.2. Водій перед початком руху зобов'язаний перевірити надійність розташування і кріплення вантажу, а

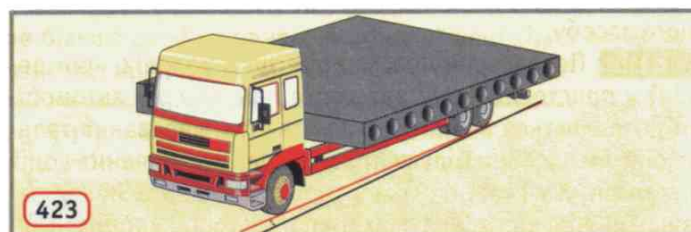
під час руху – контролювати це, щоб запобігти його падінню, волочінню, травмуванню супроводжуючих осіб чи створенню перешкод для руху (мал. 421).

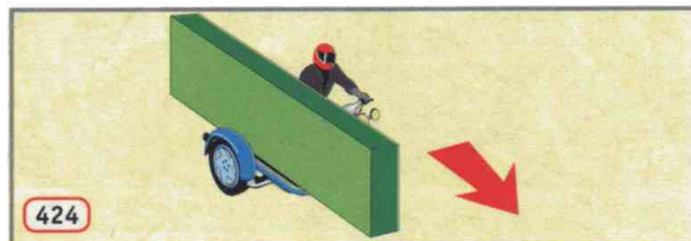
22.3. Перевезення вантажу дозволяється за умови, що він:
а) не наражає на небезпеку учасників дорожнього руху (мал. 422);

б) не порушує стійкості транспортного засобу і не утруднює керування ним (мал. 423);

в) не обмежує водієві оглядовості (мал. 424);

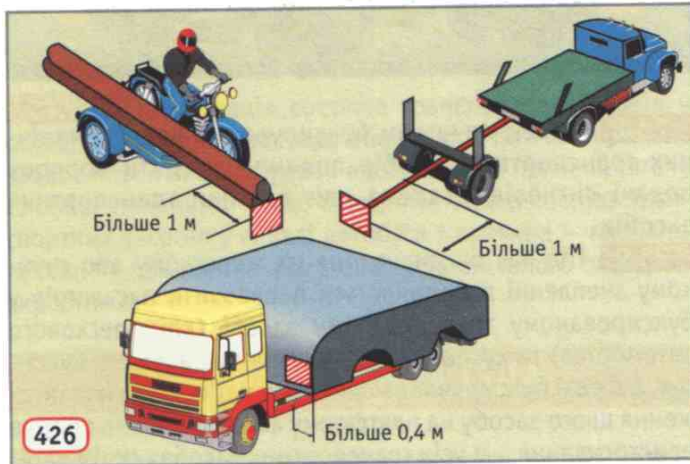
г) не закриває зовнішніх світлових приладів, світлоповертачів, номерних і розпізнавальних знаків, а також не перешкоджає сприйманню сигналів, що подаються рукою (мал. 425);

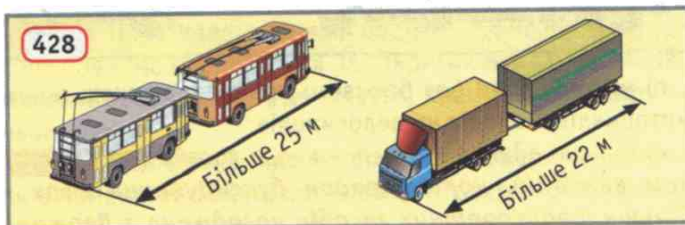
г) не створює шуму, не піднімає пилу та не забруднює проїзну частину і навколишнє середовище.

22.4. Вантаж, що виступає за габарити транспортного засобу спереду або ззаду більш як на 1 м, а за шириною

перевищує 0,4 м від зовнішнього краю переднього або заднього габаритного ліхтаря, повинен бути позначений відповідно до вимог підпункту «з» пункту 30.3 цих Правил (мал. 426).

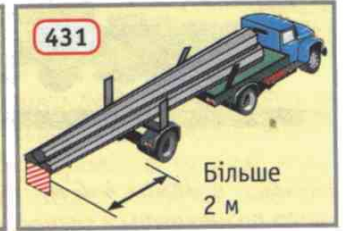

22.5. За спеціальними правилами здійснюється дорожнє перевезення небезпечних вантажів, рух транспортних засобів та їх составів у разі, коли хоч один з їх габаритів перевищує за шириною 2,6 м, за висотою від поверхні дороги – 4 м (мал. 427) (для контейнеровозів на встановлених Укравтодором і Державтоінспекцією маршрутах – 4,35 м), за довжиною – 22 м (для маршрутних транспортних засобів – 25 м) (мал. 428), фактичну масу понад 38 т (на встановлених Укравтодором і Державтоінспекцією маршрутах – до 40 т; для контейнеровозів – понад 44 т, на встановлених для них маршрутах – до 46 т), навантаження на одиночну вісь – 11 т (для автобусів, тролейбусів – 11,5 т), здвоєні осі – 16 т, строєні – 22 т (для контейнеровозів навантаження на одиночну вісь – 11 т, здвоєні осі – 18 т, строєні – 24 т) або якщо вантаж виступає за задній габарит транспортного засобу більш як на 2 м (мал. 429–431).

Осі слід вважати здвоєними або строєними, якщо відстань між ними (суміжними) не перевищує 2,5 м.

22.6. Транспортні засоби, що здійснюють дорожнє перевезення небезпечних вантажів, повинні рухатися з увімкненим ближнім світлом фар, задніми габаритними ліхтарями та встановленими розпізнавальними знаками,

передбаченими пунктом 30.3 цих Правил, а великогабові та великогабаритні транспортні засоби – також з увімкненим проблісковим маячком (проблісковими маячками) оранжевого кольору.

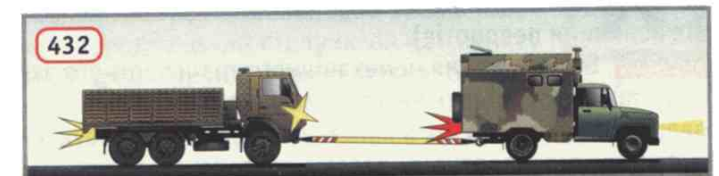
23. БУКСИРУВАННЯ ТА ЕКСПЛУАТАЦІЯ ТРАНСПОРТНИХ СОСТАВІВ

23.1. Буксирування повинно виконуватися механічним транспортним засобом без причепа і з технічно справними зчіпними пристроями як у буксированого транспортного засобу, так і у транспортного засобу, що буксирує.

Запускання двигуна із застосуванням жорсткого або гнучкого зчеплення повинно виконуватися згідно з вимогами цього розділу.

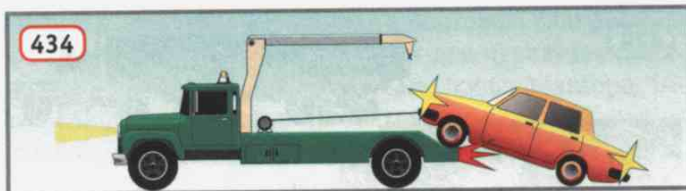
Дозволяється буксирування одного механічного транспортного засобу лише з одним причепом.

23.2. Буксирування транспортних засобів здійснюється: а) із застосуванням жорсткого (мал. 432) або гнучкого (мал. 433) зчеплення;

б) із частковим навантаженням буксированого транспортного засобу на платформу або на спеціальне опірне пристосування (мал. 434, 435).

23.3. Жорстке зчеплення повинно забезпечувати відстань між транспортними засобами не більш як 4 м,

гнучке – в межах 4–6 м. Гнучке зчеплення через кожний метр позначається сигнальними щитками або прапорцями згідно з вимогами пункту 30.5 цих Правил (мал. 436) (за винятком використання гнучкого зчеплення з покриттям із світлоповертального матеріалу).

23.4. У разі буксирування механічного транспортного засобу на гнучкому зчепленні в буксированому транспортному засобі повинні діяти і бути справними робоча гальмова система і рульове керування, а на жорсткому зчепленні – рульове керування.

23.5. Буксирування механічного транспортного засобу на жорсткому або гнучкому зчепленні повинно здійснюватися лише за умови, що за кермом буксированого транспортного засобу перебуває водій (крім випадків, коли конструкція жорсткого зчеплення забезпечує буксированому транспортному засобу повторення траєкторії руху транспортного засобу, що буксирує, незалежно від величини поворотів).

23.6. Буксирування немеханічного транспортного засобу повинно здійснюватися лише на жорсткому зчепленні за умови, що його конструкція забезпечує буксированому транспортному засобу повторення траєкторії руху транспортного засобу, що буксирує, незалежно від величини поворотів (мал. 437).

23.7. Механічний транспортний засіб з рульовим керуванням, що не діє, повинен буксируватися відповідно до вимог підпункту «б» пункту 23.2 цих Правил (мал. 438).

23.8. Перед початком буксирування водії механічних транспортних засобів повинні узгодити порядок подачі сигналів, зокрема для зупинки транспортних засобів.

23.9. Під час буксирування на жорсткому або гнучкому зчепленні забороняється перевозити пасажирів у буксированому транспортному засобі (крім легкового автомобіля) та кузові вантажного автомобіля, що буксирує, а в разі буксирування способом часткового навантаження цього засобу на платформу або спеціальне опорне пристосування – в усіх транспортних засобах (крім кабіни транспортного засобу, що буксирує).

23.10. Буксирування забороняється:

а) якщо фактична маса буксированого транспортного засобу з несправною гальмовою системою (або за її відсутності) перевищує половину фактичної маси транспортного засобу, що буксирує (мал. 439);

б) на гнучкому зчепленні під час ожеледиці;
в) якщо загальна довжина зчеплених транспортних засобів перевищує 22 м (маршрутних транспортних засобів – 30 м) (мал. 440);

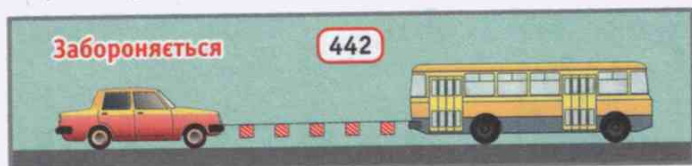

г) мотоциклами без бокового причепа, а також таких мотоциклів, мопедів чи велосипедів;

г) більше одного транспортного засобу (за винятком випадків, коли порядок буксирування двох і більше транспортних засобів погоджено з Державтоінспекцією) або транспортним засобом з причепом (мал. 441);

д) автобусами (мал. 442).

23.11. Експлуатація складів транспортних засобів у складі автомобіля, трактора або іншого тягача і причепа дозволяється лише за умови відповідності причепа тягачу та виконання вимог щодо їх експлуатації, а состава транспортних засобів у складі автобуса і причепа – також за наявності причіпного пристрою, встановленого заводом-виробником.

24. НАВЧАЛЬНА ЇЗДА

24.1. Навчати водінню транспортного засобу дозволяється лише особі, які не мають для цього медичних протипоказань.

24.2. Особам, котрі навчаються водінню автомобіля, повинно бути не менше 16 років, а мотоцикла чи мопеда – 14 років. Такі особи зобов'язані мати при собі документ, що засвідчує їхній вік (мал. 443, 444).

24.3. Особа, яка навчається водінню транспортного засобу, зобов'язана знати і виконувати вимоги цих Правил.

24.4. Початкове навчання водінню транспортного засобу повинно проводитися на закритих майданчиках, автодромах або у місцях, де відсутні інші учасники дорожнього руху.

24.5. Навчальна їзда на дорогах дозволяється тільки в присутності спеціаліста з підготовки водіїв і за до-

статніх початкових навичок водіння у того, хто навчається (мал. 445).

24.6. Виключено.

24.7. Виключено.

24.8. Транспортні засоби (за винятком мотоциклів, мопедів та квадроциклів), на яких проводиться навчання, повинні мати розпізнавальні знаки «Учебный транспортный засіб» відповідно до вимог підпункту «к» пункту 30.3 цих Правил. Автомобілі, які систематично використовуються для навчання також повинні бути обладнані додатковими педалями зчеплення (у разі коли конструкція транспортного засобу передбачає педаль зчеплення), акселератора (у разі коли конструкція транспортного засобу допускає можливість обладнання такою педалью) і гальмування, дзеркалом або дзеркалами заднього виду для спеціаліста з підготовки водіїв.

24.9. Забороняється навчання водінню транспортних засобів у житловій зоні, на дорогах для автомобілів та на автомагістралях. Перелік доріг, на яких дозволяється навчання водінню транспортних засобів, погоджується з Державтоінспекцією (мал. 446).

25. РУХ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ У КОЛОНАХ

25.1. На кожному транспортному засобі, що рухається в складі колони, встановлюється розпізнавальний знак «Колонна», передбачений підпунктом «є» пункту 30.3 цих Правил, і вмикається ближнє світло фар.

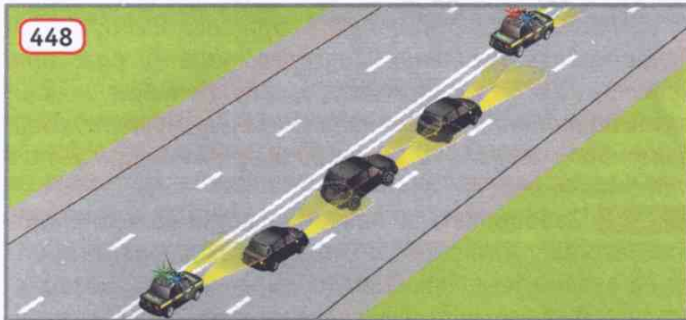
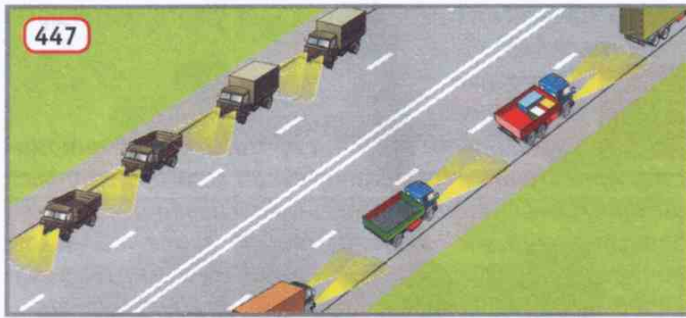

Колонна

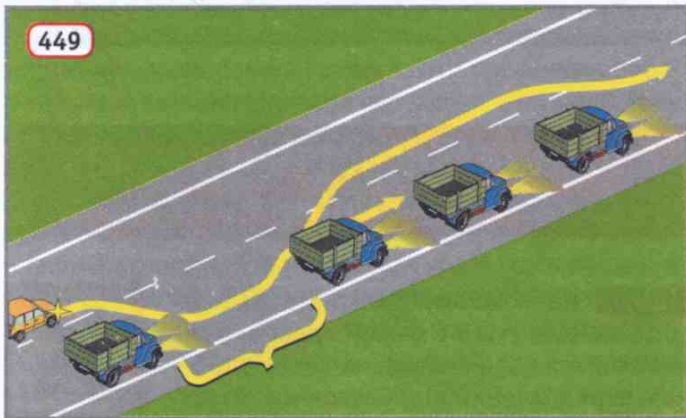
Розпізнавальний знак може не встановлюватися, якщо колону супроводжують оперативні транспортні засоби з увімкненими червоним, синім і червоним, зеленим або синім і зеленим проблисковими маячками та (або) спеціальними звуковими сигналами.

25.2. Транспортні засоби повинні рухатися в колоні лише в один ряд якнайближче до правого краю проїзної частини (мал. 447), за винятком випадків, коли вони супроводжуються оперативними транспортними засобами (мал. 448).

25.3. Швидкість руху колони та дистанція між транспортними засобами встановлюються старшим колони або за режимом руху головної машини відповідно до вимог цих Правил.

25.4. Колона, що рухається без супроводження оперативними транспортними засобами, повинна бути розділена на групи (не більше п'яти транспортних засобів у кожній), дистанція між якими повинна забезпечувати можливість обгону групи іншими транспортними засобами (мал. 449).

25.5. У разі зупинки колони на дорозі на всіх транспортних засобах вмикається аварійна сигналізація.

25.6. Іншим транспортним засобам забороняється займати місце для постійного руху в колоні.

26. РУХ У ЖИТЛОВІЙ ТА ПІШОХІДНІЙ ЗОНІ

26.1. Пішоходам дозволяється рухатися у житловій та пішохідній зоні як по тротуарах, так і по проїзній частині. Пішоходи мають перевагу перед транспортними засобами, але не повинні створювати безпідставних перешкод для їхнього руху.

26.2. У житловій зоні забороняється (мал. 450):

а) транзитний рух транспортних засобів;
б) стоянка транспортних засобів поза спеціально відведеними місцями і таке їх розташування, яке утруднює рух пішоходів і проїзд оперативних чи спеціальних транспортних засобів;

в) стоянка з працюючим двигуном;

г) навчальна їзда;

г) рух вантажних автомобілів, тракторів, самохідних машин і механізмів (крім тих, що обслуговують об'єкти і громадян, виконують технологічні роботи або належать громадянам, що проживають у цій зоні).

26.3. У пішохідну зону в'їзд дозволяється лише транспортним засобам, що обслуговують громадян і підприємства, які розташовані у зазначеній зоні, а також транспортним засобам, що належать громадянам, які проживають або працюють у цій зоні, чи автомобілям (мотоколяскам), позначеним розпізнавальним знаком «Інвалід», якими керують водії-інваліди. Якщо до об'єктів, розташованих на цій території, є інші під'їзди, водії повинні користуватися лише ними.

26.4. Під час виїзду з житлової та пішохідної зони водії повинні дати дорогу іншим учасникам дорожнього руху.

27. РУХ ПО АВТОМАГІСТРАЛЯХ І ДОРОГАХ ДЛЯ АВТОМОБІЛІВ

27.1. Під час виїзду на автомагістраль або дорогу для автомобілів водії повинні дати дорогу транспортним засобам, що рухаються по них (мал. 451).

27.2. На автомагістралях і дорогах для автомобілів забороняється:

а) рух тракторів, самохідних машин і механізмів (мал. 452);

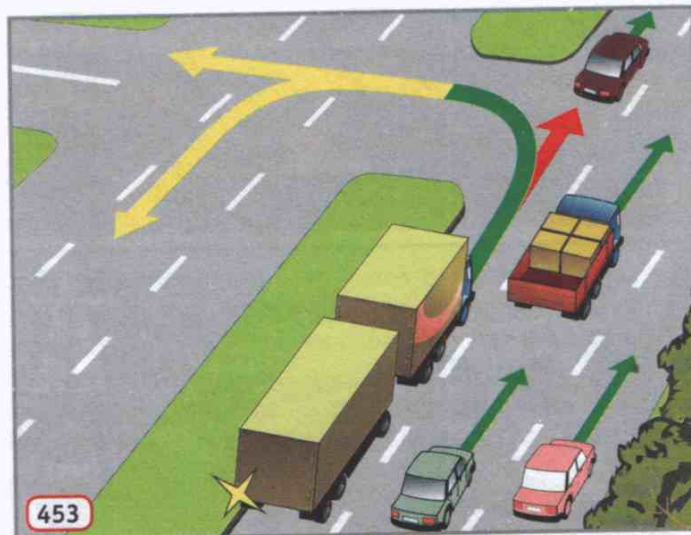
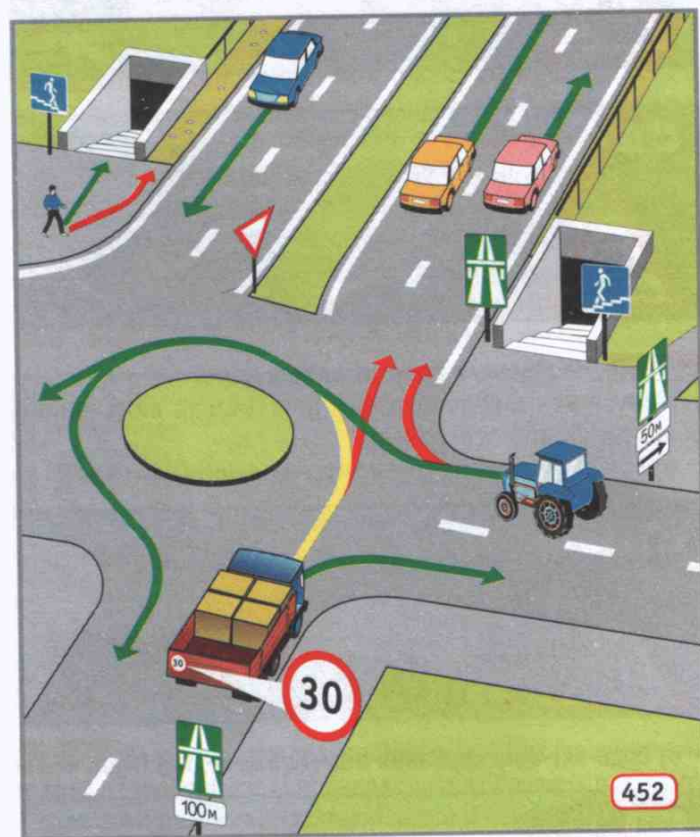
б) рух вантажних транспортних засобів із дозволеною максимальною масою понад 3,5 т поза першою і другою смугами руху (за винятком повороту ліворуч чи розвороту на дорогах для автомобілів) (мал. 453);

в) зупинка поза спеціальними місцями для стоянки, позначеними дорожніми знаками **5.38** або **6.15** (див. додаток 1);

5.38

6.16

г) розворот і в'їзд у технологічні розриви розділювальної смуги (мал. 454);

г') рух заднім ходом;

д) навчальна їзда.

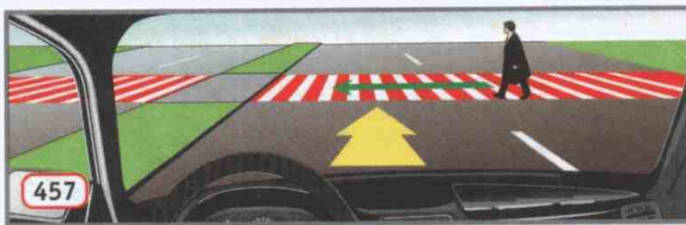
27.3. На автомагістралях, крім спеціально обладнаних для цього місць, забороняється рух механічних транспортних засобів, швидкість яких за технічною характеристикою або їхнім станом менше 40 км/год (мал. 455), а також перегін та випасання тварин у смузі відведення дороги (мал. 456).

27.4. На автомагістралях і дорогах для автомобілів пішоходи можуть переходити проїзну частину лише по підземних або надземних пішохідних переходах.

Дозволяється переходити проїзну частину дороги для автомобілів у спеціально позначених місцях (мал. 457).

27.5. У разі вимушеної зупинки на проїзній частині автомагістралі або дороги для автомобілів водій повинен по-

значити транспортний засіб відповідно до вимог пунктів 9.9–9.11 цих Правил і вжити заходів для того, щоб прибрати його за межі проїзної частини праворуч (мал. 458).

28. РУХ ПО ГІРСЬКИХ ДОРОГАХ І НА КРУТИХ СПУСКАХ *

28.1. На гірських дорогах і крутих спусках, де зустрічний роз'їзд утруднено, водій транспортного засобу, що рухається на спуск, повинен дати дорогу транспортним засобам, що рухаються вгору (мал. 459).

* Вимоги цього розділу стосуються ділянок доріг, що позначені знаками 1.6 і 1.7.

1.6

1.7

28.2. На гірських дорогах і крутих спусках водій вантажного автомобіля, дозволена максимальна маса якого перевищує 3,5 т, трактора та автобуса повинен:

- користуватися спеціальними гірськими гальмами, якщо вони встановлені на транспортному засобі заводом-виробником;
- під час зупинки або стоянки на підйомах і спусках користуватися противідкотними упорами (мал. 460, 461).

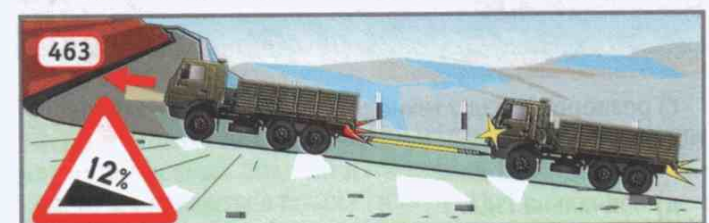

28.3. На гірських дорогах заборонено:

- рухатися з непрацюючим двигуном та вимкненими зчепленням або передачею;
- буксирування на гнучкому зчепленні (мал. 462);

в) будь-яке буксирування під час ожеледиці (мал. 463).

29. МІЖНАРОДНИЙ РУХ

29.1. Водій механічного транспортного засобу, що прибуває до України з іншої країни, а також водій – громадянин України, який виїжджає за кордон, повинні мати:

- реєстраційні документи на транспортний засіб і посвідчення водія, що відповідають вимогам Конвенції про дорожній рух (Відень, 1968);

б) реєстраційний номерний знак на транспортному засобі, літери якого відповідають латинському алфавіту, а також розпізнавальний знак держави, в якій його зареєстровано.

29.2. Транспортний засіб, що перебуває в міжнародному русі на території України більше двох місяців, повинен бути тимчасово зареєстрований у Державтоінспекції, крім транспортних засобів, що належать іноземним громадянам та особам без громадянства, які перебувають в Україні на відпочинку чи лікуванні за відповідними путівками або іншими документами на визначений органами Держмитслужби термін.

30. НОМЕРНІ, РОЗПІЗНАВАЛЬНІ ЗНАКИ, НАПИСИ І ПОЗНАЧЕННЯ

30.1. Власники механічних транспортних засобів і причепів до них повинні зареєструвати (перереєструвати) їх у Державтоінспекції або провести відомчу реєстрацію в разі, якщо законом встановлена обов'язковість проведення такої реєстрації, незалежно від їхнього технічного стану протягом 10 діб з моменту придбання (отримання), митного оформлення або переобладнання чи ремонту, якщо необхідно внести зміни до реєстраційних документів (мал. 464).

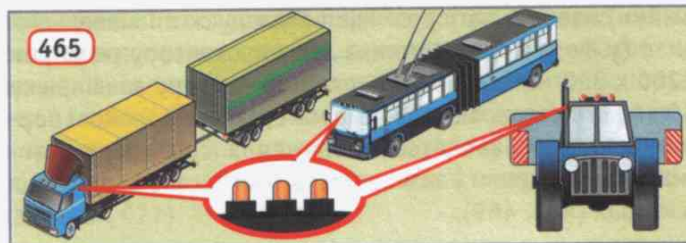
30.2. На механічних транспортних засобах (за винятком трамваїв і тролейбусів) і причепах у передбачених для цього місцях встановлюються номерні знаки відповідного зразка.

На трамваях і тролейбусах наносяться реєстраційні номери, що надаються відповідними уповноваженими на те органами.

Забороняється змінювати розміри, форму, позначення, колір і розміщення номерних знаків, наносити на них додаткові позначення або закривати їх, вони повинні бути чистими і достатньо освітленими.

30.3. На відповідних транспортних засобах встановлюються такі розпізнавальні знаки (додаток 4):

а) «Автопоїзд» – три ліхтарі оранжевого кольору, розташовані горизонтально над передньою частиною кабіни (кузова) з проміжками між ліхтарями від 150 до 300 мм – на вантажних автомобілях і колісних тракторах (класу 1.4 т і вище) з причепами, а також на зчленованих автобусах і тролейбусах (мал. 465);

б) «Глухий водій» – круг жовтого кольору діаметром 160 мм з нанесеними всередині трьома чорними кружками діаметром 40 мм, розташованими по кутах уявного рівностороннього трикутника, вершина якого спрямована донизу. Знак розміщується спереду і ззаду на транспортних засобах, якими керують глухі або глухонімі водії (мал. 466);

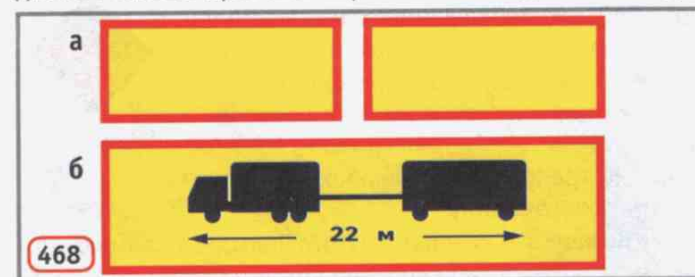

в) «Діти» – квадрат жовтого кольору з каймою червоного кольору і чорним зображенням символу дорожнього знака 1.33 (див. додаток 1) (сторона квадрата – не менше 250 мм, кайма – 1/10 цієї сторони). Знак розміщується спереду і ззаду на транспортних засобах, що перевозять організовані групи дітей (мал. 467);

г) «Довгомірний транспортний засіб» – два прямокутники жовтого кольору розміром 500 x 200 мм з каймою червоного кольору завширшки 40 мм із світлоповерхотального матеріалу. Знак розміщується на транспортних засобах (крім маршрутних) ззаду горизонтально (чи вертикально) і симетрично до поздовжньої осі, довжина яких від 12 до 22 м (мал. 468).

Довгомірні транспортні засоби, довжина яких з вантажем або без нього перевищує 22 м, а також автопоїзди з двома і більше причепами (незалежно від загальної до-

вжини) повинні мати розміщений ззаду розпізнавальний знак (у формі прямокутника жовтого кольору розміром 1200 x 300 мм з каймою червоного кольору заввишки 40 мм) із світлоповертального матеріалу. На знакові чорним кольором наноситься зображення вантажного автомобіля з причепом і зазначається їхня загальна довжина в метрах (мал. 469);

г) «Інвалід» – квадрат жовтого кольору із стороною 150 мм і чорним зображенням символу таблички 7.17 (див. додаток 1). Знак розміщується спереду і ззаду на механічних транспортних засобах, якими керують водії-інваліди (мал. 470);

д) «Інформаційна таблиця небезпечного вантажу» – прямокутник оранжевого кольору розміром 400 x 300 мм (300 x 120 мм) з каймою чорного кольору (ширина – 15 мм (10 мм)), у верхній частині якого зазначається ідентифікаційний номер виду небезпеки, у нижній – ідентифікаційний номер небезпечної речовини за переліком ООН. Знак розміщується з усіх боків на транспортних засобах, що перевозять таку речовину (мал. 471);

е) «Знак небезпеки» – ромб із стороною 250 мм, зображення якого повинно відповідати класу небезпечної речовини (згідно з Європейською угодою про міжнародне дорожнє перевезення небезпечних вантажів. Знак розміщується з боків та ззаду на транспортних засобах, що перевозять таку речовину;

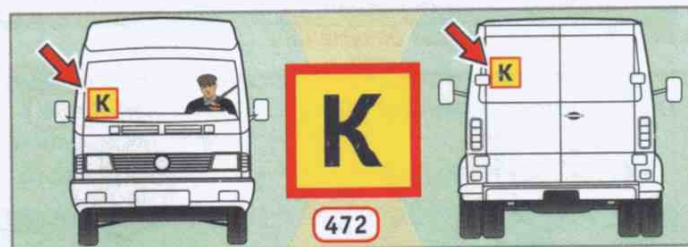

Знак небезпеки

є) «Колона» – квадрат жовтого кольору з каймою червоного кольору, в який вписано літеру «К» чорного кольо-

ру (сторона квадрата – не менше 250 мм, ширина кайми – 1/10 цієї сторони). Знак розміщується спереду і ззаду на транспортних засобах, що рухаються в колоні (мал. 472);

ж) «Лікар» – квадрат синього кольору (сторона – 140 мм) із вписаним зеленим кругом (діаметр – 125 мм), на який нанесено білий хрест (довжина штриха – 90 мм, ширина – 25 мм). Знак розміщується спереду і ззаду на автомобілях, що належать водіям-лікарям (за їхньою згодою).

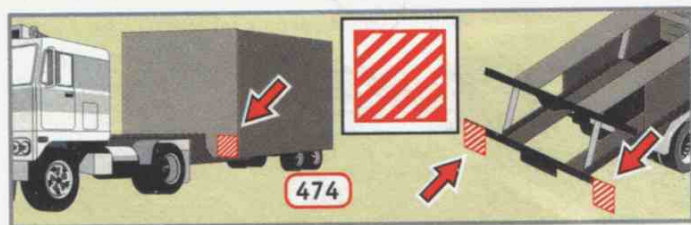
Лікар

Якщо на транспортному засобі розміщено розпізнавальний знак «Лікар», у ньому повинна бути спеціальна медична аптечка та інструментарій за переліком, визначеним МОЗ, для подання кваліфікованої допомоги під час дорожньо-транспортної пригоди (мал. 473);

з) «Негабаритний вантаж» – сигнальні щитки або прапорці розміром 400 x 400 мм з нанесеними по діагоналі червоними і білими смугами, що чергуються (ширина – 50 мм), а в темну пору доби та в умовах недостатньої

видимості – світлоповертачами або ліхтарями: спереду білого кольору, ззаду – червоного, збоку – оранжевого. Знак розміщується на крайніх зовнішніх частинах вантажу, що виступає за габарити транспортного засобу на відстань, більшу ніж це передбачено пунктом 22.4 цих Правил (мал. 474);

и) «Обмеження максимальної швидкості» – зображення дорожнього знака 3.29 (див. додаток 1) із зазначенням дозволеної швидкості (діаметр знака – не менше 160 мм, ширина кайми – 1/10 діаметра). Знак розміщується (наноситься) ззаду ліворуч на механічних транспортних засобах, якими керують водії із стажем до 2 років великовагових та великогабаритних транспортних засобах, транспортних засобах, що здійснюють дорожнє перевезення небезпечних вантажів, у разі перевезення вантажним автомобілем пасажирів, а також у випадках, коли максимальна швидкість транспортного засобу згідно з його технічною характеристикою або окремими умовами руху, визначеними Державтоінспекцією, нижча встановленої в пунктах 12.6 і 12.7 цих Правил (мал. 475);

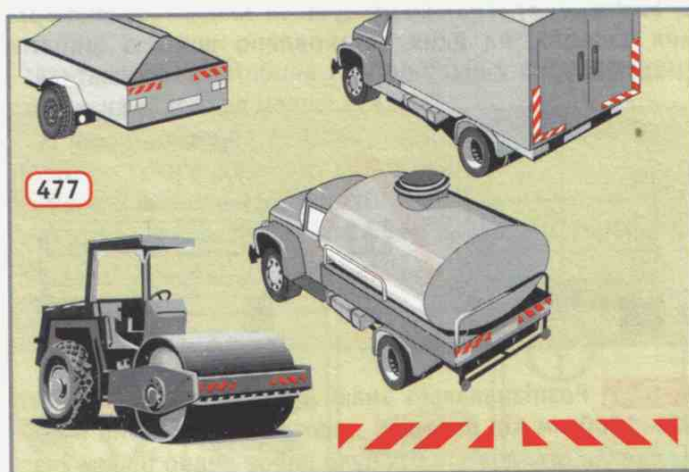

і) «Розпізнавальний автомобільний знак України» – еліпс білого кольору з чорною каймою і нанесеними усередині латинськими літерами UA. Довжина осей еліпса повинна бути 175 і 115 мм. Розміщується ззаду на транспортних засобах, які перебувають у міжнародному русі (мал. 476);

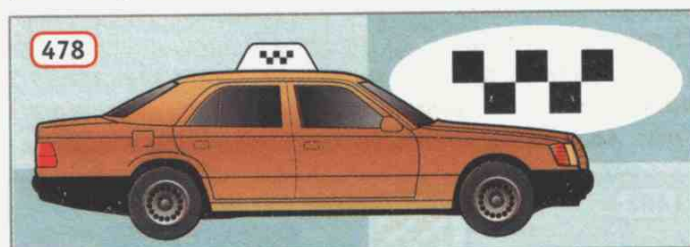
ї) «Розпізнавальний знак транспортного засобу» – спеціальна стрічка із світлоповертальної плівки з нанесеними під кутом 45 градусів червоними і білими смугами, що чергуються. Знак розміщується на транспортних засобах ззаду горизонтально і симетрично до

поздовжньої осі якомога ближче до зовнішнього габариту транспортного засобу, а на транспортних засобах, що мають кузов-фургон, – і вертикально. На транспортних засобах, що використовуються для дорожніх робіт, а також на засобах, що мають особливу форму, і на їх обладнанні знак розміщується також спереду і по боках (мал. 477).

Розпізнавальний знак розміщується обов'язково на транспортних засобах, що використовуються для дорожніх робіт, а також на засобах, що мають особливу форму. На інших транспортних засобах розпізнавальний знак розміщується за бажанням їх власників;

й) «Таксі» – квадрати контрастного кольору (сторона – щонайменше 20 мм), які розміщені у шаховому порядку у два ряди. Знак встановлюється на даху транспортних засобів або наноситься на боковій їх поверхні. При цьому повинно бути нанесено щонайменше п'ять квадратів (мал. 478);

к) «Учебний транспортний засіб» – рівносторонній трикутник білого кольору з вершиною догори і каймою червоного кольору, в який вписано літеру «У» чорного кольору (сторона – не менше 200 мм, ширина кайми – 1/10 цієї сторони). Знак розміщується спереду і ззаду на транспортних засобах, що використовують-

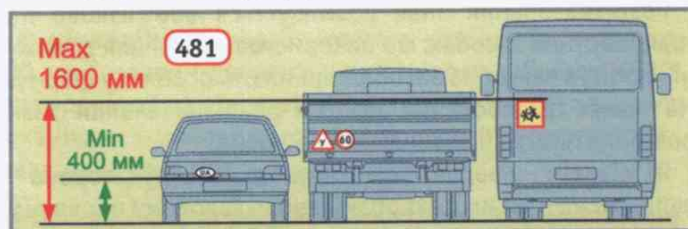

ся для навчання водінню (допускається встановлення двостороннього знака на даху легкового автомобіля) (мал. 479);

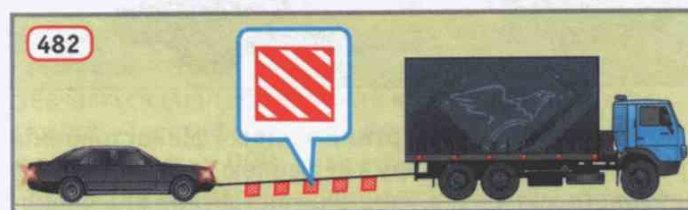
л) «Шипи» – рівносторонній трикутник білого кольору з вершиною догори і каймою червоного кольору, в який вписано літеру «Ш» чорного кольору (сторона трикутника – не менше 200 мм, ширина кайми – 1/10 сторони). Знак розміщується ззаду на транспортних засобах, на яких встановлено шини з шипами (мал. 480).

30.4. Розпізнавальні знаки розміщуються на висоті 400–1600 мм від поверхні дороги так, щоб вони не обмежували оглядовість і їх було добре видно іншим учасникам дорожнього руху (мал. 481).

30.5. Для позначення гнучкого зчеплення під час буксирування використовуються прапорці або щитки розміром 200 x 200 мм з нанесеними на них по діагоналі червоними і білими смугами, що чергуються, із світлоповертального матеріалу заввишки 50 мм (за винятком використання гнучкого зчеплення з покриттям із світлоповертального матеріалу) (мал. 482).

30.6. Знак аварійної зупинки відповідно до ГОСТ 24333-97 являє собою рівносторонній трикутник, виготовлений із світлоповертальних планок червоного кольору з внутрішньою флуоресцентною вставкою червоного кольору (мал. 483).

30.7. Забороняється наносити на зовнішні поверхні транспортних засобів зображення чи написи, що не передбачені підприємством-виробником або збігаються з кольорографічними схемами, розпізнавальними знаками чи написами транспортних засо-

бів оперативних і спеціальних служб, передбаченими ДСТУ 3849-99.

31. ТЕХНІЧНИЙ СТАН ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ ТА ЇХ ОБЛАДНАННЯ

31.1. Технічний стан транспортних засобів та їх обладнання повинні відповідати вимогам стандартів, що стосуються безпеки дорожнього руху та охорони навколишнього середовища, а також правил технічної експлуатації, інструкцій підприємств-виробників та іншої нормативно-технічної документації.

31.2. Забороняється експлуатація тролейбусів і трамваїв за наявності будь-якої несправності, зазначеної в правилах технічної експлуатації цих транспортних засобів.

31.3. Забороняється експлуатація транспортних засобів згідно із законодавством:

а) у разі їх виготовлення або переобладнання з порушенням вимог стандартів, правил і нормативів, що стосуються безпеки дорожнього руху;

б) якщо вони не пройшли обов'язковий технічний контроль (для транспортних засобів, що підлягають такому контролю);

в) якщо номерні знаки не відповідають вимогам відповідних стандартів;

г) у разі обладнання без дозволу Державтоінспекції спеціальними звуковими та світловими сигналами.

31.4. Забороняється експлуатація транспортних засобів згідно із законодавством за наявності таких технічних несправностей і невідповідності таким вимогам:

31.4.1. Гальмові системи:

а) змінено конструкцію гальмових систем, застосовано гальмову рідину, вузли або окремі деталі, що не передбачені для даної моделі транспортного засобу або не відповідають вимогам підприємства-виробника;

б) під час дорожніх випробувань робочої гальмової системи перевищуються такі значення:

Тип транспортного засобу	Гальмовий шлях, м, не більше ніж
Легкові автомобілі та їхні модифікації для перевезення вантажів	14,7
Автобуси	18,3
Вантажні автомобілі з дозволеною максимальною масою до 12 т включно	18,3
Вантажні автомобілі з дозволеною максимальною масою понад 12 т	19,5
Автопоїзди, тягачами яких є легкові автомобілі та їхні модифікації для перевезення вантажу	16,6
Автопоїзди, тягачами яких є вантажні автомобілі	19,5
Двоколісні мотоцикли і мопеди	7,5
Мотоцикли з причепом	8,2

Нормативне значення гальмового шляху для транспортних засобів випуску до 1988 року допускається перевищувати не більше ніж на 10 відсотків значення, поданого в таблиці.

Примітки: 1. Випробування робочої гальмової системи проводиться на горизонтальній ділянці дороги з рівним, сухим, чистим цементно- або асфальтобетонним покриттям при швидкості транспортного засобу на початок гальмування: 40 км/год – для автомобілів, автобусів і автопоїздів; 30 км/год – для мотоциклів, мопедів за методом одноразового впливу на органи керування гальмовою системою. Результати випробування вважаються незадовільними, якщо під час гальмування транспортний засіб розвертається на кут більше 8 градусів або займає смугу руху більше ніж 3,5 м.

2. Гальмовий шлях вимірюється з моменту натискання на гальмову педаль (рукоятку) до повної зупинки транспортного засобу;

в) порушено герметичність гідравлічного гальмового приводу;

г) порушено герметичність пневматичного або пневмогідравлічного гальмового приводу, що спричиняє зменшення тиску повітря при непрацюючому двигуні більш як на 0,05 МПа (0,5 кгс/кв. см) за 15 хв у разі приведення в дію органів керування гальмовою системою (мал. 484);

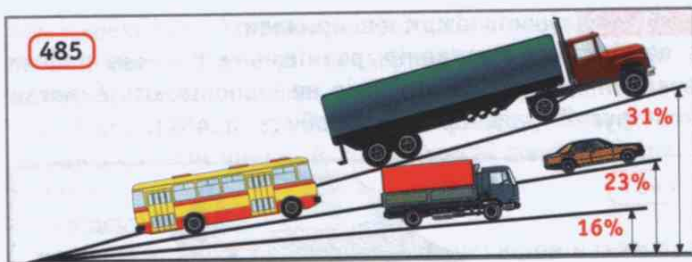

г) не працює манометр пневматичного або пневмогідравлічного гальмового приводу;

д) стоянкова гальмова система при відключеному від трансмісії двигуні не забезпечує нерухомий стан (мал. 485):

транспортних засобів з повним навантаженням – на уклоні не менше ніж 16 %;

легкових автомобілів, їхніх модифікацій для перевезення вантажів, а також автобусів у спорядженому стані – на уклоні не менше ніж 23 %;

вантажних автомобілів і автопоїздів у спорядженому стані – на уклоні не менше ніж 31 %;

е) не замикається важіль (рукоятка) стоянкової гальмової системи в робочому положенні;

31.4.2. Рульове керування:

а) сумарний люфт у рульовому керуванні перевищує такі граничні значення (мал. 486):

Тип транспортного засобу	Граничне значення сумарного люфту, град, не більше ніж
Легкові автомобілі та вантажні автомобілі з дозволеною максимальною масою до 3,5 т	10
Автобуси з дозволеною максимальною масою до 5 т	10
Автобуси з дозволеною максимальною масою понад 5 т	20
Вантажні автомобілі з дозволеною максимальною масою понад 3,5 т	20
Автомобілі і автобуси, зняті з виробництва	25

б) є не передбачені конструкцією відчутні взаємні переміщення деталей і вузлів рульового керування або переміщення їх відносно кузова (шасі, кабіни, рами) транспортного засобу; нарізні з'єднання не затягнуті або надійно не зафіксовані;

в) зіпсований або відсутній передбачений конструкцією підсилювач рульового керування або рульовий демпфер (на мотоциклах);

г) у рульовому керуванні встановлено деталі із слідами залишкової деформації та іншими дефектами, а також застосовано деталі і робочі рідини, що не передбачені для даної моделі транспортного засобу або невідповідають вимогам підприємства-виробника.

31.4.3. Зовнішні світлові прилади:

а) кількість, тип, колір, розміщення і режим роботи зовнішніх світлових приладів не відповідають вимогам конструкції транспортного засобу (мал. 487);

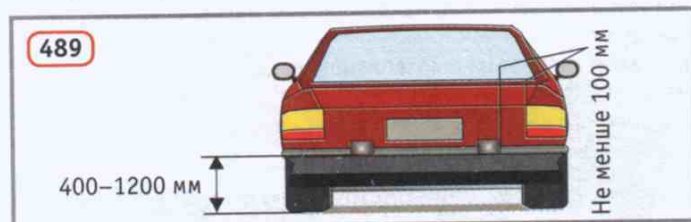

- б) порушено регулювання фар;
- в) не горить лампа лівої фари в режимі ближнього світла;
- г) на світлових приладах немає розсіювачів або використовуються розсіювачі і лампи, що не відповідають типу даного світлового приладу;
- г) на розсіювачах світлових приладів нанесено тонування або покриття, що зменшує їх прозорість чи світлопропускання.

Примітки: 1. Мотоцикли (мопеди) можуть бути додатково обладнані однією протитуманною фарею, інші механічні транспортні засоби – двома. Протитуманні фари повинні розміщуватися на висоті не менше 250 мм від поверхні дороги (але не вище фар ближнього світла) симетрично до поздовжньої осі транспортного засобу і не далі 400 мм від зовнішнього габариту за шириною (мал. 488).

2. Дозволяється встановлювати на транспортних засобах один або два задні протитуманні ліхтарі червоного кольору на висоті 400–1200 мм і не ближче 100 мм до ліхтарів сигналу гальмування (мал. 489).

3. Увімкнення протитуманних фар, задніх протитуманних ліхтарів повинно здійснюватися одночасно з увімкненням габаритних вогнів і освітленням номерного знака (ближнім або дальнім світлом фар).

4. На легковому автомобілі і автобусі дозволяється встановлювати один або два додаткові немиготливі сигнали гальмування червоного кольору на висоті 1150–1400 мм від поверхні дороги (мал. 490).

31.4.4. Склоочисники і склообмивачі вітрового скла:

- а) не працюють склоочисники;
- б) не працюють передбачені конструкцією транспортного засобу склообмивачі.

31.4.5. Колеса і шини:

а) шини легкових автомобілів та вантажних автомобілів з дозволеною максимальною масою до 3,5 т мають залишкову висоту малюнка протектора менше 1,6 мм, вантажних автомобілів з дозволеною максимальною масою понад 3,5 т – 1,0 мм, автобусів – 2,0 мм, мотоциклів і мопедів – 0,8 мм (мал. 491, 492).

Для причепів встановлюються норми залишкової висоти малюнка протектора шин, аналогічні нормам для шин автомобілів-тягачів;

б) шини мають місцеві пошкодження (порізи, розриви тощо), що оголюють корд, а також розшарування каркаса, відшарування протектора і боковини;

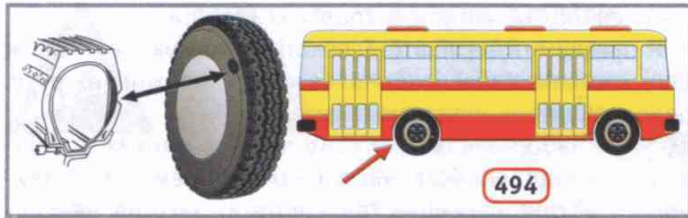
в) шини за розміром або допустимим навантаженням не відповідають моделі транспортного засобу;

г) на одну вісь транспортного засобу встановлено діагональні шини разом з радіальними, ошиповані і неошиповані, морозостійкі і неморозостійкі, шини різних розмірів чи конструкцій, а також шини різних моделей з різними малюнками протектора для легкових автомобілів, різними типами малюнків протектора – для вантажних автомобілів;

г) на передню вісь транспортного засобу встановлено радіальні шини, а на іншу (інші) – діагональні (мал. 493);

д) на передній осі автобуса, який виконує міжміські перевезення, встановлено шини з відновленим протек-

тором, а на інших осях – шини, відновлені за другим класом ремонту (мал. 494);

е) на передній осі легкових автомобілів і автобусів (крім автобусів, які виконують міжміські перевезення) встановлено шини, відновлені за другим класом ремонту (мал. 495);

є) відсутній болт (гайка) кріплення або є тріщини диска і ободів коліс.

Примітка. У разі постійної експлуатації транспортного засобу на дорогах, на яких проїзна частина слизька, рекомендується використовувати шини, що відповідають стану проїзної частини.

31.4.6. Двигун:

- а) вміст шкідливих речовин у відпрацьованих газах або їх димність перевищують установлені стандартами норми;
- б) негерметична паливна система;
- в) несправна система випускання відпрацьованих газів.

31.4.7. Інші елементи конструкції:

- а) немає передбачених конструкцією транспортного засобу стекол, дзеркал заднього виду;
- б) не працює звуковий сигнал;
- в) встановлено на скло додаткові предмети або нанесено покриття, які обмежують оглядовість з місця водія, і погіршують його прозорість.

Примітка. На верхній частині вітрового скла автомобілів і автобусів можуть бути прикріплені прозорі кольорові плівки. Дозволяється застосовувати тоновані стекла (крім дзеркальних), світлопропускання яких відповідає вимогам ГОСТ 5727-88. Дозволяється застосовувати занавіски на бокових вікнах автобусів;

г) не працюють передбачені конструкцією замки дверей кузова або кабіни, запори бортів вантажної платформи, запори горловин цистерн і паливних баків, механізм регулювання положення сидіння водія, аварійні виходи, пристрій для приведення їх у дію, привід керування дверима, спідометр, тахограф, пристрій для обігрівання і обдування скла;

г) зруйновано корінний лист або центральний болт ресори;

д) зіпсовано тягово-зчіпний або опорно-зчіпний пристрій тягача і причіпної ланки у складі автопоїзда, а та-

кож передбачені їхньою конструкцією страхувальні троси (ланцюги). Є люфти в з'єднаннях рами мотоцикла з рамою бокового причепа;

е) відсутній передбачений конструкцією бампер або задній захисний пристрій, грязезахисні фартухи і бризковики;

є) відсутні:

медична аптечка з нанесеними на неї відомостями про тип транспортного засобу, для якого вона призначена, – на мотоциклі з боковим причепом, легковому, вантажному автомобілі, колісному тракторі, автобусі, мікроавтобусі, тролейбусі, автомобілі, що перевозить небезпечний вантаж;

знак аварійної зупинки (миготливий червоний ліхтар), який відповідає вимогам стандарту, – на мотоциклі з боковим причепом, легковому, вантажному автомобілі, колісному тракторі, автобусі;

на вантажних автомобілях з дозволеною максимальною масою понад 3,5 т і в автобусах з дозволеною максимальною масою понад 5 т – противідкотні упори (щонайменше два);

проблискові маячки оранжевого кольору на великогазових та великогабаритних транспортних засобах;

працездатний вогнегасник на легковому, вантажному автомобілі, автобусі.

Примітки: 1. Тип, марка, місця встановлення додаткової кількості вогнегасників, якими обладнуються транспортні засоби, що перевозять радіоактивні та окремі небезпечні вантажі, визначаються умовами безпечного перевезення конкретного небезпечного вантажу.

2. Аптечка, перелік медикаментів якої відповідає ДСТУ 3961-2000 для відповідного типу транспортного засобу, і вогнегасник повинні бути в закріпленому стані місцях, визначених підприємством-виробником. У разі коли конструкцією транспортного засобу зазначені місця не передбачено, медична аптечка і вогнегасник повинні розташовуватись у легкодоступних місцях.

Тип і кількість вогнегасників повинні відповідати встановленим нормам. Вогнегасники, якими забезпечуються транспортні засоби, повинні бути сертифікованими в Україні відповідно до вимог законодавства;

ж) відсутні ремені безпеки та підголовники в транспортних засобах, де їх установка передбачена конструкцією;

з) ремені безпеки не в робочому стані або мають видимі надриви на лямках;

и) на мотоциклі немає передбачених конструкцією дуг безпеки;

і) на мотоциклах і мопедах немає передбачених конструкцією підніжок, на сидлі – поперечних рукояток для пасажирів;

ї) відсутні або несправні фари і задні габаритні ліхтарі транспортного засобу, що перевозить великогабаритний, великогазовий чи небезпечний вантаж, а також проблискові маячки, світлоповертальні елементи, розпізнавальні знаки, передбачені пунктом 30.3 цих Правил.

31.5. У разі виникнення в дорозі несправностей, зазначених у пункті 31.4 цих Правил, водій повинен вжити

заходів для їх усунення, а якщо це зробити неможливо – рухатися якомога коротшим шляхом до місця стоянки або ремонту, дотримуючись запобіжних заходів з виконанням вимог пунктів 9.9 і 9.11 цих Правил.

У разі виникнення в дорозі несправностей, зазначених у пункті 31.4.7 («ї»; «д» – у складі автопоїзда) подальший рух заборонено до їх усунення. Водій несправного транспортного засобу повинен вжити заходів для того, щоб прибрати його за межі проїзної частини дороги.

31.6. Забороняється подальший рух транспортних засобів, у яких:

а) робоча гальмова система чи рульове керування не дають змоги водієві зупинити транспортний засіб або здійснити маневр під час руху з мінімальною швидкістю;

б) у темну пору доби або в умовах недостатньої видимості не горять лампи фар чи задніх габаритних ліхтарів;

в) під час дощу або снігопаду не працює склоочисник з боку розміщення керма;

г) зіпсований тягово-зчіпний пристрій автопоїзда.

31.7. Забороняється експлуатація транспортного засобу шляхом доставки його на спеціальний майданчик чи стоянку Державтоінспекції у випадках, передбачених законодавством.

32. ОКРЕМІ ПИТАННЯ ДОРОЖНЬОГО РУХУ, ЩО ПОТРЕБУЮТЬ УЗГОДЖЕННЯ З ДЕРЖАВТОІНСПЕКЦІЄЮ

32.1. З органами Державтоінспекції узгоджуються:

а) розміщення в смугах відведення автомобільних доріг або червоних лініях міських вулиць і доріг та їх штучних спорудах кіосків, павільйонів, рекламоносіїв, пересувних торговельних пунктів, а також на прилеглих територіях, будинках, спорудах – адміністративних приміщень підприємств, установ та організацій, місць торгівлі та надання послуг;

б) маршрути та перелік доріг, на яких може проводитися навчання водінню транспортними засобами;

в) умови та порядок руху колон у складі більш як понад 5 механічних транспортних засобів;

Підпункт «г» пункту 32.1 виключено.

Підпункт «г» пункту 32.1 виключено.

д) порядок буксирування двох і більше транспортних засобів;

е) технічні вимоги, конструкція та встановлення на транспортних засобах спеціальних звукових і світлових сигнальних пристроїв (типу «Сирена», проблісковий маячок тощо), світлових показників та розпізнавальних знаків автомобілів аварійної служби, а також нанесення білих смуг під нахилом на зовнішніх бокових поверхнях транспортних засобів;

є) переобладнання транспортних засобів.

З органами Державтоінспекції узгоджуються також інші питання забезпечення безпеки дорожнього руху, передбачені законодавчими актами.

32.2. Забороняється, у тому числі в умовах спеціалізованих підприємств, які займаються ремонтом і технічним обслуговуванням транспортних засобів, внесення змін в ідентифікаційні номери і номерні таблички кузова чи шасі (рами), двигуна транспортного засобу, а також їх знищення (перенесення, закріплення, відновлення тощо) без попереднього узгодження з Державтоінспекцією.

33. ДОРОЖНІ ЗНАКИ

1. Попереджувальні знаки

1.1

1.2

1.1 «Небезпечний поворот праворуч».

1.2 «Небезпечний поворот ліворуч».

– Знаки 1.1 і 1.2 попереджають про заокруглення дороги радіусом менше 500 м поза населеними пунктами і менше 150 м – у населених пунктах або про заокруглення з обмеженою оглядовістю.

1.3.1

1.3.2

1.3.1, 1.3.2 «Декілька поворотів». Ділянка дороги з двома і більше розташованими один за одним небезпечними поворотами: 1.3.1 – з першим поворотом праворуч, 1.3.2 – з першим поворотом ліворуч.

1.4.1

1.4.2

1.4.3

1.4.1–1.4.3 «Напрямок повороту». Знаки (1.4.1 – рух праворуч, 1.4.2 – рух ліворуч) показують напрямок повороту дороги, позначеної знаками 1.1 і 1.2, напрямок об'їзду перешкоди на дорозі, а знак 1.4.1, крім того, – напрямок об'їзду центра перехрестя з круговим рухом;

знак 1.4.3 (рух праворуч або ліворуч) показує напрямок руху на Т-подібних перехрестях, розгалуженнях доріг або об'їзду ділянки дороги, що ремонтується.

1.5.1–1.5.3 «Звуження дороги». Знак 1.5.1 – звуження дороги з обох боків, 1.5.2 – з правого, 1.5.3 – з лівого боку.

1.5.1

1.5.2

1.5.3

1.6

1.7

1.8

1.9

наближення до споруди, що не має штучного освітлення, оглядовість в'їзного порталу якої обмежена або на під'їзді до неї звужена проїзна частина.

1.10

1.11

чи неплavnим стикуванням конструкцій мостів. Знак також може застосовуватися перед штучно створюваними буграми у місцях, де необхідно примусово обмежити швидкість руху транспортних засобів (небезпечні виїзди з прилеглих територій, місця з інтенсивним рухом дітей через дорогу тощо).

1.12 «Вибітна». Ділянка дороги з вибоїнами чи просіданнями дорожнього покриття на проїзній частині.

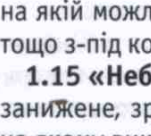
1.12

1.13

1.14

1.15

1.16

1.17

1.18

1.19

1.20

1.6 «Крутий підйом».

1.7 «Крутий спуск». Знаки 1.6 і 1.7 попереджають про наближення до підйому або спуску, на якому діють вимоги розділу 28 цих Правил.

1.8 «Виїзд на набережну або берег». Виїзд на берег водойми, у тому числі на поромну переправу (застосовується з табличкою 7.11).

1.9 «Тунель». Наближення

1.10 «Нерівна дорога». Ділянка дороги, що має нерівності проїзної частини – хвилястості, напливи, спучування.

1.11 «Пагорб». Ділянка дороги з буграми, напливами

чи неплavnим стикуванням конструкцій мостів. Знак також може застосовуватися перед штучно створюваними буграми у місцях, де необхідно примусово обмежити швидкість руху транспортних засобів (небезпечні виїзди з прилеглих територій, місця з інтенсивним рухом дітей через дорогу тощо).

1.12 «Вибітна». Ділянка дороги з вибоїнами чи просіданнями дорожнього покриття на проїзній частині.

1.13 «Слизька дорога». Ділянка дороги з підвищеною слизькістю проїзної частини.

1.14 «Викидання кам'яних матеріалів». Ділянка дороги, на якій можливе викидання гравію, щебеню тощо з-під коліс транспортних засобів.

1.15 «Небезпечне узбіччя». Підвищене, занижене, зруйноване узбіччя або узбіччя, на якому виконуються ремонтні роботи.

1.16 «Падіння каміння». Ділянка дороги, на якій можуть бути падіння каміння, обвали, зсуви.

1.17 «Боковий вітер». Ділянка дороги, на якій можливі сильний боковий вітер або його раптові пориви.

1.18 «Низьколітаючі літаки». Ділянка дороги, яка проходить поблизу аеродрому або над якою літаки чи вертольоти пролітають на невеликій висоті.

1.19 «Перехрещення з рухом по колу».

1.20 «Перехрещення з трамвайною колією». Місце перетинання дороги з трам-

вайною колією на перехресті з обмеженою оглядовістю чи поза ним.

1.21

1.22

Знак 1.23.1 – прилягання з правого боку, 1.23.2 – з лівого боку, 1.23.3 – з правого і лівого боку, 1.23.4 – з лівого і правого боку.

1.23.1

1.23.2

1.23.3

1.23.4

1.24

1.25

1.26

1.27

1.28

1.29

1.30

1.31.1–1.31.6 «Наближення до залізничного переїзду». Додаткове попередження про наближення до залізничного переїзду поза населеними пунктами.

1.31.1

1.31.2

1.31.3

1.31.4

1.31.5

1.31.6

1.32

1.32 «Пішохідний перехід». Наближення до нерегульованого пішохідного переходу, позначеного відповідними дорожніми знаками або дорожньою розміткою.

1.33

1.33 «Діти». Ділянка дороги, на якій можлива поява дітей з території дитячого закладу (дошкільний заклад, школа, оздоровчий табір тощо), що прилягає безпосередньо до дороги.

1.34

1.35

1.34 «Виїзд велосипедистів». Ділянка дороги, на якій можлива поява велосипедистів, або місце перехрещення з велосипедною доріжкою поза перехрестям.

1.36

1.35 «Перегін худоби». Ділянка дороги, на якій можлива поява худоби.

1.36 «Дикі тварини». Ділянка дороги, на якій можлива поява диких тварин.

1.37 «Дорожні роботи». Ділянка дороги, на якій виконуються дорожні роботи.

1.37

1.38

1.38 «Затори в дорожньому русі». Ділянка дороги, де звуження проїзної частини спричиняє затори в дорожньому русі внаслідок виконання дорожніх робіт чи з інших причин.

1.39

1.39 «Інша небезпека (аварійно небезпечна ділянка)». Небезпечна ділянка дороги у місцях, де ширина проїзної частини, радіуси заокруглень тощо не відповідають вимогам будівельних норм, а також місце або ділянка концентрації дорожньо-транспортних пригод.

У разі встановлення знака 1.39 у місцях або на ділянках концентрації дорожньо-транспортних пригод залежно від виду небезпеки разом із знаком обов'язково встановлюються таблички 7.21.1–7.21.4.

1.40

1.40 «Кінець дороги з удосконаленим покриттям». Перехід дороги з удосконаленим покриттям у гравійну чи ґрунтову дорогу.

Попереджувальні знаки, за винятком знаків 1.4.1–1.4.3, 1.29–1.31.6, встановлюються поза населеними пунктами на відстані 150–300 м, у населених пунктах – на відстані 50–100 м до початку небезпечної ділянки. У разі потреби знаки встановлюються і на іншій відстані, яка зазначається на табличці 7.1.1.

Знаки 1.6 і 1.7 встановлюються безпосередньо перед початком підйомів або спусків, розташованих один за одним.

На знаках 1.23.1–1.23.4 зображення прилягань відповідає реальній конфігурації перехрестя.

Знаки 1.23.3 і 1.23.4 встановлюються, коли відстань між приляганнями другорядних доріг менше ніж 50 м у населених пунктах і 100 м – поза ними.

Знаки 1.29 і 1.30 встановлюються безпосередньо перед залізничним переїздом.

Знак 1.31.1 встановлюється з першим (головним) по ходу руху знаком 1.27 або 1.28, знак 1.31.4 – з дублюю-

чим, який встановлюється на лівому боці проїзної частини, знаки 1.31.3 і 1.31.6 – з другим знаком 1.27 або 1.28, знаки 1.31.2 і 1.31.5 самостійно (на рівномірній відстані між першим і другим знаками 1.27 або 1.28).

Знак 1.37 може бути встановлено на відстані 10–15 м до місця виконання короткотермінових дорожніх робіт на проїзній частині в населеному пункті.

Поза населеними пунктами знаки 1.8, 1.13–1.16, 1.25, 1.27, 1.28, 1.33 і 1.37, а в населених пунктах знаки 1.33 і 1.37 повторюються. Наступний знак встановлюється на відстані щонайменше 50 м до початку небезпечної ділянки.

Знаки 1.10, 1.12, 1.14, 1.15, 1.37 і 1.38 – тимчасові і встановлюються на період, необхідний для виконання відповідних робіт на дорозі.

2. Знаки пріоритету

2.1

2.1 «Дати дорогу». Водій повинен дати дорогу транспортним засобам, що під'їжджають до нерегульованого перехрестя по головній дорозі, а за наявності таблички 7.8 – транспортним засобам, що рухаються по головній дорозі.

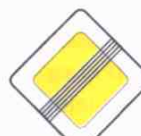

2.2

2.2 «Проїзд без зупинки заборонено». Забороняється проїзд без зупинки перед розміткою 1.12 (стоп-лінія), а якщо вона відсутня – перед знаком. **Необхідно дати дорогу транспортним засобам, що рухаються дорогою, яка перетинається, а за наявності таблички 7.8 – транспортним засобам, що рухаються головною дорогою, а також праворуч рівнозначною дорогою.**

2.3

2.4

2.3 «Головна дорога». Надається право першочергового проїзду нерегульованих перехресть.

2.4 «Кінець головної дороги». Скасовується право першочергового проїзду нерегульованих перехресть.

2.5

2.5 «Перевага зустрічного руху». Забороняється в'їзд на вузьку ділянку дороги, якщо це може утруднити зустрічний рух. Водій повинен дати дорогу зустрічним транспортним засобам, що розташовані на вузькій ділянці.

2.6

2.6 «Перевага перед зустрічним рухом». Вузька ділянка дороги, під час руху якою водій має перевагу стосовно зустрічних транспортних засобів.

Знаки 2.1–2.3, 2.5 і 2.6 встановлюються безпосередньо перед перехрестям або вузькою ділянкою дороги, крім того, знак 2.3 на початку, а знак 2.4 – в кінці головної дороги. Знак 2.3 з табличкою 7.8 обов'язково повторюється перед перехрестям, на якому головна дорога змінює свій напрям.

Поза населеними пунктами на дорогах з твердим покриттям знак 2.1 повторюється з додатковою табличкою 7.1.1.

Якщо безпосередньо перед перехрестям встановлено знак 2.2, то йому повинен передувати знак 2.1 з додатковою табличкою 7.1.2.

Якщо знак 2.2 встановлений перед залізничним переїздом, що не охороняється та не обладнаний світлофорною сигналізацією, водій повинен зупинитися перед стоп-лінією, а за її відсутності – перед цим знаком.

3. Заборонні знаки

3.1

3.1 «Рух заборонено». Забороняється рух усіх транспортних засобів у випадках коли:

початок пішохідної зони позначено знаком 5.33;

дорога та(або) вулиця перебуває в аварійному стані і непридатна для руху транспортних засобів; у такому випадку обов'язково додатково встановлюється знак 3.43.

3.2

3.3

3.2 «Рух механічних транспортних засобів заборонено».

3.3 «Рух вантажних автомобілів заборонено». Забороняється рух вантажних ав-

томобілів і составів транспортних засобів з дозволеною максимальною масою понад 3,5 т (якщо на знакові не зазначена маса) або з такою, що перевищує зазначену на знакові, а також тракторів, самохідних машин і механізмів.

3.4

3.4 «Рух з причепом заборонено». Забороняється рух вантажних автомобілів і тракторів з причепами будь-якого типу, а також буксирування механічних транспортних засобів.

3.5 «Рух тракторів заборонено». Забороняється рух тракторів, самохідних машин і механізмів.

3.6 «Рух мотоциклів заборонено».

3.7 «Рух на мопедах заборонено». Забороняється рух на мопедах і велосипедах з підвісним двигуном.

3.8 «Рух на велосипедах заборонено».

3.5

3.6

3.7

3.8

3.9 «Рух пішоходів заборонено».

3.10 «Рух з ручними візками заборонено».

3.11 «Рух гужових возів (саней) заборонено». Забороняється рух гужових возів (саней), тварин під сидлом або в'юком, а також прогін худоби.

3.12 «Рух транспортних засобів, що перевозять небезпечні вантажі, заборонено».

3.9

3.10

3.11

3.12

3.13

3.14

3.13 «Рух транспортних засобів, що перевозять вибухівку, заборонено».

3.14 «Рух транспортних засобів, що перевозять речовини, які забруднюють воду, заборонено».

3.15

3.16

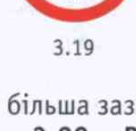
3.17

3.18

3.19

3.20

більша зазначеної на знакові.

3.20 «Рух транспортних засобів без дотримання дистанції ... м заборонено». Забороняється рух транспортних засобів з дистанцією між ними менше зазначеної на знакові.

3.21

3.21 «В'їзд заборонено». Забороняється в'їзд усіх транспортних засобів з метою: запобігання зустрічному руху транспортних засобів на ділянках доріг з одностороннім рухом;

запобігання виїзду транспортних засобів назустріч загальному потоку на дорогах, позначених знаком 5.8;

організації відокремленого в'їзду і виїзду на майданчиках, що використовуються для стоянки транспортних засобів, майданчиках відпочинку, автозаправних станцій тощо;

запобігання в'їзду на окрему смугу руху, при цьому знак 3.21 повинен застосовуватись разом з табличкою 7.9.

3.22

3.23

3.24

3.25

них засобів (крім поодиноких*, що рухаються із швидкістю менше 30 км/год).

3.26

3.27

максимальною масою понад 3,5 т обганяти усі транспортні засоби (крім поодиноких, що рухаються із швидкістю менше 30 км/год). Тракторам забороняється обгін усіх транспортних засобів, крім поодиноких велосипедів, гужових возів (саней).

3.28

3.29

3.30

3.31

3.32

3.33

ого неможливо запобігти дорожньо-транспортній пригоді.

* Поодинокими вважаються одиночні транспортні засоби, автопоїзди, а також буксируючий транспортний засіб у зчепленні з буксированим.

3.22 «Поворот праворуч заборонено».

3.23 «Поворот ліворуч заборонено». Забороняється поворот ліворуч транспортних засобів. При цьому розворот дозволяється.

3.24 «Розворот заборонено». Забороняється розворот транспортних засобів. При цьому поворот ліворуч дозволяється.

3.25 «Обгін заборонено». Забороняється обгін усіх транспортних засобів (крім поодиноких*, що рухаються із швидкістю менше 30 км/год).

3.26 «Кінець заборони обгону».

3.27 «Обгін вантажним автомобілям заборонено». Забороняється вантажним автомобілям з дозволеною максимальною масою понад 3,5 т обганяти усі транспортні засоби (крім поодиноких, що рухаються із швидкістю менше 30 км/год). Тракторам забороняється обгін усіх транспортних засобів, крім поодиноких велосипедів, гужових возів (саней).

3.28 «Кінець заборони обгону вантажним автомобілям».

3.29 «Обмеження максимальної швидкості». Забороняється рух із швидкістю, що перевищує зазначену на знакові.

3.30 «Кінець обмеження максимальної швидкості».

3.31 «Зона обмеження максимальної швидкості». Забороняється в зоні (населений пункт, мікрорайон, зона відпочинку тощо) рух із швидкістю, яка перевищує зазначену на знакові.

3.32 «Кінець зони обмеження максимальної швидкості».

3.33 «Подачу звукового сигналу заборонено». Забороняється користування звуковими сигналами, крім випадків, коли без цього неможливо запобігти дорожньо-транспортній пригоді.

3.34

3.35

3.36

3.37

3.38

У нижній частині знака можуть бути зазначені умови обмеження стоянки. У відповідних випадках на знакові або додаткових табличках 7.4.1–7.4.7, 7.19 зазначаються дні і час доби, протягом яких діє обмеження, а також його умови.

Забороняється стоянка в позначеній зоні тривалістю більше тієї, яка зазначена на табличках 7.4.1–7.4.7, 7.19.

3.39 «Кінець зони обмеженої стоянки».

3.39

3.40

3.41

3.42

3.43

3.34 «Зупинку заборонено». Забороняються зупинка і стоянка транспортних засобів, крім таксі, що здійснює посадку або висадку пасажирів (розвантаження чи завантаження вантажу).

3.35 «Стоянку заборонено». Забороняється стоянка усіх транспортних засобів.

3.36 «Стоянку заборонено в непарні числа місяця».

3.37 «Стоянку заборонено в парні числа місяця».

3.38 «Зона обмеженої стоянки». Визначає територію в населеному пункті, на якій тривалість стоянки обмежена незалежно від того, чи справляється за це плата.

3.40 «Митниця». Забороняється проїзд без зупинки біля митниці.

3.41 «Контроль». Забороняється проїзд без зупинки перед контрольними пунктами (пост міліції, карантинний пост, прикордонна зона, закрита територія, пункт оплати проїзду на платних дорогах тощо).

Застосовується лише за умови обов'язкового поетапного обмеження швидкості руху шляхом попереднього встановлення необхідної кількості знаків 3.29 та (або) 3.31 згідно з вимогами пункту 12.10 цих Правил.

3.42 «Кінець усіх заборон і обмежень». Визначає одночасно кінець дії усіх заборон і обмежень, що запроваджені заборонними дорожніми знаками 3.20, 3.25, 3.27, 3.29, 3.33–3.37.

3.43 «Небезпека». Забороняє рух усіх без винятку користувачів доріг, вулиць, залізничних переїздів у зв'язку з дорожньо-транспортною пригодою, аварією, проявом стихійного лиха чи іншою небезпекою для руху (зсув ґрунту, падіння каміння, сильний снігопад, повінь тощо).

Не поширюється дія знаків:

3.1, 3.2, 3.21–3.24, 3.34 – на транспортні засоби, що рухаються за встановленими маршрутами;

3.1, 3.2, 3.35–3.38, а також знака 3.34 за наявності під ним таблички 7.18 на водіїв-інвалідів, що керують мотоциклом або автомобілем, позначеними розпізнавальним знаком «Інвалід»;

3.1–3.8, 3.11 – на транспортні засоби, що обслуговують громадян чи належать громадянам, які проживають або працюють у цій зоні, а також на транспортні засоби, що обслуговують підприємства, які розташовані у позначеній зоні. У таких випадках транспортні засоби повинні в'їжджати до позначеної зони і виїжджати з неї на найближчому перехресті до місця призначення;

3.3 – на вантажні автомобілі, які мають скісну білу смугу на зовнішній бічній поверхні або перевозять групи людей;

3.35–3.38 – на таксі з увімкненим таксометром.

Дія знаків 3.22–3.24 поширюється на перехрещення проїзних частин та інші місця, перед якими встановлено один з цих знаків.

Зона дії знаків 3.1–3.15, 3.19–3.21, 3.25, 3.27, 3.29, 3.33–3.37 – від місця встановлення до найближчого перехрестя за ним, а в населених пунктах, де немає перехрестя, – до кінця населеного пункту. Дія знаків не переривається в місцях виїзду з прилеглих до дороги територій і в місцях перехрещення (прилягання) з польовими, лісовими та іншими дорогами без покриття, перед якими не встановлено знаки пріоритету.

У разі заборони руху на ділянках доріг, позначених знаками 3.17–3.19, об'їзд слід здійснювати за іншим маршрутом.

Дія знаків 3.31 і 3.38 поширюється на всю відповідну зону.

Дія знаків 3.9, 3.10, 3.34–3.37 поширюється лише на той бік дороги, на якому вони встановлені.

Дія знака 3.16 поширюється на ту дорогу (ділянку дороги), на початку якої встановлено цей знак.

Дія знаків 3.17, 3.18 поширюється на те місце, перед яким встановлено цей знак.

Дія знака 3.29, що встановлений перед населеним пунктом, позначеним знаком 5.45, поширюється до цього знака.

У разі одночасного застосування знаків 3.36 і 3.37 час перестановки транспортних засобів з одного боку дороги на інший – з 19 до 24 год.

Зона дії знаків може бути зменшена:

для знаків 3.20 і 3.33 – застосуванням таблички 7.2.1;

для знаків 3.25, 3.27, 3.29, 3.31, 3.38 – установленням у кінці зони їх дії відповідно знаків 3.26, 3.28, 3.30, 3.32, 3.39;

для знака 3.29 – зміною на знакові величини максимальної швидкості руху;

для знаків 3.34 –3.37 – табличкою 7.2.2 на початку зони дії, а також установленням у кінці їх зони дії дублюючих знаків 3.34–3.37 з табличкою 7.2.3.

Знак 3.34 може застосовуватися разом з розміткою 1.4, знак 3.35 – з розміткою 1.10, при цьому зона їх дії визначається за довжиною лінії розмітки.

У разі заборони руху транспортних засобів і пішоходів знаками 3.5–3.11 на одному знакові може бути нанесено не більше трьох їх символів, розділених між собою.

4. Наказові знаки

4.1 «Рух прямо».

4.2 «Рух праворуч».

4.3 «Рух ліворуч».

4.4 «Рух прямо або праворуч».

4.1

4.2

4.3

4.4

4.5 «Рух прямо або ліворуч».

4.6 «Рух праворуч або ліворуч». Рух лише у напрямках, показаних стрілками на знаках 4.1–4.6.

4.7 «Об'їзд перешкоди з правого боку».

4.8 «Об'їзд перешкоди з лівого боку». Об'їзд лише з боку, показаного стрілкою на знаках 4.7 і 4.8.

4.5

4.6

4.7

4.8

4.9 «Об'їзд перешкоди з правого або лівого боку».

4.10 «Круговий рух». Вимагає об'їзду клумби (центрального острівця) в напрямку, показаному стрілками на перехресті з круговим рухом.

4.11 «Рух легкових автомобілів». Дозволяється рух лише легкових автомобілів, автобусів, мотоциклів, маршрутних транспортних засобів і вантажних автомобілів, дозволена максимальна маса яких не перевищує 3,5 т.

4.12 «Доріжка для велосипедистів». Рух лише на велосипедах. Якщо немає тротуару або пішохідної доріжки, дозволяється також рух пішоходів.

4.9

4.10

4.11

4.12

4.13

4.14

4.15

4.16

4.17

4.13 «Доріжка для пішоходів». Рух лише пішоходів.

4.14 «Доріжка для пішоходів і велосипедистів». Рух пішоходів і велосипедистів.

4.15 «Доріжка для вершників». Рух лише вершників.

4.16 «Обмеження мінімальної швидкості». Рух із не меншою швидкістю, ніж зазначено на знакові, але і не більшою, ніж це передбачено пунктами 12.4–12.7 цих Правил.

4.17 «Кінець обмеження мінімальної швидкості».

4.18.1 4.18.2 4.18.3

4.18.1–4.18.3 «Напрямок руху транспортних засобів з небезпечними вантажами». Показує дозволений напрямок руху транспортних засобів з розпізнавальним знаком «Знак небезпеки».

Знаки 4.3, 4.5 і 4.6 дозволяють також розворот транспортних засобів. Дія знаків 4.1–4.6 не поширюється на транспортні засоби, що рухаються за встановленими маршрутами. Дія знаків 4.1–4.6 поширюється на перехрещення проїзних частин, перед яким вони встановлені. Дія знака 4.1, встановленого на початку дороги або за перехрестям, поширюється на ділянку дороги до найближчого перехрестя. Знак не забороняє поворот праворуч у двори та на інші прилеглі до дороги території.

Дія знака 4.11 не поширюється на транспортні засоби, що обслуговують громадян чи належать громадянам, які проживають або працюють у позначеній зоні, а також на транспортні засоби, що обслуговують підприємства, які розташовані у цій зоні. У таких випадках транспортні засоби повинні в'їжджати до позначеної зони і виїжджати з неї на найближчому перехресті до місця призначення.

5. Інформаційно-вказівні знаки

5.1 5.2

5.3 5.4

5.5

5.6

5.7.1

5.7.2

5.8

5.1 «Автомагістраль». Дорога, на якій діють особливі умови дорожнього руху, передбачені розділом 27 цих Правил.

5.2 «Кінець автомагістралі».

5.3 «Дорога для автомобілів». Дорога, на якій діють особливі умови дорожнього руху, передбачені розділом 27 цих Правил (за винятком пункту 27.3 цих Правил).

5.4 «Кінець дороги для автомобілів».

5.5 «Дорога з одностороннім рухом». Дорога або відокремлена проїзна частина, по якій рух транспортних засобів за всією шириною здійснюється лише в одному напрямку.

5.6 «Кінець дороги з одностороннім рухом».

5.7.1 і 5.7.2 «Виїзд на дорогу з одностороннім рухом». Показують напрямок руху на перехрещуваній дорозі, якщо на ній організовано односторонній рух. Рух транспортних засобів по цій дорозі або проїзній частині дозволяється лише у напрямку, показаному стрілкою.

5.8 «Дорога із смугою

для руху маршрутних транспортних засобів». Дорога, на якій рух транспортних засобів здійснюється за встановленим маршрутом по спеціально відведеній смузі назустріч загальному потоку транспортних засобів.

5.9 «Кінець дороги із смугою для руху маршрутних транспортних засобів».

5.10.1 і 5.10.2 «Виїзд на дорогу із смугою для руху маршрутних транспортних засобів».

5.11 «Смуга для руху маршрутних транспортних засобів». Смуга призначена лише для транспортних засобів, що рухаються за встановленими маршрутами попутно із загальним потоком транспортних засобів.

Дія знака поширюється на смугу руху, над якою він встановлений. Дія знака, що встановлений праворуч від дороги, поширюється на праву смугу руху.

5.9

5.10.1

5.10.2

5.11

5.12

5.13

5.14

5.15

5.16

5.17.1

5.17.2

5.18

5.19

5.12 «Кінець смуги для руху маршрутних транспортних засобів».

5.13 «Дорога з реверсивним рухом». Початок ділянки дороги, на якій по одній або кількох смугах напрямок руху може змінюватися на протилежний.

5.14 «Кінець дороги з реверсивним рухом».

5.15 «Виїзд на дорогу з реверсивним рухом».

5.16 «Напрямки руху по смугах». Показує кількість смуг на перехресті і дозволені напрямки руху по кожній з них.

5.17.1 і 5.17.2 «Напрямок руху по смугах».

5.18 «Напрямок руху по смузі». Показує дозволений напрямок руху по смузі.

Знак 5.18 із стрілкою, що зображує поворот ліворуч іншим чином, ніж це передбачено цими Правилами, означає, що на даному перехресті поворот ліворуч або розворот здійснюється з виїздом за межі перехрестя направо і об'їздом клумби (розділювального острівця) у напрямку, показаному стрілкою.

5.19 «Використання смуги руху». Інформує водіїв про використання смуги для руху тільки певних видів транспортних засобів у зазначених напрямках.

Якщо на знакові зображено знак, який забороняє або дозволяє рух будь-яким транспортним засобам, рух цих транспортних засобів по ній відповідно забороняється або дозволяється.

5.20.1

5.20.2

5.20.3

5.20.1–5.20.3 «Початок додаткової смуги руху». Початок додаткової смуги руху на підйомі або смуги гальмування.

Якщо на знакові, встановленому перед додатковою смугою, зображено знак 4.16, водій транспортного засобу, який не може продовжувати рух по основній смузі із зазначеною або більшою швидкістю, повинен перестроїтися на додаткову смугу руху.

Знак 5.20.3 позначає початок додаткової смуги зліва або початок смуги гальмування перед перехрестям для повороту ліворуч або розвороту.

5.21.1

5.21.2

5.21.1 і 5.21.2 «Кінець додаткової смуги руху». Знак 5.21.1 показує на кінець додаткової смуги або смуги розгону, 5.21.2 – на кінець смуги, призначеної для руху в даному напрямку.

5.22

5.23

5.22 «Прилягання смуги для розгону транспортних засобів». Місце, де смуга для розгону прилягає до основної смуги руху на одному рівні з правого боку.

5.23 «Прилягання додаткової смуги руху з правого боку». Інформує про те, що додаткова смуга руху прилягає до основної смуги руху на дорозі з правого боку.

5.24.1

5.24.2

5.24.1 і 5.24.2 «Зміна напрямку руху на дорозі з розділювальною смугою». Показує напрямок об'їзду закритої для руху ділянки проїзної частини на дорозі з розділювальною смугою або напрямком руху для повернення на проїзну частину праворуч.

5.25

5.25 «Смуга руху для аварійної зупинки». Інформує водія про розташування смуги, спеціально підготовленої для аварійної зупинки транспортних засобів у разі відмови гальмової системи.

5.26

5.27

5.26 «Місце для розвороту». Позначає місце для розвороту транспортних засобів. Поворот ліворуч забороняється.

5.27 «Зона для розвороту».

Позначає зону за довжиною для розвороту транспортних засобів. Поворот ліворуч забороняється.

5.28.1–5.28.3 «Напрямок руху для вантажних автомобілів». Показують рекомендований напрямок руху для вантажних автомобілів і самохідних машин.

5.28.1

5.28.2

5.28.3

5.29.1–5.29.3 «Тупик». Дорога, що не має наскрізного проїзду.

5.29.1

5.29.2

5.29.3

5.30

5.31

5.30 «Рекомендована швидкість». Зона дії знака поширюється до найближчого перехрестя.

5.31 «Житлова зона». Інформує про в'їзд на територію, де діють особливі умови дорожнього руху, передбачені цими Правилами.

5.32

5.33

5.32 «Кінець житлової зони».

5.33 «Пішохідна зона». Інформує про особливості і умови дорожнього руху, передбачені цими Правилами.

5.34

5.35.1

5.35.2

5.34 «Кінець пішохідної зони».

5.35.1–5.35.2 «Пішохідний перехід». Знак 5.35.1 встановлюється праворуч від дороги на ближній межі переходу, а знак

5.35.2 – ліворуч від дороги на дальній межі переходу.

5.36.1 і 5.36.2 «Підземний пішохідний перехід».

5.37.1 і 5.37.2 «Надземний пішохідний перехід».

5.36.1

5.36.2

5.37.1

5.37.2

5.38

5.38

5.38

5.38 «Місце для стоянки». Застосовується для позначення місць та майданчиків для стоянки транспортних засобів. Знак з літерою «Р» та символом даху застосовується для критих стоянок. Знак з літерою «Р» та символом автобуса застосовується для критих стоянок з можливістю пересадки на маршрутні транспортні засоби.

5.39 «Зона стоянки». Визначає зону, де дозволена стоянка, за умов, що зазначаються на знакові або додаткових табличках під ним.

5.39

5.40

5.41.1

5.40 «Кінець зони стоянки».

5.41.1 «Пункт зупинки автобуса». Знак позначає початок посадкового майданчика автобуса. За межами населених пунк-

тів знак може бути встановлений на павільйоні з боку прибуття маршрутних транспортних засобів.

У нижній частині знака може бути нанесено зображення таблички 7.2.1 із зазначенням протяжності посадкового майданчика.

5.41.2

5.41.2 «Кінець пункту зупинки автобуса». Знак може встановлюватися в кінці посадкового майданчика пункту зупинки автобуса.

5.42.1

5.42.1 «Пункт зупинки трамвая». Знак позначає початок посадкового майданчика трамвая.

У нижній частині знака може бути нанесено зображення таблички 7.2.1 із зазначенням протяжності посадкового майданчика.

5.42.2

5.42.2 «Кінець пункту зупинки трамвая». Знак може встановлюватися в кінці посадкового майданчика пункту зупинки трамвая.

5.43.1

5.43.1 «Пункт зупинки тролейбуса». Знак позначає початок посадкового майданчика тролейбуса. За межами населених пунктів знак може бути встановлений на павільйоні з боку прибуття маршрутних транспортних засобів.

5.43.2

У нижній частині знака може бути нанесено зображення таблички 7.2.1 із зазначенням протяжності посадкового майданчика.

5.43.2 «Кінець пункту зупинки тролейбуса». Знак може встановлюватися в кінці посадкового майданчика пункту зупинки тролейбуса.

5.44

5.44 «Місце зупинки таксі».

ОДЕСА

5.45

5.45 «Початок населеного пункту». Найменування і початок забудови населеного пункту, в якому діють вимоги цих Правил, що визначають порядок руху в населених пунктах.

5.46 «Кінець населеного пункту». Місце, з якого на даній дорозі втрачають чинність вимоги

5.46

цих Правил, що визначають порядок руху в населених пунктах.

Знаки 5.45 і 5.46 встановлюються на фактичній межі забудови, яка прилягає до дороги.

РУДНЯ

5.47

РУДНЯ

5.48

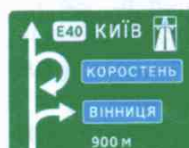

5.49

5.50

якого зазначається у верхній частині знака. Таблички 1, 2 і 3 – змінні. Табличка 1 червоного кольору з написом «Закрито» забороняє рух, зеленого з написом «Відкрито» – дозволяє. Таблички 2 і 3 білого кольору з написами і позначеннями на них – чорного. У разі коли проїзд відкрито, на табличках 2 і 3 вказівки відсутні, проїзд закрито – на табличці 3 зазначається населений пункт, до якого дорога відкрита, а на табличці 2 робиться напис «Відкрито до...».

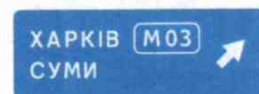
5.51

5.51 «Попередній показник напрямків». Напрямок руху до зазначених на знакові населених пунктів та інших об'єктів. На знаках може бути нанесено зображення знаків 3.2–3.8, 3.11–3.20, 3.29, 3.31, 5.1, 5.3, 5.28.1–5.30, 5.61.1, 6.1 6.24, символи аеропорту, спортивні та інші піктограми тощо. У нижній частині знака 5.51 зазначається відстань від місця встановлення знака до перехрестя або початку смуги гальмування.

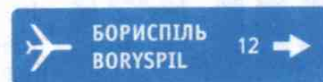
Знак 5.51 використовується також для того, щоб показати на об'їзд ділянок доріг, на яких встановлено один із заборонних знаків 3.15–3.19.

5.52 «Попередній показник напрямку».

5.53 «Показник напрямку». Інформує про напрямок руху до зазначених на ньому пунктів та визначних місць.

5.52

5.53

5.53

5.54 «Показник напрямків». Інформує про напрямки руху до зазначених на ньому пунктів.

5.54

5.54

5.55

5.56

5.57.1

5.57.2

5.57.3

вул. САДОВА

5.58.1

р. РОСЬ

5.58.2

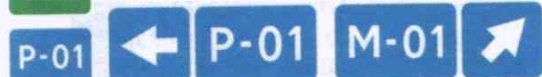
5.59

5.60 «Кілометровий знак». Відстань від початку дороги (км).

5.60

5.61.1–5.61.3 «Номер маршруту». Знаки 5.61.1 – номер, наданий дорозі (маршруту); 5.61.2, 5.61.3 – номер і напрямок дороги (маршруту).

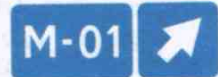
Е 40

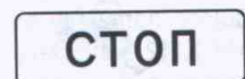
5.61.1

5.61.2

5.61.3

5.62

5.62 «Місце зупинки». Місце зупинки транспортних засобів під час дії заборонного сигналу світлофора (регулювальника) чи перед залізничними переїздами, рух через які регулюється світлофорами.

На знаках 5.53 і 5.54 може бути зазначено відстані до позначених на них об'єктів (км), нанесено зображення знаків 3.2–3.8, 3.11–3.20, 3.29, 3.31, 5.1, 5.3, 5.28.1–5.30, 6.1–6.24, символи аеропорту, спортивні та інші піктограми.

5.55 «Схема руху». Маршрут руху на перехресті в разі заборони окремих маневрів або дозволених напрямків руху на складному перехресті.

5.56 «Схема об'їзду». Маршрут об'їзду ділянки дороги, яка тимчасово закрита для руху.

5.57.1–5.57.3 «Напрямок об'їзду». Напрямок об'їзду ділянки дороги, яка тимчасово закрита для руху.

5.58.1 і 5.58.2 «Назва об'єкта». Назва об'єкта іншого, ніж населений пункт (вулиця, річка, озеро, перевал, визначне місце та ін.).

5.59 «Показчик відстаней». Відстань до населених пунктів (км), розташованих на маршруті.

5.60 «Кілометровий знак». Відстань від початку дороги (км).

5.61.1–5.61.3 «Номер маршруту». Знаки 5.61.1 – номер, наданий дорозі (маршруту); 5.61.2, 5.61.3 – номер і напрямок дороги (маршруту).

5.62 «Місце зупинки». Місце зупинки транспортних засобів під час дії заборонного сигналу світлофора (регулювальника) чи перед залізничними переїздами, рух через які регулюється світлофорами.

5.63.1

5.63.1 «Початок щільної забудови». Застосовується виключно в межах населених пунктів, початок яких позначено знаком 5.47, – після такого знака та на межі початку щільної забудови безпосередньо поблизу проїзної частини (за умови наявності такої забудови). Означає обмеження максимальної дозволеної швидкості до 60 км/год.

5.63.2

5.63.2 «Кінець щільної забудови». Застосовується виключно в межах населених пунктів, початок яких позначено знаком 5.47, – після такого знака та на межі закінчення щільної забудови безпосередньо поблизу проїзної частини (за умови подальшої відсутності такої забудови). Означає скасування обмеження максимальної дозволеної швидкості в межах 60 км/год та перехід до стандартного швидкісного режиму дороги, на якому його встановлено.

5.64

5.64 «Зміна схеми руху». Показує, що за цим знаком тимчасово або постійно змінено схему руху та(або) встановлено нові дорожні знаки. Застосовується протягом не менш як трьох місяців у випадку зміни руху на постійній основі. Застосовується протягом необхідного проміжку часу у випадку зміни руху на тимчасовій основі та встановлюється не менш як за 100 м до першого тимчасового знака.

5.65 «Аеропорт».

5.66 «Залізничний вокзал чи пункт зупинки поїздів».

5.67 «Автовокзал чи автостанція».

5.68 «Культова споруда».

5.69 «Промислова зона».

5.70 «Фото-, відеофіксування порушень Правил дорожнього руху». Указує на можливість здійснення контролю за порушеннями Правил дорожнього руху за допомогою спеціальних технічних та(або) технічних засобів.

5.65

5.66

5.67

5.68

5.69

5.70

Знаки 5.17.1 і 5.17.2 з відповідною кількістю стрілок використовуються на дорогах, що мають три смуги і більше, коли в кожному напрямку налічується неоднакова кількість смуг руху.

За допомогою знаків 5.17.1 і 5.17.2 із змінним зображенням організовується реверсивний рух.

Знаки 5.16 і 5.18, що дозволяють поворот ліворуч з крайньої лівої смуги, дозволяють також розворот з цієї смуги.

Дія знаків 5.16 і 5.18, встановлених перед перехрестям, поширюється на все перехрестя, якщо наступні знаки 5.16 і 5.18, установлені на ньому, не дають інших вказівок.

Дія знаків 5.31, 5.33 і 5.39 поширюється на всю позначену ними територію.

Окремі дворові території знаками 5.31 і 5.32 не позначаються, але на таких територіях діють вимоги розділу 26 цих Правил.

Знаки 5.51–5.54, що встановлені поза населеним пунктом, мають зелений або синій фон, якщо вони встановлені відповідно на автомагістралі чи іншій дорозі. Вставка на синьому або зеленому фоні означає, що рух до зазначеного населеного пункту або об'єкта здійснюється відповідно по дорозі іншій, ніж автомагістраль, чи по автомагістралі. Знаки 5.51–5.54, які встановлені в населеному пункті, повинні мати білий фон. Вставки на синьому або зеленому фоні означають, що рух до зазначеного населеного пункту або об'єкта здійснюється відповідно по дорозі іншій, ніж автомагістраль, чи по автомагістралі. Знак 5.53 на коричневому фоні інформує про напрямок руху до визначних місць.

На вставках знаків 5.53, 5.54 можуть зазначатися номери доріг (маршрутів), що мають такі значення:

Є – Європейська мережа доріг (букви та цифри білого кольору на зеленому фоні);

М – міжнародні, Н – національні (букви та цифри білого кольору на червоному фоні);

Р – регіональні, Т – територіальні (букви чорного кольору на жовтому фоні);

О – обласні, С – районні (букви білого кольору на синьому фоні).

6. Знаки сервісу

6.1 «Пункт першої медичної допомоги».

6.2 «Лікарня».

6.3 «Телефон для виклику аварійної служби».

6.4 «Вогнегасник».

6.5 «Пункт технічного обслуговування».

6.1

6.2

6.3

6.4

6.5

6.6 «Пункт миття автомобілів».

6.7.1–6.7.3 «Автозаправні станції». Знаком 6.7.2 позначаються тільки газові заправні станції, знаком 6.7.3 – спільні автозаправні станції.

6.8 «Телефон».

6.6

6.7.1

6.7.2

6.7.3

6.8

6.9 «Пункт довідкової служби».

6.10 «Пост ДАІ».

6.11 «Туалет».

6.12 «Питна вода».

6.13 «Ресторан або їдальня».

6.9

6.10

6.11

6.12

6.13

6.14 «Кафе».

6.15 «Місце відпочинку».

6.16 «Готель або мотель».

6.17 «Туристична база».

6.18 «Кемпінг».

6.14

6.15

6.16

6.17

6.18

6.19 «Місце стоянки причепів у кемпінгу».

6.20 «Ділянка для табору автотуристів і місце стоянки причепів у кемпінгу».

6.21 «Будинки для відпочинку».

6.22 «Початок пішохідного маршруту».

6.23 «Пляж або басейн».

6.19

6.20

6.21

6.22

6.23

6.24

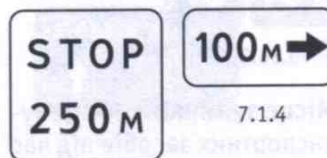
6.24 «Визначні місця».

7. Таблички до дорожніх знаків

7.1.1

7.1.3

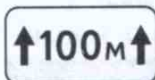
7.1.2

7.1.4

7.1.1–7.1.4 «Відстань до об'єкта». Позначають:

7.1.1 – відстань від знака до початку небезпечної ділянки, місця запровадження відповідного обмеження або певного об'єкта (місця), розташованого попереду за ходом руху; 7.1.2 – відстань

від знака 2.1 до перехрестя в тому разі, коли безпосередньо перед перехрестям встановлено знак 2.2; 7.1.3 і 7.1.4 – відстань до об'єкта, що розташований біля дороги.

7.2.1

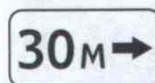
7.2.2

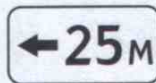
7.2.3

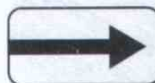
7.2.4

7.2.5

7.2.6

7.3.1

7.3.2

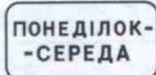
7.3.3

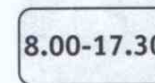
7.4.1

7.4.2

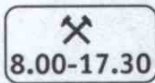
7.4.3

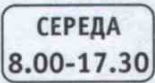
7.4.4

7.4.5

7.4.6

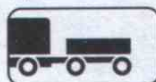

7.4.7

7.5.1–7.5.8 «Вид транспортного засобу». Показують вид транспортного засобу, на який поширюється дія знака. Табличка 7.5.1 поширює дію знака на вантажні автомобілі (у тому числі з причепом) з дозволеною максимальною масою понад 3,5 т, 7.5.3 – на легкові автомобілі, а також вантажні автомобілі з дозволеною максимальною масою до 3,5 т.

7.5.1

7.5.2

7.5.3

7.5.4

7.5.5

7.5.6

7.5.7

7.5.8

7.6.1–7.6.5 «Спосіб поставлення транспортного засобу на стоянку». Позначають: 7.6.1 – всі транспортні засоби повинні бути поставлені на стоянку на проїзній

частині вздовж тротуару, 7.6.2–7.6.5 – спосіб поставлення легкових автомобілів і мотоциклів на стоянці біля тротуару та з його використанням. У населених пунктах,

7.6.1

7.6.2

7.6.3

7.6.4

7.6.5

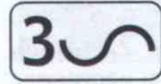
7.7

7.8

7.9

7.10

7.11

7.12

7.13

7.14

7.15

7.16

7.17

7.18

7.7 «Стоянка з непрацюючим двигуном». Означає, що на стоянці, позначеній знаками 5.38 або 5.39, дозволяється залишати транспортні засоби лише з непрацюючим двигуном.

7.8 «Напрямок головної дороги». Напрямок головної дороги на перехресті. Застосовується із знаками 2.1–2.3.

7.9 «Смуга руху». Визначає смугу руху, на яку поширюється дія знака або світлофора.

7.10 «Кількість поворотів». Застосовується із знаками 1.3.1 і 1.3.2, якщо поворотів три і більше. Кількість поворотів може безпосередньо позначатись і на знаках 1.3.1 і 1.3.2.

7.11 «Поромна переправа». Показує наближення до поромної переправи і застосовується із знаком 1.8.

7.12 «Ожеледиця». Означає, що дія знака поширюється на зимовий період часу, коли проїзна частина може бути слизькою.

7.13 «Вологе покриття». Означає, що дія знака поширюється на період, коли покриття проїзної частини вологе чи мокре.

Таблички 7.12 і 7.13 застосовуються із знаками 1.13, 1.38, 1.39, 3.1–3.4, 3.6–3.14, 3.25, 3.27, 3.29, 3.31.

7.14 «Платні послуги». Означає, що послуги надаються лише за плату.

7.15 «Місце для огляду автомобілів». Означає, що на майданчику, позначеному знаками 5.38 або 6.15, є естакада або оглядова канава.

7.16 «Сліпі пішоходи». Означає, що пішохідним переходом користуються сліпі громадяни. Застосовується із знаками 1.32, 5.35.1, 5.35.2 і світлофорами.

7.17 «Інваліди». Означає, що дія знака 5.38 поширюється лише на мотоколяски і автомобілі, на яких установлено розпізнавальний знак «Інвалід» відповідно до вимог цих Правил.

7.18 «Крім інвалідів». Означає, що дія знака не поширюється на мотоколяски і автомобілі, на яких установлено розпізнавальний знак «Інвалід» відповідно до

30 хв.

7.19

03.12.01

7.20

вимог цих Правил. Застосовується із знаками 3.1, 3.34–3.38.

7.19 «Обмеження тривалості стоянки». Визначає максимальну тривалість перебування транспортного засобу на стоянці, позначеній знаками 5.38 і 5.39.

7.20 «Діє від ...». Позначає дату (день, місяць, рік), з якої набувають чинності вимоги дорожнього знака. Табличка встановлюється за 14 днів до початку дії знака і знімається через місяць після того, як почав діяти знак.

7.21.1–7.21.4 «Вид небезпеки». Табличка встановлюється із знаком 1.39 та інформує про можливий вид дорожньо-транспортної пригоди.

7.21.1.

7.21.2.

7.21.3.

7.21.4.

7.22

7.22 «Лижники». Ділянка дороги проходить поблизу гірськолижних трас або трас інших зимових видів спорту.

Таблички розміщуються безпосередньо під знаками, з якими вони застосовуються. Таблички 7.2.2–7.2.4, 7.8 у разі розташування знаків над проїзною частиною, узбіччям або тротуаром, розміщуються збоку від знаків.

34. ДОРОЖНЯ РОЗМІТКА

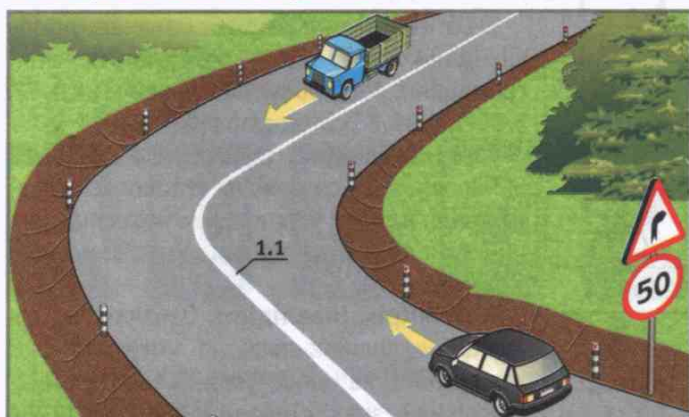
1. Горизонтальна розмітка

Лінії горизонтальної розмітки мають білий колір. **Синій колір має лінія 1.1, якщо нею позначаються майданчики для паркування, відведені на проїзній частині.** Жовтий колір мають лінії 1.4, 1.10.1, 1.10.2, 1.17, а також лінія 1.2, якщо нею позначаються межі смуги для руху маршрутних транспортних засобів. **Червоно-білий колір мають лінії 1.14.3–1.14.5, 1.15.** **Оранжевий колір мають лінії тимчасової розмітки.**

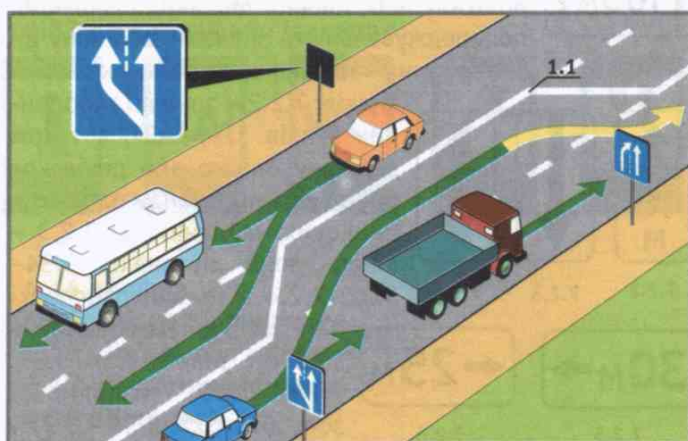
Розмітка 1.25–1.28 дублює зображення знаків.

Горизонтальна розмітка має таке значення:

1.1 (вузька суцільна лінія) – поділяє транспортні потоки протилежних напрямків

і позначає межі смуг руху на дорогах;

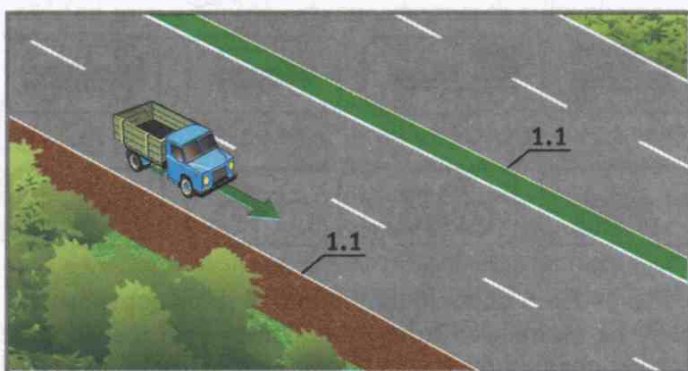
позначає межі проїзної частини, на які в'їзд заборонено;

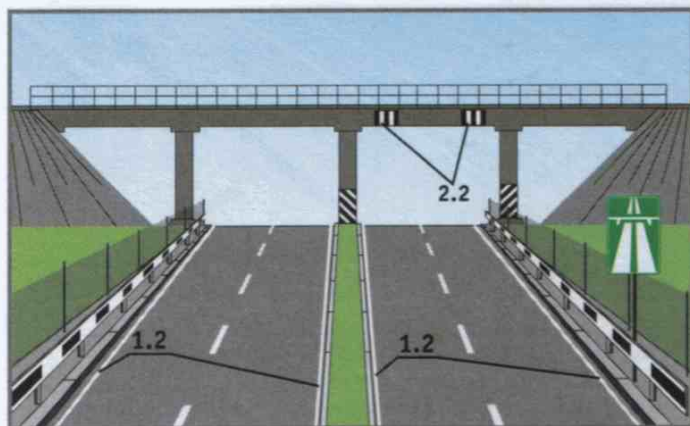
позначає межі місць стоянки транспортних засобів, майданчиків для паркування

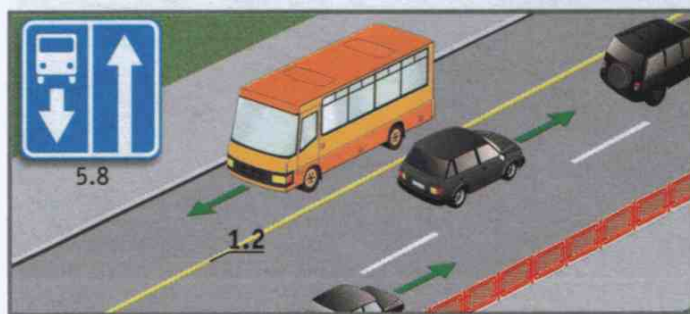
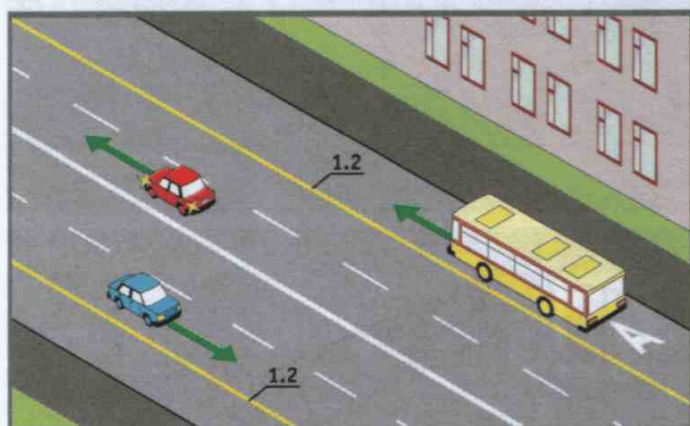
і край проїзної частини доріг, не віднесених за умовами руху до автомагістралей;

1.2 (широка суцільна лінія) – позначає край проїзної частини на автомагістралях

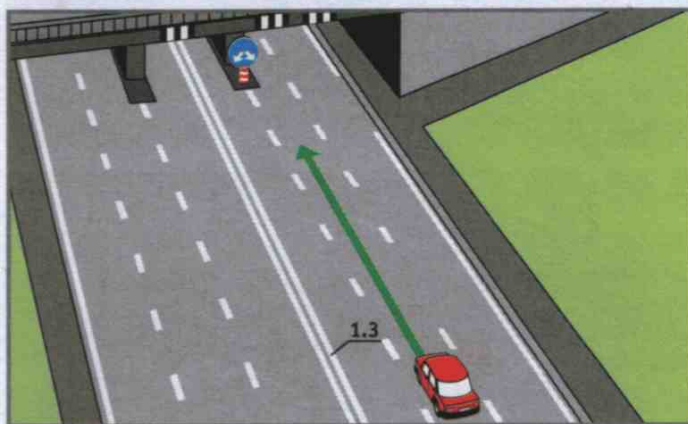
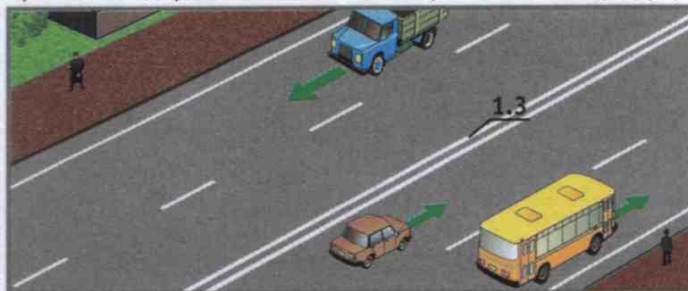
або межі смуги для руху маршрутних транспортних засобів.

У місцях, де на смугу маршрутних транспортних засобів дозволено заїзд іншим транспортним засобам, ця лінія може бути переривчастою;

1.3 – поділяє транспортні потоки протилежних напрямків на дорогах, які мають чотири і більше смуг руху;

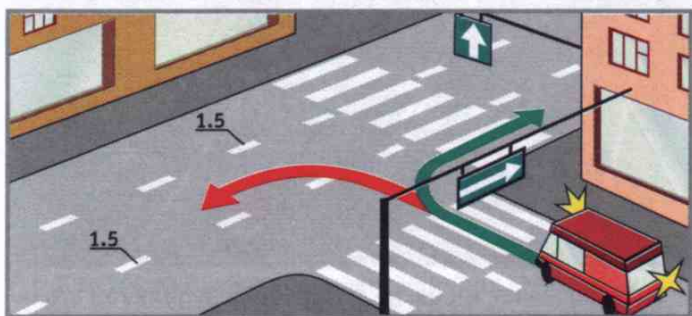
1.4 – позначає місця, де заборонено зупинку та стоянку транспортних засобів. Застосовується самостійно або в поєднанні із знаком 3.34 і наноситься біля краю проїзної частини або по верху бордюру;

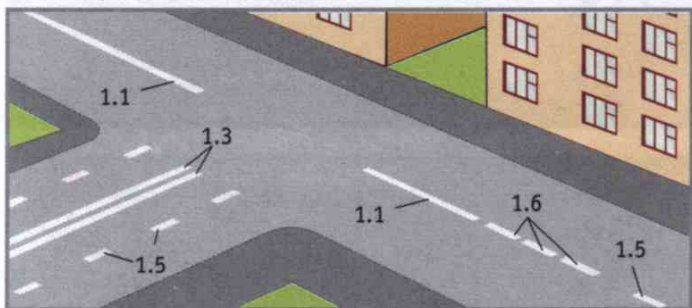
1.5 – поділяє транспортні потоки протилежних напрямків на дорогах, які мають дві або три смуги; позначає

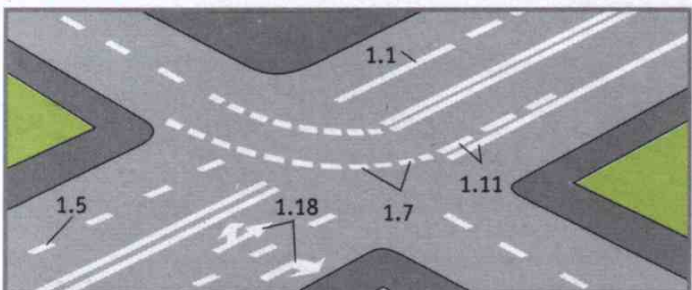
час межі смуг руху, за наявності двох і більше смуг, призначених для руху в одному напрямку;

1.6 (лінія наближення – переривчаста лінія, в якій довжина штрихів утрічі перевищує проміжки між ними) – попереджає про наближення до розмітки 1.1 або 1.11, яка поділяє транспортні потоки протилежних або попутних напрямків;

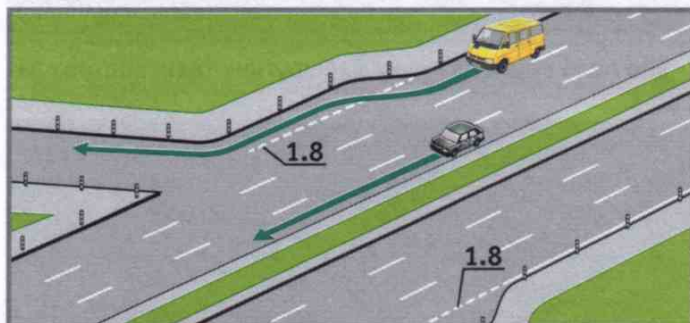
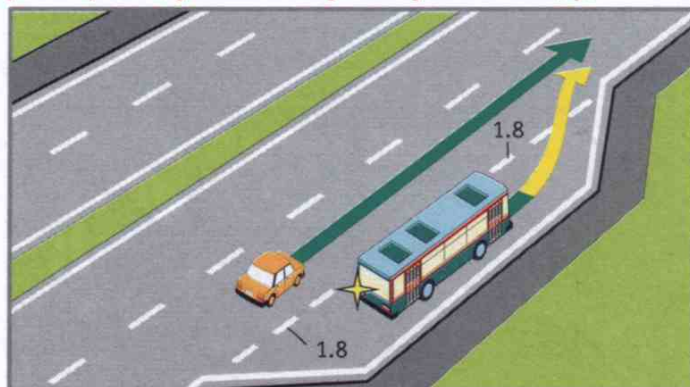

1.7 (переривчаста лінія з короткими штрихами і рівними їм проміжками) – позначає смуги руху в межах перехрестя;

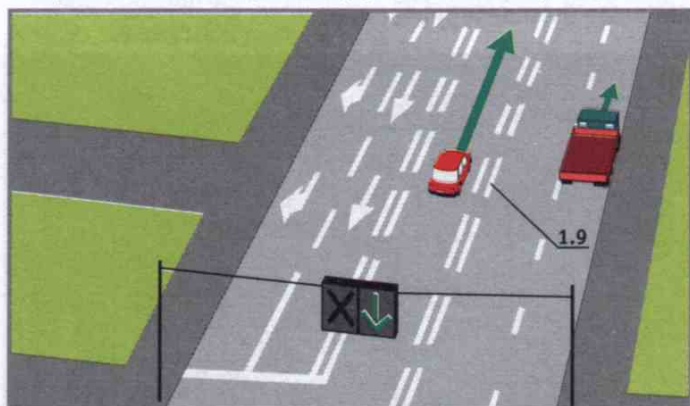

1.8 (широка переривчаста лінія) – позначає межу між перехідно-швидкісною смугою і основною смугою про-

їзної частини (на перехрестях, перехрещеннях доріг на різних рівнях, у зоні автобусних зупинок тощо);

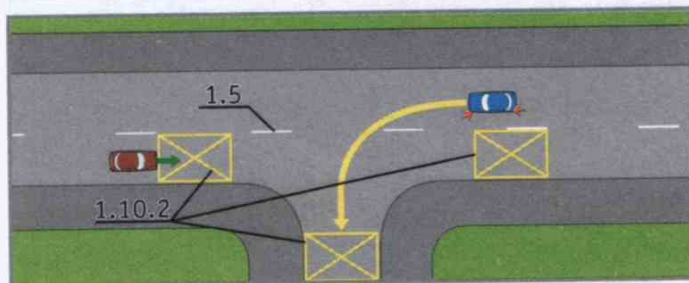

1.9 – позначає межі смуг руху, на яких здійснюється реверсивне регулювання; поділяє транспортні потоки протилежних напрямків (при вимкнених реверсивних

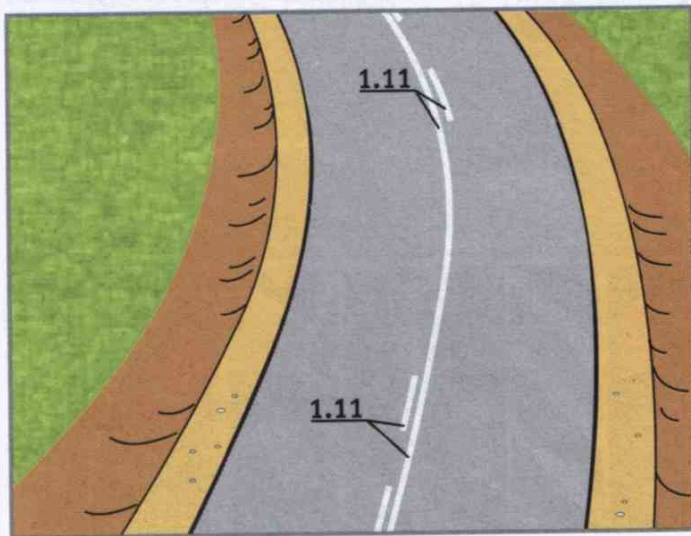
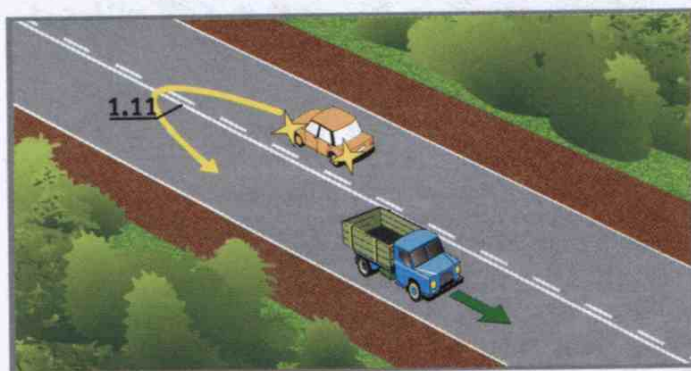

світлофорах) на дорогах, де здійснюється реверсивне регулювання;

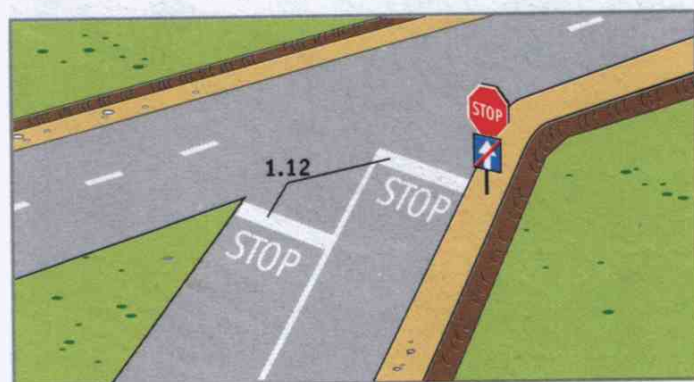
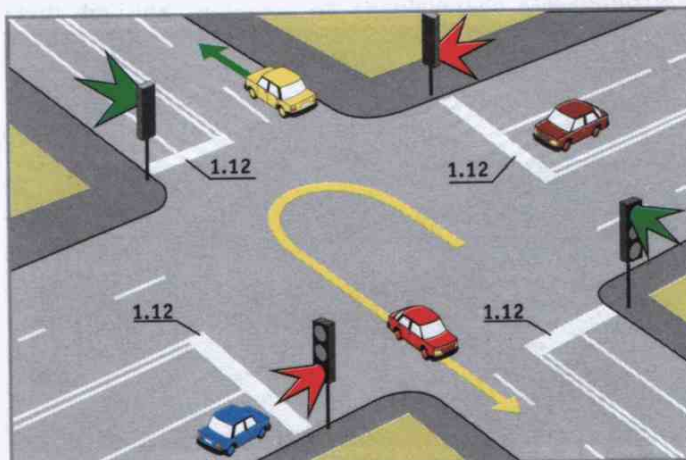
1.10.1 і 1.10.2 – позначають місця, де заборонено стоянку. Застосовується самостійно або разом із знаком **3.35** і наноситься біля краю проїзної частини або по верху бордюру;

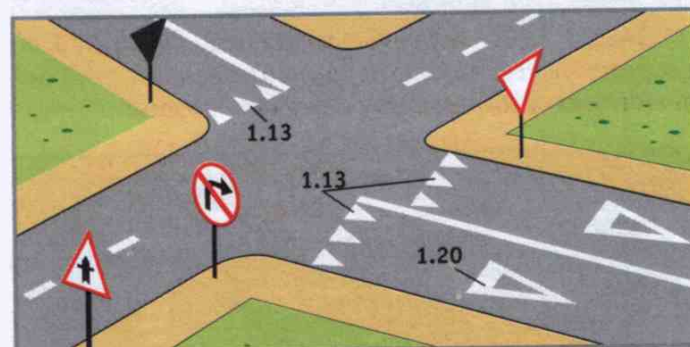
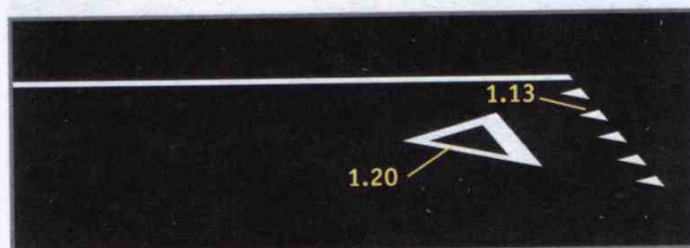
1.11 – поділяє транспортні потоки протилежних або попутних напрямків на ділянках доріг, де перестроювання дозволено лише з однієї смуги; позначає місця, призначені для розвороту, в'їзду і виїзду з майданчиків для стоянки тощо, де рух дозволено лише в один бік;

1.12 (стоп-лінія) – позначає місце, де водій повинен зупинитися за наявності знака **2.2** або при сигналі світлофора чи регулювальника, що забороняє рух;

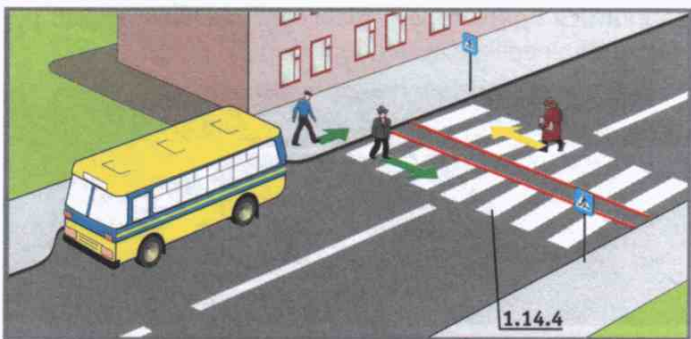
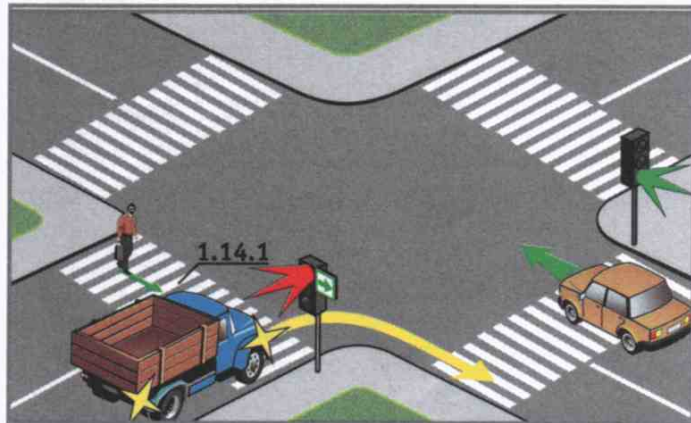

1.13 – позначає місце, де водій повинен у разі потреби зупинитися і дати дорогу транспортним засобам, що рухаються по перехрещуваній дорозі;

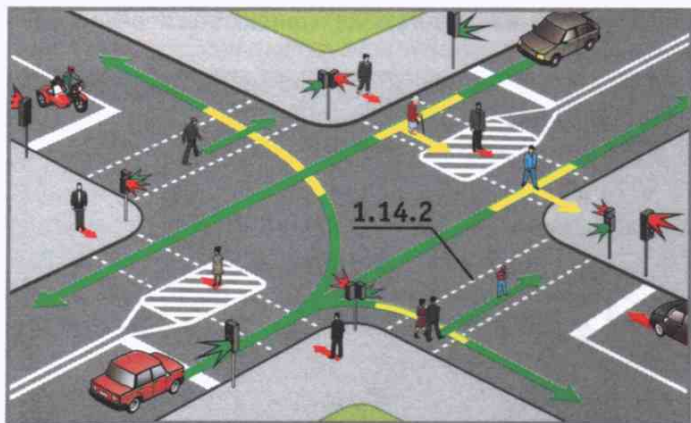
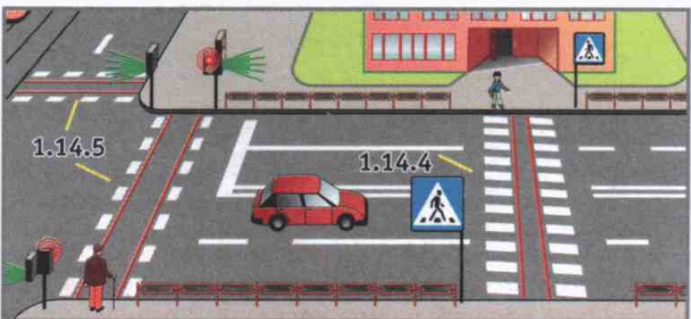

1.14.1, 1.14.3, 1.14.4 («зебра», у тому числі червоно-білого кольору) – позначають нерегульований пішохідний перехід; розміткою **1.14.3** позначається

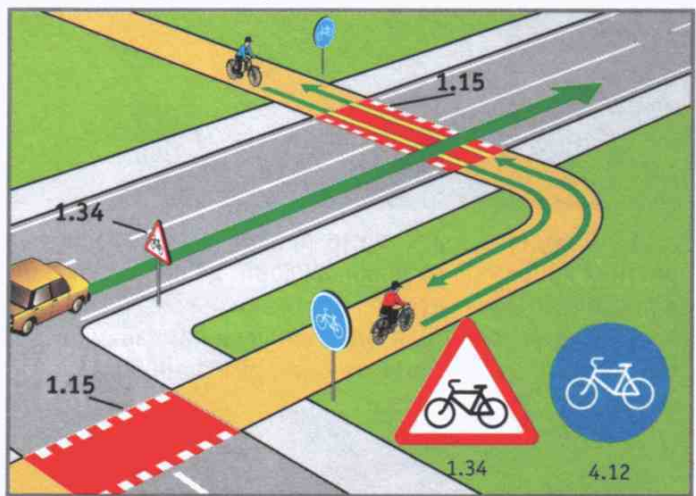
пішохідний перехід з підвищеною вірогідністю виникнення дорожньо-транспортних пригод; розміткою 1.14.4 позначається місце переходу сліпих пішоходів;

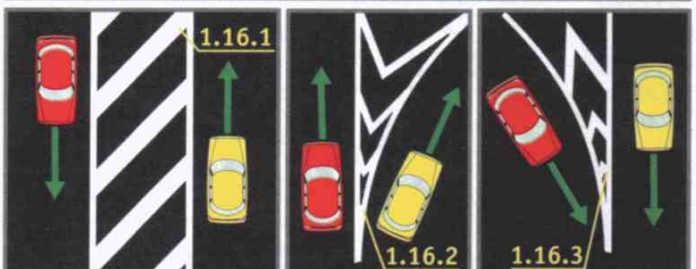
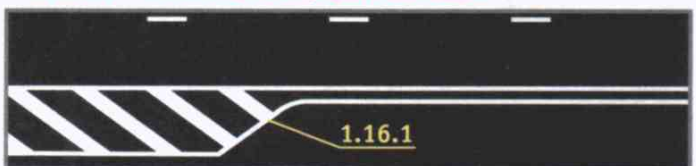
1.14.2, 1.14.5 – позначають пішохідний перехід, де рух регулюється світлофором; розміткою 1.14.5 позначається місце переходу сліпих пішоходів;

1.15 – позначає місце, де велосипедна доріжка перетинає проїзну частину;

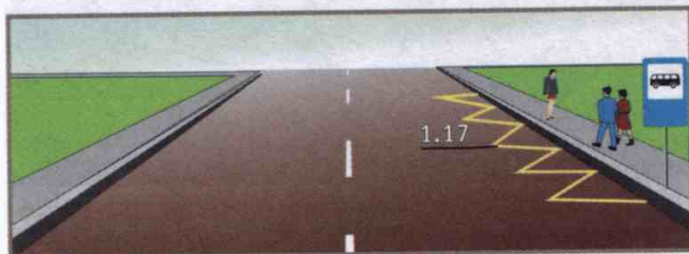

1.16.1–1.16.3 – позначає напрямні островці в місцях поділу, розгалуження або злиття транспортних потоків;
1.16.4 – позначає островці безпеки;

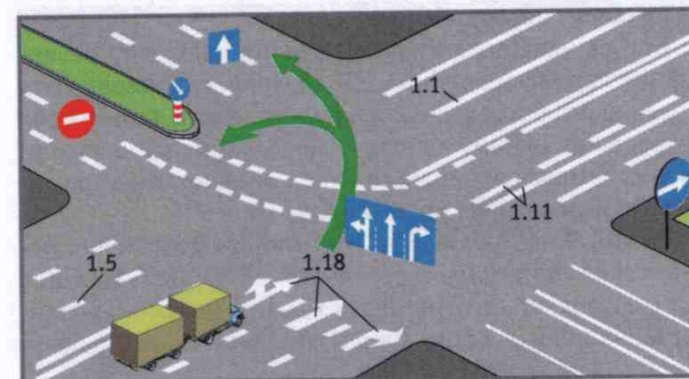
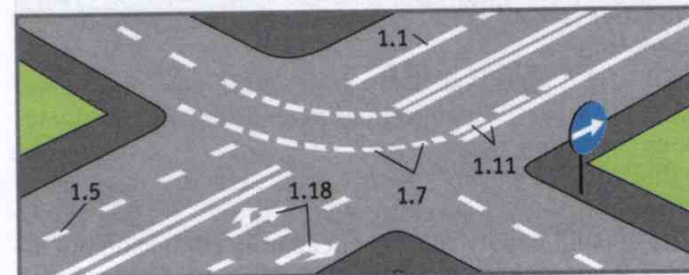
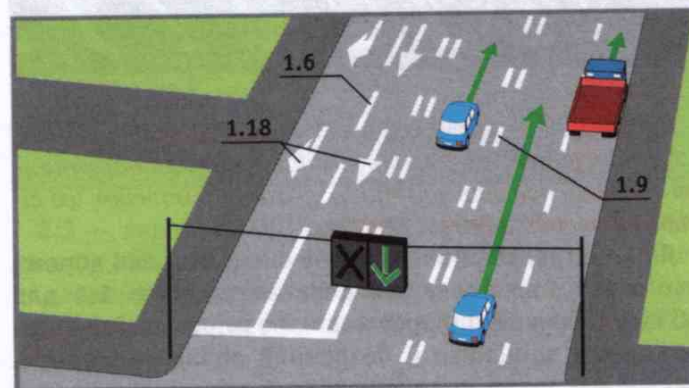

1.17 – позначає зупинки маршрутних транспортних засобів і таксі;

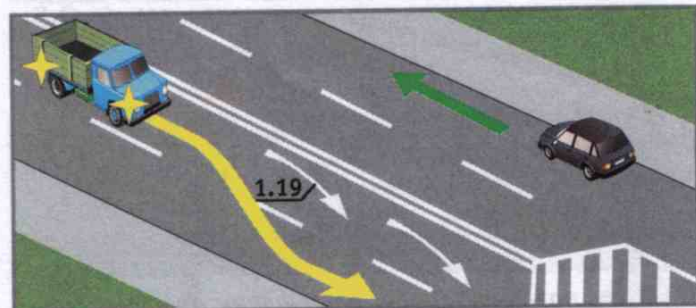

1.18 – показує дозволені на перехресті напрямки руху по смугах. Застосовується самостійно або в поєднанні із знаками **5.16**, **5.18**; розмітка із зображенням тупика наноситься для зазначення того, що поворот на найближчу проїзну частину заборонено;

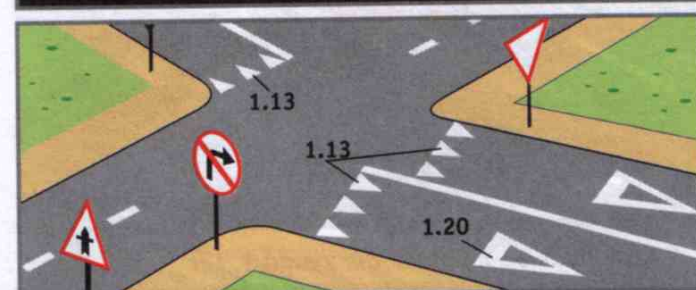
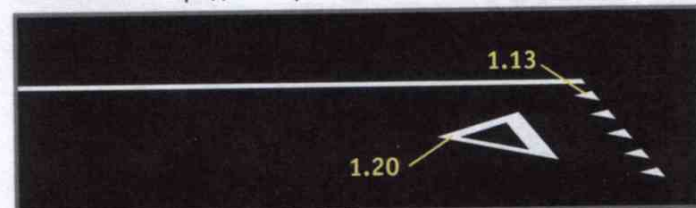

тину заборонено; розмітка, яка дозволяє поворот ліворуч з крайньої лівої смуги, дозволяє також розворот;

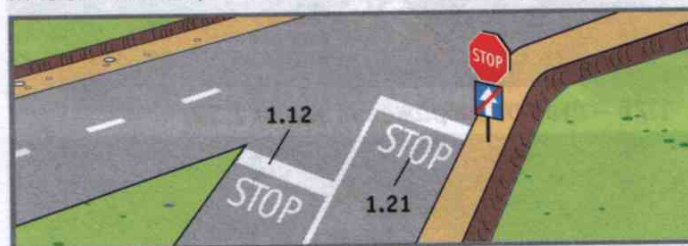
1.19 – попереджає про наближення до звуження проїзної частини (ділянки, де зменшується кількість смуг руху в даному напрямку) або до лінії розмітки **1.1** чи **1.11**, яка поділяє транспортні потоки протилежних напрямків. У першому випадку може застосовуватися в поєднанні із знаками **1.5.1–1.5.3**;

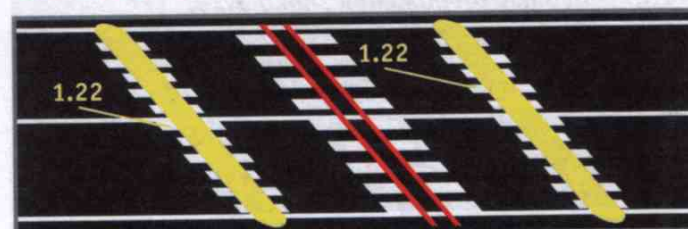
1.20 – попереджає про наближення до розмітки **1.13**;

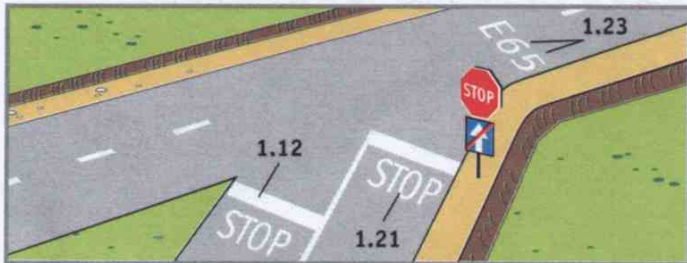
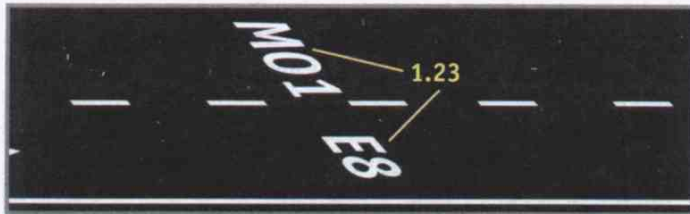
1.21 (напис «**STOP**») – попереджає про наближення до розмітки **1.12**, коли вона застосовується в поєднанні із знаком **2.2**;

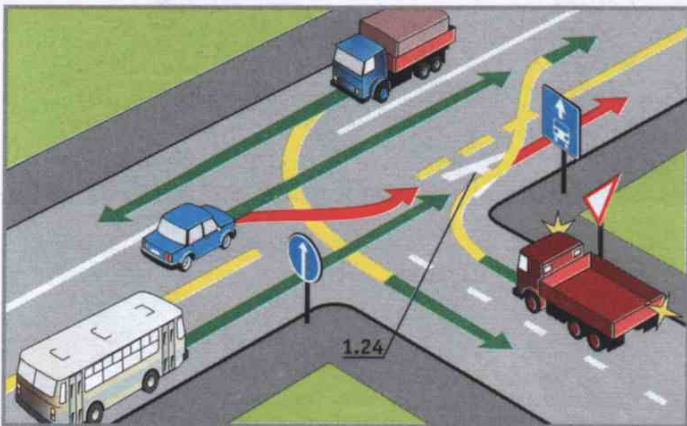
1.22 – попереджає про наближення до місця, де встановлено пристрій примусового зниження швидкості руху транспортних засобів;

1.23 – показує номер дороги (маршруту);

1.24 – позначає смугу, призначену для руху лише маршрутних транспортних засобів;

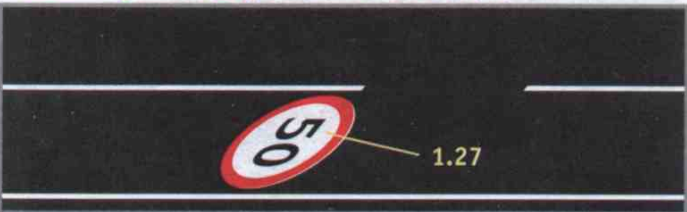
1.25 – дублює зображення знака 1.32;

1.26 – дублює зображення знака 1.39;

1.27 – дублює зображення знака 3.29;

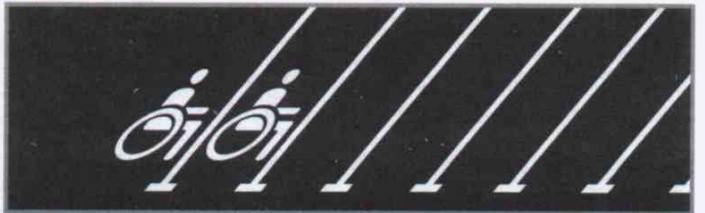
1.28 – дублює зображення знака 5.38;

1.29 – позначає доріжку для велосипедистів;

1.30 – позначає місця стоянки транспортних засобів, які перевозять інвалідів чи на яких встановлено розпізнавальний знак «Інвалід».

Лінії 1.1 і 1.3 перетинати забороняється. Якщо лінією 1.1 позначено місце стоянки, **майданчик для паркування** або край проїзної частини, суміжний з узбіччям, цю лінію перетинати дозволяється.

Як виняток, за умови забезпечення безпеки дорожнього руху, дозволяється перетинати лінію 1.1 для об'їзду нерухомої перешкоди, розміри якої не дають змоги здійснити її безпечний об'їзд, не перетинаючи цю лінію, а також обгону поодиноких транспортних засобів, що рухаються із швидкістю менше 30 км/год.

Лінію 1.2 дозволяється перетинати в разі вимушеної зупинки, якщо цією лінією позначено край проїзної частини, суміжний з узбіччям.

Лінії 1.5–1.8 перетинати дозволяється з будь-якого боку.

На ділянці дороги між реверсивними світлофорами лінію 1.9 дозволяється перетинати, якщо вона розташована праворуч від водія.

При ввімкнених сигналах зеленого кольору у реверсивних світлофорах лінію 1.9 дозволяється перетинати з будь-якого боку, якщо вона поділяє смуги, по яких рух дозволено в одному напрямку. У разі вимкнення реверсивних світлофорів водій повинен негайно перестроїтися праворуч за лінію розмітки 1.9.

Лінію 1.9, що розміщена ліворуч, при вимкнених реверсивних світлофорах перетинати забороняється. Лінію 1.11 дозволяється перетинати тільки з боку її переривчастої частини, а з боку суцільної – лише по завершенні обгону чи об'їзду перешкоди.

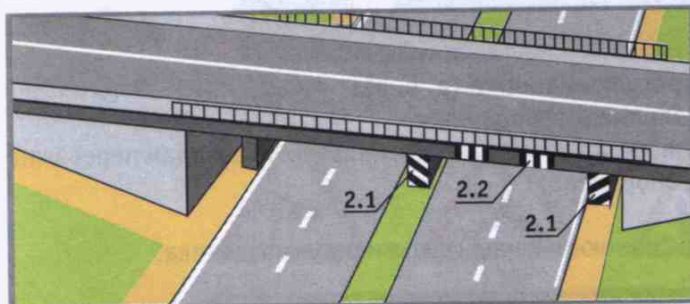
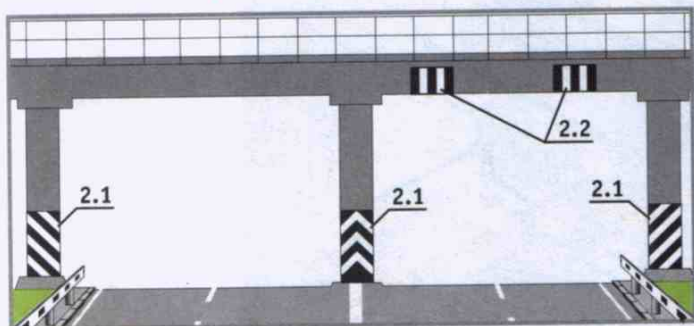
2. Вертикальна розмітка

Смуги вертикальної розмітки мають чорно-білий колір. Червоно-білий колір мають смуги 2.3. Жовтий колір має лінія 2.7.

Вертикальна розмітка позначає:

2.1 – торцеві частини штучних споруд (парапетів, опор освітлення, шляхопроводів та ін.);

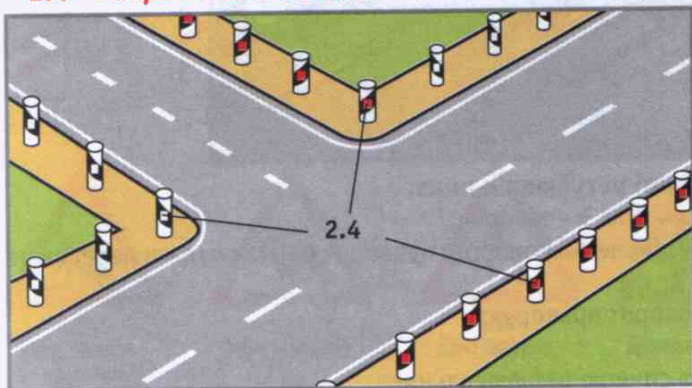
2.2 – нижній край штучної споруди;

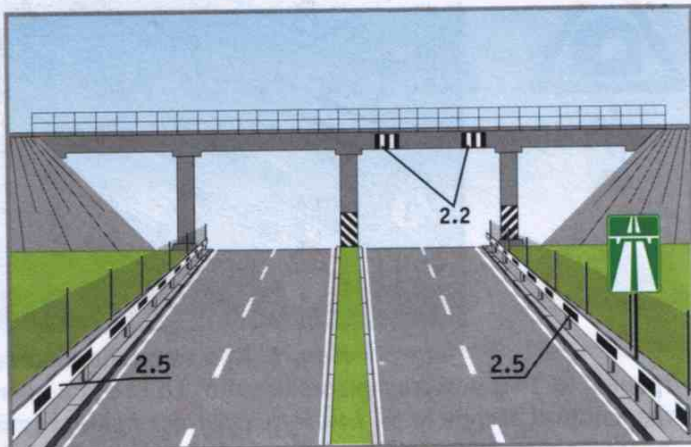
2.3 – вертикальні поверхні щитів, які встановлюють під знаками 4.7–4.9, чи початкові або кінцеві елементи дорожніх огорожень. Нижній край смуг розмітки позначає бік, з якого необхідно об'їжджати перешкоду;

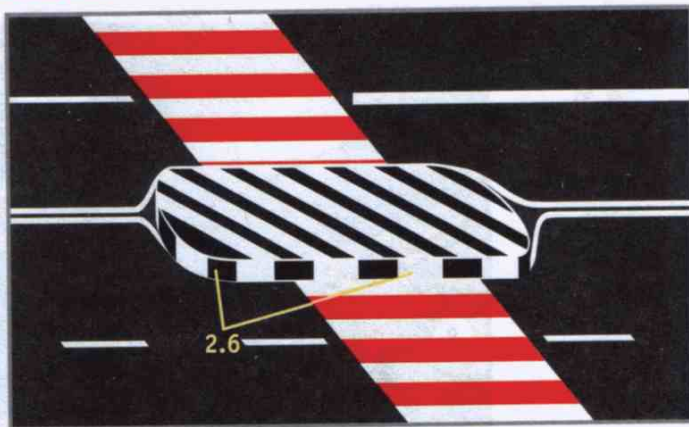
2.4 – напрямні стовпчики;

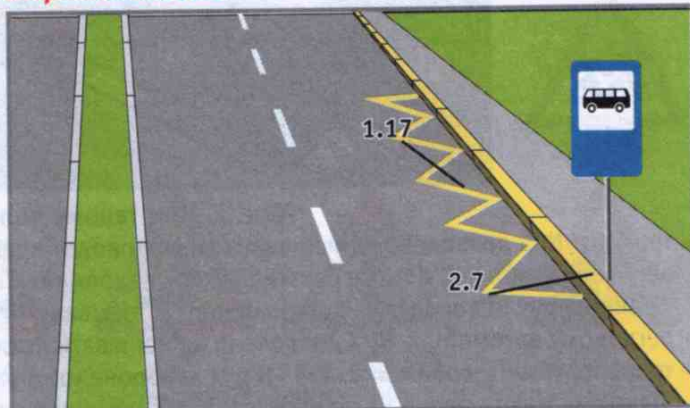
2.5 – бокові поверхні огорожень доріг на заокругленнях малого радіуса, крутих спусках, інших небезпечних ділянках;

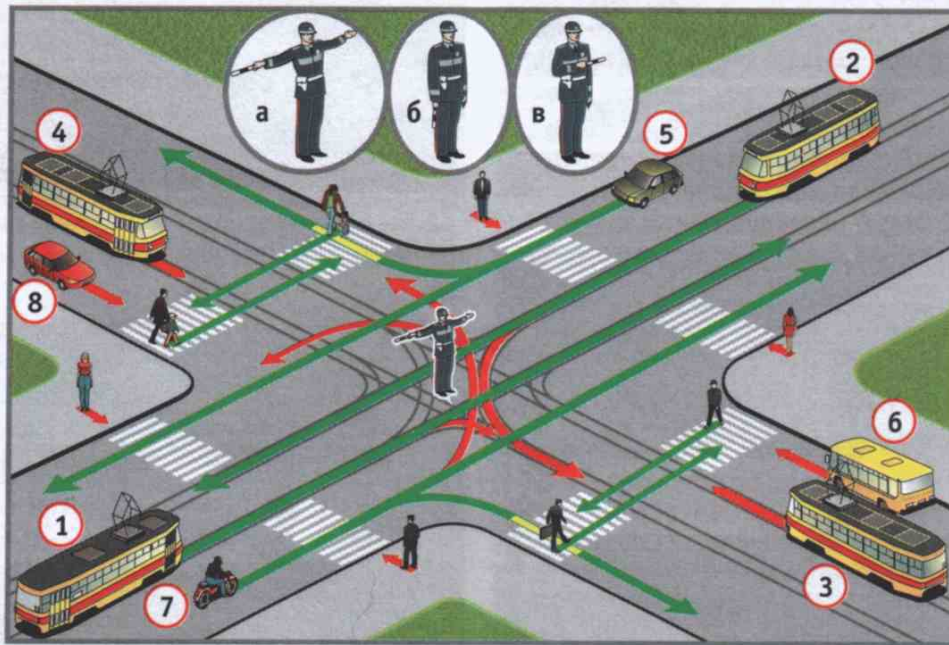

2.6 – бордюри прямого острівця та острівця безпеки;

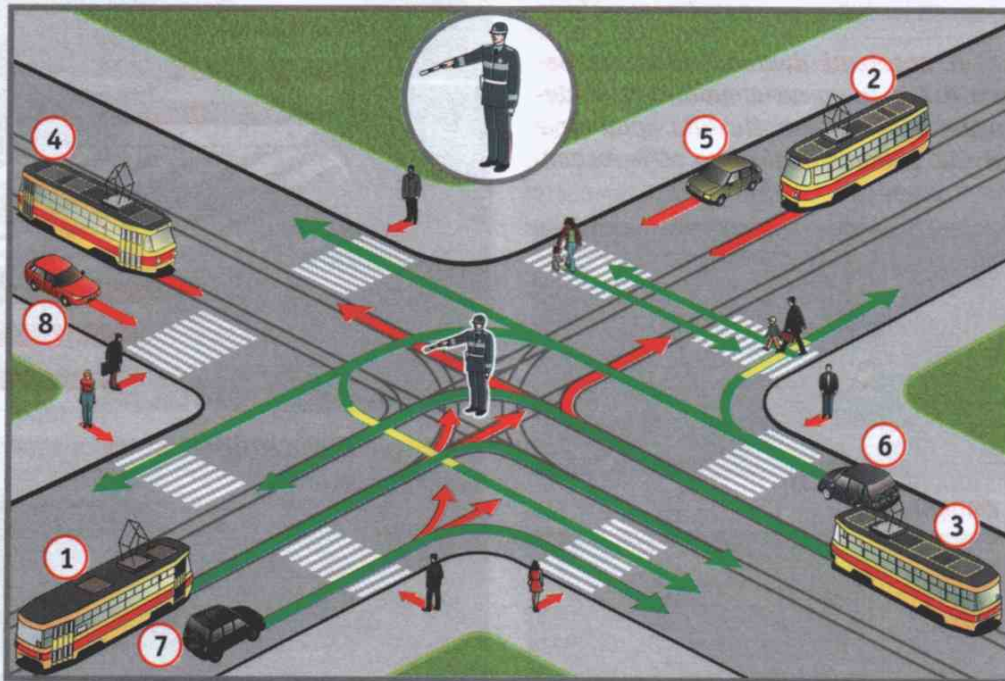
2.7 – бордюри в місцях, де заборонено стоянку транспортних засобів.

Мал. 1. При таких положеннях регулювальника (а, б, в):

- трамваї № 1 і 2 можуть рухатися прямо. Їхній рух в інших напрямках заборонено;
- транспортні засоби № 5 і 7 можуть рухатися прямо і здійснювати поворот праворуч, надавши пішоходам переважне право на рух. Здійснення повороту ліворуч і розвороту їм заборонено;
- транспортним засобам № 3, 4, 6 і 8 рух заборонено;
- пішоходи мають право на перехід проїзної частини лише за спиною та перед грудьми регулювальника.

Мал. 2. При такому положенні регулювальника:

- трамваю № 1 дозволено здійснювати лише поворот праворуч, а № 3 – ліворуч;
- водій автомобіля № 6 може рухатися у всіх напрямках. При здійсненні повороту праворуч він має надати переважне право на рух пішоходам, а при розвороті – трамваям № 1 і 3;
- легковому автомобілю № 7 дозволено здійснювати лише поворот праворуч;
- транспортним засобам № 2, 4, 5 і 8 рух заборонено;
- пішоходи мають право на перехід проїзної частини лише за спиною регулювальника.

Дорожні знаки

Додаток 1 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 11.02.2013 № 111)

1. Попереджувальні знаки

1.1
Небезпечний
поворот праворуч

1.2
Небезпечний
поворот ліворуч

1.3.1
Декілька поворотів

1.3.2

1.4.1

1.4.2
Напрямок повороту

1.4.3

1.5.1

1.5.2
Звуження дороги

1.5.3

1.6
Крутий підйом

1.7
Крутий спуск

1.8
Виїзд на набережну або
берег

1.9
Тунель

1.10
Нерівна дорога

1.11
Пігорб

1.12
Вибойна

1.13
Слизька дорога

1.14
Викидання кам'яних
матеріалів

1.15
Небезпечне узбіччя

1.16
Падіння каміння

1.17
Боковий вітер

1.18
Низьколітаючі
літаки

1.19
Перехрещення
з рухом по колу

1.20
Перехрещення з
трамвайною колією

1.21
Перехрещення
рівнозначних доріг

1.22
Перехрещення
з другорядною
дорогою

1.23.1

1.23.2
Прилягання другорядної дороги

1.23.3

1.23.4

1.24
Світлофорне
регулювання

1.25
Розвідний міст

1.26
Двосторонній рух

1.27
Залізничний переїзд
із шлагбаумом

1.28
Залізничний переїзд
без шлагбаума

1.29
Одноколейна
залізниця

1.30
Багатоколейна
залізниця

1.31.1

1.31.2

1.31.3

1.31.4

1.31.5

1.31.6

Наближення до залізничного переїзду

1.32
Пішохідний перехід

1.33
Діти

1.34
Виїзд велоси-
педистів

1.35
Перегін худоби

1.36
Дикі тварини

1.37
Дорожні роботи

1.38
Затори
в дорожньому русі

1.39
Інша небезпека
(аварійно небезпечна
ділянка)

1.40
Кінець дороги з удоско-
наленням покриттям

2. Знаки пріоритету

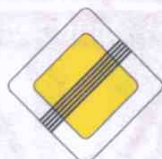
2.1
Дати
дорогу

2.2
Пріїзд без зупинки
заборонено

2.3
Головна
дорога

2.4
Кінець головної
дороги

2.5
Перевага
зустрічного руху

2.6
Перевага перед
зустрічним рухом

3. Заборонні знаки

3.1
Рух
заборонено

3.2
Рух механічних транспортних
засобів заборонено

3.3
Рух вантажних авто-
мобілів заборонено

3.4
Рух з причепом
заборонено

3.5
Рух тракторів
заборонено

3.6
Рух мотоциклів
заборонено

3.7
Рух на мопедах
заборонено

3.8
Рух на велосипедах
заборонено

3.9
Рух пішоходів
заборонено

3.10
Рух з ручними візками
заборонено

3.11
Рух гужових возів
(саней) заборонено

3.12
Рух транспортних
засобів, що перевозять
небезпечні вантажі,
заборонено

3.13
Рух транспортних засо-
бів, що перевозять ви-
бухівку, заборонено

3.14
Рух транспортних засо-
бів, що перевозять ре-
човини, які забрудню-
ють воду, заборонено

3.15
Рух транспортних за-
собів, маса яких пере-
вищує ... т,
заборонено

3.16
Рух транспортних за-
собів, навантаження
на вісь яких переви-
щує ... т, заборонено

3.17
Рух транспортних засо-
бів, ширина яких
перевищує ... м,
заборонено

3.18
Рух транспортних засо-
бів, висота яких пере-
вищує ... м, заборонено

3.19
Рух транспортних за-
собів, довжина яких
перевищує ... м,
заборонено

3.20
Рух транспортних засо-
бів без дотримання дис-
танції ... м заборонено

3.21
В'їзд заборонено

3.22
Поворот праворуч
заборонено

3.23
Поворот ліворуч
заборонено

3.24
Розворот заборонено

3.25
Обгін заборонено

3.26
Кінець заборони
обгону

3.27
Обгін вантажним
автомобілям заборонено

3.28
Кінець заборони
обгону вантажним
автомобілям

3.29
Обмеження макси-
мальної швидкості

3.30
Кінець обмеження мак-
симальної швидкості

3.31
Зона обмеження макси-
мальної швидкості

3.32
Кінець зони обмеження
максимальної швидкості

3.33
Подачу звукового
сигналу заборонено

3.34
Зупинку
заборонено

3.35
Стоянку
заборонено

3.36
Стоянку заборонено в не-
парні числа місяця

3.37
Стоянку заборонено в парні
числа місяця

3.38
Зона обмеженої
стоянки

3.39
Кінець зони
обмеженої стоянки

3.40
Митниця

3.41
Контроль

3.42
Кінець усіх
заборон і обмежень

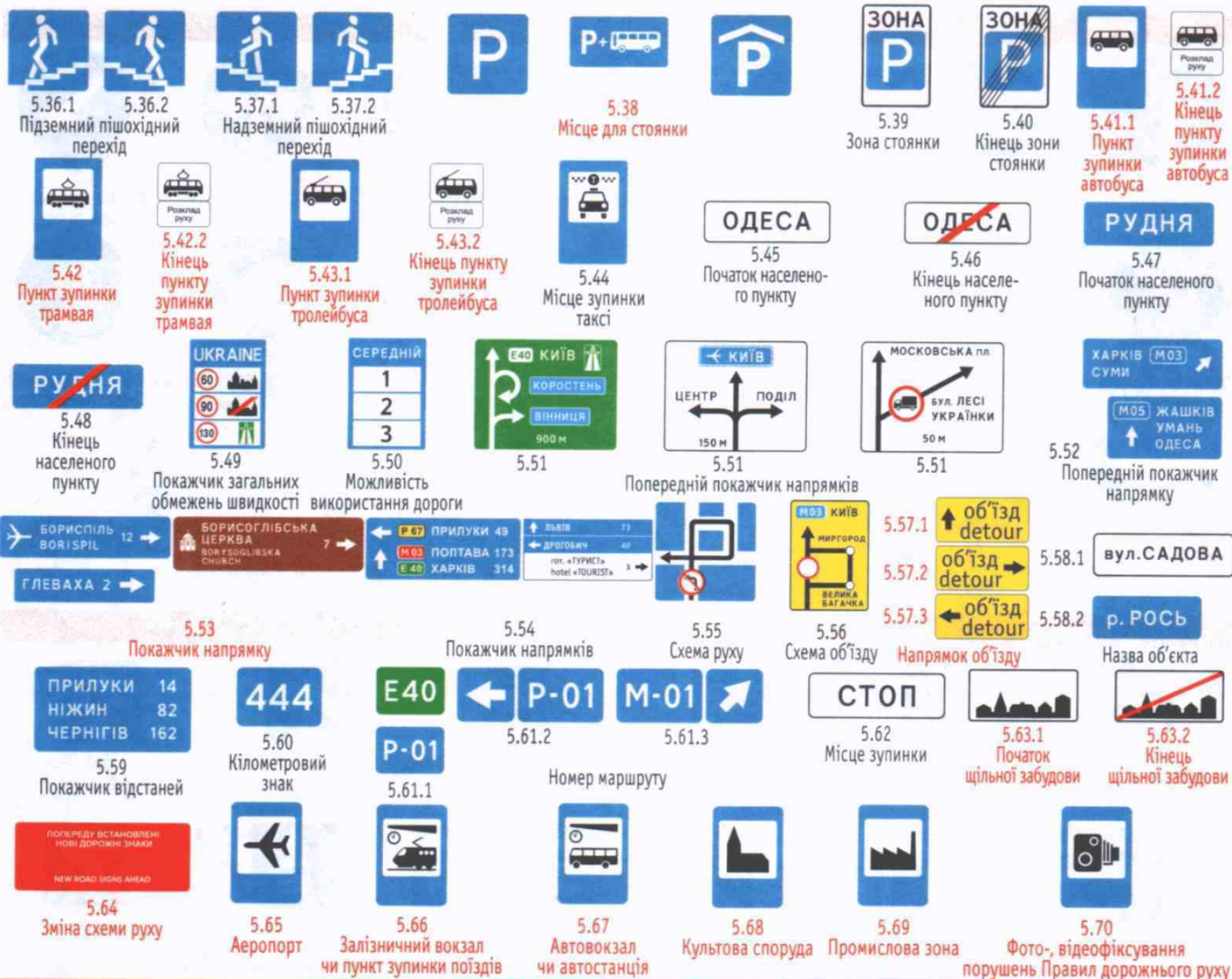
3.43
Небезпека

4. Наказові знаки

5. Інформаційно-вказівні знаки

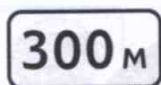

6. Знаки сервісу

7. Таблички до дорожніх знаків

7.1.1

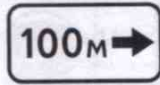

7.1.2

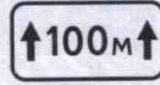

7.1.3

Відстань до об'єкта

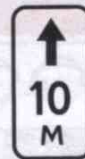

7.1.4

7.2.1

Зона дії

7.2.2

7.2.3

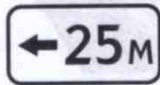

7.2.4

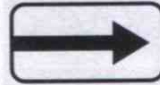

7.2.5

Зона дії

7.2.6

7.3.1

7.3.2

Напрямок дії

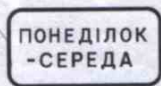
7.3.3

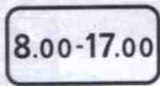
7.4.1
Суботні, недільні
та святкові дні

7.4.2
Робочі дні

7.4.3
Дні тижня

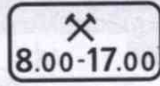
7.4.4

Час дії

7.4.5

Дні тижня і час доби, протягом яких діє знак

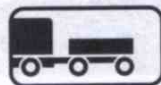
7.4.6

7.4.7

7.5.1

7.5.2

7.5.3

7.5.4

7.5.5

7.5.6

Вид транспортного засобу

7.5.7

7.5.8

7.6.1

7.6.2

7.6.3

7.6.4

7.6.5

Вид транспортного засобу

Спосіб поставлення транспортного засобу на стоянку

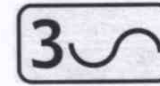
7.7
Стоянка
з непрацюючим дви-
гуном

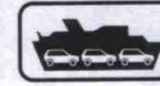
7.8
Напрямок головної
дороги

7.9
Смуга руху

7.10
Кількість
поворотів

7.11
Поромна
переправа

7.12
Ожеледиця

7.13
Вологе покриття

7.14
Платні послуги

7.15
Місце для огляду
автомобілів

7.16
Сліпі пішоходи

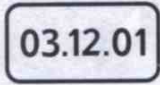
7.17
Інваліди

7.18
Крім інвалідів

7.19
Обмеження тривалості стоянки

7.20
Діє від ...

7.21.1

7.21.2

Вид небезпеки

7.21.3

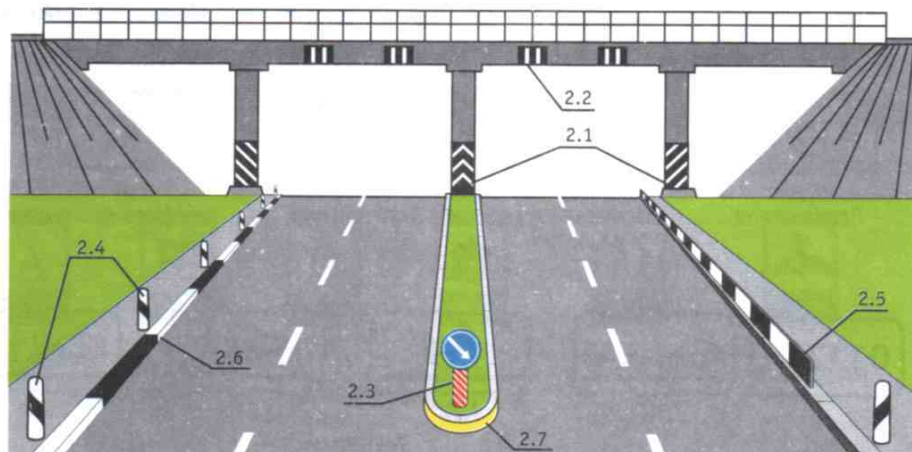
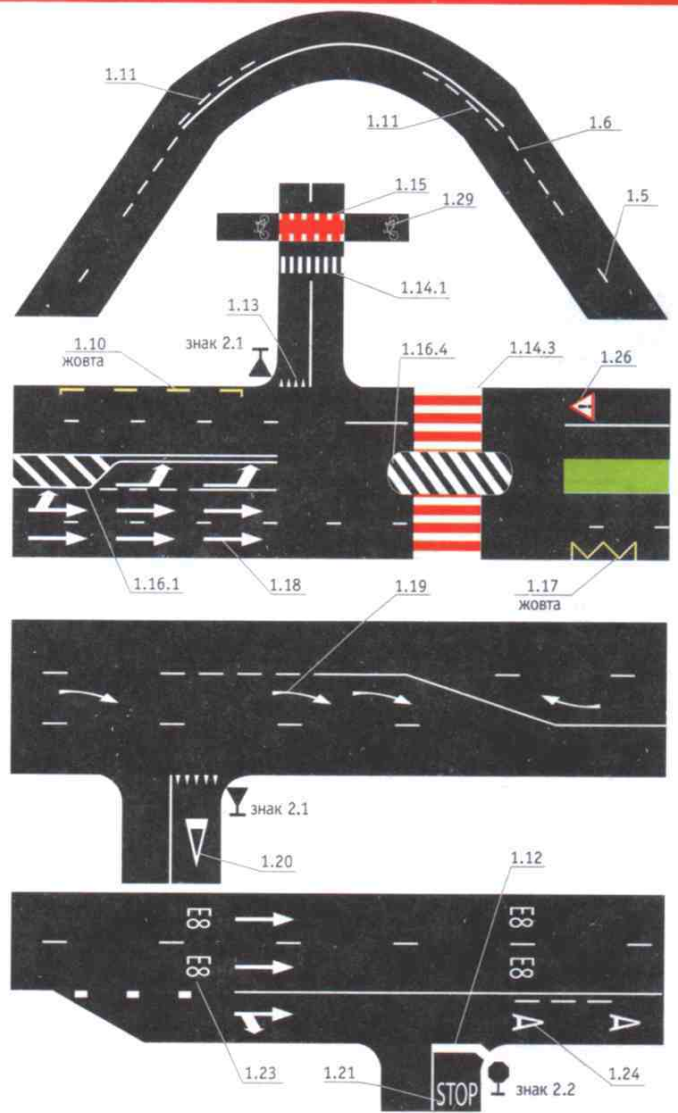
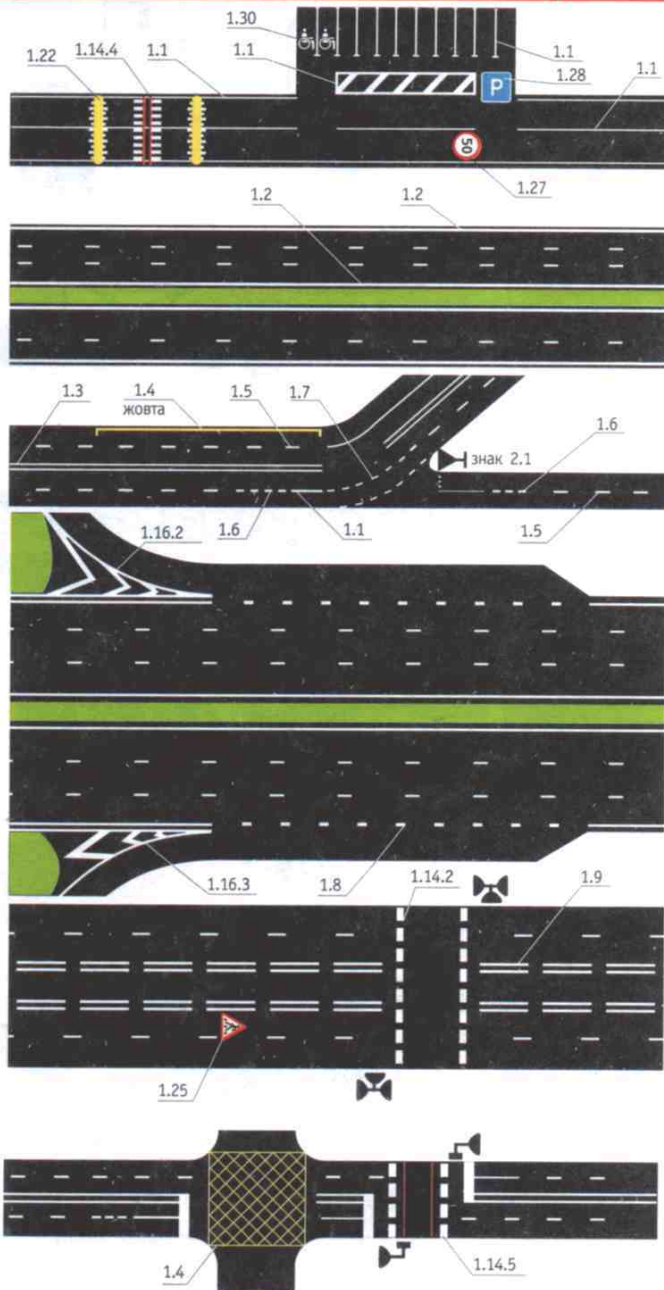

7.21.4

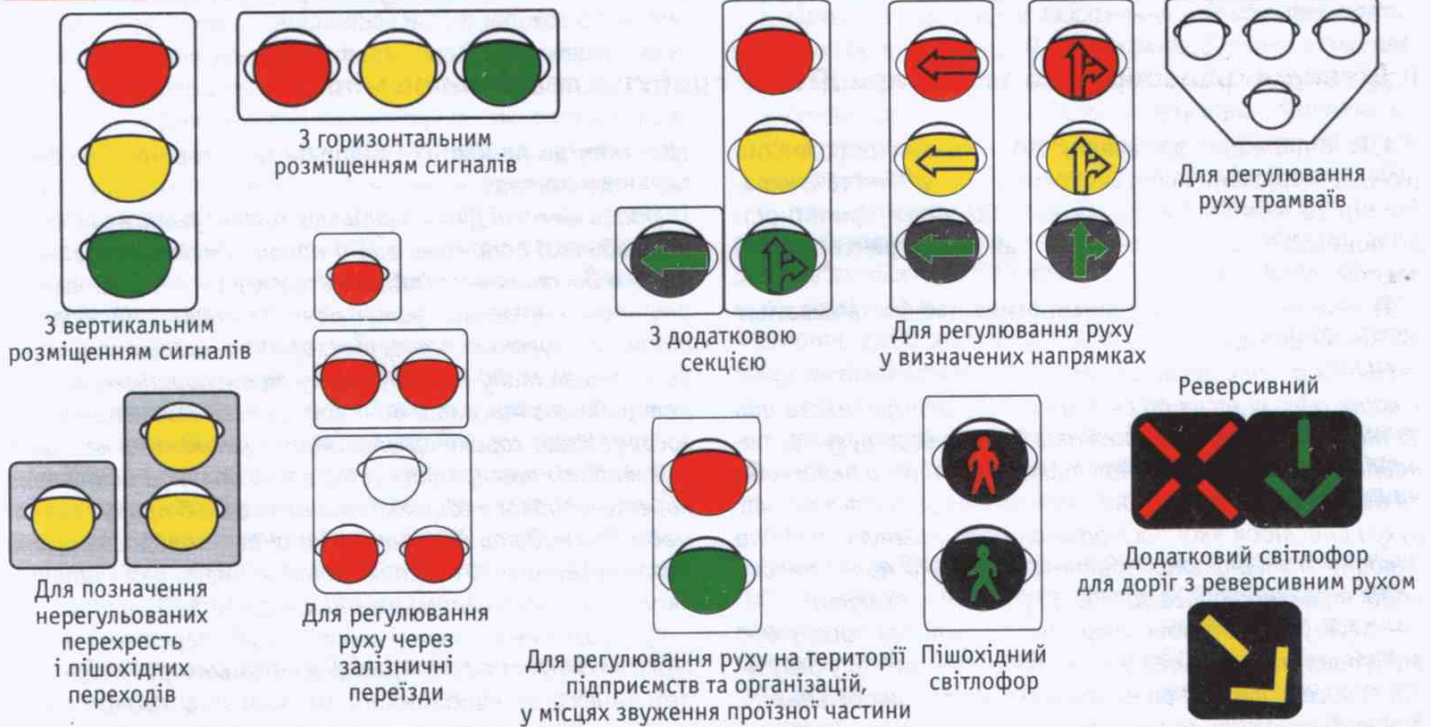

7.22
Лижники

ДОРОЖНЯ РОЗМІТКА

СВІТЛОФОРИ

РОЗПІЗНАВАЛЬНІ ЗНАКИ

Дії водія транспортного засобу при ДТП

I. Дії водія транспортного засобу при ДТП до прибуття працівників міліції

1.1. Відповідно до пункту 2.10 Правил дорожнього руху, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2001 року № 1306, у разі причетності до дорожньо-транспортної пригоди водій транспортного засобу зобов'язаний:

а) негайно зупинити транспортний засіб і залишатися на місці пригоди

(Необхідність зупинити транспортний засіб виникає у водія одразу після об'єктивного (безпосереднього або за інформацією інших учасників дорожнього руху) встановлення фактичних ознак причетності його автомобіля до дорожньо-транспортної події, яка сталася під час руху і внаслідок якої постраждали або загинули люди чи завдано матеріальних збитків. Ознаками причетності водія транспортного засобу до ДТП можуть бути:

– звук удару об поверхню транспортного засобу або відчуття стороннього поштовху його корпусу, у результаті чого останній отримав механічні пошкодження;

– видима деформація скла або інших частин і елементів кузова транспортного засобу;

– пошкодження лакофарбового покриття кузова транспортного засобу;

– подача звукових чи світлових сигналів водіями інших транспортних засобів або крики пішоходів з вимогою зупинитися;

– вимога зупинити транспортний засіб, що лунає з гучномовного пристрою патрульного автомобіля міліції.);

б) увімкнути аварійну світлову сигналізацію і встановити знак аварійної зупинки відповідно до вимог пункту 9.10 Правил дорожнього руху

(Разом з увімкненням аварійної світлової сигналізації слід установити знак аварійної зупинки або миготливий червоний ліхтар (якими згідно з вимогами підпункту «є» пункту 31.4.7 ПДР повинен бути укомплектований транспортний засіб) на відстані, що забезпечує безпеку дорожнього руху, але не ближче 20 м до транспортного засобу в населених пунктах і 40 м поза ними.);

в) не переміщати транспортний засіб і предмети, що мають причетність до пригоди

(З моменту скоєння ДТП водієві забороняється переміщувати у просторі або самовільно змінювати місце розташування причетних до неї транспортних засобів, їх пошкоджених складових частин, агрегатів чи механізмів, інших речей і предметів, що можуть мати відношення до причин чи обставин ДТП. Ця заборона діє до прибуття на місце пригоди працівників міліції для оформлення відповідних матеріалів.);

г) вжити всіх можливих заходів для надання домедичної допомоги потерпілим, викликати карету швидкої медичної допомоги, а якщо це неможливо, звернутися по

допомогу до присутніх і відправити потерпілих до лікувального закладу

(Якщо на місці ДТП є особи, що потребують невідкладної медичної допомоги, водій повинен негайно організувати їх доставляння (тільки в тому разі, якщо характер отриманих тілесних ушкоджень дозволяє здійснювати транспортування потерпілого) до найближчого лікувального закладу на попутному транспортному засобі, попередньо записавши дані водія і його транспортного засобу. Якщо характер отриманих ушкоджень не загрожує життю потерпілої особи, водій повинен викликати карету швидкої медичної допомоги, а до її прибуття самостійно надати домедичну допомогу, використовуючи наявні препарати і засоби штатної медичної аптечки, якою укомплектовано кожний автомобіль.);

г) у разі неможливості виконати дії, перелічені в підпункті «г» пункту 2.10 Правил дорожнього руху, відвезти потерпілого до найближчого лікувального закладу своїм транспортним засобом, попередньо зафіксувавши розташування слідів пригоди, а також положення транспортного засобу після його зупинки; у лікувальному закладі повідомити своє прізвище та номерний знак транспортного засобу (з пред'явленням посвідчення водія або іншого документа, який посвідчує особу, реєстраційного документа на транспортний засіб) і повернутися на місце пригоди

(Якщо водій виконував цю вимогу, його не може бути звинувачено у самовільному залишенні місця пригоди, що у разі порушення кримінальної справи за фактом такої ДТП є обставиною, яка обтяжує провину.);

д) повідомити про дорожньо-транспортну пригороду орган чи підрозділ міліції, записати прізвища й адреси очевидців, чекати прибуття працівників міліції

(Повідомити про пригороду орган чи підрозділ міліції водій може по телефону, а за його відсутності – звернувшись по допомогу до інших учасників дорожнього руху, наприклад, зупинивши інший транспортний засіб і попросивши його водія поінформувати про ДТП найближчий наряд міліції або підрозділ органів внутрішніх справ. При цьому необхідно записати дані цього водія і номерний знак його транспортного засобу.

Слід також повідомити про подію страхувальнику, щоб вирішити питання про необхідність прибуття на місце пригоди страхового комісара для участі в оформленні матеріалів ДТП.);

е) вжити всіх можливих заходів для збереження слідів пригоди, їх огороження та організувати об'їзд місця пригоди

(За допомогою усіх можливих засобів (фото-, відеотехніка або в інший доступний спосіб) водій повинен зафіксувати на проїзній частині наявну слідову інформацію про до-

рожно-транспортну пригоду і не допускати її знищення іншими учасниками дорожнього руху до прибуття працівників міліції. У разі виявлення свідків на місці пригоди водій повинен до прибуття працівників міліції записати їхні дані (контактні телефони або адреси), щоб забезпечити можливість у подальшому опитати їх про обставини ДТП.);

є) до проведення медичного огляду не вживати без призначення медичного працівника алкоголю, наркотиків, а також лікарських препаратів, виготовлених на їх основі (крім тих, які входять до офіційно затвердженого складу аптечки)

(Йдеться про медичний огляд водія транспортного засобу на стан сп'яніння, який проводиться працівниками ДАІ МВС відповідно до визначеного законодавством порядку на місці пригоди або медичним працівником у медичному закладі. Якщо внаслідок ДТП є загиблі чи травмовані особи, огляд на стан сп'яніння всіх причетних до пригоди водіїв проводиться обов'язково. Таким чином, вживання алкоголю, наркотиків або лікарських препаратів на їх основі, крім передбачених в автомобільній аптечці, заборонено до проведення медичного огляду на стан сп'яніння, оскільки не дозволить отримати об'єктивну інформацію про стан водія в момент скоєння ДТП.).

1.2. Роз'яснення пункту 2.11 Правил дорожнього руху:

Якщо внаслідок дорожньо-транспортної пригоди немає потерпілих та не завдано матеріальної шкоди третім особам, а транспортні засоби можуть безпечно рухатися, водії (за наявності взаємної згоди в оцінці обставин скоєного) можуть прибути до найближчого поста Державтоінспекції або в орган чи підрозділ міліції для оформлення відповідних матеріалів, попередньо склавши схему пригоди та поставивши підписи під нею.

(Зазначена норма Правил дозволяє водіям, які потрапили в ДТП, самостійно без присутності працівників ДАІ МВС оформляти матеріали дорожньо-транспортної пригоди, однак не звільняє винного у скоєнні ДТП водія від адміністративної відповідальності за порушення.

Схема ДТП – один із головних документів, на основі яких здійснюється аналіз механізму пригоди й оцінка дій водія відносно Правил дорожнього руху.

Тому необхідно дуже відповідально складати схему ДТП й максимально точно фіксувати дорожню обстановку та сліди, залишені транспортними засобами під час ДТП.

Для складання схеми ДТП потрібні аркуш паперу, ручка, рулетка (у разі її відсутності можна використати лінійку з мотузкою).

1. Якщо автомобіль блокує дорогу і він на ходу, то перед замірами обведіть контури коліс і габарити автомобіля крейдою (уламком цеглини, каменем) і приберіть транспортний засіб із проїзної частини.

2. На аркуші паперу напишіть дату і час зіткнення, адресу, моделі транспортних засобів, що потрапили у ДТП.

3. Накресліть план ділянки дороги чи іншої території, де сталася ДТП (пряма проїзна частина, перехрестя, стоянка, площа і т. д.), з нерухомим (стаціонарним) предметом (ліхтар, стовп, кілометровий знак, будинок тощо), який розмі-

щений біля проїзної частини. Якщо стаціонарних об'єктів поряд немає, потрібно заміряти відстань у метрах до найближчого об'єкта (рів, річка, перехрестя і т. д.).

4. Нанесіть схематичні зображення всіх об'єктів, розташованих поблизу місця ДТП (світлофори, дорожні знаки, елементи дорожньої розмітки, світлові опори, дерева тощо).

5. Стрілками вкажіть напрямки руху транспортних засобів до моменту зіткнення, зазначте назви вулиць чи населених пунктів, що розміщені по обидва боки місця ДТП.

6. Нанесіть схематичні зображення транспортних засобів у їх кінцевому положенні, а також предметів і слідів, пов'язаних із ДТП (деталі, що відпали, уламки кузова, скла, бруд, що осипався з машин, предмети, які випали з салонів, сліди гальмування, юзу, волочіння). Виділіть місце пошкодження кузовів автомобілів. Позначте ймовірну точку зіткнення.

7. Нанесіть на схему розміри. Будь-який об'єкт прив'язується до двох нерухомих точок, одна з яких, як правило, край проїзної частини, а інша – нерухомий (стаціонарний) об'єкт.

Сталими орієнтирами не є дерева, кущі, транспортні засоби, тимчасові споруди або конструкції, пересувні торговельні споруди, огорожі будівельних майданчиків або місць проведення дорожніх робіт, інші об'єкти, розташування яких на місцевості в подальшому неможливо об'єктивно визначити або геометрія, розміри чи місцезнаходження розташування яких можуть з часом змінюватися.

Кожен автомобіль прив'язаний до місцевості трьома відстанями:

1) від переднього колеса до краю проїзної частини;

2) від заднього колеса до краю проїзної частини;

3) до нерухомого об'єкта.

Ймовірну точку зіткнення також прив'яжіть до краю проїзної частини і нерухомого об'єкта.

Після цього прив'яжіть уламки. Розсіювання скла і пластику можна обкреслити (обвести), вказавши розміри окружності по довжині і ширині.

Зафіксуйте сліди гальмування, зазначивши їх довжину.

8. Усі об'єкти на схемі можна пронумерувати, а в нижній частині схеми дати пояснення, що означає кожна цифра.

9. Нанесіть на схему назви вулиць (цифру найближчого кілометрового покажчика дороги, назви найближчих населених пунктів), номери будинків, моделі автомобілів.

Підпишіть схему.

Складена схема пригоди долучається до матеріалів адміністративної справи стосовно особи, що скоїла правопорушення, відповідальність за яке передбачено статтею 124 (Порушення вимог ПДР, що спричинило скоєння ДТП) КУпАП, а тому неякісно складена схема може стати поганим доказом вини або невинності такої особи під час розгляду справи в суді.)

Третіми особами вважаються інші учасники дорожнього руху, які через обставини виявилися причетними до дорожньо-транспортної пригоди.

(Відповідно до норм цивільного права та страхового законодавства у разі скоєння ДТП, тобто настання

страхового випадку, першою особою вважають водія – власника страхового поліса, другою особою – страховальника, що уклав з ним договір страхування, а третьою особою – всіх інших осіб, які постраждали або яким було завдано матеріальних збитків, наприклад пішохода, власника дороги та ін.)

У разі скоєння дорожньо-транспортної пригоди за участю транспортних засобів, зазначених у чинному договорі обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності, за умови експлуатації таких транспортних засобів особами, відповідальність яких застрахована, відсутності травмованих (загиблих) людей, а також за умови досягнення згоди водіїв таких транспортних засобів щодо обставин скоєння дорожньо-транспортної пригоди, за відсутності у них ознак алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, та у разі складення такими водіями спільного по-

відомлення про дорожньо-транспортну пригоду відповідно до встановленого Моторним (транспортним) страховим бюро зразка, водії згаданих транспортних засобів після прийняття ними зазначеного в цьому пункті повідомлення звільняються від обов'язків, передбачених підпунктами «д»–«є» пункту 2.10 Правил дорожнього руху.

(У цьому випадку водії транспортних засобів, що мають чинні договори обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів, самостійно визначають на місці пригоди винну особу і без участі працівників міліції складають та підписують спільне повідомлення про дорожньо-транспортну пригоду – «європротокол» відповідно до встановленого Моторним (транспортним) страховим бюро зразка. Водій, який визнав себе винним у скоєнні ДТП, віддає складене повідомлення іншому учасникові пригоди для подальшого відшкодування страховою компанією завданих збитків. При цьому водій, винний у скоєнні ДТП, не притягується до адміністративної відповідальності.)

II. Дії водія транспортного засобу при ДТП після прибуття працівників міліції

2. Після прибуття на місце пригоди працівників ДАІ МВС, якщо в результаті ДТП не загинули і не травмовано люди, водій транспортного засобу зобов'язаний:

2.1. Пред'явити працівнику ДАІ МВС та на його вимогу передати для перевірки:

- посвідчення водія на право керування транспортним засобом відповідної категорії;

- реєстраційний документ на транспортний засіб (для транспортних засобів Збройних Сил – технічний талон);

- у разі встановлення на транспортних засобах пробіскових маячків і/або спеціальних звукових сигнальних пристроїв – дозвіл, виданий Державтоінспекцією МВС;

- на маршрутних транспортних засобах – схему маршруту та розклад руху; на великовагових і великогабаритних транспортних засобах і транспортних засобах, що здійснюють дорожнє перевезення небезпечних вантажів, – документацію відповідно до вимог спеціальних правил;

- поліс (оригінал сертифіката) обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів. Водії, які згідно із законодавством звільняються від обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів на території України, повинні мати при собі відповідні підтверджувальні документи (посвідчення).

2.2. Разом із працівниками ДАІ МВС брати участь у здійсненні замірів відстаней від пошкоджених транспортних засобів до краю проїзної частини або іншого статичного орієнтира, фіксації предметів, речей та інших слідів, що мають відношення до пригоди, після чого підписати складену на місці пригоди схему. При цьому водій має право вимагати від працівника ДАІ МВС обов'язкового відображення на схемі іншої наявної на місці пригоди слідової інформації, що може допомогти у встановленні об'єктивних обставин і причин ДТП.

(Відповідно до вимог пункту 6.1 Інструкції з оформлення працівниками Державтоінспекції МВС матеріалів про адміністративні порушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, затвердженої наказом МВС України від 26.02.2009 № 77, на схемі місця ДТП повинні бути графічно зображені та зафіксовані такі об'єкти:

- ділянка дороги, де сталася дорожньо-транспортна пригода;

- сталі орієнтири, до яких на схемі здійснена прив'язка об'єктів та слідів (сталими орієнтирами не є дерева, кущі, транспортні засоби, тимчасові споруди або конструкції, пересувні торговельні споруди, огорожі будівельних майданчиків або місць проведення дорожніх робіт, інші об'єкти, розташування яких на місцевості в подальшому неможливо об'єктивно визначити або геометрія, розміри чи місцезнаходження яких можуть з часом змінюватися);

- транспортні засоби, причетні до ДТП, координати їх розміщення щодо елементів проїзної частини та сталих орієнтирів (на схемі пригоди кожний зображений транспортний засіб, його частина або інший предмет, що має відношення до обставин пригоди, повинні бути прив'язані до двох нерухомих точок (тобто мати дві координати), одна з яких, як правило, край проїзної частини, інша – стаціонарний (нерухомий) об'єкт. Наприклад, для визначення першої координати мірною рулеткою вимірюють відстань від середини місця контакту переднього (заднього) лівого (правого) колеса з поверхнею дороги до краю проїзної частини. Другу координату тієї ж точки прив'язки визначають шляхом вимірювання відстані, що перпендикулярна попередньому виміру, від того самого місця контакту колеса з дорогою до найближчого стаціонарно встановленого об'єкта);

– сліди гальмового шляху коліс транспортних засобів: їх розміщення щодо елементів проїзної частини; довжина від їх початку до кожного колеса транспортного засобу із зображенням місць розривів; довжина слідів на ділянках доріг з різним покриттям;

– інші сліди та предмети, що стосуються пригоди: розміщення частин і об'єктів (уламки кузова, скла, частинки фарби, осипання ґрунту, сліди рідини та ін.), які відокремилися від транспортного засобу, щодо елементів проїзної частини і транспортних засобів; площа розсіювання уламків скла, осипання ґрунту тощо;

– координати місця зіткнення, наїзду тощо стосовно сталих орієнтирів;

– ширина проїзної частини разом із розділювальними смугами;

– ширина тротуарів, узбіччя;

– розміри ділянок з різним станом дорожнього покриття;

– розміри та розміщення дефектів дорожнього покриття;

– розташування дорожньої розмітки;

– розташування світлофорів, дорожніх знаків та інших засобів технічного регулювання дорожнього руху;

– розташування шлагбаума, засобів сигналізації, дорожніх знаків на підході до залізничного переїзду.

У схемі місця ДТП обов'язково заповнюється таблиця дорожніх умов та зазначаються назви об'єктів, зображених на схемі.

На зворотному боці схеми місця ДТП вказуються:

– марка (модель) пошкодженого транспортного засобу, його номерний знак;

– власник транспортного засобу;

– перелік видимих (зовнішніх) пошкоджень транспортного засобу, які сталися внаслідок ДТП.

Зазначена інформація підтверджується підписами водіїв транспортних засобів.

До складання схеми ДТП й огляду місця пригоди, внаслідок якої немає загиблих або поранених осіб, поняті не залучаються.

Копію схеми пригоди її учасник може отримати на власну вимогу в підрозділі Державтоінспекції МВС, працівники якого здійснювали її складання, після проведення відповідної реєстрації матеріалів ДТП.)

2.3. На вимогу працівників ДАІ МВС пройти в установленому законодавством порядку огляд на стан сп'яніння (за наявності у водія ознак сп'яніння та впродовж не більше двох годин з моменту виявлення таких ознак). При цьому відмова від проходження такого огляду не звільняє водія від адміністративної відповідальності, передбаченої статтею 130 КУпАП.

(Керування транспортними засобами особами, які перебувають у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції, а так само відмова особи, яка керує транспортним засобом, від проходження відповідно до встановленого порядку огляду на стан сп'яніння передбачає адміністративну відповідальність у

вигляді накладення штрафу на водіїв від ста п'ятдесяти до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, або позбавлення права керування транспортними засобами на строк від одного до двох років, або громадські роботи на строк від сорока до п'ятдесяти годин, або адміністративний арешт на строк від семи до десяти діб.)

2.4. По можливості допомогти працівникам ДАІ МВС звільнити проїзну частину від пошкоджених транспортних засобів.

2.5. На виданому працівником ДАІ МВС бланку або чистому аркуші паперу написати детальне пояснення обставин дорожньо-транспортної пригоди, зазначивши про таке:

– дата, час; напрямок руху транспортного засобу до ДТП;

– стан здоров'я на момент ДТП, наявність медичних обмежень або умов для керування транспортним засобом; загальний стаж водія; час безперервного перебування за кермом до моменту скоєння ДТП;

– чи не вживав алкоголь, наркотичні засоби або лікарські препарати, що знижують увагу та швидкість реакції, до скоєння ДТП; якщо вживав, то коли і в якій кількості;

– у якій смузі руху перебував транспортний засіб і який маневр збирався зробити водій перед ДТП;

– з якою швидкістю рухався транспортний засіб у момент скоєння ДТП;

– якими технічними засобами регулювання дорожнього руху (дорожні знаки, розмітка, світлофори, інформаційні табло тощо) забезпечена ділянка дороги на під'їзді до місця ДТП;

– час і місце скоєння ДТП;

– чи завдано тілесних ушкоджень або матеріальних збитків учасникам ДТП;

– припущення щодо можливих причин скоєння ДТП;

– наявність свідків пригоди, їхні дані, адреси та контактні телефони;

– наявність ознак сп'яніння в інших учасників ДТП;

– у якій страховій компанії застраховано транспортний засіб, цивільно-правова відповідальність (реквізити поліса і термін його дії).

2.6. Обмінятися з іншими учасниками ДТП інформацією про страхувальника (серія, номер поліса, назва компанії, юридична адреса та контактний телефон).

2.7. У разі складання стосовно водія протоколу про адміністративне правопорушення (складається у двох примірниках, один із яких видається водію), відповідальність за яке передбачено статтею 124 КУпАП (порушення учасниками дорожнього руху правил дорожнього руху, що спричинило пошкодження транспортних засобів, вантажу, автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів, дорожніх споруд чи іншого майна, передбачає адміністративну відповідальність у вигляді накладення штрафу від двадцяти до двадцяти п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавлення права керування транспортними засобами на строк від шести місяців до одного року), ознайомитися з його змістом, вислухати від працівника ДАІ перелік своїх прав, визначених статтею 268 КУпАП (особа, яка притягається до адміністративної відповідальності,

має право: знайомитися з матеріалами справи, давати пояснення, подавати докази, заявляти клопотання; при розгляді справи користуватися юридичною допомогою адвоката, іншого фахівця у галузі права, який за законом має право на надання правової допомоги особисто чи за дорученням юридичної особи, виступати рідною мовою і користуватися послугами перекладача, якщо не володіє мовою, якою ведеться провадження; оскаржити постанову по справі), та прийняти рішення про його підписання або відмову від підпису. Надати у складеному протоколі власні пояснення по суті скоєного правопорушення. Отримати тимчасовий дозвіл на право керування транспортними засобами (зразок бланка дозволу затверджено додатком 9 до Інструкції з оформлення працівниками Державтоінспекції МВС матеріалів про адміністративні порушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, затвердженої наказом МВС України від 29.02.2009 № 77) строком на три місяці замість тимчасово вилученого посвідчення водія.

2.8. Перевірити наявність у себе документів, визначених у пункті 2.1 (крім посвідчення водія), і з дозволу працівників ДАІ МВС залишити місце пригоди. При цьому варто знати, що тимчасове затримання на спеціальний майданчик або стоянку транспортного засобу, водій якого підозрюється у скоєнні правопорушення за статтею 124 КУпАП, не здійснюється, оскільки таке затримання суперечитиме положенням законодавства, а саме статті 265-2 КУпАП (у разі наявності підстав вважати, що водієм вчинено порушення, передбачені частинами першою, другою, третьою, четвертою, шостою і сьомою статті 121, статтями 121-1, 122-5, 126, частинами першою, другою, третьою і четвертою статті 130, статтями 132-1, 206-1 КУпАП, працівник Державної автомобільної інспекції тимчасово затримує транспортний засіб шляхом блокування або доставляє його для зберігання на спеціальний майданчик чи стоянку).

ІІІ. Дії водія транспортного засобу при ДТП після прибуття на місце пригоди працівників слідчо-оперативної групи територіального органу внутрішніх справ

3. Після прибуття на місце пригоди працівників слідчо-оперативної групи територіального органу внутрішніх справ водій транспортного засобу зобов'язаний:

3.1. Надати слідчому – керівникові слідчо-оперативної групи документи, вказані у пункті 2.1, або інші документи, що посвідчують особу.

3.2. Повідомити слідчому попередню інформацію про обставини пригоди, наявність постраждалих осіб, їхній стан та характер травм, до якого медичного закладу їх доставлено, дані транспортного засобу, водій якого самовільно залишив місце події, якщо це сталося.

3.3. За направленням працівника міліції та в його присутності обов'язково пройти в установленому порядку медичний огляд на стан сп'яніння впродовж двох годин з моменту скоєння ДТП (порядок визначений наказом МВС, МОЗ від 09.09.2009 № 400/666 «Про затвердження Інструкції про виявлення у водіїв транспортних засобів ознак алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції»).

3.4. Узяти участь у складанні слідчим протоколу огляду місця пригоди та схеми до нього. При цьому водій як учасник цього огляду має право надавати слідчому свої зауваження та пропозиції щодо порядку його проведення, які повинні фіксуватися у складеному протоколі огляду.

Видача копій схеми місця ДТП може здійснюватися виключно з дозволу слідчого або відповідного прокурора в приміщенні територіального органу внутрішніх справ або прокуратури.

3.5. Надавати чіткі письмові відповіді на запитання слідчого про обставини ДТП.

3.6. У разі прийняття слідчим рішення про затримання транспортного засобу на спеціальний майданчик чи стоянку надати допомогу в його описі та доставлянні. При цьому інформація про таке затримання або вилучення будь-яких документів у водія на місці пригоди повинна бути зафіксована слідчим у присутності понятих у протоколі огляду місця ДТП.

3.7. Обмінятися з іншими учасниками ДТП інформацією про свого страхувальника (серія, номер поліса, назва компанії, юридична адреса та контактний телефон).

3.8. Із дозволу слідчого залишити місце пригоди, а у разі прийняття ним рішення про вибір стосовно водія запобіжного заходу у вигляді затримання (утримання під вартою) останній разом із працівниками слідчо-оперативної групи повинен прибути до територіального органу внутрішніх справ. При цьому водій має право повідомити близьких або свого адвоката (представника, захисника) про затримання та місце подальшого перебування (утримання).

**ПОРУШЕННЯ У СФЕРІ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ І СТЯГНЕННЯ ЗА ЇХ СКОЄННЯ,
ПЕРЕДБАЧЕНІ КОДЕКСОМ УКРАЇНИ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ**

Стаття КУпАП	Порушення правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху	Покарання / Хто накладає
1	2	3
80	Випуск в експлуатацію автомобілів, літаків, суден та інших пересувних засобів і установок, у яких вміст забруднюючих речовин у відпрацьованих газах, а також рівень впливу фізичних факторів, здійснюваного, утворюваного ними під час роботи, перевищують установлені нормативи	80–100 НМДГ ¹ (1360–1700 грн) ² / Органи внутрішніх справ (міліція)
81	Експлуатація громадянами автотранспортних та інших пересувних засобів і установок, у яких вміст забруднюючих речовин у відпрацьованих газах, а також рівень впливу фізичних факторів, здійснюваного, утворюваного ними під час роботи, перевищують установлені нормативи	30–50 НМДГ (510–850 грн) / Органи внутрішніх справ (міліція)
121 ч. 1	Керування водієм транспортним засобом, що має несправності системи гальмового або рульового керування, тягово-зчпного пристрою, зовнішніх світлових приладів (темної пори доби) чи інші технічні несправності, з якими відповідно до встановлених правил експлуатація його забороняється, або переобладнаний з порушенням відповідних правил, норм і стандартів	20–25 НМДГ (340–425 грн) / Органи внутрішніх справ (міліція)
121 ч. 2	Керування водієм транспортним засобом, який використовується для надання послуг з перевезення пасажирів, що має несправності, передбачені частиною першою цієї статті, або технічний стан і обладнання якого не відповідають вимогам стандартів, правил дорожнього руху і технічної експлуатації	40–50 НМДГ (680–850 грн) / Органи внутрішніх справ (міліція)
121 ч. 3	Керування водієм транспортним засобом, що підлягає обов'язковому технічному контролю, але своєчасно його не пройшов	20–25 НМДГ (340–425 грн) / Органи внутрішніх справ (міліція)
121 ч. 4	Повторне протягом року вчинення будь-якого з порушень, передбачених частинами першою–третьою цієї статті	Позбавлення права керування транспортними засобами на термін 3–6 міс. або адміністративний арешт на 5–10 діб / Районні, районні у місті, міські чи міськрайонні суди (судді)
121 ч. 5	Порушення правил користування ремнями безпеки або мотошоломами	3–5 НМДГ (51–85 грн) / Органи внутрішніх справ (міліція)
121 ч. 6	Керування водієм транспортним засобом, не зареєстрованим (перереєстрованим) у встановленому порядку, без номерного знака або з номерним знаком, що не належить цьому засобу чи не відповідає вимогам стандартів, або з номерним знаком, закріпленням у не встановленому для цього місці, закритим іншими предметами чи забрудненим, що не дозволяє чітко визначити символи номерного знака з відстані двадцять метрів, повернутим чи неосвітленим	10–15 НМДГ (170–255 грн) / Органи внутрішніх справ (міліція)
121 ч. 7	Повторне протягом року вчинення якого-небудь з порушень, передбачених частиною шостою цієї статті	15–30 НМДГ (255–510 грн) або 30–40 годин громадських робіт з оплатним вилученням транспортного засобу або без нього / Районні, районні у місті, міські чи міськрайонні суди (судді)
121-1	Експлуатація водіями транспортних засобів, ідентифікаційні номери складових частин яких не відповідають записам у реєстраційних документах, знищені або підроблені	15–20 НМДГ (255–340 грн) / Органи внутрішніх справ (міліція)
121-2 ч. 1	Перевезення водіями транспортних засобів, що працюють у режимі маршрутних таксі, пасажирів понад максимальну кількість, передбачену технічною характеристикою транспортного засобу або визначену у реєстраційних документах на цей транспортний засіб, а також перевезення водіями транспортних засобів, що здійснюють міжміські чи міжнародні перевезення, пасажирів, кількість яких перевищує кількість місць для сидіння, передбачену технічною характеристикою транспортного засобу або визначену у реєстраційних документах на цей транспортний засіб	10–15 НМДГ (170–255 грн) / Органи внутрішніх справ (міліція)
121-2 ч. 2	Порушення водіями транспортних засобів, що працюють у режимі маршрутних таксі, правил зупинки під час здійснення посадки (висадки) пасажирів	15–20 НМДГ (255–340 грн) / Органи внутрішніх справ (міліція)
121-2 ч. 3	Перевезення на автобусному маршруті протяжністю понад п'ятсот кілометрів одним водієм	10–15 НМДГ (170–255 грн) / Органи внутрішніх справ (міліція)
122 ч. 1	Перевищення водіями транспортних засобів встановлених обмежень швидкості руху більш як на 20 км на годину, порушення вимог дорожніх знаків та розмітки проїзної частини доріг, правил перевезення вантажів, буксирування транспортних засобів, зупинки, стоянки, проїзду пішохідних переходів, ненадання переваги у русі пішоходам на нерегульованих пішохідних переходах, а так само порушення встановленої для транспортних засобів заборони рухатися тротуарами чи пішохідними доріжками	15–20 НМДГ (255–340 грн) / Органи внутрішніх справ (міліція)
122 ч. 2	Порушення водіями транспортних засобів правил проїзду перехресть, зупинок транспортних засобів загального користування, проїзд на заборонний сигнал світлофора або жест регулювальника, порушення правил обгону і зустрічного роз'їзду, безпечної дистанції або інтервалу, розташування транспортних засобів на проїзній частині, порушення правил руху автомагістралями, користування зовнішніми освітлювальними приладами або попереджувальними сигналами при початку руху чи зміні його напрямку, використання цих приладів та їх переобладнання з порушенням	25–30 НМДГ (425–510 грн) / Органи внутрішніх справ (міліція)

¹ НМДГ – тут і далі – неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

² Цифри в дужках позначають суму штрафу в гривнях згідно з ПКУ (розділ XX (20), підрозділ 1 пункт 5).

Примітки:

* Особа, цивільно-правова відповідальність якої застрахована, звільняється від адміністративної відповідальності за порушення правил дорожнього руху, що спричинило пошкодження транспортних засобів, за умови, що учасники дорожньо-транспортної пригоди скористалися правом спільно скласти повідомлення про цю пригоду відповідно до Закону України «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів».

1	2	3
	вимог відповідних стандартів, користування водієм під час руху транспортного засобу засобами зв'язку, не обладнаними технічними пристроями, що дозволяють вести перемови без допомоги рук (за винятком водіїв оперативних транспортних засобів під час виконання ними невідкладного службового завдання), а так само порушення правил навчальної їзди	
122 ч. 3	Перевищення водіями транспортних засобів встановлених обмежень швидкості руху більш як на 50 км на годину, ненадання переваги в русі транспортним засобам аварійно-рятувальних служб, швидкої медичної допомоги, пожежної охорони, міліції, що рухаються з увімкненими спеціальними світловими або звуковими сигнальними пристроями, ненадання переваги маршрутним транспортним засобам, у тому числі порушення правил руху і зупинки на смузі для маршрутних транспортних засобів, а так само порушення правил зупинки, стоянки, що створюють перешкоди дорожньому руху або загрозу безпеці руху	30–40 НМДГ (510–680 грн) / Органи внутрішніх справ (міліція)
122 ч. 4	Порушення, передбачені частинами першою, другою або третьою цієї статті, що спричинили створення аварійної обстановки, а саме: примусили інших учасників дорожнього руху різко змінити швидкість, напрямок руху або вжити інших заходів щодо забезпечення особистої безпеки або безпеки інших громадян, що підтверджені фактичними даними, а саме: поясненням особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, потерпілого, свідків, показань технічних приладів та засобів фото- і відеоспостереження та іншими документами	40–50 НМДГ (680–850 грн) або позбавлення права керування транспортними засобами на термін від 6 міс. до 1 року / Районні, районні у місті, міські чи міськрайонні суди (судді)
122-2	Невиконання водіями вимог працівника міліції, а водіями військових транспортних засобів – вимог посадової особи військової інспекції безпеки дорожнього руху про зупинку транспортного засобу	9–11 НМДГ (153–187 грн) або позбавлення права керування транспортними засобами на термін від 3 до 6 міс. / Районні, районні у місті, міські чи міськрайонні суди (судді)
122-4	Залишення водіями транспортних засобів, іншими учасниками дорожнього руху на порушення встановлених правил місця дорожньо-транспортної пригоди, до якої вони причетні	15–18 НМДГ (255–306 грн), або 30–40 годин громадських робіт, або адміністративний арешт на термін від 10 до 15 діб / Районні, районні у місті, міські чи міськрайонні суди (судді)
122-5	Порушення визначеного порядку встановлення і використання на транспортних засобах спеціальних світлових або звукових сигнальних пристроїв	2500–3000 НМДГ (42 500–51 000 грн) з конфіскацією спеціальних світлових або звукових сигнальних пристроїв / Районні, районні у місті, міські чи міськрайонні суди (судді)
123 ч. 1	Порушення особою, яка керує транспортним засобом, правил руху через залізничний переїзд, крім порушень, передбачених частинами другою і третьою цієї статті	20–25 НМДГ (340–425 грн) / Органи внутрішніх справ (міліція)
123 ч. 2	В'їзд на залізничний переїзд особою, яка керує транспортним засобом, у випадках, коли рух через переїзд заборонений	50–70 НМДГ (850–1190 грн) або позбавлення права керування транспортними засобами на строк від 6 міс. до 1 року з оплатним вилученням транспортного засобу чи без такого, або адміністративний арешт на строк від 7 до 10 діб з оплатним вилученням транспортного засобу чи без такого / Органи внутрішніх справ (міліція)
123 ч. 3	Порушення, передбачене частиною другою цієї статті, вчинене водієм транспортного засобу під час надання послуг з перевезення пасажирів або під час перевезення небезпечних вантажів	Позбавлення права керування транспортними засобами на термін від 1 до 3 років з оплатним вилученням транспортного засобу чи без такого або адміністративний арешт на термін від 10 до 15 діб / Районні, районні у місті, міські чи міськрайонні суди (судді)
124*	Порушення учасниками дорожнього руху правил дорожнього руху, що спричинило пошкодження транспортних засобів, вантажу, автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів, дорожніх споруд чи іншого майна	20–25 НМДГ (340–425 грн) або позбавлення права керування транспортними засобами на термін від 6 до 12 міс. / Районні, районні у місті, міські чи міськрайонні суди (судді)
124-1	Ненадання посадовими особами підприємств, установ, організацій і громадянами транспортних засобів, що їм належать, працівникам міліції та медичним працівникам, а також ненадання військовим транспортним засобів посадовим особам Військової служби правопорядку у Збройних Силах України у встановлених законом невідкладних випадках	4–8 НМДГ (68–136 грн) / Органи внутрішніх справ (міліція)
125	Інші порушення правил дорожнього руху, крім передбачених статтями 121–128, частинами першою і другою статті 129, статтями 139 і 140 цього Кодексу	Попередження / Органи внутрішніх справ (міліція)
126 ч. 1	Керування транспортним засобом особою, яка не має при собі або не пред'явила для перевірки посвідчення водія відповідної категорії, реєстраційного документа на транспортний засіб, а у випадках, передбачених законодавством, ліцензійної картки на транспортний засіб, а також поліса (договору) обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (страхового сертифіката «Зелена картка»)	25–50 НМДГ (425–850 грн) / Органи внутрішніх справ (міліція)
126 ч. 2	Керування транспортним засобом особою, яка не має права керування таким транспортним засобом, або передача керування транспортним засобом особі, яка не має права керування таким транспортним засобом	30–35 НМДГ (510–595 грн) / Органи внутрішніх справ (міліція)
126 ч. 3	Керування транспортним засобом особою, позбавленою права керування транспортними засобами	30–50 НМДГ (510–850 грн) / Органи внутрішніх справ (міліція)
127 ч. 1	Непокоря пішоходів сигналам регулювання дорожнього руху, перехід ними проїзної частини у нестворених місцях або безпосередньо перед транспортними засобами, що наближаються, невиконання інших правил дорожнього руху	Попередження або 3–5 НМДГ (51–85 грн) / Органи внутрішніх справ (міліція)
127 ч. 2	Порушення правил дорожнього руху особами, які керують велосипедами, гужовим транспортом, і погоничами тварин	5–8 НМДГ (85–136 грн) / Органи внутрішніх справ (міліція)

1	2	3
127 ч. 3	Ті самі порушення, вчинені особами, зазначеними в частинах першій або другій цієї статті, які перебувають у стані сп'яніння	8–10 НМДГ (136–170 грн) / Органи внутрішніх справ (міліція)
127 ч. 4	Порушення, передбачені частинами першою або другою цієї статті, що спричинили створення аварійної обстановки	10–15 НМДГ (170–255 грн) або громадські роботи на термін від 20 до 40 годин / Районні, районні у місті, міські чи міськрайонні суди (судді)
127-1 ч. 1	Видача документа про технічну справність транспортного засобу, що підлягає обов'язковому технічному контролю, з порушенням порядку проведення перевірки технічного стану такого транспортного засобу	80–100 НМДГ (1360–1700 грн) / Районні, районні у місті, міські чи міськрайонні суди (судді)
127-1 ч. 2	Видача документа про технічну справність транспортного засобу, що підлягає обов'язковому технічному контролю, без проведення перевірки його технічного стану	100–120 НМДГ (1700–2040 грн) / Районні, районні у місті, міські чи міськрайонні суди (судді)
127-1 ч. 3	Видача спеціального знака державного зразка з порушенням встановленого законом порядку укладання договору обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів, що підлягають обов'язковому технічному контролю	100–120 НМДГ (1700–2040 грн) / Районні, районні у місті, міські чи міськрайонні суди (судді)
128 ч. 1	Випуск на лінію транспортних засобів, технічний стан, обладнання або комплектність яких не відповідає вимогам правил і стандартів, що стосуються забезпечення дорожнього руху, технічної експлуатації, переобладнаних без відповідного погодження, не зареєстрованих у встановленому порядку, таких, що не пройшли обов'язкового технічного контролю або без поліса обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (страхового сертифіката «Зелена картка») чи без ліцензійної картки на транспортний засіб, без проходження щомісячного медичного огляду та контролю технічного стану, а також направлення в рейс одного водія при здійсненні пасажирських перевезень на автобусному маршруті протяжністю понад п'ятсот кілометрів	40–50 НМДГ (680–850 грн) / Органи внутрішніх справ (міліція)
128 ч. 2	Повторне протягом року вчинення будь-якого з порушень, передбачених частиною першою цієї статті	50–80 НМДГ (850–1360 грн) / Органи внутрішніх справ (міліція)
128-1 ч. 1	Порушення або невиконання правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху, на підприємствах, в установах та організаціях усіх форм власності під час виготовлення та ремонту транспортних засобів і деталей до них або встановлення на них інших предметів додаткового обладнання, не передбаченого конструкцією транспортного засобу, а також під час будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів і дорожніх споруд	100–120 НМДГ (1700–2040 грн) / Органи внутрішніх справ (міліція)
128-1 ч. 2	Порушення, передбачені частиною першою цієї статті, що спричинили пошкодження транспортних засобів, вантажів, автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів, дорожніх споруд чи іншого майна	150–180 НМДГ (2550–3060 грн) / Органи внутрішніх справ (міліція)
130 ч. 1	Керування транспортними засобами особами в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції, а також передача керування транспортним засобом особі, яка перебуває в стані такого сп'яніння чи під впливом таких лікарських препаратів, а також відмова особи, яка керує транспортним засобом, від проходження відповідно до встановленого порядку огляду на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо вживання лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції	150–200 НМДГ (2550–3400 грн), або позбавлення права керування транспортними засобами на термін від 1 до 2 років, або громадські роботи на термін від 40 до 50 годин, або адміністративний арешт на термін від 7 до 10 діб / Районні, районні у місті, міські чи міськрайонні суди (судді)
130 ч. 2	Повторне протягом року вчинення якого-небудь з порушень, передбачених частиною першою цієї статті	Позбавлення права керування транспортними засобами на термін від 2 до 3 років з оплатним вилученням транспортного засобу або без такого, або громадські роботи на термін від 50 до 60 годин, або адміністративний арешт на термін від 10 до 15 діб / Районні, районні у місті, міські чи міськрайонні суди (судді)
130 ч. 3	Дії, передбачені частиною першою цієї статті, вчинені особою, яка двічі протягом року піддавалась адміністративному стягненню за керування транспортними засобами у стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції, за відмову від проходження відповідно до встановленого порядку огляду на стан алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо вживання лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції	Позбавлення права керування транспортними засобами на термін до 10 років з оплатним вилученням транспортного засобу / Районні, районні у місті, міські чи міськрайонні суди (судді)
130 ч. 4	Вживання водієм транспортного засобу після дорожньо-транспортної пригоди за його участю алкоголю, наркотиків, а також лікарських препаратів, виготовлених на їх основі (крім тих, що входять до офіційно затвердженого складу аптечки або призначені медичним працівником), або після того, як транспортний засіб був зупинений на вимогу працівника міліції, до проведення уповноваженою особою медичного огляду з метою встановлення стану алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або щодо вживання лікарських препаратів, що знижують його увагу та швидкість реакції, чи до прийняття рішення про звільнення від проведення такого огляду	Позбавлення права керування транспортними засобами на термін від 2 до 3 років або адміністративний арешт на термін від 10 до 15 діб / Районні, районні у місті, міські чи міськрайонні суди (судді)
132-1	Порушення правил дорожнього перевезення небезпечних вантажів, правил проїзду великогабаритних і великовагових транспортних засобів автомобільними дорогами, вулицями або залізничними переїздами	30–40 НМДГ (510–680 грн) / Органи внутрішніх справ (міліція)
133 ч. 5	Провезення в автобусах, маршрутних таксі, тролейбусах або трамваях, а також здача в багаж чи в камеру схову на автомобільному транспорті небезпечних речовин або предметів	10–15 НМДГ (170–255 грн) / Органи внутрішніх справ (міліція)

**ЗЛОЧИНИ ПРОТИ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ ТА ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТРАНСПОРТУ І ПОКАРАННЯ ЗА ЇХ СКОЄННЯ,
ПЕРЕДБАЧЕНІ КРИМІНАЛЬНИМ КОДЕКСОМ УКРАЇНИ**

Стаття ККУ	Види злочинів проти безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту	Покарання / Хто накладає
286 ч. 1	Порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особою, яка керує транспортним засобом, що спричинило потерпілому середньої тяжкості тілесне ушкодження	200–500 НМДГ ¹ (3400–8500 грн) ² або виправні роботи строком до 2 років, або арешт на строк до 3 років, або обмеження волі на строк до 3 років з позбавленням права керування транспортними засобами на строк до 3 років або без такого / Районні, районні у місті, міські чи міськрайонні суди (судді)
286 ч. 2	Ті самі діяння, якщо вони спричинили смерть потерпілого або заподіяли тяжке тілесне ушкодження	Позбавлення волі строком від 3 до 8 років з позбавленням права керування транспортними засобами на строк до 3 років або без такого / Районні, районні у місті, міські чи міськрайонні суди (судді)
286 ч. 3	Діяння, передбачені частиною першою цієї статті, якщо вони спричинили загибель кількох осіб	Позбавлення волі строком від 5 до 10 років з позбавленням права керування транспортними засобами на строк до 3 років / Районні, районні у місті, міські чи міськрайонні суди (судді)
287	Випуск в експлуатацію завідомо технічно несправних транспортних засобів, допуск до керування транспортним засобом особи, яка перебуває в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують її увагу та швидкість реакції, або не має права на керування транспортним засобом, чи інше грубе порушення правил експлуатації транспорту, що забезпечують дорожній рух, вчинене особою, відповідальною за технічний стан або експлуатацію транспортних засобів, якщо це спричинило потерпілому середньої тяжкості тілесне ушкодження, тяжке тілесне ушкодження або його смерть*	200–500 НМДГ (3400–8500 грн) або виправні роботи строком до 2 років, або обмеження волі на строк до 5 років, або позбавлення волі на строк до 5 років / Районні, районні у місті, міські чи міськрайонні суди (судді)
288	Порушення правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення дорожнього руху, вчинене особою, відповідальною за будівництво, реконструкцію, ремонт чи утримання автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів, інших дорожніх споруд, або особою, яка виконує такі роботи, якщо це порушення спричинило потерпілому середньої тяжкості тілесне ушкодження, тяжке тілесне ушкодження або смерть	200–500 НМДГ (3400–8500 грн) або виправні роботи строком до 2 років, або обмеження волі на строк до 5 років, або позбавлення волі на строк до 5 років / Районні, районні у місті, міські чи міськрайонні суди (судді)
289 ч. 1	Незаконне заволодіння транспортним засобом	1000–1200 НМДГ (17 000–20 400 грн) або обмеження волі на строк від 3 до 5 років, або позбавлення волі на строк від 3 до 5 років / Районні, районні у місті, міські чи міськрайонні суди (судді)
289 ч. 2	Ті самі дії, вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб, або поєднані з насильством, що не є небезпечним для життя чи здоров'я потерпілого, або з погрозою застосування такого насильства, або вчинені з проникненням у приміщення чи інше сховище, або якщо вони завдали значної матеріальної шкоди	Позбавлення волі на строк від 5 до 8 років з конфіскацією майна або без такої / Районні, районні у місті, міські чи міськрайонні суди (судді)
289 ч. 3	Дії, передбачені частинами першою або другою цієї статті, вчинені організованою групою або поєднані з насильством, небезпечним для життя чи здоров'я потерпілого, або з погрозою застосування такого насильства, або якщо вони завдали великої матеріальної шкоди	Позбавлення волі на строк від 7 до 12 років з конфіскацією майна або без такої / Районні, районні у місті, міські чи міськрайонні суди (судді)
290	Знищення, підробка або заміна ідентифікаційного номера, номерів двигуна, шасі або кузова, або заміна без дозволу відповідних органів номерної панелі з ідентифікаційним номером транспортного засобу	150–250 НМДГ (2550–4250 грн) або виправні роботи строком до 2 років, або обмеження волі на строк до 3 років / Районні, районні у місті, міські чи міськрайонні суди (судді)
291	Порушення чинних на транспорті правил, що забезпечують рух, а також правил, норм і стандартів виготовлення, переобладнання, ремонту транспортних засобів, якщо це спричинило загибель людей або інші тяжкі наслідки	200–500 НМДГ (3400–8500 грн) або виправні роботи строком до 2 років, або обмеження волі на строк до 5 років, або позбавлення волі на строк до 5 років / Районні, районні у місті, міські чи міськрайонні суди (судді)

Примітка:

*З позбавленням права обіймати посади, пов'язані з відповідальністю за технічне стан або експлуатацію транспортних засобів.

¹ НМДГ – тут і далі – неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

² Цифри в дужках позначають суму штрафу в гривнях згідно з ПКУ (розділ XX (20), підрозділ 1 пункт 5).

Навчальне видання

Фоменко Олександр Якович
Раціборинський Борис Леонідович

**ПРАВИЛА
ДОРОЖНЬОГО РУХУ
УКРАЇНИ
КОМЕНТАР У МАЛЮНКАХ**

Автор проекту С. О. Макаревич
Ілюстрації В. А. Рудницького
Комп'ютерна верстка А. І. Бойка

Підп. до друку 13.03.2013. Формат 84x108/16.
Ум. др. арк. 12,1. Обл.-вид. арк. 11,2. Вид. код Л0377У.
Наклад 10 000 прим. Зам. №0213125.

Видавництво «Літера ЛТД».
03680, м. Київ, вул. Нестерова, 3, к. 508.
Телефон для довідок 456-40-21. E-mail: litera_l@i.com.ua
Свідоцтво про держреєстрацію № 923 від 22.05.2002 р.

Віддруковано з готового оригінал-макету в ДВ «Преса України».
03047, м. Київ, пр. Перемоги, 50.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 310 від 11.01.2001 р.

З питань реалізації звертатися за телефонами:

у Києві – (044) 456-40-21; 599-14-53; Харкові – (057) 712-91-44;
Білій Церкві – (04563) 3-38-90; Вінниці – (0432) 55-61-10, 27-70-08;
Дніпропетровську – (056) 785-01-74, 789-06-24; Донецьку – (062) 344-38-38;
Житомирі – (0412) 41-27-95, 44-81-82; Івано-Франківську – (0342) 72-41-54;
Кривому Розі – (056) 401-27-11; Луганську – (0642) 53-34-51;
Львові – (032) 244-14-36; Миколаєві – (0512) 67-01-38;
Одесі – (048) 737-46-54; Сімферополі – (0652) 54-21-38;
Тернополі – (0352) 49-58-36; Хмельницькому – (0382) 70-63-16;
Черкасах – (0472) 51-22-51, 36-72-14; Чернігові – (0462) 93-14-30.

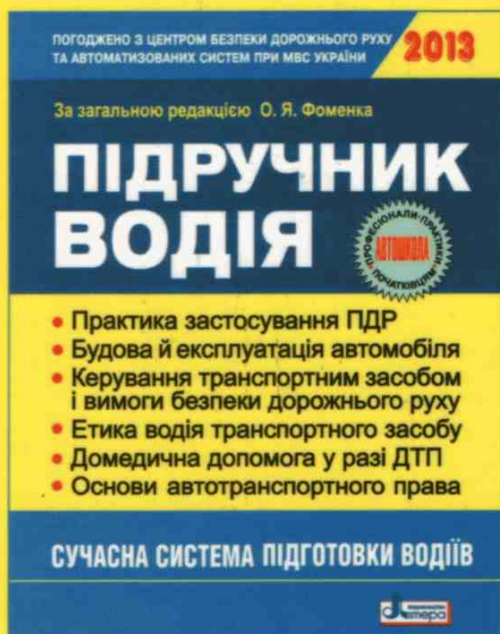
«Книга поштою»: 61045 Харків, а/с 3355.

Тел. (057) 717-74-55, (067) 546-53-73.

E-mail: pochta@ranok.com.ua

www.ranok.com.ua

Видавництво «Літера ЛТД» для автомобілістів

Підручник водія

Погоджено з ЦБДР та АС при МВС України

Створено з урахуванням побажань викладачів автошкіл

Підручник створено відповідно до Типової навчальної програми підготовки та перепідготовки водіїв транспортних засобів, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України № 229 від 2 березня 2010 року. У ньому вміщено такі розділи:

- будова й експлуатація автомобіля;
- практика застосування правил дорожнього руху;
- основи керування транспортним засобом і вимоги безпеки дорожнього руху;
- етика водія транспортного засобу;
- надання домедичної допомоги потерпілим у дорожньо-транспортних пригодах;
- основи автотранспортного права.

У цьому підручнику **вперше** зібрано всі матеріали, які потрібно вивчити і знати, щоб не тільки успішно підготуватися до іспитів в автошколі і ДАІ, а й упевнено почуватися за кермом.

Видання буде корисним викладачам та учням автошкіл і курсів з підготовки водіїв, школярам, які вивчають автосправу, студентам ВНЗ, які навчаються за відповідними напрямками підготовки, для проведення занять з перепідготовки та підвищення кваліфікації водіїв у навчальних закладах незалежно від їх статусу і підпорядкованості.

З питань придбання і реалізації
звертатися за телефонами:

у Києві – (044) 456-40-21; 599-14-53;

Харкові – (057) 712-91-44;

Білій Церкві – (04563) 3-38-90;

Вінниці – (0432) 55-61-10, 27-70-08;

Дніпропетровську – (056) 785-01-74, 789-06-24;

Донецьку – (062) 344-38-38;

Житомирі – (0412) 41-27-95, 44-81-82;

Івано-Франківську – (0342) 72-41-54;

Кривому Розі – (056) 401-27-11;

Луганську – (0642) 53-34-51;

Львові – (032) 244-14-36;

Миколаєві – (0512) 67-01-38;

Одесі – (048) 737-46-54;

Сімферополі – (0652) 54-21-38;

Тернополі – (0352) 49-58-36;

Хмельницькому – (0382) 70-63-16;

Черкасах – (0472) 51-22-51, 36-72-14;

Чернігові – (0462) 62-27-43.

«Книга поштою»: 61045 Харків, а/с 3355.

Тел. (057) 717-74-55, (067) 546-53-73.

E-mail: pochta@ranok.com.ua

www.ranok.com.ua

Діє гнучка система знижок! До кожного клієнта –
індивідуальний підхід. Можлива відправка по Україні.

Видавництво «Літера ЛТД»:

03680 м. Київ,

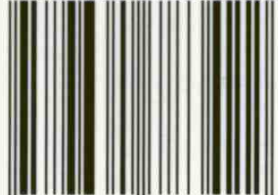
вул. Нестерова, 3, оф. 508.

Тел./факс: (044) 456-40-21;

(044) 456-44-07.

E-mail: litera_l@i.com.ua

ISBN 978-966-178-342-2

9 789661 783422 >